

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
ESKİ TÜRK EDEBİYATI BİLİM DALI

SÜLEYMANİYE KÜTÜPHANESİ YAZMA BAĞIŞLAR 6918 NUMARADA KAYITLI ŞİİR
MECMUASI (vr. 68^a - 135^a)

(İNCELEME - METİN - MESTAP'A GÖRE TASNİFİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BÜŞRA KÜÇÜK

İSTANBUL 2023

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
ESKİ TÜRK EDEBİYATI BİLİM DALI

SÜLEYMANİYE KÜTÜPHANESİ YAZMA BAĞIŞLAR 6918 NUMARADA KAYITLI ŞİİR
MECMUASI (vr. 68^a - 135^a)

(İNCELEME - METİN - MESTAP'A GÖRE TASNİFİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BÜŞRA KÜÇÜK

TEZ DANIŞMANI:
PROF. DR. SEBAHAT DENİZ

İSTANBUL 2023

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	II
ÖZET	IV
ABSTRACT.....	V
KISALTMALAR	VI
GİRİŞ	1
Mecmualar Hakkında Genel Değerlendirme.....	1
Klasik Türk Edebiyatında Mecmua Geleneği	2
Mecmuaların Tasnifi.....	4
Mecmuaların Türk Edebiyatı Sahasına Katkıları	7
1. İNCELEME.....	9
1.1. İncelenen Mecmuanın (68 ^a – 135 ^a) Özellikleri ve Genel Değerlendirme	9
1.1.1. Mecmuanın (68 ^a – 135 ^a) Nüsha Tavsifi	9
1.1.2. Mecmuada (68 ^a – 135 ^a) Yer Alan Şairler, Mecmuanın Muhtevası ve Tertip Şekli	11
1.1.3. Mecmuada (68 ^a -135 ^a) Yer Alan Şiirlerin Nazım Şekilleri	11
1.1.4. Mecmuadaki (68 ^a – 135 ^a) Şiirlerin Vezinleri.....	13
1.1.5. Mecmuada (68 ^a – 135 ^a) Bulunduğu Halde Kaynaklarda Bulunmayan Şairler ve Şiir Numaraları	16
1.1.6. Mecmuada (68 ^a – 135 ^a) Yer Alan Görsel Şiirler	23
1.1.7. Mecmuanın (68 ^a – 135 ^a) Türk Edebiyatına Katkıları	24
1.1.8. Mecmuanın (68 ^a – 135 ^a) İmla Özellikleri ve Karşılaşılan Problemler	25
2. METİN	26
2.1. Metin Tesisinde Takip Edilen Metot	26
2.2. Türkçe Kelime ve Eklerin Yazımı	27
2.3. Arapça ve Farsça Kelime ve Eklerin Yazımı.....	28
2.4. Çeviriyazı Alfabesi.....	30
TRANSKRİPSİYONLU METİN	32
3. MECMUANIN (68^a – 135^a) MESTAP'A GÖRE TASNİFİ.....	199
SONUÇ	265
KAYNAKLAR	266
TIPKIBASIM	271

ÖNSÖZ

Eski Türk Edebiyatı veya Klasik Türk Edebiyatı sahası, metin tespiti çalışmaları ile belirli bir noktaya ulaşmış durumdadır. Alan araştırmacılarının gayretleri ile titizlikle yürüttükleri bu çalışmalar içerisinde; *içinde şiirler, seçilmiş söz ve yazılar bulunan el yazması kitap* manasını haiz olan *mecmu'âlar* da alana katkısı dolayısıyla konunun ilgililerince önemli kaynaklar olarak kullanılmaktadır. Türk kültür ve edebiyat tarihi açısından önemli kaynaklar olarak müellifinin bir araya getirerek oluşturduğu müstakil bir telif türü olan ve Türk edebiyatında ilk örnekleri 15. yüzyılda verilen mecmualar; devrinin şiir zevkini yansıtırken bir yandan da dil özelliklerini, psikolojik yapısını; içtimai hayatın gelenek ve görenekleri ile edebi mahfillerini tespit etmemize imkan vermeleri bakımından son derece kıymetlidir. Aynı zamanda daha önce gün yüzüne çıkarılmış mecmuaların içerisinde bulunmayan veya daha önceki çalışmalarda karşımıza çıkmayan şair veya şiirlerin gün yüzüne çıkarılmasıyla Eski Türk Edebiyatı alanındaki çalışmalara yeni bir pencere açan araştırmacıların saha araştırmalarına yön vermesi de mümkün olabilmektedir.

Bu çalışma, Süleymaniye Kütüphanesi Yazma Bağışlar 6918 numarada kayıtlı şiir mecmuasının 68^a – 135^a varaklarında bulunan şiirlerin transkribe edilmesi ve metin incelemesini ihtiva etmektedir. Mecmuanın bize ayrılan kısmında mahlası belirlenmiş 76 şairin şiiri ile mahlası belirlenemeyen şairlerin şiirleri olmak üzere toplam 256 şiir yer almaktadır.

Transkripsiyonu yapılan metinde her şiire bir numara verilmiş; numara 1'den başlatılmıştır. Mecmuada bu şairlerin bazılarının mahlası şiirin başlığında mevcuttur. Birlik sağlamak adına, mahlası verilmeyen şairlerin isimleri köşeli parantez “[]” içinde ilgili şiirin başına konulmuştur. Metinde yer alan 256 şiirden 21'inin mahlası olmaması ve kaynak taramasında bu şiirlere rastlanamaması sebebiyle bu şiirlerin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir. Mahlası mecmuada yer alan şiirlerde mevcut olan veya mevcut olmasa bile kaynaklarda rastlanan şiirler, yayınlanmış kaynaklarla karşılaştırma yapılarak mukayeseli metin ortaya konmuştur. Türk edebiyatı sahasına katkı bölümünde mecmuada bulunup herhangi bir kaynaktan yer almayan metinlere yer verilmiştir.

Bu çalışmada başta gazeller olmak üzere kaside, terakib-i bend, terci-i bend, murabba, muaşşer, muhammes, müseddes, tahmis, rubai, müsebbâ türlerinde 256 şiir üzerinde çalışılmıştır. Mecmuada yer alan şiirler, 76 farklı şaire aittir.

Çalışma; giriş, inceleme, metin ve sonuç olmak üzere dört ana bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde mecmualar hakkında genel bilgi verildikten sonra inceleme kısmında metin 8 başlık altında şekil ve muhteva bakımından incelenmiştir.

Mecmuanın genel özellikleri 5 tablo üzerinde açıklanarak incelenmiştir. Tablo 1'de mecmuanın 68^a – 135^a varaklarında yer alan şairler ve bu şairlere ait şiirlerin nazım şekilleri, tablo 2'de mecmuada (68^a – 135^a) yer alan aruz kalıpları ve bahirler, tablo 3'te mecmuada (68^a – 135^a) bulunduğu halde kaynaklarda bulunmayan şairler ve şiir numaraları, tablo 4'te mecmuada (68^a – 135^a) olup şairlerin divanında bulunmayan şiirler ve tablo 5'te mecmuanın (68^a – 135^a) MESTAP'a göre tasnifi verilmiştir.

Çalışmamızın *Metin* bölümünde 68^a – 135^a varaklarındaki şiirler çeviriyazı alfabetine aktarılmış olup divanlarda ve çeşitli çalışmalarda daha önce yayımlanmış olanlar ile karşılaştırılarak mukayeseli metin ortaya konmuştur. Bu şiirler ekseriyetle 16. yüzyıl sonları ile 17. yüzyıllara aittir. Mecmua tasnif edilirken, şiirlerin teması, nazım şekilleri, şairlerin aidiyeti/mensubiyeti esas alınmıştır. Çalışılan mecmua,

barındırdığı farklı nazım şekilleri sebebiyle farklı nazım şekilleriyle yazılmış şiirlerden oluşan mecmualara örnek olarak gösterilebilir.

Çalışmamıza her ne kadar özen göstermiş ve sıklıkla kontrolünü sağlamış olsak da mutlaka eksiklikler ve hatalar olacaktır. Fark edemediğim kusurların hoş görülmesini temenni ederim.

Yüksek Lisans eğitim sürecimde bana yol gösteren, beni bu çalışmaya yönlendiren ve çalışmamın her safhasında emeği olan, her konudaki bilgi ve tecrübesinden beni mahrum etmeyen, yardımlarını bir an olsun benden esirgemeyen, bilgi ve birikimini aktarmaktan imtina etmeyen danışman hocam sayın Prof. Dr. Sebahat Deniz'e minnetlerimi sunarım. Bu yolda bana verdiği ilham sebebiyle teşekkürü borç bilirim. Yine bu süreçte manevi desteklerini esirgemeyen her bir aile ferdime teşekkür ederim.

ÖZET

Süleymaniye Kütüphanesi Yazma Bağışlar 6918 numarada kayıtlı şiir mecmuası 135 varaktan müteşekkil olup derleyeni/müstensihi tespit edilememiştir. Mecmuanın 74^b sayfasında yer alan ve Li-muḥarririhi başlığıyla kayıtlı şiirin mahlas beytinde 'İşkî mahlası bulunmaktadır. Çalışmamız, bu mecmuanın 68^a varağından 135^a varağına kadar olan bölümün transkribe edilmesi ve metin incelemesini ihtiva etmektedir.

Çalışma; giriş, inceleme, metin ve sonuç olmak üzere dört ana bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde mecmualar hakkında genel bilgi verildikten sonra inceleme kısmında 8 başlık altında metin şekil ve muhteva bakımından incelenmiştir. Çalışmamızda bulunan şiiler, çeşitli çalışmalarda daha önce yayımlanmış olanlar ile karşılaştırılarak mukayeseli metin ortaya konmuştur. Bu şiirler ekseriyetle 16. yüzyıl sonları ile 17. yüzyıllara aittir. Mecmua tasnif edilirken, şiirlerin teması, nazım şekilleri, şairlerin aidiyeti/mensubiyeti esas alınmıştır. Çalışılan mecmua, barındırdığı farklı nazım şekilleri sebebiyle farklı nazım şekilleriyle yazılmış şiirlerden oluşan mecmualara örnek olarak gösterilebilir.

Transkripsiyonu yapılan metinde her şiire bir numara verilmiş; numara 1'den başlatılmış ve şairlerin mahlasları şiir numarasının altında verilmiştir. Çalışmada mahlası belirlenmiş 76 şairin şiiri ile mahlası belirlenemeyen şairlerin şiirleri olmak üzere toplam 256 şiir yer almaktadır. Çalışma; sonuç, kaynaklar, el yazmasının tıpkıbasımı bölümleri eklenerek tamamlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mecmua, Divan, İnceleme, Şiir

ABSTRACT

The poetry journal registered at Süleymaniye Library Manuscript Donations No. 6918 consists of 135 leaves and its compiler/editor could not be determined. The pseudonym couplet of the poem, which is on page 74b of the journal and registered with the title Li-muḥarririhi, has the pseudonym 'Işķī. Our study includes the transcription of the section from 68a to 135a pages of this journal and the text analysis.

Study; It consists of four main parts: introduction, review, text and conclusion. After giving general information about the journals in the introduction, the text was examined in terms of form and content under 8 headings in the review section. Comparative text was presented by comparing the Shiites in our study with those previously published in various studies. These poems mostly belong to the late 16th and 17th centuries. While classifying the journal, the theme of the poems, the forms of verse, the belonging / affiliation of the poets were taken as the basis. The journal studied can be shown as an example to the journals consisting of poems written in different verse forms due to the different verse forms it contains.

In the transcribed text, each poem was given a number; The number has been started from 1 and the pseudonyms of the poets are given under the poem number. In the study, there are a total of 256 poems, including the poems of 76 poets whose pseudonyms were determined and the poems of poets whose pseudonyms could not be determined. Study; The conclusion, references, facsimile sections of the manuscript were added.

Keywords: Anthology, Divan, Analysis, Poetry

KISALTMALAR

a.g.e.	Adı geen eser
a.g.m	Adı geen makale
a.g.t.	Adı geen tez
Yay.	Yayın
Hız.	Hazırlayan
b.	beyit
Bkz.	Bakınız
C.	Cilt
D.	Divan
G.	Gazel
M.	Mecmua
Nu	Numara
Ör.	Örnek
ö.	Ölüm tarihi
s.	sayfa
S.	Sayı
TEİS	Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü
vb.	ve benzeri
vr.	varak
Çvr.	Çeviri

GİRİŞ

Arapça “*Dağınık şeyleri bir araya getirmek, toplamak*” anlamını haiz *cem*’ masdarından türeyen *mecmū*’kelimesinin müennesi olarak *mecmū’a* (مجموعه), anlam itibarıyla “*Bir araya getirilmiş, toplanmış, cem edilmiş; içinde şiirler, seçilmiş söz ve yazılar bulunan el yazması kitap; düzenli bir şekilde toplanıp biriktirilmiş, bir araya getirilmiş şeylerin tamamı, koleksiyon*”¹ tanımını karşılamaktadır. Mecmua, “*Klasik kültürde edebiyat terimi olarak da defter, türlü konuların bir araya getirildiği yazıları içine alan kitap, şiir defteri anlamlarında kullanılmıştır.*”² Bu eserler için kullanılan mecmua teriminin yanı sıra aynı kökten türemiş cüzdan, defter ve cerîde isimleri de aynı manada kullanılmıştır.³

Dilin yaşayan bir varlık olduğu kabulüyle, değişime de açık olduğunu ifade etmek mümkündür. Toplumların zaman içerisinde dönüşmesi, kimi zaman dilin ve/veya anlamın da değişime uğramasına sebep olmuştur. Böylece bir kelime, devri için tanımlanan halinden uzaklaşarak yeni bir kavramı ifade edebilir. Bu kavram kimi zaman uzak veya yakın bir ilgi barındırır da, ilk anlamından tamamıyla uzaklaşan kavramlar da söz konusudur. Bu durumun çeşitli nedenleri olmakla beraber, kelimenin kullanıldığı devrin kültürü, onları algılama biçimimizdeki temel etkenlerden biridir. Mecmua kelimesi de, zamanla anlam değişimine uğramış bir kelime olarak karşımıza çıkıyor. Bu itibarla, önceki yüzyıllardan bu yana dönüşen zihin ve kültür dünyamızın bir yansıması olarak mecmua kelimesi bugün “*Fikir, edebiyat, sanat, aktüel gibi çeşitli konulara yer veren ve belirli aralıklarla neşredilen yayın, dergi*” anlamıyla da bilinmektedir. Eski Türk Edebiyatı sahasını ve bu alanda çalışan araştırmacıları ilgilendiren ise, seçme şiirlerden tertiplenmiş el yazması defterler/ kitaplar ve bu derlemelerin muhtevasıdır.

Mecmualar Hakkında Genel Değerlendirme

Derlenerek vücuda gelen mecmuaların telif eser hüviyeti kazanması, müellifinin şahsi kanaatlerini, ilgi ve zevkini yansıtmaya dolayısıyla söz konusu edilebilmektedir. Bu yanı sıra her mecmua, tertibi bakımından diğerleri ile benzer özellikler gösterse dahi muhtevası bakımından biriciktir. Müellifinin devri algılayışı, edebi manadaki duyuş ve düşüncesi, dikkati, çevresi, ilgi ve alaka alanı, kullandığı dil ve kalıplar gibi çeşitli özellikleri; içerisinde türlü şiir barındırması ve teferruattan sahaya çıkarılacak olan zengin detaylarıyla günümüzde önemli başvuru kaynakları olarak kıymetli bir noktadadır. Kişisel defterler olarak da değerlendirilebilecek bu mecmualar, bir yandan toplumun sesini de barındırır. Fert ve cemiyet arasındaki akış ve alışverişe mecmualarda rastlamak mümkündür. Mecmuaların kapsadığı metinlerin çeşitliliği, Genelde Osmanlı zevkini, devrin meyillerini; özelde müellifin zevkini yansıtmaya, sayfaların kenarlarında bulunan şiir ile ya da gündelik hayat ile ilişkili çeşitli notlar, seçme parçalar gibi türlü içeriğe sahip olması mecmuaların bir kültür derlemesi olarak sayılması için önemli verilerdir. Karmaşık yapıda ve muhtevası kimi zaman bir düzen gözetilmeden oluşturulan; faldan şiire, hadis şerhinden yemek tarifine içinde her şeyin bulunduğu dağınık mecmuaların yanı sıra

¹ İlhan, AYVERDİ, Ahmet TOPALOĞLU: Kubbealtı Lugatı Misallı Büyük Türkçe Sözlük: s.1971,1972.

² Günay Kut, “Mecmua”, Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, Dergâh Yayınları, İst. 1986, C. 6, s. 170

³ Mustafa İsmet Uzun, "Mecmua", DİA, C. 28, Ankara 2003, s. 265.

düzenli mecmualar da söz konusudur. Bu mecmualar belli konuda ve türden şiirleri haizdir; böylece müellifi belli bir amaç ve hedef gütmektedir. Bu manada, bilinçli oluşturulmuş bir başvuru kaynağı olarak da karşımıza çıkarlar. Bu tür derlemeler vesilesiyle derleyenin hakkında daha somut bilgiler edinir ve daha belirgin tespitlerde bulunabiliriz.

Mecmualar, belirlenmiş sayfa düzenlerini ve yazı biçimlerini yansıtan elyazması kitaplardan farklı olarak; boyutlarıyla, farklı cinsten kağıtları bir araya getirişleriyle, çeşitli sayfa düzeni ve farklı yazı biçimlerine yer verişleriyle Osmanlı yazın kültürüne dair önemli bir kaynak olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bakımdan mecmualar, bir özel arşiv niteliğinde sayılabilmektedir. Önemli bir olay üzerine yazılmış tarih kayıtları, şahsi önemi olan doğum, ölüm veya düğün günleri gibi önemli günlerin kaydedildiğine rastlanır. Böylece araştırmacıların devrin günlük hayatını, devirde dolaşan bilgileri edebi ve estetik bakımdan yüksek bir kültür ürünü olan mecmualardan tespit edebilmesi mümkündür. Bunun haricinde, Osmanlı devlet arşivlerinde bulunan evraklar kimi zaman mecmualarda yer edinmektedir. Böylece resmi belgeler mecmualar vesilesiyle intikal etmektedir. Çeşitli şekil ve hacimlerde olup farklı ilgi alanlarına göre düzenlenmiş nesir veya şiirlerden oluşan bu derleme kitaplar; ayetler, hadisler, ilahiler, şarkılar, mektuplar, latifeler, lugaz ve muammalar, tarihi belge ve kayıtların dahliyle başlangıçta bir not defteri gibi ortaya çıkmış; zamanla kendi formunu ortaya koymuştur. Mustafa Uzun, mecmuaların zamanla gelişip tertip ve şekle kavuşarak türlerine göre bazı farklılıklar gösteren bir kitap veya telif çeşidi özelliği kazandığını, bundan sonra da bir telif türü olarak gelişimini tamamlayıp –genellikle- kitap hüviyetindeki teliflerden farklı bir tarafı kalmadığını belirtir.⁴ Gelenek içinde üretilen eserlerin ortak noktası ve en belirgin özelliği *derleme* faaliyetiyle ortaya konmuş olmalarıdır. Mürettip veya derleyeci/derleyen tarafından tek veya çeşitli alanlarda oluşturulan bir birikim ürünü olarak karşımıza çıkar. Mecmualar için tek tip bir tanımda bulunmak zordur zira tek ve değişmez bir muhtevaya sahip değildir. Mesneviler veya divan tertiplerinde olduğu gibi geleneğin belirlediği kurallar veya sınırlamalar mürettibi bir çerçeve içersinde bulunmak durumunda bırakmaz. Tertipte belirleyici unsur mürettibin kendisidir. Mürettip tamamen şahsi tercihleri ve beğenileri doğrultusunda eserine dahil edeceklerini kendisi belirler. Bununla beraber, sonraki dönemlerde de eser başka mürettiplerin eklemeleriyle zenginleşerek daha geniş bir muhtevaya sahip olabilir. Oluşumunu tamamlamış mecmualarda sayfa sayısına dair notlar düşülebilmektedir.

Mecmuaların amaçları arasında sanatsal zevkin ön plana çıkarılarak tatmin edilmesi ile gündelik notlar ve çeşitli hatırlatmalarla fayda esas alınması söz konusudur. Bu bakımdan, mecmualar içeriklerine göre devrinde şahsa veya topluma hizmet edebilmektedir. Günümüzdeki çalışmalar, mecmua şahsın gündelik yaşamına dair notlar ve şahsi zevklerini yansıtıyor olsa dahi sahaya katkıları sebebiyle toplumsal bir faydayı da ortaya koymaktadır. Toplumun faydasına tertip edilen mecmualara örnek olarak, mürettibin mecmuayı şairlerin ve bu şairlerin şiirlerinin unutulup gitmesini engellemek amacıyla derlemesi örnek olarak verilebilir.

Klasik Türk Edebiyatında Mecmua Geleneği

Klasik Türk Edebiyatı, beslendiği kaynaklar bakımından oldukça zengin bir muhtevaya sahiptir. Bu muhteva, coğrafyanın birbiri ile teması sebebiyle çeşitlilik arz eder. Türk, Arap ve Fars dilleri bu manada ortak bir edebi kültür ortaya koymuş,

⁴ Mustafa Uzun, “Mecmua,” *TDVİA*, c. 28 (Ankara: TDV, 2003), 265.

birbirlerine kendi kültürlerinden aktarımlar yaparak bir medeniyet dairesi çizmişlerdir. Klasik dönem hakkında araştırma yapanların temel çalışmalarından biri, klasik metinlerin doğup yetiştiği zemini ortaya koymak ve bu kültürün arka planını oluşturan öğeleri tespit ederek metinler arası ve kültürler arası okumalar yapmaktır. Bu doğrultuda Kur'an-ı Kerim (ayetler, hadisler, enbiya kıssaları vb.), tasavvuf, tarihi olay ve şahsiyetler, batıl ve gerçek bilimler, sosyal hayat (bayramlar, düğünler, törenler, rezm ve bezm meclisleri ve bu çerçevedeki kavramlar vb.) ortak kültür değerleri önem taşımaktadır.

Mecmualar da yine bu ortak kültür ve medeniyet dairesi içinde vücuda gelerek Klasik Edebiyatımızda kendine bir yer edinmiştir. Derleme kitaplar olarak mecmualar, “... *Mecmua başlangıçta birçok bakımdan benzediği cönk gibi ayetler, hadisler, fetvalar, dualar, hutbeler, şiirler, ilahiler, şarkılar, mektuplar, latifeler, lugaz ve muammalarla ilâç tariflerinin ve faydalı bilgilerin (fevâid), notların, tarihî belge ve kayıtların (tevârih) derlendiği bir not defteri halinde ortaya çıkmış, zamanla gelişip düzenli bir tertip ve şekle kavuşarak türlerine göre bazı farklılıklar gösteren bir kitap veya telif çeşidi özelliği kazanmıştır. Bir telif türü olarak gelişimini tamamladıktan sonra genellikle kitap hüviyetindeki teliflerden farklı bir tarafı kalmamıştır.*”⁵

Tarihi süreçte yukarıda izah edilen zeminde ortaya çıkan mecmualar, zaman içerisinde kendine has tertibi ve içinde bulunduğu kültürün izleriyle kendi geleneği üzerinde yükselerek yeni bir ifade alanı yaratmıştır. Bu itibarla düzenli bir şekil ihtiva eden mecmualar, Türkler, Araplar ve Farslar arasında rağbet bularak müstakil bir telif türü özelliği kazanmıştır. İslamiyetle beraber adı konmamış bir şekilde Hz. Muhammed'in devrinde hadis yazımıyla ortaya çıkan tertip anlayışı, ilk derlemelerin doğmasına vesile olmuştur. Bu hadis derlemelerinin en bilinenlerinden biri olarak Türkçeye *İlk Hadis Mecmualarından Hemmam İbn Münebbih'in Sahîfes*⁶ ismiyle tercüme edilmiş mecmua örnek verilebilir. Buhârî, Tirmizî ve Müslim'in rivayetleri birinci kaynak kişiden derleyerek el-Câmi'u's-sahîh⁷ ismiyle anılan ve Sahîhu'l-Buhârî şeklinde şöhret bulan eserin de tertip şekli sebebiyle mecmualara örnek gösterilmesi mümkündür. İslam dairesinde, muhtevası ilmi ve dini olan mecmualar, Arapça, Türkçe ve Farsça olarak tek bir dille yazıldığı gibi bu dillerin müşterek kullanıldığı da görülmüştür. Edebi muhtevaya sahip mecmuaların genellikle Farsça ve Türkçe yazıldığı bilinmektedir.⁸

Osmanlı'da 16. yüzyıl itibarıyla mecmualarda bir artış söz konusudur. Cemal Kafadar, 17. Yüzyıl için “*çelebiler ve mecmualar devri*” tabirini kullanır.⁹

Klasik Türk edebiyatının önemli kaynaklarından olan mecmuaların önemine Cumhuriyet'in ilk yıllarından itibaren dikkat çeken araştırmacılar mevcuttur. Ali

⁵ Mustafa İsmet Uzun, "Mecmua", DİA, C. 28, Ankara 2003, s. 265.

⁶ Çakan, İsmail Lütfi. "1876-1976 Arası Türkiye'de Hadis Çalışmaları Bibliyografyası (Kitaplar)." *İslam Medeniyeti Dergisi* 4.39 (1980): 33-60.; Hamidullah, Muhammed, Hemmam İbn Münebbih'in sahîfesi, Çvr., Talat Koçyiğit, Ankara, 1967.

⁷ Mustafa İsmet Uzun, a.g.m., s. 266.

⁸ Mecmuanın doğuşu ve gelişimi ile ilgili ayrıntılı bilgi için bkz: Mustafa Uzun, a.g.m., s.265-268.

⁹ Cemal Kafadar, "Sohbete Çelebi, Çelebiye Mecmûa", *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, Turkuaz Yayınları, İstanbul 2012.

Canip Yöntem, “...kanaatimce eski bir şairi hayatındaki mevkii ile tanımak için, o devir esnasında kaleme alınmış mecmualar, en doğru fikir veren vasıtalarındandır”¹⁰

Bir gelenek üzerinde yükselen Klasik Türk edebiyatı, Mecmua geleneği ile şahsi ve toplumsal faydalar bir yana, şairlerin yetişmesi için de önemli kaynaklardandır. Bu bakımdan, mecmualar bir okul vazifesi üstlenmektedir. Şair veya okur için eğitcilik ve öğreticilik vasıflarına sahip olan kimi mecmualar, okuyan ve istifade eden için farklı metinleri bir arada barındırıyor ise önemli bir birikim sunmaktadır.

Mecmuaların Tasnifi

Mecmuaların Türk Edebiyatı sahasındaki yeri ve önemine dikkat çeken ilk isimlerden biri Ali Cânib Yöntem’dir.¹¹ Mecmuaların araştırmacıları kesin hükümler vermekten menettiğini; mecmualarda eserlerin eski metinlerine ulaşabilmenin mümkün olması sebebiyle bu eserlerin önem arz ettiğini belirtir. Bir şair hakkında tezkirelerden ziyade mecmualardan hareketle değerlendirme yapmanın daha az yanıltıcı olduğunu söyler.

Mecmualar, ihtiva ettikleri konu bakımından konunun muhatapları ve ilgilileri bakımından çeşitli şekillerde sınıflandırılmıştır. Kronolojik olarak Agâh Sırrı Levend’in tasnifi bu konudaki ilk çalışma olarak karşımıza çıkmaktadır:

1. Nazire mecmuaları
2. İlgililerce derlenmiş, seçme şiirlerden oluşan antoloji niteliğindeki mecmualar
3. Çeşitli konulardaki risalelerin bir araya getirilmesiyle derlenen mecmualar
4. Konu bakımından aynı olan eserleri ihtiva eden mecmualar
5. Tanınmış kişilerce derlenmiş mecmualar¹²

Daha sonraki mecmua tasnifi çalışması, Günay Kut’a aittir. Bu sınıflandırmaya göre mecmualar:

1. Nazire Mecmuaları
2. Seçme şiir mecmuaları
3. Aynı konu ile ilgili eserleri içeren mecmualar
4. Karışık; manzum ve mensur veya farklı dillerle yazılmış parçalardan oluşan mecmualar
5. Derleyeni belli veya tanınmış kişilerce hazırlanmış mecmualar¹³

Mecmuaların tasnifi çalışmalarına devam edilmekte ve muhtevası genişletilmektedir. Tasniflerin mecmuaları ne derece kuşatıcı şekilde izah

¹⁰ Ali Canip Yöntem, “Edebiyat Tedkiklerinde Mecmuaların Rolü”, *Prof. Ali Canip Yöntem’in Eski Türk Edebiyatı Üzerine Makaleleri*, haz. Ahmet Sevgi-Mustafa Özcan, Sözleryayınları, s.487 İstanbul 1996.

¹¹ GİYNAS, Kamil. “ŞİİR MECMUALARI HAKKINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR BİBLİYOGRAFYASI.” *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi* 25: 245-260.; Ali Cânib, (1927), “Edebiyat Tedkiklerinde Mecmuaların Rolü”, Hayat, S. 45, s. 363-364.

¹² Agâh Sırrı Levend, *Türk Edebiyatı Tarihi*, C. 1, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1998, s. 166-167

¹³ Günay Kut, “Mecmua”, *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi*, Dergâh Yayınları, İst. 1986, C. 6, s. 170

ettiği, bir tartışma konusudur. Hüseyin Ayan, mecmuaların yazıldıkları bölgeye göre tasnif edilebileceklerini dile getirdiği araştırmasında, Türkistan coğrafyası ve Anadolu sahasında derlenen mecmuaların şekil ve muhteva açısından farklılık gösterdiğinden bahsetmektedir.¹⁴ Semra Tunç, Mevlevî ve Mevlevî muhibbi şairlerin şiirlerini ihtiva etmesi dolayısıyla “*meşrebi aynı şairlere ait şiirlerin toplandığı mecmualar*” başlığının bu tasniflere eklenmesini önermektedir.¹⁵ Mehmet Gürbüz’ün şiir mecmualarına dair tasnifi¹⁶ şu şekildedir:

1. Şiirlerin şekil özelliklerine göre oluşturulan şiir mecmuaları
 - 1.1. Gazel mecmuaları
 - 1.2. Kaside mecmuaları
 - 1.3. Müstezad mecmuaları
 - 1.4. Matla’ mecmuaları
 - 1.5. Beyit mecmuaları
 - 1.6. Mısra mecmuaları
 - 1.7. Farklı nazım şekilleriyle yazılmış şiirlerden oluşan mecmualar
2. Şiirlerin konularına göre oluşturulan (tematik) şiir mecmuaları
 - 2.1. Tarih mecmuaları
 - 2.2. Na’t mecmuaları
 - 2.3. Mu’amma mecmuaları
 - 2.4. Lügaz mecmuaları
 - 2.5. Medhiye mecmuaları
 - 2.6. Şehrengiz mecmuaları
 - 2.7. Farklı konularda yazılmış şiirleri içeren mecmualar
3. Nazire mecmuaları
4. Şairlerin aidiyeti/mensubiyeti esasına göre hazırlanan mecmualar
 - 4.1. Aynı zümreye (tasavvufi oluşum, meslek grubu vb.) mensup şairlerin şiirlerini toplayan mecmualar
 - 4.1.1. Mevlevî şairlerin şiirlerini toplayan mecmualar
 - 4.1.2. Hurûfî-Bektaşî şairlerin şiirlerini toplayan mecmualar
 - 4.2. Aynı coğrafyada ya da aynı şehirde yetişmiş veya aynı milliyete mensup şairlerin şiirlerini toplayan mecmualar
5. Bir mensubiyet ilişkisi gözetmeksizin belirli şairlerin divanlarını/şiirlerini bir araya getirmeyi amaçlayan mecmualar

Atabey Kılıç ise tüm mecmua türlerini dikkate alarak bir sınıflandırma¹⁷ yapar:

¹⁴ Hüseyin Ayan, “Bir Şiir Mecmuasında Ahmet Yesevî”, *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 1997, S.3, s.79.

¹⁵ Hande Yeşiltaş, *19. Yüzyılda Derlenmiş Bir Şiir Mecmuası: Gencîne-i Eş’âr (vr.1b-250b) (İnceleme-Metin-Mestap’a Göre Tasnifi)* (Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, 2022; 6.; Semra Tunç, “Konya Mevlânâ Müzesi Kütüphanesi 2455 Numarada Kayıtlı Bir Şiir Mecmuası”, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2000, S.6, s. 106.

¹⁶ Mehmet Gürbüz, “Şiir Mecmuaları Üzerine Bir Tasnif Denemesi”, *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII: Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, Hz: Hatice Aynur vd., Turkuaz Yay., İstanbul, 2012, s.97.

¹⁷ Atabey Kılıç, “Mecmua Tasnifine Dâir”, *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII: Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, Hz: Hatice Aynur vd., Turkuaz Yay., İstanbul, 2012, s.75.

1. Cilt ve tertip hususiyeti bakımından
 - 1.1.Cönkler
 - 1.2.Mecmualar
 - 1.2.1. Tertip durumuna göre mecmualar
 - 1.2.1.1.Mürettep mecmualar
 - 1.2.1.2.Mürettep olmayan mecmualar
 - 1.2.2. Mürettep durumuna göre mecmualar
 - 1.2.2.1.Mürettibi bilinen mecmualar
 - 1.2.2.2.Mürettibi bilinmeyen mecmualar
 - 1.2.3. Aynı zümreye mensup şahsiyetlerin eserlerinin toplandığı mecmualar
2. Şekil bakımından
 - 2.1.Manzum metinler mecmuaları
 - 2.1.1. Kaside mecmuaları
 - 2.1.2. Gazel mecmuaları
 - 2.1.3. Nazire mecmuaları
 - 2.1.4. Mu'amma mecmuaları
 - 2.1.5. Manzum mecmuaları
 - 2.1.6. İlahi mecmuaları
 - 2.1.7. Şehrengiz mecmuaları
 - 2.1.8. Na't mecmuaları
 - 2.1.9. Hilye mecmuaları
 - 2.1.10. Mi'raciyye mecmuaları
 - 2.1.11. Matla' mecmuaları
 - 2.1.12. Mersiye mecmuaları
 - 2.1.13. Çeşitli mesnevilerden seçkileri barındıran mecmualar
 - 2.1.14. Güfte mecmuaları
 - 2.1.15. Mütezât mecmuaları
 - 2.1.16. Tarih mecmuaları
 - 2.1.17. Musammat mecmuaları
 - 2.1.18. Kıt'a ve ruba'i mecmuaları
 - 2.1.19. Dîvân mecmuaları
 - 2.2.Mensur metinler mecmuaları
 - 2.2.1. Lugaz mecmuaları
 - 2.2.2. Fetva mecmuaları
 - 2.2.3. Tefsir mecmuaları
 - 2.2.4. Şerh mecmuaları
 - 2.2.5. Sakk mecmuaları
 - 2.2.6. Mekan tasvirlerini içeren mecmualar
 - 2.2.7. Münşe'at mecmuaları
 - 2.2.7.1.Derleme müşe'ât mecmuaları
 - 2.2.7.2.Tek şahsa ait inşâ örneklerinden oluşan münşe'ât mecmuaları
 - 2.3.Karışık manzum ve mensur eserler mecmuaları
 - 2.3.1.Fevâyid ve eş'âr mecmuaları
 - Farklı türleri barındıran mecmualar

3. Dil bakımından
 - 3.1.Arapça mecmualar
 - 3.2.Farsça mecmualar
 - 3.3.Türkçe mecmualar
 - 3.4.Çok dilli mecmualar
4. Muhtevâ bakımından
 - 4.1.Din
 - 4.2.Tasavvuf
 - 4.3.İlm-i nücûm / fal ve remil
 - 4.4.Hikâye / latîfe
 - 4.5.Hezel ve hicv
 - 4.6.Edviye
 - 4.7.Musiki
 - 4.8.Hat ve kitabet
5. Şahısların tertip ettiği veya şahıslar için tertip edilen mecmualar

Çalıştığımız mecmua, bir mensubiyet ilişkisi gözetmeksizin belirli şairlerin divanlarını/şiiirlerini bir araya getirmeyi amaçlayarak ortaya konmuş; farklı nazım şekilleriyle yazılmış şiiirlerden oluşan bir mecmuadır.

Mecmuaların Türk Edebiyatı Sahasına Katkıları

Şiiir mecmualarının Klasik Türk şiiirinin hemen her döneminde rağbet gördüğü bilinmektedir. Divan neşirlerinde eksik kalan noktaları aydınlatabilmek, yanlış tespit edilen noktaları düzeltmek veya yeni bilgiler eklemek mümkün olabilmektedir. Divan sahibi olmayan veya divanı bulunduğu halde divanda yer almayan şiiirlere rastlanabilir. Türk şiiirinin seyri; gelişimi, dönüşümü ve merhalelerini tespit etmede mecmuaların katkıları yadsınamaz. Divanı bilinen ve hakkında araştırmalar yapılmış şiiirlerin bilinmeyen şiiirlerine/beyitlerine ulaşılması ve daha önce neşredilmiş şiiirlere imla farklılıkları ve kelime tercihleri gibi açılardan yeni bakış açısı kazandırmasıdır.

Genel olarak mecmuaların Klasik Türk Edebiyatına katkılarını şu şekilde sıralayabiliriz:

1. Şiiir mecmuaları, yazıldıkları devrin edebi zevki, hani şiiirlere ve ne tür şiiirlere rağbet edildiği gibi konularda bize bilgi verir.
2. Mecmuaların varsa fevaid sayfalarına düşürülen notlar (yemek tarifleri, ilaç tarifleri, tarihler vb.) kültür tarihimizi zenginleştirir.
3. Şair tezkireleri gibi kaynaklarda adı geçmeyen, unutulmuş şiiirlerin şiiirlerine mecmualarda rastlamak mümkündür.
4. Mecmualarda şiiire ve şiiirlere dair pek çok yeni bilgiye ulaşmak mümkündür. Örneğin kaynaklara kaydedilmemiş ve unutulmuş şiiirler, nazım türleri, nazım şekilleri, aruz kalıpları vb.
5. Bilindik şiiirlerin hayatları ile ilgili bilinmeyen bilgileri barındırmaları bakımından edebiyat tarihine kaynaklık ederler.
6. Şiiirlerin divanlarında olmayan bazı şiiirler ve beyitlere mecmualarda rastlamak mümkündür.

7. Osmanlı kültür hayatından izler ve toplumun sosyal-psikolojik, ekonomik yapısı gibi türlü verilere ulaşmamıza yardımcı olur.¹⁸

¹⁸ çalıştığımız mecmuanın Klasik Türk Edebiyatı alanına katkıları, ilgili başlıkta incelenmiştir.

1. İNCELEME

1.1. İncelenen Mecmuanın (68^a – 135^a) Özellikleri ve Genel Değerlendirme

1.1.1. Mecmuanın (68^a – 135^a) Nüsha Tavsifi

Süleymaniye Kütüphanesi Yazma Bağışlar 6918 numarada kayıtlı şiir mecmuası 135 varaktan müteşekkil olup derleyeni/müstensihi tespit edilememiştir. Mecmuanın ismi/başlığı mevcut değildir.

Mecmuanın derlenme tarihi ile ilgili fikir verebilecek bazı kayıtlar vardır. Bu kayıtlara gören 74^b sayfasında yer alan ve *Li-muḥarririhi* başlığıyla kayıtlı şiirin mahlas beytinde ‘İşkī mahlası bulunmaktadır:

Lāle-veş sīnede görine dāğum

‘İşkī irdi şanur bahār eşeri

132^b sayfasında Sebzī'nin tarihinin sonunda 1192 tarihi yazmaktadır:

Ḥarf-i cevher-ile didi fevtine Sebzī tarih

Bāğ-ı firdevsi mekân eyledi rūḥī-i ‘Ī sâ

1192

133^a sayfasında yine Sebzī'nin *Emīr İmamzāde ‘Alī Efendi’nün kerime[si Emine] Şerife’nün [vefatı için] berber Seyyid Ahmed Sebzī’nün yaptığı vefāt tārīhidür.* başlığı ile düştüğü tarihin altında 1192 senesi verilmektedir.

Bu kayıtlardan görüldüğüne göre, mecmuanın hicri 1192 / miladi 1778/1779 tarihinde derlendiği fikrine ulaşılabilir. Bununla beraber, 134^a sayfasında *Tārīḥ-i Berber Seyyid Ahmed Sebzī* başlığıyla verilen tarihin altına *Sersem Baba ḥazretlerinün türbe-i şerīfinün mübārek kademinde olan lüleli sebīlün tārīhidür.* notu düşürülmüştür. Hemen altında ise *İzmirli Mehmed Efendi birāderimizle Ḥazret-i El-şeyḥ Atāullah Efendi’imizün ḥāne-gāhında, 19 Şevvāl sene 1199* notu mevcuttur.

Bu tarihlerin yine mecmuayı derleyenin kalemi olduğu düşünülmektedir. Bu halde, mecmuanın 1199 tarihinden sonra derlenmiş olduğu ihtimalini göz önünde bulundurabiliriz. Mecmuayı derleyenin, *Li-muḥarririhi* başlığıyla mecmuada kayıtlı İşkī mahlaslı şairin olması muhtemeldir. Mecmuanın dili Osmanlı Türkçesidir.

Mecmuada yer alan şiirler genellikle nesih hatla yazılmıştır. Bununla beraber, sülüs ve rika hattıyla yazılmış şiirler de mevcuttur. Varaklarda çeşitli sayıda şiir bulunmaktadır. Bu sayı kimi zaman her sayfada 7 şiire kadar varmaktadır. Bazı şairlerin isimleri ve mahlasları kırmızı mürekkeple yazılmış fakat ekseriyetle başlık atılmamış ve bazı şairlerin mahlası belirtilmemiştir. Siyah mürekkeple yazılan bazı şiirlerin vasıta beyitleri de kırmızı mürekkeple yazılmıştır. Mecmuada cetvel kullanılmamıştır. Bazı yerlerde mürekkep lekesi mevcut olmakla birlikte böcek yeniği gibi fiziksel yıpranmalara

rastlanmamıştır. Varaklara Arap rakamları ile numara verilmemiştir fakat 10 varakta bir Latin rakamları ile mecmua numaralandırılmıştır. Mecmuada eksik sayfaya rastlanmamıştır.

Yazı siyah mürekkeple kaleme alınmakla birlikte, bazı şairlerin mahlasları kimi zaman kırmızı mürekkeple şiirin başına yazılmıştır. Mecmuada şiirlere koyulan başlıklar genellikle şairlerin isimlerinden oluşmaktadır. Çalışmada bütünlük sağlanması açısından boş bırakılan başlıklara köşeli parantezle şairlerin ismi eklenmiştir. Bazı şiirlerin nazım şekilleri de “*Kaşîde-i Kemālpaşazâde rahmetu’llâhi ‘aleyh*”, “*Tercî-Bend-i ‘Alî Efendi rahmetu’llâhi ‘aleyh*”, “*Tahmîs-i Gafûrî Gâzel-i Fuzûlî*” gibi başlıklar ile belirtilmiştir.

Kimi sayfalarda beyitler düz/yan veya çapraz yazılmıştır. Bu yazım belli bir sistem dahilinde değildir. Mecmuayı derleyen, bilhassa tahmisleri kaleme alırken beyitleri sayfaya çapraz şekilde yerleştirmiştir. Tahmislerde hemen hemen standart bir görsel formu söz konusudur. 75^a sayfasında ağaç formunda bir görsel şiir mevcuttur. 75^b sayfasında mahlası bulunmayan bir görsel şiir mevcuttur.

Mecmuada yazım hatalarına sıklıkla rastlanmaktadır. Harflerin noktalarının unutulması ya da kullanılmaması gereken bir harf kullanılmasıyla kelime hataları yapılmış; buna bağlı olarak vezin ve anlam hataları ortaya çıkmıştır.

Mecmuanın 110^a sayfasında sonradan eklendiği anlaşılan bir şiir mevcuttur. Bu şiirde kullanılan yazı, mecmua kaleme alınırken kullanılan yazıdan farklıdır.

Mecmuanın muhtevasında çoğunlukla gazel mevcuttur. Gazeller dışında kasideler, musammatlar, terci’-i bend, mesnevi, müfred, rubai nazım şekliyle yazılmış şiirler de mevcuttur. Aruz ölçüsünün yanı sıra hece ölçüsüyle yazılan şiirler de söz konusudur. Mecmuada Farsça şiirlere de yer verilmiştir.

Mecmuanın sonunda bulunan vikaye yaprağında muhtelif şiirler bulunmaktadır:

Bu bir mecmû’adur kim şî’r-i nâyâb ile memlû
Ne ki isterse ñâmâde gerek gevher ü incü

Dil-i üftâde bir mâhı sevüp ‘ışkum mehimden sor
Benüm derd-i derûnımı iden tefhîm **Fehîm**'den sor

On sekizdür Cum’a namâzı rek’atleri
Evvel iki rek’at tahîyyetü’l-... kılışı
İkinci dört rek’at sünnet-i cum’a kılışı
İki rek’at cum’a farzı kılışı
Soñra dört rek’at zuhr-ı âhir kılışı
Soñra iki rek’at sünnet kılışı

Bu vikaye yaprağında bir de Farsça beyit mevcuttur:

*Der  n  alem kes  b -gam neb sed
Eger b sed ben   dem na-b sed*

135^a yüzünde mecmuada sistemli bir şekilde yazılmış olan şiirler sonlanmı  olduğu halde 134^b yüzünde muhtelif notlar ve müselsel bir beyit bulunmaktadır. Bu beyit metne dahil edilmiştir.

1.1.2. Mecmuada (68^a – 135^a) Yer Alan  airler, Mecmuanın Muhtevası ve Tertip  ekli

Oldukça kalabalık bir şair kadrosu bulunan mecmuanın, çalışmamıza dahil olmayan 1^a-67^b varakları¹⁹ arasında çoğunlukla XVI. yüzyılda ya amı  olan 71 şaire yer verilmiştir. Bu  airler, ‘Ubeyd , Mak l , Ned m , B k , Hay l , Nat k , Kab l , Bağdatlı R h , Cam ,  lh m , Vahdet , Rahm , A k , Molla Garib , Mis l ,  smet , Veys , Ahmed Pa a, Hatif ,  em’ , Us l , Kuds , Fuz l , Gelibolulu Mustafa  l , Medh , Kemalpa az de, Cem l , Emr , R    , Fig n , Rifk , Nail , Mant k ,  ah d , Sad k, Nes m , Z f , Muhit , E refo lu R m , N m , Serir , Sem  , A  ı Baba, Sen  , Me reb , Ah , Feh m-i Kad m, Feyz , Bah y , Nev’ , Sun’i Efendi, Dukakinz de Ahmed, Mihr , Zeyneb Hatun, Ulv , Lutf , Tig , Haf , Sip h , Hemdem , Zih n , S rb n Ahmed, Vis l , S n , ‘Az m , Asker , Behi  , ve Hayl ’dir. Şairler arasında en çok Nes m ’nin  iirleri vardır.

Mecmuanın  alı tı ımız varakları, (68^a-135^a) mecmuanın önceki varaklarında olduğu gibi çoğunlukla XVI. yüzyılda ya amı  olan  airleri ihtiva etmektedir. Çalışılan 68^a – 135^a varakları arasında; Hayl , Ulv , Gelibolulu Mustafa ‘ l , Bey n , Mant k , Feh m-i Kad m, Fuz l ,  ems , D   , Hüsrev, Zih n , R h , Hayret , B k , Derv  ,   k , Bah y , Ahmed , Nev’ , Ubeyd , Rahm , Hab b , Em r , Vech , S rr , Us l , Na’t , Hay l ,  veys , Tab’ , Muh t , Sun’ , Vahdet , Ca’fer , Vah d , S r r , Muh bb , Fevr , Gaf r , Es r , Siy h , R  en , Nes m , Derv   Y suf, F z l , Yem n , Rev n , Nec t , M sr , Medh , Niz m , Hil l , H k n  L l , Tar k , Mis l , Kel m ,   h d , Za’  , G l  en , Derv   Ahmed,  er f , Nih n , Tufeyl , S heyli ,   ker , Nak  , Mur d , Ma’nev , Sebz ,    k ‘Ömer,  eh d ’nin  iirleri mevcuttur. Çalışılan varaklarda mahlası bulunan şair sayısı 72’dir.

1.1.3. Mecmuada (68^a-135^a) Yer Alan  iirlerin Nazım  ekilleri

Aşağıdaki tabloda, mecmuada yer alan şiirlerin nazım biçimlerini göstermek adına şairin ismi ve kulland ı nazım şekilleri alfabetik olarak sıralanmıştır. Şairi belli olduğu halde nazım şekli tespit edilemeyen şiirler diğer sütununda [(  ir sayısı)] ile gösterilmiştir.

¹⁹ Mecmuanın 1^a-67^b Asude  elebi tarafından 2022 yılında yüksek lisans tezi olarak çalışılmıştır. Söz konusu varaklar hakkında verilen bilgilerin tamamı yüksek lisans tezinden aktarılmıştır. bkz: Asude Çelebi, *Süleymaniye Kütüphanesi 6918 No.lu  iir Mecmuası vr. 1^a – 67^b ( nceleme – Metin ve Mestap’a Göre Tasnifi*, Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2022.

Tablo 1: Mecmuada yer alan şairler ve bu şairlere ait şiirlerin nazım şekilleri:

Şair	Nazım Şekilleri								Diğer
	Gazel	Kaside	Terkîb-Bend	Tercî-Bend	Musammat	Mesnevi	Rubâi	Müfred	
‘Âşık ‘Ömer					1				
‘İşkî	1								
‘Ubeydî	1								
‘Ulvi	3	1			1				
Ahmed	1				1				
Ahmedî	1				1				
Bahâyî	2						1		
Bâkî	10								
Beyânî					5				
Ca‘ferî	2								
Çâkerî						1			
Dâ‘î					1				
Dervîş	1								
Dervîş Ahmed	1								
Dervîş Yûsuf	1								
Emîrî	1								
Eşîrî					1				
Fazlî	1								
Fehîm-i Kadîm	2		1						
Fevrî	3			1					
Fuzûlî	3								
Ġafûrî					1				
Gelibolulu Mustafa ‘Âlî	4			1	3			1	
Gülşenî,	1								
Ĥabâbî	1				1				
Ĥâkânî	1								
Ĥayâlî					1				
Ĥaylî		1							
Ĥayretî	2				1				
Hilâlî	15								
Ĥüsrev	1								
Kelâmî	1								
Kemalpaşazâde	8	1			1				
Lâlî	3								
Ma‘nevî	1								
Manţikî	1								
Medĥî					1				
Mısri	7								2
Mişâlî	3								
Muĥibbî	1								
Muĥitî	4								
Murâdî	4								
Na‘tî				1	6				

Nakşî	1								
Necâtî	6								
Nesîmî	21								1
Nev'î	1								
Nihânî	1								1
Nizâmî									
Nutkî	1								
Rahmî	1								
Revânî	3								
Rûhî	3								
Rûşenî		1							
Sebzî								1	3
Sırrî					1				
Siyâhî					1				
Şun'î	1								
Sûheylî	1								
Sürûrî	2								
Şehdî	1								
Şemsi	1								
Şerîfî	1								
Şühûdî	1								
Tab'î	2								
Ṭarîkî	1								
Ṭufeylî	3								
Uşûlî	16				2				1
Üveysî		1							
Vaḥdetî	2								
Vaḥîdî	2								
Vechî		1							
Yemînî	11								
Yûnus Emre	1								1
Za'fî	1								
Zihni	1								
Toplam	178	6	1	3	30	1	1	2	10

Yukarıdaki tabloda, mahlası olan ve kullandığı nazım şekli belirlenmiş şairler tabloya dahil edilmiştir. Bu tabloya göre mahlası olan ve nazım şekli belirlenmiş şiirler 178 gazel, 6 kaside, 1 terakib-i bend, 3 terci'-i bend, 30 musammat, 1 mesnevi, 1 rubai ve 1 müfred olmak üzere toplam 219 adettir. Bu şiirler, şairi ve nazım şekli birlikte tespit edilmiştir.

1.1.4. Mecmuadaki (68^a – 135^a) Şiirlerin Vezinleri

68^a – 135^a varakları arasındaki şiirlerde kullanılan vezinler ve vezinlere göre şiirlerin tasnifi aşağıdaki tabloda sıralanmıştır. Bu tabloya göre 9 bahir, 18 farklı vezin kullanılmıştır. Bunun yanı sıra, çalışılan mecmuada $8+8 = 16$, $7+7 = 14$ (2 adet) ve $6+5 = 11$ 'li olmak üzere üç farklı hece ölçüsüyle yazılmış 4 şiir mevcuttur. En çok kullanılan vezin, 108 şiir ile aruzun remel bahrindeki *Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün* veznidir. Bunu takiben ikinci olarak en çok kullanılan vezin 54 şiir ile aruzun hezec bahrindeki *Mefâ'ilün mefâ'ilün*

mefâ'ilün mefâ'ilün veznidir. Üçüncü sırada 34 şiir ile aruzun remel bahrindeki *Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün* vezni kullanılmıştır. Sırasıyla kullanılan diğer vezinler; 16 şiirle aruzun hezec bahrindeki *Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün* vezni, 9 şiirle aruzun muzari bahrindeki *Mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün* vezni, 8 şiirle aruzun hezec bahrindeki *Mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün* vezni, 7 şiirle aruzun remel bahrindeki *Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün* vezni, 3 şiirle aruzun recez bahrindeki *Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün* vezni, 5 şiirle aruzun hafif bahrindeki *Fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün* vezni, 2 şiirle aruzun hezec bahrindeki *Mef'ülü mefâ'ilün mef'ülü mefâ'ilün* vezni, 2 şiirle aruzun remel bahrindeki *Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün* vezni, 1 şiirle aruzun recez bahrindeki *Müfte'ilün müfte'ilün fâ'ilün* vezni, 1 şiirle aruzun münserih bahrindeki *Müfte'ilün fâ'ilün müfte'ilün fâ'ilün* vezni, 1 şiirle aruzun recez bahrindeki *Müstef'ilün müstef'ilün* vezni, 1 şiirle aruzun hezec bahrindeki *Mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün* vezni, 1 şiirle aruzun mütekarib bahrindeki *Fe'ülün fe'ülün fe'ülün fe'ül* vezni, ayrıca 31 numaralı şiirde aruzun ahreb bahrinden *Mef'ülü mefâ'ilün mefâ'ilün fa'* ve *Mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilün fa* vezinleri olmak üzere iki vezin kullanılmıştır.

Tablo 2: Mecmuada (68^a – 135^a) yer alan aruz kalıpları ve bahirleri:

MECMUADAKİ BAHİRLER ve ARUZ KALIPLARI	ŞİİR NUMARALARI
HEZEC	
<i>Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i> + - - - / + - - - / + - - - / + - - -	2, 8, 18, 19, 20, 21, 27, 45, 47, 55, 66, 70, 72, 75, 79, 81, 82, 86, 87, 93, 95, 96, 97, 106, 115, 144, 150, 151, 153, 159, 160, 163, 165, 170, 180, 182, 184, 193, 197, 201, 207, 211, 212, 216, 221, 225, 227, 231, 233, 235, 236, 237, 248, 254.
<i>Mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün</i> - - + / + - - + / + - - + / + - -	12, 15, 42, 43, 49, 116, 121, 166.
<i>Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün</i> + - - - / + - - - / + - -	44, 63, 64, 122, 157, 172, 175, 176, 198, 199, 202, 218, 222, 234, 243.
<i>Mef'ülü mefâ'ilün mef'ülü mefâ'ilün</i> - - + / + - - - / - - + / + - - -	54, 247.
RECEZ	
<i>Müfte'ilün müfte'ilün fâ'ilün</i> - + + - / - + + - / - + -	195.
<i>Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün</i> - - + - / - - + - / - - + - / - - + -	23, 67, 205.

Müstef'ilün müstef'ilün	69.
REMEL	
<i>Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün</i> <i>fā'ilün</i> - + - - / - + - - / - + - - / - + - -	4, 6, 7, 11, 14, 26, 34, 36, 46, 53, 56, 59, 60, 61, 73, 74, 77, 78, 80, 83, 84, 85, 90, 91, 92, 94, 98, 99, 100, 101, 103, 104, 105, 107, 108, 109, 110, 112, 113, 114, 117, 120, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 133, 134, 135, 137, 138, 139, 142, 143, 146, 148, 149, 152, 154, 155, 156, 158, 162, 167, 168, 169, 171, 173, 174, 177, 178, 179, 181, 183, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 194, 196, 213, 214, 215, 220, 223, 226, 228, 230, 232, 238, 239, 240, 242, 245, 250, 253, 255, 256, 257.
<i>Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün</i> <i>fe'ilün</i> + + - - / + + - - / + + - - / + + - -	1, 3, 5, 10, 13, 16, 22, 24, 25, 32, 35, 50, 51, 57, 65, 71, 76, 88, 118, 119, 132, 136, 161, 164, 206, 208, 209, 210, 217, 219, 224, 229, 241, 249.
<i>Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün</i> - + - - / - + - - / - + - -	9, 33, 58, 62, 145, 203, 251.
<i>Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün</i> + + - - / + + - - / + + - -	40, 41.
MUẒARĪ'	
<i>Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün</i> - - + / - + - + / + - - + / - + - -	29, 30, 37, 52, 89, 111, 140, 200, 252.
ḤAFĪF	
<i>Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün</i> + + - - / + - - - / + + - -	28, 38, 39, 102, 204.
HEZEC	
<i>Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü</i> <i>fe'ülün</i> - - + / + - - + / + - - + / + - - -	17.
MÜNSERİH	
<i>Müfte'ilün fā'ilün müfte'ilün</i> <i>fā'ilün</i> - + + - / - + - - / - + + - / - + - -	141.
MÜTEKĀRİB	
<i>Fe'ülün fe'ülün fe'ülün fe'ül</i>	48
AḤREB	
<i>Mef'ülü mefā'ilün mefā'ilün fa'</i> <i>/ Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilün fa</i>	31.
HECE ÖLÇÜSÜ	
<i>8+8 = 16</i>	68.

$7+7 = 14$	147, 246.
$6+5 = 11$	244.

1.1.5. Mecmuada (68^a – 135^a) Bulunduğu Halde Kaynaklarda Bulunmayan Şairler ve Şiir Numaraları

Mecmuanın 68^a – 135^a varaklarında mevcut 256 şiir çeşitli kaynaklardan taranmış olup herhangi bir kaynakta rastlanmayan 64 şiir, şairlerinin mahlaslarına göre alfabetik olarak sırayla verilmiştir. Şairlerin tespitinde, mecmuanın 16 ve 17. yüzyıl şairlerini ihtiva etmesinden yola çıkılarak bu iki yüzyıl dikkate alınmıştır.

Tablo 3: Mecmuada (68^a – 135^a) Bulunduğu Halde Kaynaklarda Bulunmayan Şairler ve Şiir Numaraları:

Şairin Adı	Şiirin Numarası / Beyit veya Bent Sayısı	Şair ve Şiir Hakkında Yapılmış Çalışmalar	Açıklamalar
‘Âlî	124/1	(İsen: 2020) (Aksoyak: 2018)	Müfred olarak kaydedilmiş bu beyit, Mustafa İsen (İsen: 2020) ve İsmail Hakkı Aksoyak’ın (Aksoyak: 2018) çalışmalarında mevcut değildir.
‘İşkî	28/5	(Pala: 1983), (Yapa: 2007) (Uzun: 2011)	<i>TEİS</i> ’te Aşkî veya İşkî mahlaslı olup mecmuanın muhtevastaki şiirlerin yüzyılı dikkate alınarak 16. ve 17. Yüzyıl şairleri taranmış; bu mahlasta 8 şair olduğu tespit edilmiştir. İlgili gazel, İskender Pala (Pala: 1983), Melek Bıyık Yapa (Yapa: 2007) ve Süreyya Uzun’un (Uzun: 2011) çalışmalarında tespit edilememiştir.
Ahmedî	172/6 182/7, 189/7	Şair hakkında çalışmaya ulaşılamamıştır.	Kaynaklarda Ahmed isimli şaire ait, çalışılmış herhangi bir kaynak tespit edilememiştir. <i>TEİS</i> ’te Ahmed adında pek çok şair bulunmaktadır.
Bâkî	26/10	(Ergun: 1935) (Eyüboğlu: 1972) (Küçük: 1994) (Çavuşoğlu: 2001) (Doğan: 2002) (Tarlan: 2003)	(Küçük: 2011) ve (Gölpınarlı:2014) kaynaklarına bakılmış; ilgili gazele ulaşılamamıştır. <i>TEİS</i> ’te Bâkî mahlaslı olup mecmuanın muhtevastaki şiirlerin yüzyılı dikkate alınarak 16. ve 17. yüzyıl şairleri taranmış; bu mahlasta 10 şaire rastlanmıştır. Şiirin, mahlası Bâkî olan bu

		(Küçük: 2011) (İpekten: 2011) (Gölpınarlı:2014)	şairlerden hangisine ait olduğu tespit edilememiştir.
Bahâyî	31/2	(Ergun: 1933) (Tolasa: 1979) (Uludağ: 1992)	Mecmuada aynı görsel şiir içinde bulunan bu 2 beyitten müteşekkil şiire, Erdoğan Uludağ, <i>Şeyhülislâm Bahayî Divanı (İnceleme- Karşılaştırmalı Metin)</i> 'e bakılmış ve divanda tespit edilememiştir. <i>TEİS</i> 'te Bahâyî mahlaslı olup mecmuanın muhtevastaki şiirlerin yüzyılı dikkate alınarak 16. ve 17. yüzyıl şairleri taranmış; bu mahlasta 4 şaire rastlanmıştır. Şiirin, mahlası Bahâyî olan bu şairlerden hangisine ait olduğu tespit edilememiştir.
Ca'ferî	82/8	(Bedir: 2004)	<i>TEİS</i> 'te Ca'ferî mahlaslı olup mecmuanın muhtevastaki şiirlerin yüzyılı dikkate alınarak 16. ve 17. Yüzyıl şairleri taranmış; bu mahlasta: Ca'ferî (D.Tarihi: ? / Ö.Tarihi: ?, 17. Yüzyıl) adlı şaire rastlanmıştır. Söz konusu şair tekke şairi olup 52 sayfadan ibaret olan divanı bugün Yahya Efendi Kütüphanesinedir. (N. 3503). 700' e yakın beyti ihtiva eden bu divanda Nesimî, Misalî, Sadikî, Viranî, Câbir, Tûrabî gibi Hurufi ve Bektaşî şairlerinin de bazı manzumeleri kayıtlıdır. Mecmuada Hurufi şairlerin olduğu göz önünde bulundurulduğunda şiirin bu şaire ait olduğu düşünülebilir fakat bunun için yeterli bilgi mevcut değildir. Bunun haricinde, Fatma Zehra Bedir'in yüksek lisans tezi olarak hazırladığı <i>Caferî Baba Divânı</i> incelenmiş fakat şiire rastlanmamıştır.
Dâ'î	16/V	Şair hakkında çalışmaya ulaşılamamıştır.	<i>TEİS</i> 'te Dâ'î mahlaslı olup mecmuanın muhtevastaki şiirlerin yüzyılı dikkate alınarak 16. ve 17. yüzyıl şairleri taranmış; bu mahlasta 5 şaire rastlanmıştır. Şiirin, mahlası Dâ'î olan bu şairlerden hangisine ait olduğu tespit edilememiştir.
Derviş Yûsuf	101/7	Şair hakkında çalışmaya ulaşılamamıştır.	Kaynaklarda Derviş Yûsuf isimli şaire ait, çalışılmış herhangi bir kaynak tespit edilememiştir. <i>TEİS</i> 'de Yûsuf adında pek çok şair bulunmaktadır.
Emîrî	51/6	Şair hakkında çalışmaya ulaşılamamıştır.	<i>TEİS</i> 'te Emîrî mahlaslı olup mecmuanın muhtevastaki şiirlerin yüzyılı dikkate alınarak 16. ve 17. Yüzyıl şairleri taranmış; bu mahlasta 2 şaire rastlanmıştır.

Eşîrî	90/V	Şair hakkında çalışmaya ulaşılamamıştır.	<i>TEİS</i> 'te Eşîrî mahlaslı olup mecmuanın muhtevastaki şiirlerin yüzyılı dikkate alınarak 16. ve 17. yüzyıl şairleri taranmış; bu mahlasta 2 şaire rastlanmış fakat ilgili şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.
Fâzılî	103/7	Şair hakkında çalışmaya ulaşılamamıştır.	Kaynaklarda Fâzılî isimli şaire ait çalışılmış herhangi bir kaynak tespit edilememiştir.
Fevrî	87/5, 95/5, 200/V	(Kalpaklı: 1992)	Mehmet Kalpaklı tarafından <i>Fevri Divanı</i> üzerine yapılan doktora çalışmasına ulaşamadığımızdan bu gazelleri karşılaştıramadık.
Ġafûrî	89/VII	Şair hakkında çalışmaya ulaşılamamıştır.	<i>TEİS</i> 'te Ġafûrî mahlaslı olup mecmuanın muhtevastaki şiirlerin yüzyılı dikkate alınarak 16. ve 17. yüzyıl şairleri taranmış; bu mahlasta Ġafûrî, Şeyh Mahmud Ġafûrî Efendi (D.Tarihi: ? / Ö.Tarihi: 1667-68) mahlaslı şair yer almaktadır. Tezkire-i Safâyî ve Zübdetül- Eşar'da şiirlerinden örnekler mevcuttur. Fakat bu şiirin kendisine ait olup olmadığı tespit edilememiştir.
Gülşenî	183/5	(Akay: 1996) (Avçin: 2021)	<i>TEİS</i> 'te Gülşenî mahlaslı olup mecmuanın muhtevastaki şiirlerin yüzyılı dikkate alınarak 16. ve 17. yüzyıl şairleri taranmış; bu mahlasta 2 şaire rastlanmıştır. İlgili çalışmalar incelenmiş fakat şiire ulaşılamamıştır.
Ĥabâbî	49/V, 50/7	Şair hakkında çalışmaya ulaşılamamıştır.	Kaynaklarda Ĥabâbî isimli şaire ait çalışılmış herhangi bir kaynak tespit edilememiştir. <i>TEİS</i> 'de Ĥabâbî adında pek çok şair bulunmaktadır.
Ĥüsrev	17/5	Şair hakkında çalışmaya ulaşılamamıştır.	Şair hakkında herhangi bir kaynağa ulaşılamamıştır. <i>TEİS</i> 'de Ĥüsrev mahlaslı yedi şair bulunmaktadır. Bu gazelin hangi Ĥüsrev'e ait olduğu tespit edilememiştir.
Kelâmî	170/7	Şair hakkında çalışmaya ulaşılamamıştır.	<i>TEİS</i> 'te Kelâmî mahlaslı olup mecmuanın muhtevastaki şiirlerin yüzyılı dikkate alınarak 16. ve 17. yüzyıl şairleri taranmış; bu mahlasta 3 şaire rastlanmış fakat gazelin kime ait olduğu tespit edilememiştir.
Kemalpaşazâde	48/V	(Demirel: 1996) (Saraç: 1999) (Saraç: 2021)	Yekta Saraç ve Mustafa Demirel'in ilgili çalışmalarına bakılmış fakat divanlarda söz konusu şiire rastlanmamıştır.
Lâlî	162/7, 163/8, 215/5	Şair hakkında çalışmaya ulaşılamamıştır.	İlgili yüzyıllar dikkate alınarak yapılan tarama sonucu <i>TEİS</i> 'te Lâlî mahlaslı bir şaire rastlanmıştır. Divanı mevcut değildir.

Ma'nevî	248/7	(Mermer: 2011)	<i>TEİS</i> 'te Ma'nevî mahlaslı olup mecmuanın muhtevasındaki şiirlerin yüzyılı dikkate alınarak 16. ve 17. yüzyıl şairleri taranmış; bu mahlasta 3 şaire rastlanmıştır. Bu şairlerden Mustafa Ma'nevî adlı bir tekke şairinin divanı mevcuttur fakat bu gazele divanda rastlanmamıştır.
Medhî	150/V	(Seyhan: 2000)	<i>TEİS</i> 'te Medhî mahlaslı olup mecmuanın muhtevasındaki şiirlerin yüzyılı dikkate alınarak 16. ve 17. yüzyıl şairleri taranmış; bu mahlasta 9 şaire rastlanmış; ilgili çalışma incelenmiş, şiire rastlanmamıştır.
Na'tî	56/IV, 61/IV, 62/VI, 63/V	Şair hakkında çalışmaya ulaşılamamıştır.	<i>TEİS</i> 'de Defterdar Hüseyin Paşa-zâde Mustafa Na'tî Bey (ö.1718) adındaki şaire ait "bilinen tek eseri Dîvân'ıdır" bilgisi verilmiştir. Bunun dışında <i>TEİS</i> 'de Na'tî mahlaslı iki şair daha vardır. 16-18. yüzyılları arasında yaşamış Na'tî mahlaslı bir şaire ait herhangi bir kaynağa ulaşılamamıştır.
Nesîmî	99/9, 136/10, 199/7, 235/27	(Gölpınarlı: 1953) (Saygı: 1965) (Kürkçüoğlu: 1985) (Araslı: 1985) (Ayan: 2002)	Söz konusu şiirlere, ilgili çalışmalarda rastlanmamıştır.
Nihânî	188/22	Şair hakkında çalışmaya ulaşılamamıştır.	<i>TEİS</i> 'te Nihânî mahlaslı olup mecmuanın muhtevasındaki şiirlerin yüzyılı dikkate alınarak 16. ve 17. yüzyıl şairleri taranmış; bu mahlasta 6 şaire rastlanmış fakat şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.
Nev'î	42/10 43/5	(Tulum, Tanyeri: 1977)	Prof. Dr. Mertol Tulum ve Dr. Ali Tanyeri tarafından 1977 senesinde yayımlanan Nev'î Divanı esas alınarak hazırlanan kaynağa bakılmış fakat gazellere rastlanmamıştır.
Nutkî	168/8	Şair hakkında çalışmaya ulaşılamamıştır.	<i>TEİS</i> 'te Nutkî mahlaslı olup mecmuanın muhtevasındaki şiirlerin yüzyılı dikkate alınarak 16. ve 17. yüzyıl şairleri taranmış; bu mahlasta 6 şaire rastlanmış ancak gazelin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.
Sebzî	249/1	Şair hakkında çalışmaya ulaşılamamıştır.	Mecmuada şairin tam adı <i>Seyyîd Ahmed Sebzî</i> olarak verilmektedir. <i>TEİS</i> 'te Sebzî mahlaslı olup mecmuanın muhtevasındaki

			şairlerin yüzyılı dikkate alınarak 16. ve 17. yüzyıl şairleri taranmış; bu mahlasta: Sebzî, Hüseyin (16. yüzyıl), Sebzî, Seyyid Mehmed (D.Tarihi: ? / Ö.Tarihi: Mayıs 1680) mahlaslı şairlere rastlanmıştır. Söz konusu Seyyid Ahmed Sebzî, <i>TEİS</i> 'te bahsi geçen şairlerden farklı olmalıdır.
Sırrî	55/V	Şair hakkında çalışmaya ulaşılamamıştır.	<i>TEİS</i> 'te Sırrî mahlaslı olup mecmuanın muhtevastaki şairlerin yüzyılı dikkate alınarak 16. ve 17. yüzyıl şairleri taranmış; bu mahlasta 3 şaire rastlanmış fakat şiirin bu şairlerden hangisine ait olduğu tespit edilememiştir.
Siyâhî	91/V	Şair hakkında çalışmaya ulaşılamamıştır.	<i>TEİS</i> 'te Siyâhî mahlaslı olup mecmuanın muhtevastaki şairlerin yüzyılı dikkate alınarak 16. ve 17. yüzyıl şairleri taranmış; bu mahlasta 2 şaire rastlanmış fakat söz konusu şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.
Şunî	78/7	Şair hakkında çalışmaya ulaşılamamıştır.	<i>TEİS</i> 'te Şunî mahlaslı olup mecmuanın muhtevastaki şairlerin yüzyılı dikkate alınarak 16. ve 17. yüzyıl şairleri taranmış; bu mahlasta 2 şaire rastlanmış ancak söz konusu gazelin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.
Şerîfî	186/8	Şair hakkında çalışmaya ulaşılamamıştır.	<i>TEİS</i> 'te Şerîfî mahlaslı olup mecmuanın muhtevastaki şairlerin yüzyılı dikkate alınarak 16. ve 17. yüzyıl şairleri taranmış; bu mahlasta 4 şaire rastlanmış fakat söz konusu şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.
Şemsî	15/5	(Toparlı: 1984)	<i>TEİS</i> 'te Şemsî mahlaslı olup mecmuanın muhtevastaki şairlerin yüzyılı dikkate alınarak 16. ve 17. yüzyıl şairleri taranmış; bu mahlasta 9 şaire rastlanmış fakat gazelin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir. Bu şairlerden Şemsî mahlaslı Şemseddîn Sivâsî'nin divanı Recep Toparlı tarafından çalışılmış ancak söz konusu eserde ilgili şaire rastlanmamıştır.
Şühûdî	177/5	Şair hakkında çalışmaya ulaşılamamıştır	<i>TEİS</i> 'te Şühûdî mahlaslı olup mecmuanın muhtevastaki şairlerin yüzyılı dikkate alınarak 16. ve 17. yüzyıl şairleri taranmış; bu mahlasta 6 şaire rastlanmış fakat gazelin kime ait olduğu tespit edilememiştir.
Sürûrî	84/8, 158/7	(Okatan: 2010)	<i>TEİS</i> 'te Sürûrî mahlaslı olup mecmuanın muhtevastaki şairlerin yüzyılı dikkate

			alınarak 16. ve 17. yüzyıl şairleri taranmış; bu mahlasta 3 şaire rastlanmış fakat gazelin kime ait olduğu tespit edilememiştir. İlgili çalışma incelenmiş ve şiire rastlanmamıştır.
Tab'î	74/5, 75/5	Şair hakkında çalışmaya ulaşılamamıştır.	<i>TEİS</i> 'te Tab'î mahlaslı bir şair bulunmaktadır: Tab'î, İsmail Tab'î Çelebi (d.??/?? – ö. 1064/1653-54).
Tarîkî	167/7	Şair hakkında çalışmaya ulaşılamamıştır.	<i>TEİS</i> 'te Tarîkî mahlaslı olup mecmuanın muhtevastaki şiirlerin yüzyılı dikkate alınarak 16. ve 17. yüzyıl şairleri taranmış; bu mahlasta 2 şaire rastlanmış fakat gazelin kime ait olduğu tespit edilememiştir.
Tufeylî	190/7, 191/5, 192/5	Şair hakkında çalışmaya ulaşılamamıştır.	<i>TEİS</i> 'te Tufeylî mahlaslı olup mecmuanın muhtevastaki şiirlerin yüzyılı dikkate alınarak 16. ve 17. yüzyıl şairleri taranmış; bu mahlasta bir şair bulunmaktadır: Tufeylî/Tıfîlî, Molla Ali Çelebi (D.Tarihi: ? / Ö.Tarihi: 1611). Tezkire-i Şuarâ-yı Âmid, Tuhfe-i Nâilî ve Ahdî ve Gülşen-i Şuarâsı'nda eserlerinden örnekler mevcuttur. Fakat söz konusu şiirlere ulaşılamamıştır.
'Ulvî	94/5	(Çetin: 1991)	<i>TEİS</i> 'te Ulvî mahlaslı olup mecmuanın muhtevastaki şiirlerin yüzyılı dikkate alınarak 16. ve 17. yüzyıl şairleri taranmış; bu mahlasta 4 şaire rastlanmış fakat söz konusu şiire ulaşılamamıştır. İlgili çalışma incelenmiş fakat şiire rastlanmamıştır.
Vahîdî	83/7, 98/18	Şair hakkında çalışmaya ulaşılamamıştır.	<i>TEİS</i> 'te Vahîdî mahlaslı olup mecmuanın muhtevastaki şiirlerin yüzyılı dikkate alınarak 16. ve 17. yüzyıl şairleri taranmış; bu mahlasta 3 şaire rastlanmıştır. Gazellerin kime ait olduğu tespit edilememiştir.
Vechî	52/34	(Atalay: 2017)	<i>TEİS</i> 'te Vechî mahlaslı olup mecmuanın muhtevastaki şiirlerin yüzyılı dikkate alınarak 16. ve 17. yüzyıl şairleri taranmış; bu mahlasta 3 şaire rastlanmıştır. Bu şairlerden Gelibolulu olduğu kayıtlı 16. yüzyıl şairi Vechî'nin divanı incelenmiş fakat söz konusu şiire rastlanmamıştır.
Yemînî	104/7, 181/5	Şair hakkında çalışmaya ulaşılamamıştır.	<i>TEİS</i> 'te Yemînî mahlaslı olup mecmuanın muhtevastaki şiirlerin yüzyılı dikkate alınarak 16. ve 17. yüzyıl şairleri taranmış; bu mahlasta yalnız Yeminî, Muhammed isimli 16. yüzyıl tekke şairine rastlanmıştır.
Za'fî	178/7	Şair hakkında çalışmaya ulaşılamamıştır.	<i>TEİS</i> 'te Za'fî mahlaslı olup mecmuanın muhtevastaki şiirlerin yüzyılı dikkate alınarak 16. ve 17. yüzyıl şairleri taranmış;

			bu mahlasta 2 şaire rastlanmış fakat gazelin kime ait olduğu tespit edilememiştir.
Zihnî	19/12	Şair hakkında çalışmaya ulaşamamıştır.	TEİS'te Zihnî mahlaslı olup mecmuanın muhtevastaki şiirlerin yüzyılı dikkate alınarak 16. ve 17. yüzyıl şairleri taranmış; bu mahlasta 12 şaire rastlanmış fakat gazelin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

Mecmuanın 68^a – 135^a sayfaları arasında mahlası olduğu halde kaynaklarda ulaşılabilen toplam 64 şiir mevcuttur. Şairler hakkında münferit olarak yapılan çalışmalar ile tezkireler ve ilgili diğer kaynaklar taranmış fakat söz konusu şiirlere ulaşılabilen bazı şairlerin divanı olduğu halde şiirleri divanlarında mevcut değildir.

Bu tablodan hareketle, çalışılmış divanı olduğu halde divanında mevcut olmayan şiirler şiir numarası şairi ve varak numarası ile şekildedir:

Tablo 4: Mecmuada (68^a – 135^a) olup şairlerin divanında bulunmayan şiirler:

Şiir Numarası	Şair	Varak Numarası
124	‘Âlî	100 ^a
30	Bahâyi	75 ^a
136	Nesîmî	105 ^a
99	Nesîmî	96 ^a
199	Nesîmî	121 ^b
235	Nesîmî	129 ^b
43	Nev‘î	78 ^a
48	Kemâlpâşazâde	79 ^a
52	Vechî	80 ^b
74	Tab‘î	88 ^b
75	Tab‘î	89 ^a
94	‘Ulvî	94 ^b
177	Şühûdî	115 ^b
183	Gülşenî	117 ^a
186	Şerîfî	118 ^a

Yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere, çalışılmış divanları olduğu halde bu divanlarda bulunabilen bazı şiirler, mecmuadaki varak numarası ve şiir sayısı ile birlikte verilmiştir. Söz konusu 15 şairin divanları incelenmiş olup ilgili şiirlere rastlanmamıştır.

Mecmuada olup aynı zamanda çalışılmış divanı bulunan şairlerin bazı şiirlerinde ise eksik yahut fazla beyitlere rastlanmıştır. Bu beyitler, ilgili şiirlerin dipnotlarında belirtilmiştir.

1.1.6. Mecmuada (68^a – 135^a) Yer Alan Görsel Şiirler

Klasik şiir geleneğinde, kelimeleri diğer disiplinlerden de yararlanarak kullanma temayülü, görselliğin de kimi zaman duygu değerleri ile beraber şiiri teknik olarak genişletir. Klasik şairler, ellerindeki malzemeyi lafız sanatlarına bağlı kalarak vezin, kafiye, dil ve üslup açısından geleneğe bağlı kalarak görsel bir eser ortaya koyabilir. Gelenek kalıplarından ayrılmamaları, klasik görsel şiirlerinin çoğunluğunun aynı yahut benzer bir istif mantığıyla oluşturulmaları, bu şiirlerin de kendi içlerinde bir gelenek oluşturduğunu ortaya koymaktadır. Şairliğinin sınırlarını biraz daha genişletmek ve yeni birtakım denemeler ortaya koymak isteyen sanatkarların görsel şiirlerin bu yönüyle M. Fatih Köksal'ın görüşü önem arz eder: Ne var ki, hangi gerekçeyle yazılırsa yazılsın, Türk Divan şiirindeki bu tür denemeleri bir akım, bir tarz hatta bir üslup olarak yorumlamak doğru olmaz. Zira bu tür kalem tecrübeleri, Divan şiirinin genel çerçevesi içinde sadece çerçeveyi biraz aşmayı deneyen şahsi tecrübelerden öte gidememiştir. Esasen dikkat edildiğinde güçlü şairlerin bu tür çabalarının olmadığını da görürüz. Şiirin esas malzemesi olan söz, onlar için daima yeterli olmuştur.²⁰

Bu şiirleri, Batı Edebiyatı yahut Modern Türk Edebiyatı temayülleri merkeze alınarak değerlendirmemek gerekir. Osmanlı görsel şiirleri, içinde zuhur ettikleri medeniyetin, geleneğin ve asrın mahsulüdür. Bu eserler, şiirde amaç değil pekiştirici bir araç olarak karşımıza çıkıyor. Bu haliyle, aslın geleneğin kendisi; fer'in ise ortaya konan çeşitli görseller, kelime oyunları ve çözülmesi icap eden zekice bilmeceler olduğu benzetmesi yapılabilir. Klasik gelenek şiirin merkezi; ağacın gövdesi, onu besleyen her araç dalları ve budaklarıdır.

Klasik görsel şiirler, yeşerdikleri medeniyetin sosyal ve kültürel değerlerini yansıtır. Buna istinaden, biçim ve içerik açısından medeniyetin edebiyatına bağlı kaldıkları gibi, görsellik bakımından da Osmanlı kültür hayatının çeşitli tezahürleriyle ilişkilidir. Ondan etkilenir ve aynı zamanda onu etkiler. Kültürde herkesçe bilinen, kabul gören çeşitli inanışların temsilleri yahut bu kültür atmosferi içinde aşına olunan desenlerin şiirleştirilmesi, görsel şiirlerin orijinini sosyal hayatın kendisinde aramamıza kapı aralar. Bu bakımdan bu şiirlerin işaret ettiği kültür havzası önemlidir.

Arapça ve Farsça örnekleri de bulunan ve benzer şekilde kaleme alınmış numuneler, bu şiirlerin müşterek İslam medeniyeti çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiğinin habercisidir.²¹

Yekta Saraç'ın, Türk şairlerinin geleneğe olan katkısına dair izahı, klasik şairlerimizin medeniyetle ne denli içli dışlı olduğunu ortaya koymaktadır: *Osmanlı şiiri, teorik be estetik esaslarını İslam kültüründen almıştır. Bu esasların oluşumu her ne kadar Arap ve Fars dillerinde verilen eserlerle olmuş ise de bu süreçte Türk edebiyatçılarının ve şairlerinin önemli bir rolü vardır. Arapça yazılan pek çok edebiyat bilgisine dair kitabın yazarı Türk'tür. Örnek alınan İran şiirinin oluşum döneminde Türk hükümdarlarının ve şairlerinin önemli katkıları vardır. Kısacası bu*

²⁰ M. Fatih Köksal, "Divan Şiirinin Garîbleri IV - Bir Görsel Şiir ya da Şiir İçre Şiir", Berceste, S. 27, Kayseri, 2004, s. 15.

²¹ - [] Şenödeyici 38. Sf

teorik ve estetik esaslar sadece bir milletin ortaya koyduğu bir bilgi birikimi değildir.²²

Osmanlı'da görsel şiirlerin en meşhur örneklerine Bahrü'l-Maârif'te rastlıyoruz. İlk Türkçe belâgat kitaplarından olan Bahrü'l-Maârif, ulaşabildiğimiz en eski görsel şiir kaynağı olma hüviyetine sahiptir. Bu derleme; kafiye ve aruz, edebi sanatlar, şiirdeki teşbihler ve mecaz unsurlarını ihtiva etmektedir. Muhtevada Türkçe, Arapça ve bilhassa Farsça şiir örneklerine rastlıyoruz. 1549 yılında Amasya'da Şehzâde Mustafa'nın arzusu üzerine tertip edilen eser, böylece müellifin daha önceleri çalıştığı müsveddelerin bir araya getirilmesiyle bir kitap halini alır. Araştırmalarda ulaşılan ve bilhassa mecmualarda mevcut olan görsel şiir örnekleri, Bahrü'l-Maârif'te mevcut olan görsel şiirler ile aynı şekilde istiflerdir.

Mecmuanın çalışmamıza dahil olmayan 1^a-67^b varaklarında görsel şiirler mevcuttur. Bunlardan 21^b, 38^b, 41^a, 63^a sayfalarındaki tasavvufi konulu şiirler ağaç şeklinde kaleme alınmıştır.

Çalıştığımız 68^a – 135^a varaklarında yine görsel şiirler mevcuttur. 75^a sayfasında Bahayî'ye ait iki ayrı gazel ağaç şeklinde istiflenmiştir. 75^b sayfasında geometrik biçimli iki görsel şiir mevcuttur. Dörtgen biçimde istiflenmiş bu şiirlerden ilki, dörtgenin köşelerine merkezden bir mısranın uzandığı bir görsel şiirdir. Bu şiirde merkezden köşelere uzanan birer mısra vardır. Bu mısralar, kesiştikleri mısralarla birer beyit oluşturmaktadır. İkinci görsel şiir ise, mısraların hem başının hem de sonunun merkez harfe, müşterek kullanılan harflerle bağlandığı türden görsel şiirlerdir. Bu biçimde, sözcüklerin tersten okunduklarında da anlamlı bir sözcük oluşturmaları gözetilmiştir. Bu itivarla lafız sanatlarından kalb-i küll ya da aks-i müfrede benzediği söylenebilir. 120^b sayfasında Nesîmî'nin *-ânedür* redifli gazeli yine ağaç şeklinde istiflenmiştir.

Osmanlı görsel şiirlerinin oluşumunda, müstensihlerin de etkili oldukları düşünülebilir. Yazmalarda şiirlerin göze hitap edecek biçimde düzenlenmeye çalışılması, çeşitli figürlerin ortaya çıkmasına vesile olmuştur. İncelediğimiz mecmuada verilen örneklerden hareketle, müstensihin görselleştirme çabası aşıkardır. 74^b sayfasında bulunan şiirlerin istif şekli ve çizilmiş çiçek figürleri (örneğin;) de bu duruma işaret etmektedir. Bu tür müdahaleler, müstensihin metne bir katkısı olarak düşünülebilir. Yetkinlik derecesi tartışmaya açık olmakla beraber, görsel olarak nitelenen şiirlerin hem geleneğin unsurlarını ihtiva etmesi hem de göze hitap edecek şekilde istif edilmesi, hat sanatına vakıf bir şair ya da müstensihi işaret etmektedir.

1.1.7. Mecmuanın (68^a – 135^a) Türk Edebiyatına Katkıları

Mecmuaların Klasik Türk Edebiyatı araştırmalarına olan katkılarından belki de en önemlisi divanı bilinen ve üzerinde araştırmalar yapılmış şairlerin daha önce bilinmeyen şiirlerine/beyitlerine ulaşılması veya daha önce neşredilmiş şiirlere imla farklılıkları ve kelime tercihi gibi açılardan yeni bakış açıları kazandırmasıdır. Divan nüshalarında yer almayan pek çok şiir, mecmualar sayesinde tespit edilmiş ve adı duyulmamış pek çok şair mecmualar sayesinde gün yüzüne çıkarılmıştır. Çalışmamızda yer alan şiirlerin şairlerine ait yayınlanmış veya tez olarak hazırlanmış çalışmaları karşılaştırarak rastladığımız farklılıklar dipnotlarda verilmiş; böylece

²² M. A. Yekta Saraç, Osmanlı'nın Şiiri, 3F Yayınları, İstanbul, 2006, s. 19

mukayeseli metin oluşturulmuştur. Herhangi bir kaynakta tespit edilemeyen şiirler, vezne dikkat edilerek en doğru şekilde okunmaya çalışılmıştır. Bu şiirlerin her biri sahamıza katkı niteliğindedir. Tablo 4'te "*Mecmuada (68^a - 135^a) Bulunduğu Halde Kaynaklarda Bulunmayan Şairler ve Şiirleri*" başlığı ile verilen şiirler ile sahaya katkı sağlamaya çalışılmıştır. Özellikle şiir sayıları bakımından devrinde rağbet gören şairleri tespit etmek mümkündür. Bununla beraber, hakkında çalışma olduğu halde ve şiir divanında bulunduğu halde mecmuada olup divanda olmayan beyitler tespit edilmiştir.

Çalışmamızın metin kısmındaki şiirler çeşitli kaynaklardan tespit edilebildiği kadarıyla mukayeseli metin oluşturulmuştur. Herhangi bir kaynakta tespit edilemeyen ve tablolarda belirtilen ilgili şiirler, vezin ve anlam dikkate alınarak en doğru şekilde okunmaya çalışılmıştır. Bu şiirlerin her biri şüphesiz ki Klasik Türk Edebiyatı alanına katkı niteliğindedir.

Mecmuada, divanı olup şiirine/şiirlerine ulaşamayan bazı şairler vardır. Bu şiirlerin divanı olan şaire ait olma ihtimali düşünülebilir.

Tablo 1'de belirtildiği üzere, mecmuada, özellikle şiir sayısı yoğunlukta olan Nesîmî (21 gazel), 'Usûlî (16 gazel, 2 musammat), Hilâlî (15 gazel), Yemînî (11 gazel), Kemalpaşazâde (8 gazel, 1 musammat), Mısırî (7 gazel, 2 hece), Necâtî (6 gazel), Na'tî (6 musammat) ve Beyânî (5 musammat) gibi şairlerin devirlerinde rağbet gören şairler oldukları tespitinde bulunabiliriz.

Türk edebiyatına katkı niteliğinde değerlendirebileceğimiz bir diğer husus şudur; mecmuada 57. Sırada olan tercî-i bend nazım şekli ile kayıtlı şiir, mecmuada Na'tî mahlası ile değil, Hatâyî mahlası ile kayıtlıdır. Fakat mecmuada yazıldığı haliyle, Na'tî şiirlerinde mevcuttur.²³

Sahaya katkı noktasında bir diğer husus mecmuanın müellifinin şiir tercihleridir. Mecmuada sıklıkla Hurûfî özellikler barındıran şiirlere yer verilmiştir. Bu tercih, müellifin tercihi olarak düşünülebilir. Ayrıca mecmuada görsel şiirlere yer verilmesi, mecmua müellifinin hususi ilgi alanına işaret edebilir.

Mecmuada bulunan şairlerin çalışılmış divanları incelendiğinde, Mecmuada olup aynı zamanda çalışılmış divanı bulunan şairlerin bazı şiirlerinde ise eksik yahut fazla beyitlere rastlanmıştır. Bu beyitler, ilgili şiirlerin dipnotlarında belirtilmiştir. Beyitler sahaya katkı niteliğindedir.

İncelediğimiz mecmua, genel özellikleri ile müellif tarafından yer verilen şairlerin şiirleri dikkate alındığında yazıldığı devrin edebi zevkini yansıtabilmektedir. Mecmuanın fevaid sayfalarında düşürülen kayda değer notlar mevcut değildir. Bu mecmuada, herhangi bir kaynakta şiirine ulaşamayan şairlere rastlanmıştır. Bu bakımdan alana katkı sağlamıştır.

1.1.8. Mecmuanın (68^a - 135^a) İmla Özellikleri ve Karşılaşılan Problemler

Mecmuanın çalışılan sayfaları okunaklı bir hat ile yazılmıştır. Bununla beraber, müstensih kaynaklı birtakım imla problemleri söz konusudur. Bu problemler kimi zaman metnin okunmasını ve anlaşılmasını

²³ Bkz: (Cavanşir: 2006). s.435.

zorlaştırmıştır. Metin imla özellikleri ve metin oluşturulurken karşılaşılan bazı problemler maddeler halinde sıralanmıştır.

1. Atıf vavları bazen gösterilmiş bazen gösterilmemiştir.
2. Müstensih, atıf vavlarını kimi zaman terkip i'si yerine; kimi zaman terkip i'sini atıf vavı yerine kullanmıştır.
3. Mecmuada noktalı harflerin noktalarına kimi yerde dikkat edilmemiştir.
4. Bazı ekler fazla ya da eksik yazılmıştır. Bu durumda vezin dikkate alınmıştır.
5. Bazı kelimeler eksik veya yanlış kullanılmıştır. Yanlış kullanıldığı tespit edilen kelimeler varsa bu kelimelerin divanlardaki şekilleri tercih edilmiştir.
6. Bazı şiirlerde vezni bozan, fazla kelime kullanılmıştır.
7. Mecmuada bazen y harfleri, harfin kullanımına ek olarak ayrıca iki nokta ile gösterilmektedir.
8. Mecmuada hemze ile belirtilen kelimeler, kimi zaman müstensih tarafından terkip bildirmek için yazılmıştır. Bu kelimeler anlam ve vezne göre değerlendirilerek okunmuştur.

2. METİN

2.1. Metin Tesisinde Takip Edilen Metot

- ❖ Mecmuanın incelenen varakları günümüz harflerine aktarılırken transkripsiyon işaretleri kullanılmıştır.
- ❖ Ulaşılan yayınlar, divanlar, yayımlanmış yüksek lisans ve doktora tezleri ile karşılaştırılarak ortaya çıkan farklılıklar dipnotlarda gösterilmiştir.
- ❖ Metin kurulurken şiirlerin yazıldığı dönemlerin dil özellikleri dikkate alınmıştır.
- ❖ Şiirlerin aruz/hece vezinleri başlık altında belirtilmiştir.
- ❖ Mecmua metni, karşılaştırmalar sonucu vezin ve anlam bakımından divandakinin daha doğru olduğu tespit edildiyse metne doğru olan anlam dahil edilmiş ve ilgili dipnotta belirtilmiştir.
- ❖ Şiir başlıklarında müstensih kaynaklı hatalar düzeltilerek dipnotta belirtilmiştir.
- ❖ Mecmuada karşılaşılan mahlassız ya da başlıksız şiirler, ilgili dipnotta belirtilmiştir.
- ❖ Mecmuadaki şiirlerin başında şiirin hangi şaire ait olduğu yazmıyorsa da şairin mahlası şiire köşeli parantez içinde başlık olarak eklenmiştir.
- ❖ Dipnotlarda öncelikle şiirin mecmuadaki varak numarası gösterilmiş ve şiirin başındaki isim yazılmış; daha sonra parantez içinde başvuru divanlar için kısaltmalar kullanılarak şiirin bu divanlardaki sayfa numarası verilmiştir. Ör.: 112^a 'Bāḳī (Bāḳī D. s.200).

- ❖ Hakkında yapılmış herhangi bir çalışma ya da neşredilmiş divanı bulunmayan şairler ve yeterli bilgi edinemediğimiz şiirler hakkında dipnotta varak numarasından sonra sadece şairin ismi verilmiştir. Ör.: 102^a Ḥabābī.
- ❖ Mecmua ile divandaki kelime ve söz grubu farklılıkları dipnotta belirtilmiştir. Divandaki kelime ve söz gruplarını temsilen “D.”; mecmuadaki kelime ve söz gruplarını temsilen de “M.” Kısaltması kullanılmıştır.
- ❖ Dipnotta belirttiğimiz nüsha farklılıkları eğer beytin aynı mısraında yer alıyorsa “/” işareti; farklı mısralarında yer alıyorsa “//” işareti ile gösterilmiştir.
- ❖ İlgili şairin divanında bulunmayıp mecmuada yer alan beyitlerle ilgili dipnotta “Bu beyit divanda yer almamaktadır.” şeklinde not düşürülmüştür.
- ❖ Şiirlerin vezne göre okuması yapıldığında ek veya kelime eksiklikleri köşeli parantez ile gösterilerek tamir edilmiştir.
- ❖ Vezin ve anlam gereği fazla olan kelime veya ekler, vezne ve anlama uygun şekilde metinden çıkarılarak parantez içinde () gösterilmiştir.
- ❖ Müstensih veya mecmuanın fiziksel şartlarından kaynaklanan kimi zaman okunamayan ya da okunsa bile anlamına uygun olmayan kelime ve söz grupları için divandaki yazımları esas alınmış; mecmuadaki bu farklılık dipnotta belirtilmiştir. Okunamayan kelimeler üç nokta (...) ile gösterilmiştir.
- ❖ Metin içerisindeki Arapça ve Farsça ibareler italik yazılmıştır.

Metin tesisinde izlenen yolda İsmail Ünver’in ilgili makalesi dikkate alınmıştır.²⁴

2.2. Türkçe Kelime ve Eklerin Yazımı

- ❖ Beyitlerde geçen özel isimlerin ilk harfleri büyük harfle yazılmış ve özel isimlere getirilen ekler kesme işareti ile ayrılmıştır. Ör.:

Açar gönlünü bir tatlu dil ile yār **Uşûlî'nûñ**
Gerek endîşe bâbında nice yüz biñ kilid olsun

- ❖ Vezin gereği ünlü ile biten kelimelerden sonra ünlü ile başlayan başka bir kelime geldiğinde vezin gereği ünlü düşmesi yapılmış olup bu durum kesme işareti ile gösterilmiştir. Ör.:

Dilberā ben senden ayru ‘ömr ü cānı **n'eylerem**
Tāc u taht u mülk ü mālū ḥān-u-mānı **n'eylerem**

- ❖ Yazım birliğini sağlamak amacıyla, müstensihin kimi zaman yaptığı hatalardan bağımsız olarak birinci tekil ve birinci çoğul

²⁴ İsmail Ünver, “Çeviri Yazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler”, *AÜDTCF Türkoloji Dergisi*, XXXII/I-II, 1988, s.131-140.

şahısların yazımında her zaman yuvarlak ünlü tercih edilmiştir.
Ör.:

Ca'fer-i Şādıkdurur Kāzım bizüm **sultānımız**
Piřvāmuz şāh 'Alī Mūsā Rızādur yā 'Alī

- ❖ Üçüncü tekil ve üçüncü şahıs iyelik eki düz-dar ünlü ile yazılmıştır.
Ör.:

Kim ki **seni** cān ile evlāduñ ile sevmedi
Aña la'net eyleyen evvel Hūdā'dur yā 'Alī

- ❖ Bildirme eki yuvarlak ünlü ile yazılmıştır. Ör.:

Şem'-i felek hüsnuñe **pervānedür**
Cān u cihān vaşluña **şükranedür**

- ❖ Soru eki düz-dar ünlü ile yazılmıştır. Ör.:

Yüze yüz bir görmege olmaz aña biñ cān bahā
Kıymet olur **mı** 'aceb girmege cānān koynına

- ❖ Zarf fiil -İp eki, -up, -üp şeklinde kullanılmıştır. Ör.:

Gözüm yaş dökme zulmetde **olupdur** baħr-i bī-pāyān
Bu ma'nāyı beyān itmek degüldür hadd-i bārānuñ

- ❖ Sıfat-fiil -dık eki, yuvarlak ünlü ile yazılmıştır. Ör.:

Gösterür turrelerin yār çözüp ser-bendin
Cān fedādur diyü **şundukda** o lā'l-i kandin
Diñlemez pīr-i muğānuñ bu Beyānī pendin
Yitürüp bāde-i 'ışk-ile Ümīdī kendin
Mest olup düşdi bugün halk-ı cihāna rüsvā

- ❖ İle bağlacının imlası ile ilgili mecmuadaki yazımı esas alınmış olup kelimedden ayrı yazıldıysa “ile” şeklinde; eğer kelimeye birleşik yazıldıysa “-ile” şeklinde yazılmıştır. Ör.:

Mir'āt-ı tecellī olalı sīne-zamīrüm
'Aks-i mey-i **dildār-ile** peymānelüg eyler

A'dā-yı hanedāna teberrālar eyleyüp
Dāmān-ı āl **ile** dest-i levlāyı muħkem it

2.3. Arapça ve Farsça Kelime ve Eklerin Yazımı

- ❖ Mecmuada hemzeli kelimelerin yazımında kelimenin hemzeli hali korunmuştur. Ör.:

Hâtır-pesend-i pâdişâh-ı dîn-penâh olup
Dâ'im o kûtb-ı **dâ'ire**-i mülke maḥrem it

- ❖ Şeddeli kelimelerin yazımında vezin göz önünde bulundurulmuştur. Ör.:
Serv ü süsen **ḳadd** ü ḥaṭṭuṇa ḳul olsun ko ki tā
Ne ḳadar âzâdeler varsa ḡulâm olsun saña
- ❖ Vav-ı ma'düle “v” işaretiyle gösterilmiştir. Ör.:
O şāhuñ **ḥ'āba** varmış çeşm-i pür-ḥısmı çatup ḳaşın
Yatur şehbâz-ı vaḥşîdür ḳanādına çeküp başın
- ❖ Farsçada tekrarlanan kelimeler arasında getirilen ekler kısa çizgi ile ayrılmıştır. Ör.:
Gözüñ ki ḳaşd ider dökmege ḳanum
Dem-ā-dem ki peşimān olmağ ister
- ❖ Farsça ön ekler kelimedен önündeki kısa çizgi ile ayrılmıştır. Ör.:
Her biri ḥüsn iline sulṭān olupdur ḥükm ider
Ḥidmete bel bağlayupdur 'āşık-ı **bî-ḳāreler**

2.4. Çeviriyazı Alfabeti

ا	A, a, E, e
ب	B, b
پ	P, p
ت	T, t
ث	Ṣ, ṣ
ج	C, c
چ	Ç, ç
ح	H, h
خ	Ḥ, ḥ
د	D, d
ذ	Z, z
ر	R, r
ز	Z, z
ژ	J, j
س	S, s
ش	Ş, ş
ص	Ş, ş
ض	Ž, ž, Đ, đ
ط	Ṭ, ṭ
ظ	Z, z
ع	‘
غ	Ġ, ġ
ف	F, f
ق	Q, q
ك	K, k, ñ
ل	L, l
م	M, m
ن	N, n
و	V, v
ه	H, h, a, e
ي	İ, ĩ, Y, y

ء	,
آ	Ā, ā
او	Ū, ū

TRANSKRİPSİYONLU METİN

[Ḥaylî]

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel ++ -- / ++ -- / ++ -- / ++ --

1. Ey Resül-i Şekaleyn ey Meh-i Bedr-i Kevneyn
Sensin ol eşref-i maḥlûk u ḥabîb-i Raḥmân
2. Dürr-i yektâ ise de yirlere geçsün ol yaş
Ki senüñ ‘ışkuñ ile olmaya gözden rîzân
3. Rûḥ-ı Şânî ise de odlara yansun ol ten
Ki revân eylemeye yoluña yüz şevk ile cân
4. Ben ne ḥâkem ki seni medḥ idem ey gevher-i pâk
Ġarażum ḥâlûmi ‘arz eylemedür saña hemân
5. Benem ol bâdiye-peymâ-yı beyâbân-ı ümîd
Benem ol sâkin-i peygûle-i dârü’l-‘işyân
6. Ki ne ser-menzil-i maḥşûda irişdi râhum
Ne ḳarâr itmege bir küşede oldı imkân
7. Bezm-i ‘âlemde dilüm olmadı hergiz ḥâlî
Heves-i lâzıme-i ‘ıyş u ṭarabdan bir ân
8. Her kaçan vaḳt-i namâz olsa ḳomaz kim irişe
Dem-be-dem nağme-i ney gûşuma gül-bâḡ-i ezân
9. Âb-dest almağa varmaz elüm ammâ göñlüm
Şu gibi olmadadır küy-ı ḥarâbâta revân
10. Oldı ma‘lûm namâza ne ḳadar yüz yuduğum
Rûz-ı şavm eyledüğüm kârı da ṭutmam pinhân
11. Hırşum ol deñlü ki eyyâ[m]-ı şıyâm irdükde
Bir dilim nân görünür baña hilâl-i Ramazân
12. Almayam destüme şimden girü peymâne diyü
İtsem inşâfa gelüp cân-ile ‘ahd ü peymân
13. Derd-i ser ḥâşıl idüp isterem ol demde ṭabîb
Umaram tâ ki diye derdüñe meydür dermân
14. Ayağum meygede yolında olmada sâğar
Dilde yok zerre ḳadar ḥavf-ı Şırâṭ u Mîzân

1. 68^a Ḥaylî (Ramazan EKİNCİ, “Bursalı Haylî Ahmed Çelebi ve Şiirleri”, *Littera Turca Journal of Turkish Language and Literature*, VI, Sayı 3, 2020, s. 371.)
Ramazan Ekinci’nin çalışmasında “Na’t-ı Resül-i Ekrem Şalla’llâhu ‘Aleyhi ve Sellem” başlığıyla kayıtlı na’t, çalıştığımız mecmuanın 68ª sayfasında başlamakta olup, başlangıç beyti na’tın 39. beytine tekabül etmektedir.

3 yüz: biñ a.g.m.
5 bâdiye-peymâ-yı beyâbân-ı ümîd: bâdiye-peymâ-yı beyâbân-ı heves a.g.m.
6 Ki ne ser-menzil-i maḥşûda: Ne ser-i menzil-i maḥşûda a.g.m.
10 ṭutmam: dutmam a.g.m.
14 Beytin ilk mısrasının vezninde aksaklık mevcuttur.
yolında: yoluñda a.g.m.
Vezinde hata vardır.

15. Nic'olur keffe-i mîzâna konursa hâlüm
Bezm-i 'işyânda o nûş eyledüğüm rıtl-ı girân
16. Ben bu hâletle idüp kendümi ümmetden 'ad
Kuluñam diyem eyâ pâdşeh-i Sidre-mekân
17. Kılmadum sünnetüñüñ biñde birisin icrâ
İtmedüm hergiz itâ'at ki ne kılduñ fermân
18. Göricek bunca hevâ vü hevesi başumdan
İttifâk eyleyüp ıslâhuma zühhâd-ı zamân
19. Heves-i müy-miyâniyla bütân-ı dehrüñ
Târ-ı zühd ü 'amelüm gerçi degüldür çespân
20. Bir kılın rişte-i ümmîdümüñ ammâ ki yine
Ne kadar kılsa keş-â-keş kıramaz 'âlemiyân
21. Niye kaç' eyledüm ümmîdümü lutf-ı Hâk'dan
Ki senüñ gibi şefî'üm var eyâ Faḥr-i Cihân
22. İtmedüm şimdiye dek gerçi ki zikr ü tesbîḥ
Bâri şimden girü na'tuñ ideyüm vird-i zebân
23. Dergehüñde umaram tâ ki geçüp maḳbûle
Yazıla nâme-i a'mâlûme âḥar 'unvân
24. Benem ol 'âciz ü bî-kes ki ayaḡuñ tozına
Eli boş geldüm ümîd eyleyü lutf u iḥsân
25. Bir yeşil yapraḡa mâlik degülem dünyâda
Ki saña lâyıḳ olam ey gül-i gül-zâr-ı cenân
26. Degülem nesneye kâdir getürem ḥâzretüñe
Aña kâdir idüm ancaḡ ki getürdüm îmân
27. Ḥâzretüñden senüñ ey Ḥâfîz-ı dîn-i ümmet
Şoñ nefesde dilerem anı be-ḥaḡḡ-ı Yezdân
28. Beni tenhâ kımayup ḥıfz idesün îmânum
Melekü'l-mevt gelüp kaçd idicek almaḡa cân
29. Tuymaya cân-ı 'azîzüm sekerât-ı mevti
Olmayam nûş idicek câm-ı memâtı sekrân
30. Ola şol nesne ki 'âşîlere yârın düşvâr
Anı Ḥaylî kuluña kıl keremüñden âsân

15 Nic'olur keffe-i mîzâna: Nice olur kefe-i mîzâna a.g.m.
 16 idüp: idem a.g.m.
 17 ki ne: ne ki a.g.m.
 18 başumdan: başumda a.g.m.
 19 Heves-i müy-miyâniyla: Heves-i müy-ı miyâniyla a.g.m.
 Bu beyit itibarıyla Mecmuada bir beyit eksiktir.
 23 nâme-i a'mâlûme: defter-i a'mâlûme a.g.m.
 25 olam: ola a.g.m.
 29 cân-ı 'azîzüm: cân-ı za'îfüm a.g.m.

2.

Müfred

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. O şāhuñ h^vāba varmış çeşm-i pür-hışmı çatup kaşın
Yatur şeh-bāz-ı vahşidür kanādına çeküp başın

3.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Düşdi dāmān-ı dile bir şerer-i sūz-efgen
'Işk āhen-geri zencir-i cünün işlerken

4.

velehu

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Göz göz oldu cism-i zārum nāvek-i dildārdan
Cümleten çeşm oldum ammā toymadum dīdārdan

5

['Ulvī]

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Dest-i kudret şanema kaşlaruñ itdükde kemān
Tīr-i müjgānuña karşı hedef oldu nice cān
2. Tīr-i ğamzeñ baş açuk yügrükidür meydānuñ
N'ola ey kaşı kemān dirsem aña Tozķoparan
3. Görmedüm nāvek-i ğamzeñ gibi bir tīr-endāz
Yā kaşuñ gibi kemān-keş kanı ey tāze civān
4. Ebruvānuñ ne kemāndur ki aña yokdur zih
Ĝamzeñüñ tīrine zāhirde nitekim peykān
5. Şol kemāndur ki kaşuñ çekmede Rüstemi 'āciz
Ĝamzeñ ol tīr durur kim aña döymez kalkan
6. Ol kemānı çekemez sencileyin kimse velī
Sīnelerden dökemez kimseler ol tīr-ile kan

2. 68^b. ?

3. 68^b. ?

4. 68^b. M?

5. 69^a 'Ulvī (Derzī-zāde Mehmed 'Ulvī Çelebi, D. s.81) (Çetin: 1991).

1 kaşlaruñ: kaşların D. // nice cān: dil ü cān D.

2 Tīr-i ğamzeñ baş açuk yügrü gider meydānuñ: Baş açuk yürür gider tīr-i müjeñ meydānuñ D.

5 dönmez: durmaz D.

7. Ol kemān kav̄s-ı k̄ader sehm-i k̄azādur ol t̄ir
Ol kemān t̄irine cān k̄urtıla mı olsa nişān
8. K̄āmetüm oldı kemān bār-ı belā çekmekden
T̄ir-i āhum yiridür göklere olursa revān
9. Şanmañuz kav̄s-i k̄uzāḥ k̄urdu kemānını yine
Felegüñ kaşdı bu kim yağdura t̄ir-i bārān
10. Şīşe-i çarḥı delüp aşdı kemānını hilāl
Nitekim ṭabla-ı t̄ir-i şeh-i Dārāb-ı nişān
11. Maḥv olup t̄ir-i şihāb-ile kemān-ı meh-i nev
Eline t̄ir ü kemān alsa Selīm Ḥān-ı zamān
12. Şāḥib-i t̄ir ü kemān Fāris-i meydān-ı veḡā
Mālik-i seyf ü k̄alem ḥusrev-i iklīm-sitān
13. Ḥāme-i t̄ire ider ṭa'ne o şāhuñ t̄iri
Burc-ı kav̄si ḥacil eyler o kemān itse gümān
14. Bir güzeldür o kemān nāmı hilāl-ebrūdur
T̄iri bir ḥüb durur serv k̄adi ḡonce-dehān
15. Ḥalka-i çeşmümi kıldum o kemāne zih-ḡir
Dilümi itdüm anuñ t̄irine la'līn-peykān
16. Menzilüm deşt-i 'adem kıldı kemāne semtūñ
T̄ir-veş yiri durur ḥāk ile olsam yeksān
17. Murḡ-ı cāna o kemān bir k̄urılı dām ancaḡ
Bāl açup şaydına şāhen-veş o t̄ir [ü] müjgān
18. Ağzı kanlu başı buñlu şu dil-āver gibidür
T̄irüñ eyler k̄ad-i a'dāyı kemān irse hemān
19. T̄ir-i şahrāda tek ü pūda kemān belde ṭurur
Oldı bir iki ḥarābaṭ gibi yollarda 'ayān
20. Oḡuñ ey kaşı kemān t̄irüñi ser-keş kılalı
T̄ir-veş zāhir olupdur şaf-ı zaḥmumda duḡān
21. Birisi ehl-i hevā birisi ḡāyet ser-keş
Demidür t̄ir ü kemāndan ider isem eḡgān
22. Getürüp kuvvet-i bāzūñı kemānı çekseñ
T̄irüñ eylemez zırh-ı çarḥdan eyler güzerān

7 kurtıla mı: kurtılır mı D.

8 göñülde: göñüllere D.

11 olup: olur D.

13 Burc-ı kav̄si ḥacil eyler o kemān itse kemān: Burc-ı kav̄si ḥacil ider isen o kemān D.

14 16. beyit D. T̄iri bir ḥüb durur serv k̄adi ḡonca dehān: T̄ir bir ḥüb durur serv-k̄add u ḡonçe-dehān D.

16 30. beyit D. Menzilüm deşt-i 'adem kıldı kemāne semtūñ: Menzilüm deşt-i firāk itdi kemān-ı miḡnet D.

18 18. beyit D. buñlu: yunlu D.

19 21. beyit D. ḥarābaṭ: ḥarāmī D.

20 23. beyit D. Oḡuñ ey kaşı kemān t̄irüñi serkeş kılalı: Oḡun ey kaşı kemān s̄inemi ter-keş kıldı D.

22 Beytin 2. mısraında vezinde aksaklık mevcuttur.

31. beyit D. bāzuñı: bāzuya D.

23. Bir kepāde olıma saña kemān-ı Rüstem
Tîr-i Vakḳāş idemez tîrüne mānend kıran
24. Ebruvānuñla müjeñ ānını vaşf eyleyli
Nazmum içre görünür tîr ü kemān ḥūn-ı deḥān
25. Kaşuñı kimi kemān dir kimi nūn kimisi rā
Tîr dir ğamzeñe kimi kimi tîğ-i bürrān
26. Bir yire geldi nice tîr ü kemān ḥancer ü tîğ
Cān-ı ‘Ulvī’yi alur her birisi virmez amān
27. Raġm-ı zühḥāda kesüñ sīneme şad-na’l-ı elif
Ceng içün tîr ü kemān ile pür olsun meydān
28. Benem ol muḥteri’-i tîr ü kemān kim göricek
Şu’arā cümle okın atdı yāyın yaşdı hemān
29. Midḥat-ı tîr ü kemānuñla bulup nice ḥayāl
Bir kaşide dimişüm nāmı durur tîr ü kemān
30. Şanuram nice kemān araya bir tîr alur
Nāmemi alsañ ele ey şeh-i şāḥān-ı cihān
31. Raġbet-i tîrūñ alur gerçi kemān ile şehā
Ṭoġrı yanında bu vech ile ṭutar egri mekān
32. Tîr-veş ṭoġrı olanlar saña meydān alsun
Egrilük eyleyenüñ ḳaddini Ḥaḳ ide kemān

6.

[‘Ālī]

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. Sākin-i kūy-ı ḳanā’at ḳurb-ı sulṭān istemez
2. Raġbet itmez manşıb-ı dünyāya ‘unvān istemez
3. Mümkināta bende olmaz resm-i erkān istemez
4. Faḳr ile faḥr eyleyen der-ġāh-ı sulṭān istemez
5. Dūd-ı āhı sāyesinde ṭāḳ-ı eyvān istemez

II

1. Eyleyüp ḥāk-i der-i cānānını başa külāh
2. Dūd-ı āh-ı pür-şerārın bildi zerrīn bār-ġāh
3. ‘Aynına almaz bu dünyā şehlerin itmez nigāh
4. Şol gedā kim ḳıldı istiġnā serīrin tekye-ġāh

23 32. beyit D.

24 26. beyit D.

25 27. beyit D. Kaşuñı: Kaşuñı D. / Tîr dir ğamzeñe kimi kimi tîğ-i bürrān: Tîrdür ğamzene kimi kimi tîğ-i bürrān D.

30 35. beyit D. Nāmemi: Nāmumı D.

31 36. beyit D. egri: añı D.

6. 69^b ‘Ālī (Gelibolulu Mustafa ‘Ālī, D. s.389) (Aksoyak: 2018).
Bu tahmıs divanda “Ġazel-i Ḥayālī Tahmıs-i Velehu” başlığı ile kayıtlıdır.

I/1 sulṭān: ḥaḳān D.

I/2 manşıb: manşüb M.

II/1 Eyleyüp: Eyleyen D. / cānānını: cānāneyi D.

5. Genc-i bād-āverd ile taht-ı Süleymān istemez

III

1. Şerhalar zeyn eyleyüp sîne fezāsın ser-be-ser
2. Bāğ-ı dehrüñ serv-i āzādını añmaz terk ider
3. Ruğlarıñ yādına yakup tāze tāze dāğlar
4. Şol gedā kim penbe-i dāğın dem-ā-dem tāzeler
5. Gül kıoparmaz şāğdan geşt-i gülistān istemez

IV

1. Firkatüñde düşse göñlüm vādi-i künc-i ğama
2. Cān virür tığıñ gibi pākize-dil bir hem-deme
3. Māni' olmaz tır-i dil-düzuñ geçerse sīneme
4. İsteyen gelsün geçen geçsün şalādur 'āleme
5. Pādişāh-ı 'ışk der-gāhında sulţān istemez

V

1. Eşk-i çeşmüm 'Āliyā deryālayın cüş eyleyen
2. Āh u efgānı cihān hālkını medhüş eyleyen
3. Bezm-i şevk-i yārda kendin ferāmüş eyleyen
4. Ey Hayālī bī-tekellüf hūn-ı dil nüş eyleyen
5. Minnet ile Hızır elinden āb-ı hayvān istemez

7.

[Beyānī]

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. Dest-i kudret yapmış ol bir sīm bāzū koymış ad
2. Tār-ı 'anber-fāmına zülf-i semen-bū koymış ad
3. Dāne beñler dizmiş aña hāl-i Hindū koymış ad
4. Ol ki māha nūr tevcih eylemiş rü koymış ad
5. Nürdan bir nūr peydā kılmış ebrū koymış ad

II

1. Şū'le-i billūrı mıdır berķ uran ya ak ğümüş
2. Gör ne şan'at hārc olınmışdur ki gözler görmemiş
3. Az olur bir böylece pākize rüşen gösteriş
4. Şem'-i kāfuri fūrüzān eyleyüp gerdān dimiş
5. Hāķa-i dūd-ı siyāh-ı şem'a ğisū koymış ad

III

1. Var mıdur ol dil-rubā gibi bugün nāzik ğüzel
2. Kim ola şāyeste-i medh [ü] sezāvār-ı ğazel
3. Naķşınıñ hayrānı Mānī haţţ-ı Yākūt'a bedel
4. Sīmden bir levh taşvır itmiş üstād-ı ezel

III/1 Şerhalar zeyn eyleyüp: şerhalarla zeyn idüp D.

IV/5 sulţān: der-bān D.

V/1 Eşk-i çeşmüm: Eşk-i çeşmi D.

7. 70ª Beyānī (Beyānī-i Karahisārī, D. s.54) (Yapınca: 2017).

I/3 dizmiş: vemiş D.

I/5 Nürdan bir nūr: Nürdan bir nūn D.

II/4 gerdān: gerden D.

5. Rişteler taḥrīr idüp eṭrāfına mū koymış ad

IV

1. Cem' olup hep bir yire ser-tāc-ı üstādān-ı Ẹuds
2. Ṭāyir-i evc-i hümā-pervāz-ı şehbāzān-ı Ẹuds
3. Mālik-i naḳş-ı şuver ḫal-kār-ı naḳḳāşān-ı Ẹuds
4. Çihre-perdāz-ı teşāvīr-i nigāristān-ı Ẹuds
5. Bir cemāl ārāyiş itmiş rūy-ı nīgū koymış ad

V

1. Evvel ü āhır **Beyānī** ol durur Ḥayy u Qadīm
2. Şerḫ olunmaz hiç dil ile ḳudretullāhi'l-'azīm
3. Lüṭfinuñ dāru'ş-şifāsından bulur şihḫat saḳīm
4. Nokṭa deñlü nuṭfeyi nuṭṭa getürmiş ol Ḥakīm
5. Ḥikmeti gör kim Qabūlī-i süḫan-gū koymış ad

8.

[Manṭıķī]

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. 'İnānın çeşm-i giryān aldı dest-i ihtiyārumdan
Şavulsun baña seng-i rāh olanlar reh-güzārumdan
2. Çerāğın āteş-i ḳahr-ı ilāhī'den yaḳar āhum
Ḥazır itmek gerek dūd-ı dil āteş-i şerārumdan
3. Ya dest-āvīz-i miḫnetle gelür ya tuḫfe-i ğamla
Uşandum ḫāşılı āmed-şud-ı leyl ü nehārumdan
4. Söyünmez ḫaşre dek sinemdeki āteş 'aceb olmaz
Biterse dağ-ı dil gül lāle-veş ḫāk-i mezārumdan
5. Eger 'ayb-ı hünerle olmayaydum himmet-ālūde
İderdüm **Manṭıķī** yüz biñ şikāyet rüzgārumdan

8. 70^a Manṭıķī (Manṭıķī, D. s. 131) (Kaya: 1991).

Söz konusu gazel, Manṭıķī divanında 8 beyittir.

2 5. beyit D. dūd-ı dil-āteş-i şerārumdan: dūd-ı dil-i düzeh-şerārumdan D.

3 4. beyit D.

4 Bu beyit divanda bulunmamaktadır.

5 Bu beyit divanda bulunmamaktadır.

9.

[Beyānī]

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel - + - + / - + - + / - + -

I

1. Yine zulmetden cihān buldı ziyā
2. Geldi gülşen oldu 'ālem rūşenā
3. Siḥrdür ḥaqqā ki bu mū'ciz-nümā
4. Nev-bahār irişdi vü gitdi şitā
5. *Keyfe yuḥyi'l-arza ba'de mevtihā*

II

1. Sensin 'ālemde Süleymān-ı zamān
2. Olsa ḥükmünde n'ola ins-ile cān
3. Şerḥ idemez āyet-i ḥüsnüñ zebān
4. Leblerüñden ḥaṭṭuñ ey şirīn-dehān
5. Mūrlar cüllāba düşmiş gūyiyā

III

1. Nice bir geçsün günüm 'ālām-ile
- 2.. Rağbet olmazmış cihānda kām-ile
3. Müstecāb imiş du'ā aḥşām-ile
4. Yār aḡyāra söger düşnām-ile
5. Ref' olur şankim du'ā-y-ıla belā

IV

1. Ortaya aldı beni derd [ü] elem
2. Neye varur ḥālüm āḥır bilmezem
3. Olmada gitdükce dīl pā-māl-i ḡam
4. Dest-i miḥnetden alınmaya yaḡam
5. Ger olursa iki 'ālem bir yaña

V

1. Gör **Beyānī** ol nigārı n'eyledi
2. Ḥālūme baḡdı vefālar eyledi
3. Söylemezken döndi baña söyledi
4. Eşk-i çeşmüm yāre 'arz itdüm didi
5. Bāḡiyā ma'lūm oldu mācerā

9. 70^b Beyānī (Beyānī-i Karahisārī, D. s.41) (Yapınca: 2017).

1/5 *Keyfe yuḥyi'l-arza ba'de mevtihā*: "Ölümünden sonra yeryüzünü nasıl diriltiyor."
 Rūm Sūresi 50. Āyetten ıktibās. (Kur'ān: Rūm/115).

II/1 Sensin 'ālemde Süleymān-ı zamān: Şerḥ edemez āyet-i ḥüsnüñ zebān

II/2 2. ve 4. mısraların yeri deḡişmiştir. Divanda 2. mısra mecmuada 4.; mecmuada 4. mısra divanda 2. mısra olarak yer almaktadır.

III/5 şankim: çünkim D.

IV/3 düş: tüş D.

10.

[Beyānī]

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel ++ -- / ++ -- / ++ -- / ++ --

I

1. Gün gibi virdi cemālūñ yine āfāka ziyā
2. Pertev-i rūyuñ-ile oldı münevver dünyā
3. Gözedürken ser-i kūyuñ gözi düş oldı saña
4. Ka'be'den yüz çevirüp ey şanem-i mäh-liķā
5. İşgüñ cānibine döndi hemān kıble-nümā

II

1. Haste-i derd-i ğam-ı yārem işüm nale vü zār
2. Vardur ol ğonce-femüñ bülbul-i şeydāsı hezār
3. Ele girmez bilürüz n'eyleyelüm cāndur umar
4. Ruḥ-ı şeftālüsini öpmege virmez dil-dār
5. Būstān-ı ser-i kūyında biñ olsa eyvā

III

1. Mīve-i vaşlına hıç bir kesüñ irişmez eli
2. Bağ-ı dehr içre yoğ ol kıdd-i bülendüñ bedeli
3. Çöpçe gelmez baña toğrısı dimem aña belī
4. Naḥl-i bālāsını ol serv-ķadüñ seyr ideli
5. Ğāyet alçaķ ğörinür oldı gözüme Tübā

IV

1. Sāķi el üzre tutarken meyi cem'iyyetde
2. Hürmet eylerken aña hıdmet idüp ğayetde
3. Ne ḥaṭā kıldı ola ḥālet-i keyfiyyetde
4. Leb-i cānāneye tolaşdı diyü şöḥbetde
5. Cām-ı şaḥbāyı bugün ortaya aldı zürefā

V

1. Gösterür turrelerin yār çözüp ser-bendin
2. Cān fedādur diyü şundukda o lā'li kıydın
3. Diñlemez pīr-i muğānuñ bu **Beyānī** pendin
4. Yitürüp bāde-i 'ışķ-ile **Ümīdī** kendin
5. Mest olup düşdi bugün ḥalk-ı cihāna rüsvā

10. 70^b Beyānī (Beyānī-i Karahisārī, D. s.37) (Yapınca: 2017).
 Bu tahmīs divanda "Ğazel-i Ümīdī Tahmīs-i Beyānī" başlığı ile kayıtlıdır.
 II/4 dil-dār: ola yār D.
 IV/3 ḥālet-i keyfiyyetde: 'āleme keyfiyyetde D.
 IV/5 aldı: almış D.

11.

[Beyānī]

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. Hızr bil her gördüğün şahşı dilābā gözet
2. Kendüñi başdan ayağa belki hāk-i pā gözet
3. Dimezem ben saña kim var zır ile bālā gözet
4. Kendü miqdārından ey dil her kesi a'lā gözet
5. Zerreysi mihr-i münevver çatreyi deryā gözet

II

1. Şāh-ı dehr olup kimi başına giymiş tāt-ı zer
2. Kimi pā-māl-i reh-i derd ü belā olup gezer
3. Böyledür āyın-i kec-reftār-ı çarh-ı bed-güher
4. 'Ākil-iseñ kimseye itme haķāretle nazar
5. Sırçayı gevher bil ey dil serçeyi 'anķā gözet

III

1. Tālīb ol cān-ile kesb-i ma'rifet kıl ey gönül
2. Gün gibi yiriñ Utārīd-menzilet kıl ey gönül
3. Qalb Beytu'llāh'dur bir mevhibet kıl ey gönül
4. Meskenüñ sa'y eyle kūy-ı meskenet kıl ey gönül
5. Mertebeñ biñ mertebe eflākden bālā gözet

IV

1. Gökde her bir encümi mihr-i dirahşān añlayup
2. Yırde her bir çatre-i nā-cizi 'ummān añlayup
3. Her bir ehl-i derdi Eflātün Loķmān añlayup
4. Merd iseñ merdāne baķ mūrı Süleymān añlayup
5. 'Ākil-iseñ her gedā-yı bī-kesi Dārā gözet

V

1. Aç ol olma gözi aç açup da el kılma recā
2. Kimseye rızķı **Beyānī** virmez illā kim Hudā
3. Öl diril bu yolda kut-ı lā-yemūt idin ğidā
4. 'Işķ içinde *kenz-i lā-yefnā* dilerseñ Fevriyā
5. Her neye olsa ķanā'at ile istiġnā gözet

11. 71^a Beyānī (Beyānī-i Karahisārī, D. s.46) (Yapınca: 2017).
Bu tahmis divanda "Ġazel-i Fevrī Tahmīs-i Beyānī" başlığı ile kayıtlıdır.

I/1 'abā: 'İ sā D.

I/4 mikdārından: mikdārında D.

III/3 3. Ve 4. mısraların yeri deġişmiştir. Divanda 3. mısra mecmuada 4.; Mecmuada 4. mısra divanda 3. mısradır.

IV/1 Aç ol olma gözi aç açup da el kılma recā: Aç olup olma gözi aç açup el kılma recā D.

V/4 *kenz-i lā-yefnā*: "Kanaat tükenmeyen bir hazinedir." (Ravzatü'l-ukalā, s.150)

12.

[Fehîm]

Meʿûlû mefâʿilû mefâʿilû feʿûlûn

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Her kâküle şad-pāre göñül şānelüg eyler
Her silsile-i turrayā dīvānelüg eyler
2. Sevdā-yı ğam-ı zülf ü cünûn itdi ser-ā-pā
Bî-çāre dili gör yine ferzānelüg eyler
3. Teʿsîr-i hayāl-i nigeḥ-i çeşm-i bütāndan
Ṭabʿum dil-i sermestîye meyḥānelüg eyler
4. Mirʾāt-ı tecellî olalı sîne-zamîrüm
ʿAks-i mey-i dildār-ile peymānelüg eyler
5. Dil gūşe-i çeşminde mekân ideli yārûñ
Maḥmûr da olsa yine mestānelüg eyler
6. Hüsni ki odur şemʿ-i şebistān-ı ḥaṭında
Ancak yine ḥālî aña pervānelüg eyler
7. Āgûş-ı hayālinde iken meskeni her şeb
Gördükçe **Fehîm**'i yine bîgānelüg eyler

13.

[Beyânî]

Feʿîlâtûn feʿîlâtûn feʿîlâtûn feʿîlûn

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

I

1. Şubḥ irüp çünki yine oldı şeb-i târ tamām
2. Cāme-ḥʿābından o meh şîve ile kıldı kıyām
3. Reviş-i rāḥa ḳadem basmağa itdi iḳdām
4. Kıldı ol serv-i sehî nāz-ile ḥammāma ḥırām
5. Şemʿ-i ruḥsārı ile oldı müşerref ḥammām

II

1. Yüzi rüşen idi dehrûñ meh-i tâbānından
2. Nûr-ı baḥş idi ruḥı mihr-i dıraḥşānından
3. Pek idi ʿārızı bâğuñ gül-i ḥandānından
4. Görinürdi bedeni çāk-i girîbānından
5. Cāmeden çıḳdı yeñi ayını gösterdi tamām

III

1. Cāmeden ayrı gören dir o perîñüñ şānın
2. Meger indürdi felek yire meh-i tâbānın

12. 71^a Fehîm, (Fehîm-i Kadim, D. s.374) (Üzgör: 1991)

3 Teʿsîr-i hayāl-i nigeḥ-i çeşm-i bütāndan: Teʿsîr-i hayāl-i nigeḥ-i çeşm-i bütāndur D. / dil-i sermestîye: dil-i sermestîme D.

4 ʿAks-i mey-i dildār: ʿAks-i mey-i dîdār D.

13. 71^b Beyânî (Beyânî-i Karahisârî, D. s.143) (Yapınca: 2017).

Divanda bu gazel “Gazel-i Fuzûlî Tahmîs-i Beyânî” başlığı ile kayıtlıdır.

I/1 “çünkü” ve “oldu” kelimelerinde takdim-tehir yapılmıştır.

I/3 Pek: Ter D.

3. Çıkarup pîrehen-i müşg-i gül-âb-efşânın
4. Nîl-gün fûtaya şardı beden-i 'üryanın
5. Şan benefşe içine düşdi muşaşşer bādām

IV

1. Hicr-ile geçmiş iken hāsılı rûz-ı şeb-i havz
2. Cām-ı la'liyle şafālandı yine meşreb-i havz
3. Hazz idüp pertev-i rüyından anuñ kevkeb-i havz
4. Oldı pā-būs-ı şerîfiyle müşerref leb-i havz
5. Buldı dīdār-ı şerîfiyle ziyā dīde-i cām

V

1. Şāne el urmağ-ıla oldı perîşān gīsū
2. Niye cem' oldı ne sihr itdi o çeşm-i cādū
3. Yāre şābūn ezilüp sürdi revān pāyına rū
4. Tāş elin öpdı hāsed kıldı kara bağrumı şu
5. Akdı şu cismine gitdi bedenümden ārām

VI

1. Kıldı sevdā-zede āfākı o zülf-i pür-çîn
2. Dāmen-ālūde cihān olalı pāyına qarîn
3. Pertev-i mihr-i ruḥı birle ziyālandı zemîn
4. Kākūlin şāne açup kıldı hevāyı müşgîn
5. Tîğ mūyın dağıdup atdı yirin 'anber-fām

VII

1. Cāmlar hüsne hayrān oluban göz dikdi
2. Tāklar hıfzı içün hizmetine bel bükdi
3. Lūle-i āb sükūt itdi zebānın çekdi
4. Merdüm-i dīdem ayağına revān şu dökdi
5. Ki gerek şu döküle servüñ ayağına mūdām

VIII

1. Yüz cilā buldı yine hüsne-ile yunup arınup
2. Oldı pākīze melāḥatde meh-i bedre dönüp
3. Gün gibi yine tūlū' itdi felekde görinüp
4. Çıkdı hammāmdan o perde-i çeşmüm şarınup
5. Tutdı āsāyiş-ile gūşe-i çeşmümde maḳām

IXV

1. Şubḥ-i kāzibde görüp şubḥ şananlar şafaḳı
2. Farḳ ider mi kara cāhildür o qarayla aḳı
3. Süḥānuñ budur eşaḥḥı vü sözüñ mā-şadaḳı
4. Şandılar kim şatulur dāne-i dürr-i 'araḳı
5. Çoḳlar el kīseye urdı idüp endīşe-i ḥām

XV

1. Çekeyin yāre **Beyānı** nice hemyān naḳdin
2. Dökeyin ayağına eşk-i firāvān naḳdin
3. Hep nişār eyleyeyin dīde-i giryān naḳdin
4. Müjde hammām[a] Fuzūlī vireyin cān naḳdin
5. Kılmasun şarf-ı zer ol serv-ḳad ü sīm-endām

IV/3 rüyından: rüyında D.

IV/5 şerîfiyle: laṭîfiyle D.

V/4 kıldı: étđi D. / bağrumı: bağrını D.

14.

[Fuzûlî]

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Seyr kıl gör kim gülistānuñ ne āb ü tābı var
Her taraf biñ serv-i ser sebz ü gül-i sîrābı var
2. Pençe-i berg-i çenār itmiş müheyyā şāneler
Añlamış gūyā ki sünbül kākülinüñ tābı var
3. Rāhat için ferş şalmış sebze-i ter gülşene
Nergisüñ görmüş gözin maħmūr şanmış h'ābı var
4. Bulınur her derde isterseñ gülistānda devā
Hoķkasında goncanun şankim şifā cüllābı var
5. Ğālip olmuş halka zevķ-i seyr-i gülşen ğālibā
Çekmege halkı benefşe zülfinüñ küllābı var
6. Güldi gül açıldı nergis lāle doldı jāleden
Ey hoş ol kim 'işret u 'ayş itmege esbābı var
7. Ger **Fuzûlî** meyl-i gül-zār itse faşl-ı gül n'ola
'Ayş için hūn-ābe-yi dilden şarāb-ı nābı var

15.

[Şemsî]

Me'ûlû mefā'ilû mefā'ilû fe'ûlün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Zülfüñ görene cilve-i tāvūs gerekmez
Dāmānuña yüz sürene pābūs gerekmez
2. Ağyār yeter sînesini dögdî ḥased ile
Çalındı bizüm nevbetümüz kūs gerekmez
3. Ey şūfî getür perde-i nāmūsı yüzüñden
Dilber sevene 'ār-ile nāmūs gerekmez
4. Yār-ile gelüp halka-i zikre bile girsen
Rind olsan bize zāhid-i sālūs gerekmez
5. Āhuñ şereri **Şemsî** yaķar penbe-i dāğın
Ay aydını olsa gice fānūs gerekmez

14. 72^a Fuzûlî (Fuzûlî, D. s.461) (Kılınç: 2021)

15. 72ª Şemsî.

16.

[Dā'ī]

*Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün**Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -*

I

1. Yine şundi bu felek cām-ı mey-i hicrānı
2. Yine telh itdi o zevk-ile geçen devrānı
3. Yine neyler gibi iñletdi dil-i nālānı
4. Meded ey yār meded yok mı ğamuñ pāyānı
5. Ne dırāz olur imiş hicr ü firāk evānı
6. Nice yıllarca gelür baña anuñ devrānı

II

1. Bilmezem kãdadur ol mihr-i melāhat yārı
2. Hıç bu hāk olmışı añmaz mı ol āfet yārı
3. Haşre dek gide mi bende bu kāsāvet yārı
4. 'Acabā böyle mi ki rüz-ı kıyāmet yārı
5. Ne dırāz olur imiş hicr ü firāk evānı
6. Nice yıllarca gelür baña anuñ devrānı

III

1. Hicr-i ruhsār ile āteşe yakılmaz idüm
2. Ğam-ı ebrūsı ile kaddü(mi) yıkılmaz idüm
3. Bir dem ol yār-ı perī-çehreden ayrılmaz idüm
4. Firkatı cāna kār idecegin bilmez idüm
5. Ne dırāz olur imiş hicr ü firāk evānı
6. Nice yıllarca gelür baña anuñ devrānı

IV

1. Dil-i nālānumı bilmem ne ile añlayalum
2. Hem-zebān yok ki aña hālūmi şerh eyleyelüm
3. Künc-i miñnetde nice bir oturup ağılayalum
4. Hayretümden bilemem nic'idelüm n'eyleyelüm
5. Ne dırāz olur imiş hicr ü firāk evānı
6. Nice yıllarca gelür baña anuñ devrānı

V

1. Yā ilāhī dil-i Dā'ī'ye 'ināyet yok mı
2. Yā Resül işbu meded-hāhuma şefā'at yok mı
3. Evliyādan himem u 'avn ü 'ināyet yok mı
4. Yoksa bu derd u belā vü ğama ğāyet yok mı
5. Ne dırāz olur imiş hicr ü firāk evānı
6. Nice yıllarca gelür baña anuñ devrānı

17.

[Hüsrev]

Meʿûlû mefâʿilû mefâʿilû feʿûlûn

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Rûyuñda gönûl zûlf-ile nāmûs gerekmez
Gül-zâr-ı cinân ehline ʔāvûs gerekmez
2. Her mesʼelenûñ oldu luğatı bize maʿlûm
Biz baħr-ı ʿulûmuz bize kāmûs gerekmez
3. ʿÜryân olup ey şûfî yaķar ĥabbe-i cismi
Abdâl olana ĥırķa-i sālûs gerekmez
4. Pesdür şeb-i firķatde baña meşʼal-i āhum
Şevķ-ile yanan ʿāşıkā fânûs gerekmez
5. Rûsvā-yı cihân eyledi gör nāmını **Hüsrev**
Dîvâne-i ʿışķ olana nāmûs gerekmez

18.

[ʿÂlî]

ʿÂlî Efendi Bağdād'da Defterdâr Olan Olduķda Muķaddem Gönderdikleri Şiʼrdür

Mefâʿilûn mefâʿilûn mefâʿilûn mefâʿilûn

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Meh-i şehir-i ĥilāfet mihr-i burc-ı evliyāyuz biz
Eser yiller gibi vādî-neverd-i Kerbelāyuz biz
2. Gül-i gül-zâr-ı Zehrā ĥuşşasından zehrler yutmuş
Ciger ķan dîde giryân bûlbûl-i mātem-serāyuz biz
3. Geh abdāl-ı nemed-ber-düş u geh rind-i ʿabā-püşuz
Meger āyîne-dâr-ı ʔalʼat-i āl-i ʿabāyuz biz
4. Nice Ĥallāc yayın çekmiş atmış merd-i pür-şasťuz
Bu gün meydānda tîr-endāz-ı ķavs-ı mûntehāyuz biz
5. *Ene'l-Ĥakķ* ʔîĥın almış deste ʿālî-pāye ķať itmiş
Mürîd-i pîr-i ser-bāzān-ı Manşürü'l-livāyuz biz
6. Şabā vir müjdemüz āb-ı Furāt u ĥāk-i Bağdād'a
Fuzûlî rûĥın ihyā eyleyen ʿÎ sâ-edāyuz biz
7. Żaʼîfüz lîķ muĥkem ʔutmaĥın şahbā gibi cāmı
Ĥadeĥ düşmez elinden bir bölük ehl-i hevāyuz biz

17. 72^b Hüsrev.

18. 73^a ʿÂlî (Gelibolulu ʿÂlî, D. s.746) (Aksoyak: 2018).

Divanda bu gazel “İn Ėazel-i Bî-naẓîr ki Der-BaĖdād Ėüfte Bûd” başlığıyla kayıtlıdır. Divanda 12 beyit olup mecmuada olmayan beyit divandaki beyit numarasıyla şu şekildedir:

7. Ney-i nāleyle feryād erĖanûnın hem-nefes ķılmış
Nesîm-i āha yiltenmiş nice ehl-i hevāyuz biz

4 yayın: yasın D.

5 *Ene'l-Ĥakķ*: “Ben Hakk'ım.” Hallāc-ı Mansur'un konuyla ilgili tam ifadesi şöyledir: “EĞer Allah'ı tanımıyorsanız eserini tanıyınız, işte o eser benim, ben Hakk'ım, çünkü ebediyen Hak ile Hakkım.” (Kitābü't – Tavâsin, s.208)

7 hevāyuz: şafāyuz D.

8. Bizi sen ey muḥāsib şanma defterdār-ı emvālüz
Me'ālī mālā virmez ḥazān-ı müşkil-güşâyuz biz
9. Qader ger qadre irgürsün ḳazā ger nā-murād itsün
Muṭī'-i muṭlaḳuz bī-ḳayd u maslūbū'r-recāyuz biz
10. Süleymān maḳdemin teşrīfe gelmiş mūr-ı ednāyuz
Şenā-kārān-ı bezm-i Dāver ü Āsaf-ı şafāyuz biz
11. Ne 'ālī himmetüz 'Ālī mişāl-i Ka'be-i 'ulyā
Bu gün ḥızmet-güzār-ı āstān-ı Murtaẓā'yuz biz

19.

[Zihni]

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Boyanmış ḳana ḳat ḳat merd-i meydān-ı belāyuz biz
Açılmış ḡonca-i ḡül-zār-ı deşt-i Kerbelā'yuz biz
2. 'Aceb mi ger ser-ā-ser cismümüz ḳaplırsa dūd-ı dil
Siyeh-püşān-ı mātem-dīde-i āl-i 'abāyuz biz
3. N'ola ser ḥalḳaṭū's-*sābıḳūne's-sābıḳūn* olsaḳ
Ḡulām-ı ḥalḳa-i dergüş 'Aliyyü'l-Murtaẓā'yuz biz
4. Ma'ārif kāmı içre feyz-i ḥalḳa perveriş olmuş
Der-i baḥr-ı Necef dūrri vü burc-ı evliyāyuz biz
5. Tenezzül eylemez bu ḥākdān-ı miḥnet-ābāda
Maḳāmı zirve-i a'lāda bir 'ālī hümāyuz biz
6. Egerçi her 'alīmden fāriḡuz ammā ḥaḳīḳatde
Bir avuc ḥāki şāfī altun eyler kīmyāyuz biz
7. Virür dünyā vü mā-fī-hāyı maḥz-ı ihtiyāc üzre
Faḳīrān-ı keşīrū'l-feyz [ü] mebzülü'l-'aṭāyuz biz
8. Gehī rāh-ı mezellet pāy-māl-ı ḥāk-i bī-ḳadrüz
Gehī cevlān gehī rif'atde seyr eyler hümāyuz biz
9. Kitāb-ı cāmi'üz derc oldı bizde 'ālem-i kübrā
Bizi zūlmet de şanma maẓhar-ı nūr-ı liḳāyuz biz
10. 'İbāret ḳālebine cān virür dil-keş-i me'ānīden
Nefīs enfās-ile 'İ sā-dem-i mu'ciz-nümāyuz biz
11. Taşavvur şafḥasından maḥv ḳılmış māsivā naḳşın
'Umāl-i şāhid-i tevḥīde mir'ātü'l-şafāyuz biz
12. 'Aceb mi ḥāzin-i genc-i me'ānī olsaḳ ey **Zihni**
Ki ḡavvāşān-ı baḥr-ı ma'rifetle āşināyuz biz

8 virmez: virmiş D. / ḥazān: ḥazın D.494)

11 Mecmuada bu beytin ikinci mısrası mevcut değildir. M-: Bu gün ḥızmet-güzār-ı āstān-ı Murtaẓā'yuz biz D.

19. 73^a Zihni.

3 *sābıḳūne's-sābıḳūn*: "Hayırlarda yarışıp ileri geçenler." Vākıa Sûresi 10. ayetten iktibas. (Kur'ân: Vākıa/10).

20.

[Rūhî]

Mefā'îlün mefā'îlün mefā'îlün mefā'îlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Yıl esmez istemezden hāk-i burc-ı evliyāyuz biz
Muķīm-i kūy-ı hācet-baḥş-ı şāh-ı Kerbelā'yuz biz
2. Düşüp bād-ı fenādan goncamuz açulmadan şoldı
Bu gül-zār-ı belāda bülbül-i mātem-serāyuz biz
3. Çeküp nüh kavş-ı gerdūnı kemān-ı 'ışka dest urduk
Bugünden böyle tır-endāz-ı kavş-ı müntehāyuz biz
4. Çeker zerrīn livāmuz mihr-i enver çarḥ-i çārūmden
Şeh-i iklīm-i 'ışka bir şeh-i şāhib-livāyuz biz
5. Edā itmekdeyüz pīr-i muḡānuñ hıdmetin dā'im
Ne maḥfī ehl-i hāle kāmilüz şāhib-edāyuz biz
6. Şūrāhī gibi ser kaldırmazuz peymāne -i meyden
Mücerred zevk esīri bir bölük ehl-i şafāyuz biz
7. Dutup āvāreler semtin ayak başduk ḥarābāta
Mey-i nāb-ile baş koşduk 'aceb ehl-i riyāyuz biz
8. Degül cāy-ı ta'accüb bāb-ı vaşl-ı yāri feth idüp
Kilīd-i şabr-ile her bābda müşkil-küşāyuz biz
9. Tevaḳku' cānib-i ḥātırdan aşlā gitmez ey şūfī
Tevekkül ehliyüz bī-ḳayd-ı maslūbü'r-recāyuz biz
10. Ne gün maḳşūdımız ḥāşıldur ey Rūhī-yi buḥrān
Muķīmdür ki musāḥabet-revā-yı Murtażāyuz biz

21.

Rūhî

Mefā'îlün mefā'îlün mefā'îlün mefā'îlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Ne şāh-ı dehre mensūbuz ne mün'im ne gedāyuz biz
Egerçi ehl-i fakruz līk maslūbu'r-recāyuz biz
2. Edānī kısmına baş egmezüz yüz ser-bülend olsa
Kemāl ehli olan yārāna ammā hāk-i pāyüz biz

20. 73^a Rūhī (Bağdatlı Rūhī D. s.611) (Ak: 2001)

1 kūy-ı hācet: bāb-ı hācet D.

3 dest: el D.

4 mihr-i enver: mihr-i münevver M. / Şeh-i iklīm-i 'ışka bir şeh-i şāhib-livāyuz biz; Şeh-i iklīm-i 'ışkuz başka bir şāhib-livāyuz biz D.

5 kāmilüz şāhib-edāyuz biz: kāmīl-i şāhib-edāyuz biz D.

6 8. beyit D. ser: baş D.

7 6. beyit D. riyāyuz biz: hevāyuz biz

8 9. beyit D.

9 10. beyit D. gitmez: geçmez D.

12. beyit D. musāḥabet-revā-yı Murtażāyuz: hācet- revā-yı Murtażā'yuz D.

21. 73^b Rūhī (Bağdatlı Rūhī, D. s.488) (Ak: 2001).

3. Ne deñlü hāk-sār isek yine ser-tācıyuz çarhuñ
Şeref var zātımızda ya‘ni burc-i evliyāyuz biz
4. Seneddür nüktemüz her t̄alib-i ‘irfān olan rinde
Mürīd-i p̄ir-i ‘ışkuz ‘ārif-i sırr-ı Hūdā'yuz biz
5. Ğam-ı dünyāyile dil-teng olanlardan kıyās itmeñ
Küşāde-meşrebüz hem-şoḥbet-i ehl-i şafāyuz biz
6. Mey-i gülgūna inkār eyleyenlerden şafāmuz yok
Sözün tahkiki bu kim münkir-i ehl-i riyāyuz biz
7. Ne şekl olduğunu sāğarda gördük zāl-i dünyānuñ
Hemīşe nāzır-ı āyīne-i ‘ālem-nümāyuz biz
8. Diyār-ı ‘ışkda çok mācerāmuz geçdi Vāmık'la
Ezelden ol ğarīk-i baḥr-ı ğamla aşināyuz biz
9. ‘Aceb mi tab‘ımız pür-süz olursa neyden ey muṭrib
Bilürsin bülbül-i gülberg-i bāğı anmayuz biz
10. N'ola eş‘ārımız maḳbül-ı ṭab‘ı olsa yārānuñ
Ferīdüz ‘aşrımızda başka bir şāhib-edāyuz biz
11. Alanlar şi‘rimüz keyfiyyetin elden bırakmazlar
Şarāb-ı behcet-efzā gibi dā‘im dil-güşāyuz biz
12. Bu gün meddāḫıyuz bir himmet-i ‘ālīnün ey **Rūhī**
Bülend-āvāzeyüz erbāb-ı ‘irfāna şalāyuz biz

22.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

I

1. Güş-i murğ-ı dile gökden gelür āvāz-ı ḥorūs
2. Eyleme kendüñi tezyīn çü mişāl-i ṭāvūs
3. Der-i ‘ālemde nedür diñle şadā-yı nāḳus
4. Vaḳtidür na‘ralaruñ dinle nedür ṭābl-ile kūs
5. Ḳanı Keyḫusrev ü Darā ḳanı yā Keykāvūs

II

1. Murğ-ı dil-bāz-ı ecelden bulamaz istiḥlāş
2. Cām-ı pür-zehrin içiser felegün ‘āleme ḥās
3. Yok ecelden kişi ḳurtulmağa bir cāy-ı menās
4. Alımadı ḳılıcından eceliñ Zāl-ı ḥalāş
5. Bulımadı marāz-ı mevte şifā-yı Cālinus

III

1. Dime ḥekīm ilişem dehre dil-āverlik-ile ‘ışk
2. Ṭutmuşam ‘ālemi başdan başa ser-verlik-ile
3. Ser-ver oldur ki geçe ‘ömri ḳalenderlik-ile
4. Er degildür o ki dünyāyı ṭuta erlik-ile
5. Er odur p̄ire-zen-i dehr-ile olmaz me’nūs

9 Bilürsin bülbül-i gülberg-i bāğı anmāyuz biz: Bilürsin gül-i berk-i bāğ-ı innemāyuz biz D.
22. 73^b ?

IV

1. Bülbul-i kudsi iken rūḥa kafes oldu bu ten
2. Anı āzād idegör kesr-i kafes eyleyüben
3. Kopard emel şāḥını tūt Sidre budağından
4. Sen melekden ulu insān iken ol gökde vü sen
5. Ḥāk-i süflīde kalasun kanı ‘ār u nāmūs

V

1. Er iseñ pīre-zen-i dehre igen aldanma
2. Şūretā naqşı görüp anı cevāndur şanma
3. Āteş-i ḥīlesine kī şakın añun yanma
4. Pīr-i dünyā yūziñe güldüğine inanma
5. Ki olupdur o ‘acūze nice dāmāda ‘arūs

23.

[Ḥayretī]

Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

Recez - - + - / - - + - / - - + - / - - + -

1. Bu lezzet-i güftār-ile bi'llāh kim sevmez seni
Bu şīve-i reftār ile bi'llāh kim sevmez seni
2. Bu ğamze-i ğammāz-ile bu çeşm-i tīr-endāz-ile
Bu şīve ile nāz-ile bi'llāh kim sevmez seni
3. Bu turre-i pūr-çīn-ile bu ğamze-i pūr-kīn-ile
Bu tarzla āyīn-ile bi'llāh kim sevmez seni
4. Bu ḥandeler kim sende var bi'llāh şāhum kimde var
Pāyuña düş bende-vār bi'llāh kim sevmez seni
5. Bu Ḥayretī-i bī-nevā bir gördü dil virdi saña
İnşāf idicek dilberā bi'llāh kim sevmez seni

24.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Geldi bir dilber-i mestān kapudan şöyl'itdi
Vardum ardınca ol āhū-yı Ḥoten şöyl'itdi
2. Ne zamān çekmek olur sīneye sen şāhı didüm
Virmedi bir sözime hīç sūḥan şöyl'itdi
3. Bāğ-ı nāz içre raķīb ile iderdi bāzār
Beni gördükde raķībe diyüben şöyl'itdi

23. 74^a Ḥayretī (Hayretī, D. s.726) (Musluoğlu: 2022).

1 şīve-i reftār: ḥālet-i reftār D.

3 tarz: tavr D.

4 kimde: kanda D.

5 bir gördü: gördükde D.

24. 74^a ?

4. Hâlvet itmiş dil-i miskîn gibi ğayrıdan özin
Gül gibi geldi yine sîm-beden şöyl'itdi
5. Görüp ol vaz'ı dahı minnet-i cân bildi meger
'İydî-i ğamze-zede nâdire-fen şöyl'itdi
6. Vardum ol demde ıtarab-ı hasına hışma gelüp
Hancer-i nâzına ol seyr-î figen şöyl'itdi

25.

[Bâkî]

Fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Ey güzellik göginüñ mihr-i münevver kâmeri
Şâd kıl göñlümi gün gibi tulu' it seheri
2. Seheri 'ışk-ile merdâne tûrup seyr idelüm
Ola ki peyk-i şabâdan ire yârûñ haberi
3. Haberi olsa nigârûñ yolına öldigüme
Baña rahm eyleyüben eyleye idi nazarı(mı)
4. Nazarı var ola şol 'âşık-ı dîvâne dilüñ
Göricek ğamzeñ okın sînesin eyler siperi
5. Siperi sînesi olmayanuñ ey şâh-ı cihân
Boynına şîr-i 'Alî bu müselleme teberi
6. Teberi alup eline meh-i nev gökde tutar
Tâ ki vaz' eyleyesin şâha irişen zarar
7. Zararı var şanemâ ben kula cevri eylemenüñ
Tâ ki eflâke çıkar âteş-i âhum şereri
8. Şereri âhımuñ ey düst benüm şanma güzâf
Aşdı kandîl feleğe şu'le-i mihrüm eşeri
9. Eşeri kılca belürmez bilüñüñ çün şanemâ
Niye yok yire kuşanursuñ o zerrîn kemeri
10. Kemerî ğayret-i şıdk-ile kuşanup biline
Yâr küyünü tavâf eyledi **Bâkî** seheri

26.

[Fuzûlî]

Fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Kâğı gülşen gül-büni serv-i hırâmânuñca var
Kâğı gül-bün üzre gonca la'l-i handânuñca var

25. 74^b Bâkî. Divanda bu gazel mevcut değildir. (Küçük: 2011).

5. Beytin ikinci mısraında vezinde aksama mevcuttur.

26. 74^b Fuzûlî (Fuzûlî, D. s.444) (Kılınç: 2021).

Şiirde *Kâğı* şeklinde verilen kelime, divanda *Kansı* şeklinde verilmiştir.

2. angı g l-z r içre bir g l açılır   sn  n gibi
angı g l-bergi leb-i la‘l-i d r-ef  anu ca var
3. angı b    n var bir na lı  ad  n tek b r-ver
angı na l  n  a ılı s b-i zena d anu ca var
4. angı   n  sen gibi cell da olmuşdur es r
angı cell du n  ılıcı nevk-i m    anu ca var
5. angı bezm olmuş münevver bir  ad  n tek  em‘den
angı  em‘  n  u‘lesi ru s r-ı t b anu ca var
6. angı yirde tapılır nisbet sa a bir genc-i   sn
angı genc  n ejderi zülf-i per   anu ca var
7. angı g l  en b lb lin dirler **Fuz l ** sen gibi
angı b lb l n lesi fery d u ef  anu ca var

27.

[Derv   ]

Mef ‘ l n mef ‘ l n mef ‘ l n mef ‘ l n

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1.  ak m-i Mu lak‘  n ger olmasa bir i de ta d ri
Müfid olmaz hez r erb b-ı ‘a lu n re‘y   tedb ri
2.   zer men‘-i  ader  ılmaz ne de l  g     eylerse n
 az -y  m bremin  mümkün degül sa‘y ile ta  y ri
3. Mu ayyerd r mu a     f ‘il-i Mu t r her i de
Kev kible felekde[n] ey m necc m bilme te‘  ri
4. Mu arrerd r  in  v  fa r u n k u bed elem  ekme
Nedür *na n[u]*  asemn   yet n  n a la tefs ri
5. Hez r n cev  en-i p l d-ile  at  at zirih-k se
Ki i men‘ idemez  avs-i  az dan atılan t ri
6. ‘ n yet eylese bir bendesine   zret-i Mevl 
 ev b olur  a  s  hep kem l-i ma   -ı ta   ri
7. Ne na   itdiyse  st d-ı ezel b ‘ aybdur cümle
Kem l-i  un‘ına eyler del let   sn-i ta   ri
8. Sa‘ det ister ise  ehl-i tesl m   tevekk l ol
 ab l it c [n]-ile **Derv   ** [bu] pend-i   zret-i P r‘ 

27. 74^b Derv   . (Genç: 2018). s.122.

1 ger olmasa: olmazsa ger

3 6. beyit T. Mu ayyerd r: M essird r a.g.T.

4 *na n[u]*  asemn : “Biz taksim ettik.” Zuhruf S resi 32. ayetten iktibas. (Kur‘ n: Zuhruf/32).

5 men‘: def‘ a.g.t.

6 2. beyit a.g.t.

28.

[‘İşkî]

Li-muḥarririhi

Fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün

Haffīf + + - - / + - + - / + + -

1. Çeşm-i terde ḥayāl-i yār eşeri
Ḥāṭırumda henüz nigār eşeri
2. Yād-i la‘lünle ey begüm dilde
Vardur ricām ḥoş-güvār-ı eşeri
3. Bād-ı şarşar gibi bilür gönüm
Neyleyim kalmadı karar-ı eşeri
4. Haṭṭı geldi deyü o meh-rünüñ
Şafḥa-yı dilde var gubār eşeri
5. Lāle-veş sīnede görine dāğum
‘İşkî irdi şanur bahār eşeri

29.

[Bahāyī]

Meḥ‘ülü fā‘ilātü mefā‘ilü fā‘ilün

Muzārī - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. ‘Āşık neşāṭ-ı meclis-i ‘ayş [ü] dem istemez
Ḥün-i dilin koyup mey-i cām-ı Cem istemez
2. Luṭf eyle dest-i pāküñi ālūde eyleme
Senden zamāne zaḥmına dil merhem istemez
3. Ey şubḥ-ı ‘āfiyet nem-i luṭfuñ ‘azīz tut
Gül-zār-ı ‘ışk gıncaları şebnem istemez
4. Dil kân ḡam sirişte [vü] hem ma‘den-i elem
Sevdā-yı zülf-i yār ise aṣlā ḡam istemez
5. Pervāne üzre eşk-i terin şem‘ dökmesün
Şemşīr-i ‘ışk küşteleri merhem istemez
6. Bir āşinā nigāh ile kārı olur tamām
Naḥcīr-i dil kemend-i ḥam-ender-ḥam istemez
7. Bezm-i muḥabbet içre Bahāyī reg-i dilüñ
Bir tārdur ki yāri-i zīr ü bem istemez

Velehu

28. 74^b ‘İşkî.

29. 75^a Bahāyī (Şeyhülislam Bahāyî D. s.76) (Uludağ: 1992).

4 Sevdā-yı zülf-i yār: Sevdā-yı ‘ışk -ı yār D.

5 eşk-i: eşkini M. // merhem: şebnem M.

6 olur tamām: tamām olur D.

30.

[Bahāyī]

Meʿūlū fāʾilātū mefāʾilū fāʾilūn

Muzārī - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Nālān iden beni haṭ-ı sebz-i ʾizārdur
Feryād-ı ʾandelībe sebeb nev-bahārdur
2. ʾAzm itdi kişver-i ʾademe cān-ı mübtelā
ʾIşkuñ ʾilacı gördi ki terk-i diyārdur
3. Şol cāme-i belā k'ola ber-düş-ı ehl-i dil
Bu ʾaşık-ı belā-zededen müsteʾārdur
4. Yāruñ tecelliyātını şad-güne eyleyen
Āyīne-i dilümde olan inkisārdur
5. Āhır bu cism-i zerd ü nizārı tebāh iden
Mānend-i şemʾ girye-i bī-ihtiyārdur
6. İʾcāz-ı ʾışkdur bu ki āyīne-i dilüm
Pā-māl-i cevriken de yine bī-gubārdur
7. Dürr olsa eşk-i çeşm-i **Bahāyī** ʾaceb degül
Bisyar olan güherse de bī-iʾtibārdur

31.

*

1. Düzdīde nigāh ile baña al itdün
Hayretde koyup müşevveşü'l-hāl itdün
3. Takrīr ideyüm hāl-i dilüm zīrā kim
Sen nazra-i ūlāda beni lāl itdün

32.

Feʾilātūn feʾilātūn feʾilātūn feʾilūn

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Nefesi ehl-i dilün gevher-i kāndur bilene
Sözümüz kudret-i Hāḫ rūḫ-ı revāndur bilene
3. Şerbet-i Hāḫ'dan içen āşinā āzāde olur

30. 75^a Bahāyī (Şeyhülislam Bahāyî D. s.70) (Uludağ: 1992).
3 dil: derd D.

7 Dürr: H'ār D.

31. 75^a Bahāyī. (Uludağ: 1992).

Bu rubâî divanda mevcut değildir.

*Bu rubâîde iki ayrı vezin kullanılmıştır: Meʿūlū mefāʾilūn mefāʾilūn faʾ / Meʿūlū mefāʾilū mefāʾilūn faʾ

32. 75^a ?

Şiir eksiktir.

33.

[‘Uzletī]

Fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn

Remel - + - - / - + - - / - + -

1. Yā қашуңла seyr iden sen dilberi
Dilberi ben bendeñe sor ey perī
2. Yavı kıldum ‘aqlumı ben ey perī
Ey perī boynunda zülfüñ ejderi
3. Yanıña düşdikçe zülfüñ ejderi
Ejderi bend eyle ‘arz it gevheri
4. Yād ider bu ‘Uzletī bir gevheri
Gevheri n'eyler gören sen dilberi

34.

Fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Mürvet ol bāri Hudā'nuñ gerçi şimdi bī-kesem
2. Meskenüm dünyāda vü ‘uqbāda ‘ālī isterem
3. Mertebem qadrüm[i] yüce eyle yā kân-ı kerem
4. Merg-i hasretle kıoma ‘aql u dil ü cānum verem

33. 75^b ‘Uzletī.

Bu görsel şiirin okunuşunda farklı yöntemler izlenebilir. Ancak mısra sonlarında, bir sonraki mısranın başını da oluşturan sözcükleri takip etmek en makul yoldur. Sayılacak olursa, ortadaki artı işaretini ve onu çevreleyen dört kenarı oluşturan toplam sekiz mısra bulunmaktadır. beyit esasına göre hareket edildiğinde -ki klasik şiirin temel nazım birimidir- dört beyitlik bir şiirle karşılaşırız. Kafiye şeması aa / aa / aa / aa olan bu şiiri, iki bentlik bir murabba, bir mesnevi ya da tamamlanmamış bir gazel olarak düşünmek mümkündür. Şiirde tekrar eden, hem mısra başlarını, hem de sonlarını oluşturan sözcükler birbirleri ile kafiyelidir. Her beytin ilk sözcüğü “yā” hecesi ile başlamaktadır. bu hece oluşan artı (+) işaretinin tam ortasına yazılmıştır. bu heceden, artı işaretinin sola doğru uzanan koluna doğru gidilerek ilk mısra elde edilir. bu mısranın sonunda, bir sonraki mısranın ilk sözcüğü bulunmaktadır. İlk beytin ikinci mısrası, artı işaretinin sola doğru uzanan dalından sağ üst köşeye doğru ç-prazlama uzanan daldır. İkinci mısrayı oluşturmak için başa dönüp artı işaretinden yukarı uzanan kolu takip etmek gerekmektedir.

Beyit esasına göre hareket edildiğinde kafiye şeması aa / aa / aa / aa olan bu şiiri iki bentlik bir murabba, bir mesnevi ya da tamamlanmamış bir gazel olarak düşünmek mümkündür.

34. 75^b ?

Bu görsel şiirde ortada mim harfinden dört yöne doğru uzanan harfler bulunmaktadır. Metnin doğru okunabilmesi için, ortadaki mim harfinden önce sağ üst köşeden sola doğru uzanan harfler takip edilmeli ve oluşan sözcük, sağ üst köşeden sola doğru uzanan ilk mısranın başına eklenmelidir. Mısra sonunda ise, sol üst köşeden merkezdeki mim harfine dönülecek biçimde harfler takip edilmelidir. Şiirde, mim ile başlayan ve biten sözcükler üç harfli olmadıkları için mısra başlarında ve sonlarında yarım kalan ibarelerin bulundukları görülmektedir. Dörtlüğün ilk mısrası şu şekilde oluşturulur: Birinci mısranın ilk sözcüğü olan mürvet kelimesinin ilk üç harfi merkezdeki mimden itibaren sağ üst köşeye doğru yazılmıştır. Sözcüğün son harfi olan te, sağ üst kenarın başına yazılmıştır. bu sözcüğü oluşturan harfler merkezden itibaren sağ üst köşeye doğru takip edilmeli ve harflerin oluşturduğu mürvet sözcüğü mısra başına eklenmelidir. Aynı mısranın sonunda ise, sol üst köşeden merkeze uzanan kef, sin ve mim harflerini mısra sonundaki bī- ibaresine ekleyerek bī-kesem sözcüğü elde edilmelidir. Ayrıntılı bilgi için: (Şenödeyici: 2012).

35.

[Fehîm]

[Terkîb-Bend]

*Fe'îlâtûn fe'îlâtûn fe'îlâtûn fe'îlûn**Remel* + + - - / + + - - / + + - - / + + -

I

1. Ey nigâh-ı gâzabı mest-i mey-i nahvet-i nâz
2. Ğamzesi sâki-i cām-ı ecel-i ehl-i niyâz
3. Ey fūrûğ-ı ruḥ-ı ḥūy-kerdesi ḥurşîd-güdâ
4. Ey leb-i nâdire gül-berg-i gül-i gülşen-i râz
5. Korkaram râzımı fâş ide o çeşm-i ğammâz
6. Âşinâ oldı dile ğamze-i peykâne-nevâz
7. Şeb-i hicr ü ğam-ı zülf ü dil-i sevdâ-perdâz
8. İhtiyâri degül âh eyler isem dūr u dırâz
9. Âh idersem n'ola sevdâñ ile tölmiş gönüm
10. Haberün yok ki senün 'âşıkun olmış gönüm

II

1. Hüsnuñ evvel bakışumda beni itdi meftûn
2. Eyledi sâhir-i çeşmün baña biñ mekr ü füsûn
3. Zülfün itdi dilümi silsile-cünbân-cünün
4. Âhırü'l-emr bu sevdâ ile oldum Mecnûn
4. Gördün oldum elem-i 'ışkuñ ile zâr u zebûn
5. Şerbet-i lutf ile derd-i dilüm itdün efzûn
6. Toldı tâ derd-i maḥabbetle derûn u bîrûn
7. Başladuñ zehr-i sitemle cigerüm itmege ḥûn
8. Rûy-ı dil gösterüp itdün beni çün dîvâne
9. Oldum ey âhû-yı vahşî giderek bîgâne

III

1. Bî-mürüvvet ne idi 'arz-ı maḥabbet evvel
2. Ne idi eyledüğün lutf-ı mürüvvet evvel
3. Neye virdün dil-i nezzâreye ruḥşat evvel
4. N'içün itdün dil-i bîcâreye şefkat evvel
5. İtmek idi ğaražuñ çünki ferâgat evvel
6. Ne idi tâ bu kadar germi-i ülfet evvel
7. Üns idi elde iken şānuña 'âdet evvel
8. Şāh-bāzum yoğ idi sende bu vahşet evvel
9. 'Afv kıl ḥüsnuñe küstāḥ nigāh itdüm ise
10. İhtiyār elde degül girye vü âh itdüm ise

IV

1. Ger beni serhoş-ı 'ışkuñla şarāb itmez idüñ
2. Āteş-i cev̄r ile bağrumda kebāb itmez idüñ
3. Evvel ālūfteñe tā böyle 'itāb itmez idüñ
4. Biñ su'al eylese birinde cevāb itmez idüñ
5. Luṭf iderdüñ ğazab-ālūde ḥitāb itmez idüñ
6. Beni gördükçe ser-i rehde şitāb itmez idüñ
7. Çeşmümi āteş-i ḥasretle pür-āb itmez idüñ
8. Dil-i vīrānemi tekrār ḥarāb itmez idüñ
9. Şimdi ḳurbānuñ olam söyle nedür n'oldı sebeb
10. Āşinā-yı ezeliye bu tecāhül bu ğazāb

V

1. Mest-i şīrīn-sūḥanam telḥi-i güftār nedür
2. Ne idi luṭfuñ ezel şimdi bu āzār nedür
3. Pür-teġāfül nigeḥ-i nergis-i bīmār nedür
4. Ğonca-i gül gibi la'līn-i şeker-bār nedür
5. Bizi gördükçe şitāb ile o reftār nedür
6. Renciş-i bī-sebeb-i ğamze-i pür-kār nedür
7. Sitem-i ğamze yiter çeşm-i cefā-kār nedür
8. Mübtelāña nedür ey şūḥ bu eṭvār nedür
9. Sitem itmekde yine ḳādir iseñ eyle baña
10. 'Āşıḳam 'āşıḳam ey şūḥ-ı cefā-kār saña

VI

1. Ḥod-perestüm reviş-i dīnūñe ḳurbān u
2. 'Āşıḳ-āyīnesin āyīnūñe ḳurbān olayum
3. Pīçiş-i ṭurra-i müşkīnūñe ḳurbān olayum
4. O kemān ebrū-yı pür-çīnūñe ḳurbān olayum
5. Çeşm-i 'ayyār-ı sūḥan-çīnūñe ḳurbān olayum
6. Reşk ile pister ü bālīnūñe ḳurbān olayum
7. Nāvek-i ğamze-i pür-kīnūñe ḳurbān olayum
8. Nūş--ḥand-i leb-i şīrīnūñe ḳurbān olayum
9. Sīneñi kīneden ey āyīne-ruḥ şāf eyle
10. Öleyüm mi ele mir'at alup inşāf eyle

VII

1. Hüsni'ni görse eger Yūsuf olur bende saña
2. Dil-i dīvāne nice olmaya efgende saña
3. 'Āşık olurduñ eger görse idüñ sen de saña
4. Böyledür kısmet ezel girye baña hānde saña
5. Bir naşihatdūr ider 'āşık-ı şermende saña
6. Qorqarın yār ola ağıār-ı firībende saña
7. Hānde kıl ağılasa hālin dil-i nālede saña
8. Ba'd-ezīn bendeyem ey şāh-ı cihān ben de saña
9. Girde-bālīnūñ ile kendüm idüp pūte-i hār
10. Derd-i gayretle helāk ola **Fehīm**-i bīmār

36.

[Fuzūlī]

Fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilūn
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Kıldı zūlfūñ tek perīşān hālūmi hālūñ senūñ
Bir gün ey bī-derd şormazsın nedür hālūñ senūñ
2. Gitdi başuñdan göñül ol serv-қaddūñ sāyesi
Ağla kim idbāra tebdīl oldı iqbālūñ senūñ
3. Zīnet içün cism dīvārında itmezdüm yirūñ
Çekmeseydi 'ışk levh-i cāna timsālūñ senūñ
4. Tīz çekmezsen cefā tīgın beni öldürmege
Öldürür bir gün beni āhır bu ihmālūñ senūñ
5. Ğark-ı hūn-āb-ı ciger kılmış gözüm merdümlerin
Ārzū-yı hāl-i müşğīn ü ruḡ-ı alūñ senūñ
6. Lā-mekān-ı 'ışqdan dut bir kenār ey hūn-ı dil
Şınmadın seng-i melāmetden per ü bālūñ senūñ
7. Sāye-veş çokdan **Fuzūlī** hāk-i kūyuñ yaştanur
Ol ümīd ile ki bir gün ola pā-mālūñ senūñ

37.

[Aḥmedī]

Meḥ'ulū fā'ilātū meḥ'ulū fā'ilūn
Muzā'irī' - - + / - + - + / + - - + / - + -

I

1. Mīhr-i münīri zerresidūr cümle evliyā

36. 76^b Fuzūlī (Fuzūlī, D. s.513) (Kılınç: 2021).

4 beni: meni D. /bir gün ve āhır kelimelerinde takdim-tehir yapılmıştır.

6 Lā-mekān: Dāmğāh D. / hūn-ı dil: mürğ-ı dil D.

7 çokdan: çoḡdan D.

37. 77^a Aḥmedī (Şener: 2021) s. 263.

a.g.T'de 15 bentten müteşekkil verilen bu müseddes, mecmuada ilk beş bendi mevcut olmayıp 8 bent olarak kayıtlıdır.

I/1 6. bent a.g.e. Mīhr-i münīri: Mīhr-i minber a.g.e.

2. Baħr [u] semāsi gevheridür rûh-ı etķıyā
3. Hāk-i mezārı cevheridür aṣl-ı ķimiyā
4. Baķır olursa ismi n'ola zātıdur 'alā'
5. *Yā maẖhara'l-'acā'ibi 'avnen lenā [yā] 'Alī*
6. *Ed'üke külli hemmin ve ğammin seyencelī*

II

1. Şer'-i bedende cāmi'-i 'ıṣķa imām olan
2. Evlād içinde ṭayyib [ü] ṭāhir-hümām olan
3. Sultān olur ṭapuñda dü-kevne ğulām olan
4. Mūsā-i Kāzım oldur imām-ı tamām olan
5. *Yā maẖhara'l-'acā'ibi 'avnen lenā [yā] 'Alī*
6. *Ed'üke külli hemmin ve ğammin seyencelī*

III

1. 'İlm-i 'ulūma 'ālem ü 'allāme-i 'ālīm
2. Yokdur nihāye medħine kim laṭīfdür delīm
3. Şānında nāzil oldu ānuñ Āyet-i Kerīm
4. Mūsā-i Rızā ki oldur anuñ ħalbidür selīm
5. *Yā maẖhara'l-'acā'ibi 'avnen lenā [yā] 'Alī*
6. *Ed'üke külli hemmin ve ğammin seyencelī*

IV

1. Güm-rāh olanı luṭf-ile göster ṭapuña rāh
2. Künc-i anāda ħalmaya kim gice gündüz āh
3. Raħm eyle ben belā-keşe ey luṭfı çok İlāh
4. Ya'ni Naķī ki oldu beķā kişverine şāh
5. *Yā maẖhara'l-'acā'ibi 'avnen lenā [yā] 'Alī*
6. *Ed'üke külli hemmin ve ğammin seyencelī*

V

1. Vech-i müniri şū'le-i nūr-ı cemāldür
2. Zülf-i siyāhı maẖhar-ı nūr-ı celāldür
3. Aña maħabbet eylemeyen ħavm-i menāldür
4. Oldur Taķī ki muķtedir-i ħayrū'l-āldür
5. *Yā maẖhara'l-'acā'ibi 'avnen lenā [yā] 'Alī*
6. *Ed'üke külli hemmin ve ğammin seyencelī*

VI

1. Ey dil cihānda cehd idüben gezme serserī

I/2 etķıyā: ittikā' a.g.e.

I/4 zātıdur: ħadri a.g.e.

Her bent sonunda bulunan mütekerrir beyitlerin açıklaması tekrara düşmemek adına ilk bentin 5 ve 6. mısraları için ayrılan dipnotta verilmiştir:

I/5 *Yā muzhıra'l-'acā'ibi 'avnen lenā [yā] 'Alī*.

I/6 *Ed'üke külli hemmin ve ğammin seyencelī*: Tüm gam ve üzüntülerini giderim rahatlamamı sağlar.

II/1 yedinde: Nebi'de a.g.e. /ṭayyib: tabīb / ṭāhir-hümām: ṭāhir-i hemmām a.g.e.

II/3 ṭapuñda dü-kevne ğulām olañ: bugün ħapunda ğulām olan a.g.e.

II/4 Mūsā-i Kāzım: Mūsā-i Rızā a.g.e.

III/1 'ālem: a'lem a.g.e.

III/4 Mūsā-i Rızā: Mūsā-i Kāzım a.g.e.

IV/1 Güm-rāh olanı luṭf-ile göster ṭapuña rāh: Güm-rāh olanlütüfünle göster yüz vāh a.g.e.

IV/2 anāda: ğınāda D. / ħalmaya: ħılmayayım a.g.e

IV/3 luṭfı: raħmı a.g.e.

V/3 menāldür: zāldür a.g.e.

V/4 muķtedir: muttakīdür a.g.e

2. Eyle ğazā ki qatl idesün nefis-i ecderi
3. Bilmek dilerseñ ol şeh-i sultān-ı serveri
4. Hüsni-i Hasan'dan oldu imām kim [Askeri]
5. *Yā mazḥara'l-'acā'ibi 'avnen lenā [yā] 'Alī*
6. *Ed'üke külli hemmin ve ğammin seyenceli*

VII

1. Çün vaqt irişdi ğün gibi yir gök 'ayān olur
2. Qalmaz vücūdı zerrece ğünün nihān olur
3. İnkār iden tavāyife līkin ziyān olur
4. Yā'nī imām Mehdī şahib-i zamān olur
5. *[Yā mazḥara'l-'acā'ibi 'avnen lenā [yā] 'Alī]*
6. *[Ed'üke külli hemmin ve ğammin seyenceli]*

VIII

5. İki cihāna cümlesi şehzādedür bular
6. Kim bendelikde qalması āzādedür bular
7. Vaḥdet şuyıyla yundı kamu sādedür bular
8. 'Ayn-ı hużūr-ı ḥazret-i Mevlā'dadur bular
9. *Yā mazḥara'l-'acā'ibi 'avnen lenā [yā] 'Alī*
10. *Ed'üke külli hemmin ve ğammin seyenceli*

IX

1. Ya Rab resülün Ahmed-i Muḥtār ḥaqq'ıçün
2. 'Arş-ı mecīde fer viren envār ḥaqq'ıçün
3. LUṭfuñ-ile şakla Ḥayder-i Kerrār ḥaqq'ıçün
4. Sürme kapuñdan Eḥadi dīdār ḥaqq'ıçün
5. *Yā mazḥara'l-'acā'ibi 'avnen lenā [yā] 'Alī*
6. *Ed'üke külli hemmin ve ğammin seyenceli*

38.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Ḥafīf + + - - / + - + - / + + -

1. Qubbe-i lāciverd-i çarḥ içre
Bildüñüz mi nedür bu şems ü kamer
2. Pīr-i dehrün iki çerāğıdur
Birin aḥşam yaqar birini şehir

VI/2 ecderi: 'anteri

VI/3 ol şeh-i sultān-ı serveri: uş sultān-ı serveri a.g.e.

VI/4 Hüsni-i Hasandan oldu imām kim [Askeri]: Hüsni-i Hasanda oldur imām-ı Askeri a.g.e.

VII/1 yer gök: bir ğün: D.

38. 77^b ?

39.

Fe'ılātün mefā'ilün fe'ilün
Remel + + - - / + + - - / + + -

1. Hókka-i lāciverd-i çarh içre
Bildüñüz mi bu şems ü kamer
2. Pîr-i dehrüñ iki gıdāsıdur
Birin ahşam yudar birini seher

40.

Fe'ılātün fe'ılātün fe'ilün
Remel + + - - / + + - - / + + -

1. Āh kim lahd qarañu hem dahı dār
Yükümüz penbe iki cānibi nār

41.

Fe'ılātün fe'ılātün fe'ilün
Remel + + - - / + + - - / + + -

2. Āh kim lahd qaranu hem dahı teng
Yükümüz şîşe iki cānibi seng

42.

[Hākānī]

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün
Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Ey lā'l-i lebüñ mazhar-ı elţāf-ı hafıyye
Nāzük bedenüñ menba'-ı ahlāk-ı seniyye
2. Meclisde 'araq-nāk olıcaq bāde-i terden
Bir gonca-i sîr-āba dutar ol arağıyye
3. Hancer kemerinden çekilür tîg belinden
Her dem dile yüz gösterür envā'-ı beliyye
4. Hep baña içür kâse-i zehr-i gamuñ ey yār
Cā'iz ki kıla düşmen-i bed-h^vāha yağıyye
5. **Hākānī** 'aceb n'eyler idi dünyede 'uşşāk
Olmasa cefā mūcib-i ihsān-ı 'atiyye

39. 77^b ?

40. 77^b ?

41. 77^b ?

42. 78^a Nev'î.

Divanda bu gazel mevcut değildir. (Tulum: 1977)

10 *El minnet-i lillāh*: "Minnet Allah'adır."

43.

[Nev'î]

Mef'ûlû mefâ'ilû mefâ'ilû fe'ûlûn

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Güftâr-ı lebûn kâşif-i esrâr-ı hafıyye
Reftâr-ı kadûn mûcib-i eṭvâr-ı seniyye
2. Miskîn saçuñı ince belûni gören eydür
Bundan şalınur vârise 'uşşâka beliyye
3. Hıdmetde baña şâhid mey-i dürleri kıanlar
Oldı şanasun başda habâb-ı 'araḳıyye
4. İçdükde maḥabbet meyini bezm-i ezelde
Bir cur'a ḳodum Kays ile Ferhâd'e vaḳıyye
5. **Nev'î**'ye geṇerken güle baḳdı seg-i kuyuñ
El minnet-i lil'lâh ki zihî luṭf u 'aṭıyye

44.

[Bâkî]

Mefâ'ilûn mefâ'ilûn fe'ûlûn

Hezec + - - - / + - - - / + - -

1. Dilâ meyl itme vaşl-ı dil-rübâya
Hevâ-yı salṭanat düşmez gedâya
2. Hümâ-yı evc-i istiḡnâdur ol mâh
Añun'çün böyle mâ'ildür hevâya
3. 'İzâruñ yâdı bir rengin laṭife
Dehânuñ zıḳrı bir şîrîn ḳikâye
4. Olur la'l-i muşaffâ dil-keş ammâ
Naḳar olmaz şarâb-ı dil-güşâya
5. Ferâmûş it ḡam-ı ferdâyı **Bâkî**
Bugün şıḥḥatdeyüz minnet Hudâ'ya

45.

[‘Ubeydî]

Mefâ'ilûn mefâ'ilûn mefâ'ilûn mefâ'ilûn

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Fenâ dârına gel gör şevket-i ehl-i ḥarâbatı
Ki Dârâ görmedi 'ömrinde herḡiz böyle dârâtı

43. 78^a Nev'î.
Divanda bu gazel mevcut değildir. (Tulum: 1977)
10 *El minnet-i lillâh*: "Minnet Allah'adır."
44. 78^b Bâkî (Bâkî, D. s.276) (Küçük: 2011).
45. 78^b 'Ubeydî ('Ubeydî, D. s.533) (Arslan: 2013).

2. Һарәбәт ерлерини сөyledүp ал қышсадан һишсе
Ичүp бен де меләмет сәмини oldum Һарәбәти
3. Һарәбәт еһлини гөрдүм фена сәмиyla mest олмиш
Ки һер бири фенә yүзинден еyлерлер rivәyәти
4. Һарәбәт еһline pīr-i фенә биr 'ilm оқıtmıш kim
Lisān-ı һāl ile ta'bīr olur ancaқ 'ibārәти
5. Һарәбәт еһline фенн-i фенәдан биr себақ олсун
'Ubeydī'nüñ mezārı taşına yazuñ bu ebyәти

46.

[Raḥmī]

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Mey şafaқ devr-i felek mey-һәne şeklin bağlamıш
Hāle içre mäh-ı nev peymāne şeklin bağlamıш
2. Ser-furū gөrdүm çemen bezminde tēc-ı lāle[yi]
Elde cāmın kec tutar mestāne şeklin bağlamıш
3. Şem'-i meclīs göriceк cānā müselsel kākülünñ
Devrden zencīri var dīvāne şeklin bağlamıш
4. Bir perīdür һer бири bāğ-ı İremden geldiler
Şem'-ile per yaқmağa pervāne şeklin bağlamıш
5. Her бүт-i Ferhād resmin dilde naқş idüb o yar
Raḥmiyā sīneñ senün бүт-һәne şeklin bağlamıш

47.

[Bākī]

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Gel ey sākī bulınmaz böyle 'ālī dil-güşә meclis
Getür cām-ı muşaffāyı kim олсун pür-şafā meclis
2. Piyāle 'aks-i mir'āt-ı felekde āfitāb олсун
Fürüg-ı sāğar-ı şahbādan олсун pür-ziyā meclis
3. Şarāb āb-ı һayāt u cām-ı zerrīn āfitāb olsa
Cinān içre gerekmez baña cānān olmasa meclis
4. Qadeḥ қan aғlayup def sīne dөгүp ney fiğān еyler
Meger derd ü ğam-ı 'ışқа olupdur mübtelā meclis

2 3. beytin ilk mısrası D.

3 2. beytin ilk mısrası D.

5 taşına: levhine D.

46. 78^b Raḥmī (Bursalı Raḥmī Çelebi, D. s.187) (Tıǵlı: 2006).

1 mäh-ı nev: mäh şan D.

2 kec tutar: güç tutar D.

4 Şem'-ile'' Şem'üne D.

47. 79^a Bākī (Bākī, D. s.168) (Küçük: 2011).

5. Kadeh fışkıyye mey şu halka-i rindān anuñ havzı
Sarāy-ı 'ıyşa şadurvān olupdur Bākīyā meclīs

48.

Müseddes-i Kemālpaşazāde

Fe'ülün fe'ülün fe'ülün fe'ül

Mütekarib + - - / + - - / + - - / + -

I

1. Şehā her ğaribe cefādan şaķın
2. Aķıtma sirişkin gedādan şaķın
3. Kerem eyle kahr-ı Hudā'dan şaķın
4. Medet zaķm-ı sehm-i każādan şaķın
5. Şaķın nāle-i mübtelādan şaķın
6. Yigitsen görünmez belādan şaķın

II

1. 'Adū saña terk-i vefā it dimiş
2. Gider lütfi cevır ü cefā it dimiş
3. Benim'çün kapuñdan cüdā it dimiş
4. Giriftār-ı dām-ı belā it dimiş
5. Şaķın nāle-i mübtelādan şaķın
6. Yigitsen görünmez belādan şaķın

III

1. Beni hecrüñ öldürdi cānum meded
2. Yazuķ düşdi boynuña kanum meded
3. Esirge beni nev-cevānum meded
4. Meded tāze serv-i revānum meded
5. Şaķın nāle-i mübtelādan şaķın
6. Yigitsen görünmez belādan şaķın

IV

1. N'içün seyl-i eşküm revān eyledüñ
2. Kāmu gizlü rāzum 'ayān eyledüñ
3. Şeb ü rüz kārūm figān eyledüñ
4. Beni 'āleme dāstān eyledüñ
5. Şaķın nāle-i mübtelādan şaķın
6. Yigitsen görünmez belādan şaķın

V

1. Dükenmez mi cānā bu cevır ü cefā
2. Tenüm bī-mecāl oldu kaddüm dü-tā
3. Hāzer kıl esirge 'abdini Hudā
4. Geçer 'arş u ā'lāya tīr-i du'ā
5. Şaķın nāle-i mübtelādan şaķın
6. Yigitsen görünmez belādan şaķın

5 'ıyşa: şevka D.

48. 79^a Kemālpaşazāde. Divanlarda mevcut değildir. (Saraç: 2021), (Demirel: 1996).

Müseddes-i Ḥabābī Raḥmetu'llāhi 'Aleyh

Meḥ'ülü meḥ'ülü meḥ'ülü meḥ'ülü fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

I

1. Ey dil biz yine bir ulu der-gāha şığınduk
2. Ḥaḳḳ cānibine doğrı gider rāha şığınduk
3. Kim bendesine luṭf ider ol şāha şığınduk
4. Tā 'arşa gider kāfile-i rāha şığınduk
5. Ne ḳal'aya ne leşkere ne şāha şığınduk
6. Yokdan bizi var eyleyen Allāh'a şığınduk

II

1. Her yirde bizi bekleyen ol yār Ḥudā'dur
2. Dīvāne-şıfat dağlara düşmek ne revādur
3. Bilmezlik idüp çekdügümüz renc [ü] 'anādur
4. Ḥaḳḳ'dan gelenüñ çāresi teslīm ü rızādur
5. Ne ḳal'aya ne[leşkere] ne [şāha] şığınduk
6. Yokdan [bizi var] eyleyen [Allah'a] şığınduk

III

1. Eṭrāfımız ne var alsa leşker-i düşmān
2. Bugün kim ola itdügi ne ola peşimān
3. Mevlā idicek ḳullarına luṭf ile iḥsān
4. Başlar kesilüp taḥtlar ola ḥāk-ile yeksān
5. Ne ḳal'aya ne[leşkere] ne [şāha] şığınduk
6. Yokdan [bizi var] eyleyen [Allah'a] şığınduk

IV

1. Cümle 'ābid 'āşī şıgınuş girdi ḥişāre
2. Āḥır ne olur bilemem ḥāl-i dil-i āvāre
3. Bir şey' Ḥaḳḳ'dan gelicek aña ne çāre
4. Aç gözini 'ibretle nazar eyle bu kāra
5. Ne ḳal'aya ne [leşkere] ne [şāha] şığınduk
6. Yoktan [bizi var] eyleyen [Allah'a] şığınduk

V

1. Tuṭam yüzümi ṭapune-i Ḥazret-i Mevlā
2. 'Āşīlik-ile şimdi menem 'āleme rüsvā
3. Setr eyleyüben 'aybumuzu eyleme ifşā
4. İtme bu Ḥabābī ḳulıñnuñ yaşını deryā
5. Ne ḳal'aya ne [leşkere] ne [şāha] şığınduk
6. Yoktan [bizi var] eyleyen [Allah'a] şığınduk

49. 79^b Ḥabābī.

I/1 Vezinde aksaklık mevcuttur.

Bentlerde mütekerrir olan *Yokdan bizi var eyleyen Allāh'a şığınduk* ifadesi, Haşr Sûresi 24. ayetten iktibastır. (Kur'ân: Haşr/24).

50.

[Ḥabābī]

Fe'īlātūn fe'īlātūn fe'īlātūn fe'īlūn

Remel ++ -- / ++ -- / ++ -- / ++ --

1. Tūtalum baḥr-i günāh itdi bizi müstağraḳ
Umaruz ḳullarıyuz raḥmet ide Ḥazret-i Ḥaḳḳ
2. Baş açuḳ yalın ayak 'azm-i behişt eyleyelüm
Dāḥil-i cennet olup hem giyelüm isteبراḳ
3. Şühedā mertebesin ḳıl bize yā Rab naşīb
Dikelüm anlar ile ḳaşr-ı cināna bayraḳ
4. Şaḥn-ı gül-zāra varup def'-i melāl eyleyelüm
Bülbülüñ nāleleri gülşene virdi revnaḳ
5. İçelüm bāde-i 'ışk-ı olalum mest-i müdām
Bezm-i kesretten eger 'akīl-iseñ ḳaldur ayak
6. Olmaḳ isterseñ eger baḥr-i fenāya ḳapūdān
Yaşını baḥr idüben eyle vücūduñ zevraḳ
7. Göricek bu ḡazeli didi ki erbāb-ı ḥired
Ey Ḥabābī sūḥanuñ cümle serāpā muğlaḳ

51.

[Emīrī]

Fe'īlātūn fe'īlātūn fe'īlātūn fe'īlūn

Remel ++ -- / ++ -- / ++ -- / ++ --

1. Olmışam baḥr-i günāh içre bugün müstağraḳ
Maḥvedüp yaza şevāb yirine Ḥazret-i Ḥaḳḳ
2. Baş açuḳ ḳullarıyuz 'azm-i cinān eyleyelüm
Giyelüm ḥülleleri döşenelüm isteبراḳ
3. Umaruz def'-i melāl ide cinān içre cinān
Virelüm ḳaşr-ı dile şıdḳ-ile bunda revnaḳ
4. İçelüm 'ışk-ı ḥaḳīḳī ṭolularını müdām
Bezm-i vaḥdetde naşībüm var ise başam ayak
5. Ğayret it baḥr-i 'adem ḳaşrına ḡavvāş olıḡör
Ṭālib ol gevheri bul saña ne lāzım zevraḳ
6. Göricek bu ḡazeli didi ki erbāb-ı sūḥan
Ey Emīrī dūr-i naẓmuñ şadef içre muğlaḳ

50. 80^a Ḥabābī.

51. 80^a Emīrī.

[Vechi]

Kaşide-i Vechi Berāy-ı Muḥammed Ḥān

Meḥ'ulū fā'ilātū meḥ'ālū fā'ilūn

Muḥārī' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Ey dīde gel müṭāla'a-i nāme-i ğam it
Dünyāyı yine ğarḳ-ı nem-i çeşm-i pür-nem it
2. Ḥamd-ı Ḥudā-yı zü'l-mineni pīş[e]-kār kıl
Andan şenā-yı kıdve-i evlād-ı ādem it
3. Dilden düşürme nām-ı şerīfin Muḥammed'üñ
Virdüñ hemişe şall [u] 'aleyhi vesellem it
4. Aşḥāb içinde rütbe-i Şiddīḳ-ı ekberi
Ser-defter eyle cümleden anı muḳaddem it
5. Tiryāk-i zehr-i ef'ī-i küfr oldı zerresi
Dā'im Şenā-yı ḥazret-i Fārūḳ-ı a'zam it
6. Oşmān'dur ehl-i ḥilme daḥi cāmī'-i kelām
Anuñ maḥabbetiyle sen imānı muḥkem it
7. Yetmez mi Murtezā'ya bu miḳdār ğadr-ı ḥaşm
Kim baḥş iderse laḥmüke laḥmi ile mülzem it
8. Ey dil yine bu maṭla'ı andan ile 'ayān
Aḥbāb-ı teşne-ḥāṭır-ı ğarḳ-āb-ı zemzem it
9. 'Āşūr irişdi ḥürmet-i māh-ı Muḥarrem it
Aḥvāl-i āl-i Ḥayder'i yād ile mātem et
10. A'dā-yı ḥānedāna teberrālar eyleyüp
Dāmān-ı āle dest-i levlāyı muḥkem it
11. Āheng-sāz-ı semt-i 'Irāk eyle nāleñi
Mānend-i zīr eyle kimin kimini bem it
12. Pīrāhenüñi ḥūn-ı sirişkiñle naḳş kıl
Şaḳla bu günler için yırtup mu'allem it
13. Tīġ-i velāyı māşadaḳ-ı lāfetā ile
Ḳaşd-ı ḥavāric eyleyüp āheng-i mülcem it
14. Nehr-i Fırāt'ı sūz ile bir bir ḥuşḳ kıl
Şaḥrā-yı Kerbelāyı sirişküñle pür-nem it
15. Bedḥ^vāh-ı ehl-i beyt-i ṭahāret olanları
Kūpāl-ı ṭa'ne vü gürz-i zarb ile sersem it
16. Medḥ-i Betül'i micmere-i 'ūd-ı şevḳ idüp
Tebḥīr-i cān-ı Āsiye vü rūḥ-ı Meryem it

52. 80^b Vechi.

Divanda bu kaside mevcut değildir. (Atalay: 2017).

3. şall [u] 'aleyh: Selam O'nun üzerine.

17. Ser-çeşme-i *e'imme-i işnā'* aşer'Alī
Levlā'l-Alī vilāyetini aña müsellemler it
18. Yād eyle şīrde ciger-i pāre pāresin
Kendūñ bu demde Hāzret-i Zehrā'ya hem-dem it
19. Ol merd-i şīr 'ışkuña cismüñi şerha kıl
Ey dīde ğarķ-ı hūn-ı dil ol sen de bir dem it
20. Zeyne'l-'ibād-ı kıdve-i āl-i 'abāyı gör
Medh it o şāhı hātır-ı bedh^vāh derhem it
21. Hālleyle zer-i Ca'feri fehmler eyle Ca'feri
Anuñla var kıyāmete dek def'-i mübhem it
22. Ol cāmi'-i cemī'-i kemālātı Kāzım'uña
Heft-ās-mān-ı minber-i kudretde süllem it
23. Sultān-ı vaķt-i Hōrasān-ı 'Alī Rızā
Zikrin hemīşe zīb-i zebān-i ziver-i fem it
24. 'Ayn-ı Rızā emīn-i imāmet Taķiyyüddīn
Hāk-i derini zīver-i tāk-ı ser-i cem it
25. Naķd-i Naķī neķāve-i ehl-i Naķī bā Naķī
Nāmı añılsa 'izzet idüp kāmētūñ ham it
26. Daķı imām ibn-i imām 'Askerī Hāsan
Uy ol imāma dilde velāsın başt-ı ham it
27. Şāhib-zamān Muħammed-i Mehdī-menāķıbın
Ey **Vechī** dest-i şāhid-i nażmuñda hātem it
28. Ey dil bu demde vaşf-ı Hudāvendigārı
Virüp şeref bu nażma anuñla muħettem it
29. Ol çarı işbu on iki serverle bir bilüp
Bu baķr-i bī-girānı ol 'ummāna munzam it
30. Aşhāb ü āl nidüğın ol şāha şor
Semt-i ğulüvden eyle hāzer kendüñi kem it
31. Hey'etin ilāhī cümlemüze bu e'izzenüñ
Rüz-ı cezāda perde-i haşr u cehennem it
32. Yā Rab kemāl-i 'izzetüñ için bu zümrenüñ
Nī'metlerini bedreķa-i şāh-ı 'ālem it
33. Eflāk üzere rütbe-i 'arş-ı 'azīm-veş
Şāhā içinde şān-ı şerīfūñ mu'azzam it
34. Ol on iki burūc-ı sipihr-i niķābetin
Nūruñ delīl-i rāh-ı vezīr-i mūkerrem it
35. Aşhābını şümār u 'adedden ziyāde kıl
Düşmenlerini evvel ādāddan ... it
36. Neyl-i 'adālet-ile o şāhib-kerāmetüñ
İķlīm-i Mısr'ı her sene ... ü hurremler it

37. Hâtır-pesend-i pâdişeh-ı dîn-penâh olup
Dâ'im o kuṭb-ı dâ'ire-i mülke mahrem it

53.

Mu'aşşer-i Ahdî Uşûlî

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. Şükr Hakkâ kim yine bir meh-liqâdur sevdüğüm
2. Nürdur başdan başa şemsü'd-žuḥâdur sevdüğüm
3. Sâyesinde pâdişâhum bir hümâdur sevdüğüm
4. Serv-kaḍ mahbûblarda müntehâdur sevdüğüm
5. Yâ Hasan yâḥûd Hüseyin-i Kerbelâdur sevdüğüm
6. *Laḥmûke laḥmî*'Aliyyü'l-Murtezâdur sevdüğüm
7. Sûret-i Raḥmân '*âle'l-arş istevâ*dur sevdüğüm
8. Ka'be hakkı kıble-i ehl-i şafâdur sevdüğüm
9. Deyr-i dilde bir büt-i lu'bet-nümâdur sevdüğüm
10. Hâşeli'llâh dostlar nûr-ı Hudâ'dur sevdüğüm
11. Ben Muḥammed ümmetiyem Muştafâ'dur sevdüğüm

II

1. 'Işk odından dūd -ı âhum çarḥ-ı mînâyı geçer
2. Çeşminüñ perverdesidür baḥr u deryâyı geçer
3. Şûretüñ nakşı ile ṭab'um [bu] heyûlâyı geçer
4. Bu delü göñlüm levend oldı şeydâyı geçer
5. Başına 'ışkuñ hevâsı düşdi sevdâyı geçer
6. 'Âlem-i fikretde 'aqlum gerçi ḥod-râyı geçer
7. 'Işk bâzârında cānum ḥayli rüsvâyı geçer
8. Bir büte yüz urdı göñlüm şimdi tersâyı geçer
9. Cān virür la'lüñ şarâbıyla Mesîḥâ'yı geçer
10. Kimi İ sâ'yı bu ḥalkuñ kimi Mūsâ'yı geçer
11. Ben Muḥammed ümmetiyem Muştafâ'dur sevdüğüm

III

1. Bir gedâ-yı bî-nevâyum tâc u efser sevmezem
2. Kūyuña ṭutdum vaṭan mülk-i Sikender sevmezem
3. Ayaḡuñ ṭopragı besdür âb-ı Kevşer sevmezem
4. Ḥāk-i pâyuñ ḥoş gelür 'aynuma 'anber sevmezem
5. Bülbül-i bağ-ı cemâlüm vardur aḥmer sevmezem
6. Gökden inerse bugün mâh-ı münevver sevmezem
7. Ger gelürse ḫapuma ḫurşîd-i ḥâver sevmezem
8. Öldürürlerse beni hercâyî dilber sevmezem
9. Baña ol şâhum gerek daḡı güzeller sevmezem

53. 81^b Uşûlî (Uşûlî D. s.121) (İsen: 2020).

1/6 *Laḥmûke laḥmî*: "Etin etimdir." Hz. Peygamber'in, bu ibareyi Hz. Ali hakkında buyurduğu rivayet olunur.

1/7 Ka'be hakkı kıble-i ehl-i şafâdur sevdüğüm: kıble hakkı Ka'be-i ehl-i şafâdur sevdüğüm D. / '*âle'l-arş istevâ*: (O Rahman) arş üzerine hakim olmuştur. Tâhâ Sûresi 5. ayetten iktibas. (Kur'ân: Tâhâ/5).

II/2 Çeşminüñ perverdesidür baḥr u deryâyı geçer: Çeşminüñ merdümeleri baḥri vü deryâyı geçer D.

10. Āfitāb olursa da bir ğayrı dilber sevmezem
11. Ben Muḥammed ümmetiyem Muşṭafā'dur sevdüğüm

IV

1. Ḥamdülillāh kim yine ḥüsnüñ tecellāsındayum
2. On sekiz biñ ālemüñ dā'im temāşāsındayum
3. Ḥāk Te'ālā'nuñ bugün Firdevs-i a'lāsındayum
4. Sen beni bāzār-ı dehrüñ şanma ğavġāsındayum
5. Āşinā-yı dürr-i pāküm 'ışk deryāsındayum
6. Sehm-i a'lā gözlerüm kaç'ı mu'allāsındayum
7. Ka'be-i maḳşūda irdüm şevk şahrāsındayum
8. Göñlümüñ buldum murādını tesellāsındayum
9. Bu güzeller şāhınuñ her dem temāşāsındayum
10. Bu cihānuñ [ne] vezīrīnde ne paşasındayum
11. Ben Muḥammed ümmetiyem Muşṭafā'dur sevdüğüm

V

1. Murġ-i cānā 'ışk odından āşiyān itdüm yine
2. Ol cenānı yanmışuñ yirin cinān itdüm yine
3. Bu delü göñlümi rüsvā-yı cihān itdüm yine
4. Gice gündüz hem-demüm āh u fiġān itdüm yine
5. Şoldurup bāġ-ı vücūdumı hazān itdüm yine
6. Rūz-ı miḥnetle büküp ḳaddüm kemān itdüm yine
7. Tīġ-ı ḥasretle yüregüm tolu ḳan itdüm yine
8. Ey Uşūlī ol şehüñ ismin beyān itdüm yine
9. Ayaġı topraġına rūḥum revān itdüm yine
10. Gün gibi fāş eyleyüp sırrum 'ayān itdüm yine
11. Ben Muḥammed ümmetiyem Muşṭafā'dur sevdüğüm

54.

Taḥmīs-i Ḥayretī Ġazel-i Aḥmed

Mef'ülü mefā'ilün mef'ülü mefā'ilün

Hezec -- + / + --- / --- + / + ---

I

1. Yāruñ ruḥ u zülfin gör bil küfr-ile imānı
2. Vechine nazar kıl baḳ āyet-i Ḳur'ānı
3. Dil ḥānesini pāk it gör anda o sultānı
4. Ey ṭālib olan 'ārif seyr itmege cānānı
5. Dikḳatle temāşā kıl her gördüğün insānı

II

1. Ol peyker-i cānānı kim şüret-i Raḥmāndur
2. Vechinde olan ḥaṭlar hep āyet-i Ḳur'āndur
3. El-mü'min-i mir'ātün Ḥaḳdan saña burhāndur

IV Bu bent divanda bulunmamaktadır.

V/2 cenānı: cenahı D.

V/7 Tīġ-ı ḥasretle: Tīġ-ı miḥnetle D.

54. 81^b Hayreti (Hayretī, D. s.187) (Musluoğlu: 2022).

Divanda "Ġazel-i Aḥmed Taḥmīs-i Ḥayretī" başlığıyla kayıtlıdır.

I/1 gör: bul D.

II/1 kim: çün D.

4. Āyīne-i insānı çün şüret-i insāndur
5. Bu āyīneye gel baḡ gör şüret-i Raḥmān'dur

III

1. Şādıklar imiş yāruñ 'āşıkları şādıklar
2. Can gözin açup Ḥaḳḳuñ envāruña lāyıklar
3. Ger görse keremidür cānānı uyanıklar
4. Şüretde görünmez cān dirlerse münāfıklar
5. Sen cāna nazar kılsun görmek dileyen anı

IV

1. Çün aḥsen-i taḳvīme nā-ḥaḳ dir imiş münkir
2. Gerçeklere ta'n eyler kūr u ker imiş münkir
3. İnşāf ide bi'llāh özge ḥār imiş münkir
4. Maḥbūb temāşāsın men' eyler imiş münkir
5. Kör gözlerinüñ nūrı yokdur göremez anı

V

1. Zühdinde riyā olsa gelmez bu yola zāhid
2. Şanma bu 'amellerle firdevsi bula zāhid
3. Dīdār şuhūdında bī-behre ola zāhid
4. Sen ḥüsn-i dil-ārādan göz yumsa n'ola zāhid
5. Ḥuffāş gözi görmez ḥurşid-i dıraḥşānı

VI

1. Şol mūy-ı miyānuñdan cānā bir eşer duysam
2. Yā bāḡ-ı 'ināyetle ben mūra nazar duysam
3. Ey dīlber-i rūḥānī cān sırrın eger duysam
4. Ben ḥātem-i la'lüñden bir zerre eger duysam
5. Bir ḥabbeye almazdum şad mülk-i Süleymān'ı

VII

1. Ey Ḥayretī yüzüñ sür ḥaḳ-i der-i cānāna
2. Emr oldı sücūd eyle ol şüret-i Raḥmāna
3. Rāz-ı dil-i pür-derdi insāna di insāna
4. Esrār sözün Aḥmed keşf eyleme nā-dāna
5. Ḥayvāna maḥal görme sen çeşme-i ḥayvānı

55.

Taḥmīs-i Sırrı Ġazel-i Sulṭān Murād

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Muzā'iri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

I

1. Ne ḥāletdür ki yā Rab hem 'ayānsın hem nihānsın sen

II/4 Āyīne-i insānı çün şüret-i insāndur: Çün āyine-i cānān ol şüret-i Raḥmāndur D.

III/1 Şādıklar imiş yāruñ 'āşıkları şādıklar: 'āşıklar imiş yāruñ şādıklar 'āşıklar D.
III/2 açup: açan D.

III/3 keremidür: 'aceb midür D.

IV/2 Gerçeklere: 'Āşıklara D.

V/3 şuhūdunda: şafāsından D.

VI/2 3. mısra a.g.e. Yā bāḡ-ı 'ināyetle: Bā- 'ayn-ı ināyetle D.

VI/3 4. mısra a.g.e

VI/4 2. mısra a.g.e Ben ḥātem-i la'lüñden bir zerre eger duysam: esrār-ı dehanuñdan ey la'li şeker duysam D.

55. 82ª Sırrı.

2. Nişānsın cümleten eşyāya ammā bī-nişānsın sen
3. Nişānuñdur nişānsızluk ‘aceb bilsem ne şānsın sen
4. Mekān senden tolu yā Rab velīkin bī-mekānsın sen
5. Zemīn ü hem zamān memlū velīkin bī-zamānsın sen

II

1. Degüldür cümle ‘ālem zāt-ı pākūñden cüdā bir dem
2. Ğarīķ-i baħr-i luṭf-ı bī-nihānuñdur benī ādem
3. Çek[il]miş bir simāṭuñdur zemīn ü berr-i n‘amlar kim
4. Sen ol sultān-ı ‘ālemsin toyar ni‘mātuña ‘ālem
5. Cihānı var iden sensin velīkin bī-cihānsın sen

III

1. Vücūdum kaçresı mahv itdi emvāc-ı yem-i vaħdet
2. Bize virmez küdüret ihtiyāṭ-ı ‘ālem-i keşret
3. Taşarruf hep senüñdür ğayride n‘eyler enāniyyet
4. Senüñdür kudret ü saṭvet senüñdür ‘izzet ü nuşret
5. ‘Ayānsın cümleye şāhā velīkin bī-‘ayānsın sen

IV

1. Celālūñ ṭāķına irmez kemend-i ‘aķl-ı bī-miķdār
2. Yine sensin seni ey Ḳādir-i muṭlaķ bilen her bār
3. Yiridür ‘aķl-ı kül vaşfuñda itse ‘aczone iķrār
4. ‘Aceb kudret durur yā Rab ‘aceb ħikmet durur bu kār
5. Beyān eyler seni eşyā velīkin bī-beyānsın sen

V

1. Felekde Sırrıyā maķşūd-ı cānın bulmadı kimse
2. Hümanuñ sa‘y-ile hiç āşıyānın bulmadı kimse
3. Yem-i imkānda ol dürrüñ mekānın bulmadı kimse
4. Murādı bil bu deryānuñ kenārın bulmadı kimse
5. Naẓar eylerse saña bil ki baħr-i bī-girānsın sen

56.

[Na‘tī]

Fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. Aña ta‘līm idi külliyyetle ism-i a‘zamı
2. Ḳalbıne ilhām idüp bildürdi sırr-ı mübhemi
3. Nefħa-i Rūḫü’l-Ḳudūs'den virdi Ĩ sā‘ya demi
4. Aħmed-i Muhtār'a i‘tā kıldı ‘izz-i ḫātemi
5. Cümle mevcūdāt bir zātuñ şıfātıdur hemīn
6. Gerçi kim zāt u şıfāt emrinde çoķdur ihtilāf

II

1. İsm-i zātuñ sırrı Raḫmān u Raḫīm'üñ ma‘nāsı
2. Ḳā‘im-i bi‘z-zāt ebed ‘ayn-ı ḳadīmüñ ma‘nāsı

56. 83^a Na‘tī. (İbrahim Halil TUĞLUK, “Na‘tī ve Şiirleri”, *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı 13, 2015, s. 50.)

İlgili makalede, “Tercī‘-i Bend-i Baba Na‘tī-i Flornavī başlığı ile verilen tercī‘-i bendin ilk bendi ve ikinci bendin ilk iki mısrası mecmuada mevcut değildir.

IV/6 ābā ile: rebābla a.g.e.

3. Dört kitābuñ şerhi Kur'an-ı azîmüñ ma'nāsı
4. Selsebîlün 'aynı cennāt-ı na'îmüñ ma'nāsı
5. Leyletü'l-Mi'rāc'da kurb-i harîmüñ ma'nāsı
6. Seyr-i fillāh'da tarîk-i müstaķimüñ ma'nāsı
7. Cümle mevcūdāt bir zātuñ şifâtıdur hemîn
8. Gerçi kim zāt u şifāt emrinde çokdur ihtilāf

III

1. Harfümüz yek harf-i ebceddür bizüm ey ehl-i dil
2. Noktamuz bā-ı mü'eyyeddür bizüm ey ehl-i dil
3. Ceddümüz rûh-ı mücerreddür bizüm ey ehl-i dil
4. Aşlumuz aşl-ı müceddeddür bizüm ey ehl-i dil
5. Dilümüzde nām-ı Aḥmed'dür bizüm ey ehl-i dil
6. Dînümüz dîn-i Muhammed'dür bizüm ey ehl-i dil
7. Cümle mevcūdāt bir zātuñ şifâtıdur hemîn
8. Gerçi kim zāt u şifāt emrinde çokdur ihtilāf

IV

1. Bā-i Bismillāh sırr-ı ma'ni-i zāt u şifāt
2. Nokta-i remz-i bidāyet āyet ile beyyināt
3. Zindegānî-i ebed ser-çeşme-i āb-ı ḥayāt
4. Bu mu'allā 'arş-ı Raḥmān bu maķām-ı 'āliyāt
5. Bu delîl ü naşş u bürhān bu ḥurûf-ı muḥkemāt
6. Bu toķuz ābā ile ey Na'tî bu çār ümmehāt
7. Cümle mevcūdāt bir zātuñ şifâtıdur hemîn
8. Gerçi kim zāt u şifāt emrinde çokdur ihtilāf

57.

Muhammes-i Na'tî

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Remel ++ -- / ++ -- / ++ -- / ++ --

I

1. Yine dil-kışverine 'adl idici şāh gelür
2. Yine cān milketine ḥ^vāce-i dil-ḥ^vāh gelür
3. Ḥabl-i 'uşşāķa yine müşfiķ-i hem-rāh gelür
4. Zümre-i ehl-i dilün ḥāline āgāh gelür
5. Gün gibi 'āleme fer virmege ol māh gelür
6. Ya'ni o şu'le-i āteş-zen-i der-gāh gelür
7. Mażhar-ı raḥmet-i Ḥaķ ķudret-i Allāh gelür

II

1. Āfitāb-ı ruḥı āyîne-i envār-ı Ḥudā
2. Ṭal'at-ı mihr-i dıraḥşān ü meh-i bedr-i dücā
3. Āsitān-ı ḥaremi Ka'be-i cennāt-ı 'ulā
4. Kaşı miḥrāb yüzi ķible-i erbāb-ı vefā
5. Ḥāķ-i pāye dil ü cān dīdesine küḥl ü cilā
6. Menba'-ı ḥüsn-ü bahā maṭla'-ı ḥurşid-likā

7. Mazhar-ı rahmet-i Hâk kudret-i Allâh gelür

III

1. 'Arağ-ı cebhesi ol gönca-femüñ mā'-i ma'în
2. Revnağ-ı ʔal'atı pîrāye-i āyāt-ı mübîn
3. Zînet-ārā-yı cihân ü şanem-i hâne-i Çîn
4. Gül-i gül-zâr-ı ʔarāvet semen-i rûy-ı zemîn
5. Âb-ı rûy-ı çemen [ü] gülşen-i Firdevs-i berîn
6. Yûsuf-ı Mışr cemâliyle güzellerde güzîn
7. Mazhar-ı rahmet-i Hâk kudret-i Allâh gelür

IV

1. Ahter-i burc-ı şeref rûşenî-i cāh-ı cemāl
2. Güher-i dürc-i şadef kevkebe-i evc-i kemāl
3. Çeşme-i Kevşer ü yenbu'-ı şafâ âb-ı zülāl
4. Şeh-i iklîm-i fetâ defter-i tevķı'-i celāl
5. 'İyd-i azhâ yüzünñ [māhı]dur ebrûsı hilāl
6. Na'tî'nün ol gül-i nevrestesi ol tâze nihāl
7. Mazhar-ı rahmet-i Hâk kudret-i Allâh gelür

58.

Müseddes

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + -

1. Eyle ʔavlini Resûl'ün istimâ'
2. Emrini ʔut hükmine ʔıl ittibâ'
3. Al kemâlâtından anuñ intifâ'
4. Tâ bulasun ma'rifetde irtifâ'
5. *Küllü 'ilmin leyse fi'l-kırtâsi dâ'*
6. *Küllü sırrın cāveze'l-isneyni şâ'*

59.

[Na'tî]

[Tercî-bend]

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. Lâyı isķād eyleyüp bir bilmeyen illâsını

58. 83^b ?.

Müseddes başlığıyla verilen bu şiirin, mecmuada 85^a sayfasında bulunan Na'tî'nin 4 bentten oluşan müseddesine dahil olması muhtemeldir. bu haliyle müseddes 5 bent olarak kabul edilebilir.

5-6 *Küllü 'ilmin leyse fi'l-kırtâsi dâ'*: "Kağıtta olmayan her bilgi kaybolur, iki kişiyi aşan her sır yayılır."

59. 84^a Na'tî.

İbrahim Halil TUĞLUK, "Na'tî ve Şiirleri", *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı 13, 2015, s. 50. Bu Tercî'-bent, mecmuada Na'tî mahlası ile değil, Hâtâyî mahlası ile kayıtlıdır. Fakat Mecmuada yazıldığı haliyle, Na'tî şiirlerinde mevcuttur. bkz: (Cavanşir: 2006). s.435.

I/1 isķād: isķâʔ a.g.m.

I/3 Mevlâ'sını: molâsını a.g.m.

ı/6 nûr-ı hidâyet: nûr-ı vilâyet a.g.m.

2. Bilmedi nefis ile işbātuñ nedür ma'nāsını
3. Vādi-i 'işyānda kaldı añmadı Mevlā'sını
4. Āb-ı tevḥīd ile tāhir kılmadı a'zāsını
5. İçmedi bezm-i Elest'üñ bāde-i ḥamrāsını
6. Açmadı nūr-ı hidāyet çeşm-i nā-bīnāsını
7. Görmedi gün zerresinüñ leyletū' isrāsını
8. Bulmadı rāh-ı yaḳīnūñ menzil-i a'lāsını
9. Ka'be Kavseyn'üñ bekledi kurb-ı ev ednāsını
10. Müfti-i 'ışk böyle virmişdür bunuñ fetvāsını
11. Yā çek el serden yāḥud çekdürme 'ışkuñ tāsını

II

1. Yoğ iken kevn ü mekân u sâhil u dâğ u ferâ
2. Cûşa geldi 'ışkdan baḥr-ı maḥabbet ibtidâ
2. Taşa çaldı şîşesin itdi temevvüc her yaña
4. Ser-be-ser eşyâyı seyrân itdi bî-çün u çerâ
5. 'Işk Mansûr'ını gördi ol arada âşinâ
6. Ol fenâ abdālı geldi yanuma didi baña
7. Var ferâgat kûşesin idin maḳâm-ı dil-güşâ
8. K'ol durur dâru's-şifâyı derd-mendân-ı belâ
9. 'Ālem-i baḥr-ı tecerrüdde gezerken bî-nevâ
10. Gûşuma irdi fedâ-yı gaybdan iş bu nidâ
11. Yā çek el [serden] yāḥud [çekdürme 'ışkuñ] tasını

III

1. Şol zamân kim baṭn-ı ümmde nuṭfe-i medfûn idüñ
2. Emr-i Bārî ile hem pür-derde-i pür-ḥûn idüñ
3. Kaṭre-i nâçiz idüñ hem muzğa olmuş ḥûn idüñ
4. Kendüñiz fark itmeyüp dem-beste-i maḥzûn idüñ
5. Ser-serî idüñ egerçi ṭalib-i bî-çü[n] idüñ
6. Kâsesin kesr eylemiş Leylâ'ya [bir] Mecnûn idüñ
7. Kûh-kenden soñra Ferhâd-ile hem-hâmûn idüñ
8. Sa'y-ile deryâya ırmış bir dür-i meknûn idüñ
9. 'Āciz ü aç u zelîl ü müflis ü medyûn idüñ
10. Dest-gîr olmasa bir kân-ı kerem maḡbûn idüñ
11. Yā çek el serden yāḥud çekdürme 'ışkuñ tāsını

IV

1. Perde-i pindârdan geç 'âlemüñ sultânı ol
2. Her gedâya şefkat idüp cümleñüñ sultânı ol
3. Cevher-i 'aklı yedinden gel çıkarğıl kâni ol
4. Kûy-ı 'ışkuñ baş açuk sen daḥı 'üryânı ol

I/7 zerresinüñ: turrasında a.g.m.

I/10 Müfti-i 'ışk: Ma'ni-i 'ışk a.g.m.

II/1 Yoğ: yoğ a.g.m.

II/2 'ışkdan: şarkdan a.g.m.

III/1 baṭn-ı ümmde nuṭfe-i medfûn idüñ: baṭn-ı Ādem'[de] nuṭfa medfûn idüñ a.g.m.

III/2 Emr-i Bārî ile hem pür-derde-i pür-ḥûn idüñ: Emr-i Bārî ile anda perdede merḥûn idüñ a.g.m.

III/3 hem muzğa olmuş: ma'nen uyuşmuş a.g.m.

III/4 Kendüñiz fark itmeyüp dem-beste-i maḥzûn idüñ: Özüñi fark itmeyüp dem-beste vü maḥzûn idüñ a.g.m.

III/6 Leylâ'ya [bir] Mecnûn: Leylâsı bir Mecnûn a.g.m.

IV/2 Her gedâya şefkat idüp cümleñüñ sultânı ol: Her gedâya şefkat eyle cânı içre cânı ol a.g.m.

IV/3 yedinden gel çıkarğıl kâni ol: me'âdinden çıkarğıl kâni ol a.g.m.

IV/4 Kûy-ı 'ışkuñ baş açuk sen daḥı 'üryânı ol: Kûy-ı 'ışkuñ başla yap yap sen de bir 'üryânı ol a.g.m.

5. Na'ra-i yā hū ile tıldur cihānı fānī ol
6. Gāh mest ü gāh esrük bir mehūñ hayrānı ol
7. Cān virüp 'ışkıyla yolında kılı kurbānı ol
8. Gün gibi tıp eyle ser-meydānda gel ğaltānı ol
9. 'Āşık-ı dīvāneler ser-defterinüñ hānı ol
10. Baş aıuk ol pādişāhuñ bende-i fermānı ol
11. Yā çek el serden yāhud çekdürme 'ışkuñ tāsını

V

1. Vaşf-ı yāre ey **Ĥaṭāyī** söz dimek şānumdadur
2. Cılveler itmek benüm tab'-ı sühandānumdadur
3. Hem-demüm hem-meşrebüm derd ü belā yanumdadur
4. Yār için ölmek benüm āyīn-i erkānumdadur
5. On sekiz biñ 'ālemüñ esmāsı dīvānumdadur
6. Kā'inātuñ şābitātı kaşr-ı eyvānumdadur
7. Sāye şalmaı üstüme mihr-i dıraşşānumdadur
8. Muştafā'nuñ ümmetiyem sevgüsü cānumdadur
9. Āl u evlāda muḥibbüm derdi dermānumdadur
10. On iki şehzādenüñ esrārı pinhānumdadur
11. Yā çek el serden yāhud çekdürme 'ışkuñ tāsını

60.

Tahmīs-i Ḥayālī Ğazel-i Ḥudāvendigār

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. 'Āfiyetden çeksün el yār-ı cefākār isteyen
2. Kūy-i 'ışka gelmesün nāmūs ile 'ār isteyen
3. Sīnesin pür-dāğ ider bir lāle-ruḥsār isteyen
4. Kan yuṭarsa tañ degül la'l-i leb-i yār isteyen
5. Cān virür yolında bir zülf-i siyehkār isteyen

II

1. Ka'be-i maḫşūda ol kim irgürür sa'y ile yol
2. Cānını kurbān virür olmaz ḥayātından melül
3. Nağme-i 'uşşāka āheng idemez her bī-uşül
4. Terk idüp zühd ü şalāhı kılmışam zülfin kabül
5. Rüz-ı maḫşerde benem ey dost zünnār isteyen

IV/7 'ışkıyla yolında: yolında şıdıkla a.g.m.

IV/8 Gün gibi: Kelleni a.g.m.

IV/9 ser-defterinüñ: ser-ḥalkasınüñ a.g.m.

V/1 Vaşf-ı yāre ey Ḥaṭāyī söz dimek şānumdadur: Na'ti'yüm vaşfında yārüñ söz dimek şānumdadur a.g.m.

Bahsi geçen makalede Na'ti mahlası geçiyorken mecmuada bu mahlas Ḥaṭāyī olarak kayıtlıdır. Ancak Ḥaṭāyī divanında şiir bu halinden farklı kaydedilmiştir.

60. 84^b Ḥayālī (Ḥayālī Beg, D. s.78.) (Tarlan: 1945).

Divanda tahmise numara verilmemiştir.

Mecmuada "Tahmis-i Ḥayālī ğazel-i Ḥudāvendigār" başlığıyla verilen şiir, divanda "Tahmīs-i ğazel-i Sulṭān Süleymān Ḥān" başlığı ile kayıtlıdır.

I/1 yār-ı cefākār: yār-ı vefādār D.

I/4 yuṭarsa: yudarsa D.

I/5 yolında: bu yolda D.

III

1. Yāra qalmaz hātırı olduğına āvāre dil
2. Yandığına şabr ider pervāne virmez nāre dil
3. Qanlı dāğum gibi boyandı kızıl qanlara dil
4. Qāni' olmaz kūyuña vaşluñ diler bī-çāre dil
5. Hīçe şatdı cenneti 'ışk ile dildār isteyen

IV

1. 'Işk-ı bākī cāndadur cān cismüm içre 'āriyet
2. Teşne iseñ qanımı nūş eyle şihhat 'āfiyet
3. Cevher-i pāk-i maḥabbetde fenādur ḥāsiyet
4. Hāşıl eyler derd ü miḥnet 'ālem içre 'ākıbet
5. Nakd-i 'ömrin ḥarc ider yār-ı vefādār isteyen

V

1. Ğam nedīmüñdür Ḥayālī qalbüñi mesrūr tut
2. Zāhirüñ vīrāne kıl gel bāṭınuñ ma'mūr tut
3. Şalsa pertev cismüñe nār-ı maḥabbet nūr tut
4. Bī-vefā yāruñ Muḥibbī cevriñi ma'zūr tut
5. Yārsuz qalur cihānda 'aybsuz yār isteyen

61.

Müseddes-i Na'tī

[Tercī'-Bend]

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

I

1. Kāf ile nūndan yaratdı 'ālemi cān-āferīn
2. Zāhir ü bāṭın ḥaḳīkat evvelīn ü āḥırīn
3. Şīb ile bālā vü pest ü āsumān ile zemīn
4. Qubbe-i çarḥ-ı mu'allāq günbed-i 'arş-ı berīn
5. Vācib-i bi'z-zāt-ı vaḥdet rü'yet-i 'ayne'l-yaḳīn
6. Külli bu varlık ki var eşyā kemāhī ecma'īn
7. Cümle mevcūdāt bir zātuñ şifātıdur hemīn
8. Gerçi kim zāt u şifāt emrinde çoḳdur ihtilāf

II

1. Yoğ iken ketm-i 'ademden var kıldı 'ālemi
2. Eyledi teşrīf-i kerremnāya lāyık 'Ādem'i

III/2 pervāne virmez nāre: pervānedür her nāra D.

IV/2 şihhat: şahhan D.

IV/5 ḥarc ider: ḥarc edüb D.

61. 84^b Na'tī. (İbrahim Halil TUĞLUK, "Na'tī ve Şiirleri", *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı 13, 2015, s. 49)

5 bentten müteşekkil terci'-i bendin mecmuuda yalnız ilk bendi ve ikinci bendin ilk iki mısrası mevcuttur.

1/5 'ayne'l-yaḳīn: Gözlem yoluyla bilmek veya "yakīn"den ibaret olan bir görüşle görmek. Tekāsür Sûresi 7. ayetten iktibas. (Kur'ân: Tekāsür/102).

62.

[Na'ti]

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - - + / - + - + / - + -

I

1. Bir naşihatdür direm gel ey püser
2. Cān kulağıyla işit tut mu'teber
3. Keşf-i rāz itmekden eyle key hāzer
4. Hod buyurmuşdur Resūlullāh haber
5. *Küllü 'ilmin leyse fi'l-kırtāsi zā'*
6. *Küllü sırrın cāveze'l-isneyni şā'*

II

1. Ehl oldur ma'nî izhār eyleye
2. Varını ehline işār eyleye
3. Cür'adānın hem pür-esrār eyleye
4. Bu hadîsi dilde tekrār eyleye
5. *Küllü 'ilmin leyse fi'l-kırtāsi zā'*
6. *Küllü sırrın cāveze'l-isneyni şā'*

III

1. Gel lisānuñ hıfzına tedbîr kıl
2. Sözde ta'cîl eyleme te'hîr kıl
3. Hoş edā-yı hüsn ile takrîr kıl
4. Şafha-i dilde bunı taḥrîr kıl
5. *Küllü 'ilmin leyse fi'l-kırtāsi zā'*
6. *Küllü sırrın cāveze'l-isneyni şā'*

IV

1. 'Ārif iseñ Na'tî kıl hıfzu'l-lisān
2. Gizlü rāzuñ eylegil dilde nihān
3. Degme bir kimseye açmağıl dehān
4. Böyle buyurdı Resūl gaybdān
5. *Küllü 'ilmin leyse fi'l-kırtāsi zā'*
6. *Küllü sırrın cāveze'l-isneyni şā'*

63.

[Na'ti]

Müseddes

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

I

1. Fenādur dehr ey dil şanma bākî
2. Dime muḥkemdür işbu köhne tākı
3. Ko bu eyvān-ı kaşr-ı tūmṭurākı

62. 85^a Na'tî.

Her bendin 5 ve 6. mısrası diğer bentlerde tekrar ettiğinden, yalnız ilk bende açıklama eklenmiştir.
1/5-6 *Küllü 'ilmin leyse fi'l-kırtāsi dā'*: "Kağıtta olmayan her bilgi kaybolur, iki kişiyi aşan her sır yayılır."

63. 85^a Na'tî.

4. Yiter çek dilden āh u iştīyākı
5. Budur devr-i zamānuñ ittifākı
6. Ki olur her vişālũñ bir firākı

II

1. Kanı anlar ki baş egmezdi dehre
2. Yoğ idi kimseye kaçında zehre
3. Hükümet eyler idi il ü şehre
4. Yatur lahd içre urmuş hāke çehre
5. Budur devr-i zamānuñ ittifākı
6. Ki olur her vişālũñ bir firākı

III

1. Kanı Yūsuf kanı 'ışk-ı Züleyhā
2. Kanı Vāmık nic'oldı kanı 'Azrā
3. Kanı Leylā kanı Mecnūn-ı şeydā
4. Dirīgā vü dirīgā vü dirīgā
5. Budur devr-i zamānuñ ittifākı
6. Ki olur her vişālũñ bir firākı

IV

1. Ne hod-bīn kalur āhır ne Hudā-bīn
2. Ne nev-ḥīz ü ne nevbāre ne dīrīn
3. Ne Nūşrevān ü Cem ne cām-ı zerrīn
4. Ne ism-i Kūh-ken ne resm-i Şīrīn
5. Budur devr-i zamānuñ ittifākı
6. Ki olur her vişālũñ bir firākı

V

1. Gerek nālān ol ey bī-çāre bülbül
2. Gerek şeydālanup var eyle gulğul
3. Gerek ağla gerek sıkla gerek gül
4. Gerek ğam çek gerekse kıl taḥammül
5. Budur devr-i zamānuñ ittifākı
6. Ki olur her vişālũñ bir firākı

VI

1. Gerek ey Na'tī nār-ı 'ışka giryān
2. Gerek yak sīneñe biñ dāğ-ı hicrān
3. Gerek zārılgı kıl gerek[se] efgān
4. Gerek müllerle ağla hem-çü Ken'ān
5. Budur devr-i zamānuñ ittifākı
6. Ki olur her vişālũñ bir firākı

64.

Müseddes-i Na'tī

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

I

1. Gel ey sākī-i serv-i sīm-endām

V/3 gerek: gerekse M.
64. 86^a Na'tī.

2. Bize şun bezm-i 'ışkuñdan tolu cām
3. Olalum mest-i bī-ārām u bed-nām
4. Alalum dehr-i bed-girdārdan kām
5. Bilürsin bâķī kıalmaz devr-i eyyām
6. Ne gül kıalur ne bülbül ne serencām

II

1. Kıayırma ey göñül bāl ü perden
2. İrağ itme hevā-yı 'ışķı serden
3. Cüdā olma bir ān ol vird-i terden
4. Açıl gül gibi gül-zāra seherden
5. Bilürsin bâķī kıalmaz devr-i eyyām
6. Ne gül kıalur ne bülbül ne serencām

III

1. Hālās olmaķ dilerseñ her cefādan
2. Firār eyle bu Zāl-i bī-vefādan
3. Hudā-bīn ol çevür yüz hod-nümādan
4. Elüñ yu cūy-bār-ı mācerādan
5. Bilirsün bâķī kıalmaz devr-i eyyām
6. Ne gül kıalur ne bülbül ne serencām

IV

1. Hudā dirseñ eger virsin hidāyet
2. Binā it tekye-i 'ışķa maħabbet
3. Geçüp sen de kııl 'uzletle ferāğat
4. Kıanā'at kııl kıanā'at kııl kıanā'at
5. Bilirsün bâķī kıalmaz devr-i eyyām
6. Ne gül kıalur ne bülbül ne serencām

V

1. Nice bir ola sen bed-meste kııl zeyl
2. Hūmārından o hamruñ bir dem ayıl
3. Ğaraż bu bezme gelmekden nedür bil
4. Bu pendi Na'tī'den gūş eyle ey [dil]
5. Bilirsün bâķī kıalmaz devr-i eyyām
6. Ne gül kıalur ne bülbül ne serencām

65.

Ğazel-i Fehīm Raħmetu'llāhi 'Aleyh

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Mest-i 'ışķam baña hem-dem dil-i nā-kāmumdur
Özgedür dil yine hem-sāķī vü hem-cāmumdur
2. İtdüm efsürde-i la'l-i leb-i cānāndan mey
Rūħ-ı Cem teşne-leb-i bāde-i gül-fāmumdur

II/1 Bu mısrada vezinde aksaklık mevcuttur.

65. 86^a Fehīm (Fehīm-i Kadim, D. s.170) (Üzgör: 1991)

Mecmuada Gazel başlığı ile verilen şiir Fehīm-i Kadim divanında 28 beyitten müteşekkil bir kıasidedir.

3. Pārsā-yı ḥarem-i deyr-i mücāz-ı 'ıṣṣam
Tekye-i çeşm-i bütân-ı nehy-i ilhāmumdur
4. Bir nigehe iderüm tã'ir-i ḥurşîdi şikâr
Rište-i ḥaṭṭ-ı şu'â'-ı başar endāmumdur
5. Dāmenin çāk iderüm Yūsuf olursa küstāh
Dilberi vaḥşî iden hep benüm ibrāmumdur
6. Heft-dūzaḥ dil-i pür-tābuma nisbet ferdā
Yidi ḥalvetlü yidi ḳubbelü ḥammāmumdur
7. Didi kim tā bu ḳadar muṣṭaribü'l-ḳalb olma
İzdirāb[ı] kim anuñ bā'is-i ārāmumdur
8. Fikr-i la'lüñle hevā-yı mey-gül gönüle
Nice demdür ki dil-āşüfte-i sersāmumdur
9. Āşinā ol da nigāh ile helāk eyle didüm
Didi itmem ki nigāhum saña ikrāmumdur
10. Didi kim kāfir-i bî-dîne olur mı kişi dost
Didüm ey büt nigeñüñ düşmen-i İslām'umdur
11. Baña Mecnūn geçinen bende **Fehîm'**dür bu
Beste-i silsile-i zülf-i dil-ārāmumdur
12. Zülfüm gibi olsa n'ola bîmār [u] zā'if
Derd-ü miḥnet-keş ü ālām serencāmumdur

66.

Ḳasîde-i Üveysî

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Elā ey ḳavm-ı İstāmbül bilün taḥḳîḳ oluñ āgāh
İrişür nā-gehān bir gün size ḳahr-ile ḥıṣmu'llāh
2. Ḳıyāmet ḳopdı siz dünyādan el çekmez uşanmazsız
Zamān-ı devr-i Mehdî'dür nüzül itmekde Rūḥu'llāh
3. Yapup dünyā evin ma'mūr idersiz ḥāne-i dîni
Ne Fir'avn yapdı ne Şeddād binālar bu şekil bi'llāh

3 Nükte-i çeşm-i bütân menba'-ı ilhāmumdur D: Tekye-i çeşm-i bütân-ı nehy-i ilhāmumdur M.

4 7. beyit D. başar endāmumdur: başarum dāmumdur D.

5 8. beyit D.

6 10. beyit D.

7 24. beyit D. muṣṭaribü'l-ḳalb: muṣṭaribü'l-ḥāl D.

8 19. beyit D. Fikr-i la'lüñle hevā-yı mey-gül gönüle: Fikr-i zülfümle ḥumār-ı leb-i mey-günüm ile D.

9 21. beyit D. nigāh ile: nigāhuñla D.

10 23. beyit D.

11 17. beyit D.

12 Beyit, divanda bulunmamaktadır.

66. 86^b Veysî. (Günay Kut (Alpay), "Veysî'nin Divanında Bulunmayan Bir Kasidesi Üzerine", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı - Belleten*, XVIII, 169, s. 171-175.)

Divanda bu kaside bulunmamaktadır; (Toska: 1985). Günay Kut, Süleymaniye Kütüphanesi Esat fendi Bölümünde 3409 numarada kayıtlı metni esas almıştır.

1 Alā: Eyā a.g.e.

4. Nice bî-çārenüñ zulmen yıķarsız hātırın dā'im
Degül mi hāzır u nāzır buña rāzı mıdur Allāh
5. Ne şer'ullāha tābî'siz ne hod-kānūna kā'ilsiz
Cihānı dürlü bid'atle harāba virdüñüz (ey)va'llāh
6. Ne dīne tapduñuz bilmem ne mezheb tutduñuz hāşā
İmāmlar kavline uymaz buyurmaz dört Kitābu'llāh
7. Kırup bir dām-ı tezvīri kōmıřlar maħkeme nāmın
Kanı seccāde-i hāzret kanı aħkām-ı şer'ullāh
8. Bugün tahķır idüb dīni idersiz hile-i şer'ī
Şefā'at mi ider yarın size ol Hāķ Habību'llāh
9. 'Aceb münkır misiz haşr-ı kıyāmet yoħsa kōpmaz mı
Size yā ümmetüm dir mi bu fi'l ile Nebīyu'llāh
10. Zamāne uydı nisyāna dōşendi ekşer oğlana
Ekābir tapdı hemyāne olup yār-ı 'aduvvu'llāh
11. Sözine uydı Havvā'nuñ şıyup emrini Mevlā'nuñ
Sürüldi çıķdı cennetden görüñ Ādem Şafıyyu'llāh
12. Nice dostluk ider şeytān bizümle eski düşmāndur
Budur mü'minlere kaşdı ide hep kāfir-i bi'llāh
13. Sıtānbül kavminüñ zulm ü fesādı cümleten artuķ
Budur ğam çekdigüm kōrkum irişe bir belā nā-gāh
14. Yahūdī gibi mel'ünler geķerler şadra bî-teklīf
Kıpudan baķsa bir mü'min iderler andan istikrāh
15. Nedendür böyle hā'inler emānet şāhibi olmak
'Aceb hıķ ehl-i İslām'da bulunmaz mı Emīnu'llāh
16. Çakıldı fitne çaķmağı tutuşdı büsbütün dünyā
Nice ulaşmasun āteş begüm İstānbül'a geh gāh
17. Sepetlerde kılıç tīmār ze'āmet oldu başmaķlık
Alupdur şimdi arslanuñ elündeñ pāyını rübāh
18. Çalışur bir tarīķ ile seferden kılmağa herkes
Kanı bir atlanup gider ğazāya fī Sebīli'llāh

-
- 4 Degül mi hāzır u nāzır buña rāzı mıdur Allāh: Degül mi mü'minüñ kalbi a zālīm yoħsa heyttullah a.g.e.
 - 5 7. beyit a.g.e.
 - 6 8. beyit a.g.e.
 - 7 10. beyit a.g.e. kōmıřlar maħkeme nāmın: dimişler maħkeme adın a.g.e. // seccāde-i hāzret: seccāde-i Aħmed a.g.e.
 - 8 11. beyit a.g.e.
 - 9 12. beyit a.g.e.
 - 10 13. beyit a.g.e.
 - 11 14. beyit a.g.e.
 - 12 15. beyit a.g.e. ide hep: ki ide a.g.e.
 - 13 16. beyit a.g.e. cümleten artuķ: ĥadden aşmışdur a.g.e. // ğam çekdigüm kōrkum: kōrkum yakınlarda a.g.e.
 - 14 17. beyit a.g.e.
 - 15 18. beyit a.g.e.
 - 16 24. beyit a.g.e. büsbütün dünyā: kibrit-i dünyā a.g.e.
 - 17 25. beyit a.g.e. Alupdur şimdi arslanuñ elündeñ pāyını rübāh: Vezīrlar hāşıdur ekşer kimi sultānlaruñ ey şāh a.g.e.
 - 18 26. beyit a.g.e.

19. Beş on akça ‘ulūfeyle sipāhī n'eylesün n'itsün
Eger yeñiçeri dirseñ ne kâdir silleñüz billāh
20. Bozılmasına dünyānuñ sebeb paşa vü ağādur
Fesād u fitneye bā'is bulardur şüphesüz her gāh
21. İdinmiş halka iblīsī re'is küttāb [u] defter-dār
Ṭarīķ-ı şeytanet oldur degildür bunlara hem rāh
22. Eger taḥşīl-i emvālde tekāsül itseler sehven
'Azāzil-veş bulur 'azli olur merdūd-ı hem-der-gāh
23. Cihānda hırsız u hem yankesici kim durur dirseñ
'Asesbaşıyla şubaşı bulardur inanuñ bi'llāh
24. Bulardan daḥı azlemdür efendüm kâzī 'askerler
Cihānı irtişā birle ḥarāba virdiler va'llāh
25. 'Acebdür 'izz ü devletde cemī'en Arnavud Boşnaķ
Çeker devründe zilletler şehā Āl-i Resūlu'llāh
26. Huzūr-ı Haķķ'a varduķda olursuz evvelā mes'ül
Size tefvīz olinmışdur emānetde 'ibādu'llāh
27. Bugün 'adl eyleyüp halka iderseñ luṭf u iḥsānı
Yüzüñ ağ olısar yarın maķāmuñ zıll-ı 'arşu'llāh
28. Bir alay dilsüz ü mużḥik cüceye iltifāt itme
Şeyāṭin kavmine uyma degüldür fi'l-i şāhu'llāh
29. 'Aceb gizlendi 'arifler bilinmez oldı kāmiller
Görinmez oldılar şimdi sükūta vardı ehlu'llāh
30. Nice fetḥ olısar Bağdād imāmlar eylemez imdād
Bulardan yüz çevirmişdür 'azīzüm evliyā'u'llāh
31. Eger bir er zuhūritse kerāmet gösterüp halka
Aña şeytānīdur dirler dimez münkirler eyva'llāh
32. Şırāt-ı müstaķīm üzre degüldür şeyḥ ü vā'izler
Şapınca reh-nümā yoldan nice halk olmasun güm-rāh
33. Hemān bir hāy u hūy ile yıķar cāmī'leri şūfī
Ḳanı evrād ile esmā ḳanı tevḥīd-i zikru'llāh

19 27. beyit a.g.e. silleñüz: söylemek a.g.e.

20 28. beyit a.g.e. pāşā vü ağādur: paşalar ağalar a.g.e.

21 29. beyit a.g.e. halka: kalfa a.g.e.

22 30. beyit a.g.e. bulur 'azli olur: olur 'azli ider a.g.e.

23 31. beyit a.g.e. 'Asesbaşıyla şubaşı bulardur inanuñ bi'llāh: 'Ases başı ile taḥkīķ subaşıdur inan billah a.g.e.

24 32. beyit a.g.e.

25 35. beyit a.g.e.

26 36. beyit a.g.e. emānetde: emānetdür a.g.e.

27 38. beyit a.g.e.

28 39. beyit a.g.e. bir alay dilsüz ü mużḥik cüceye iltifāt itme: Bir alay mużḥik u dilsüz cücelerle ḳarīn olma a.g.e. // fi'l-i şāhu'llāh: fi'l-i zıllullah a.g.e.

29 40. beyit a.g.e. bilünmez: bulunmaz a.g.e.

30 41. beyit a.g.e.

31 42. beyit a.g.e. dimez münkirler eyva'llāh: dimezler kim veliyyullah a.g.e.

32 43. beyit a.g.e.

33 23. beyit a.g.e.

34. Boğaz yırtmağ ile olmaz hülûş-ı kalbe sa'y eyle
Gice gündüz koma dilden diyüp lâ ile illa'llāh
35. Devām-ı zikre meşgûl ol gönülden mā-sivā gitsün
Ki tā pür-nûr ola qalbûñ tola esrâr-ı zikru'llāh
36. Eger bir zerrece 'ışk-ı ilāhî olsa qalbûñde
Fenā dünyāya bakmazduñ olurduñ sen fenā-fi'llāh
37. Eger va'z u hitābetler gerek ders ü 'imāretler
Virilmez olsa ücretler okunmazdı Kelāmu'llāh
38. Anuñçün vā'izüñ sözün kıomaz [k]ulağa halk ālem
Mü'essir mi olur pendî gönülden olsa gayru'llāh
39. Qanı bir mürşid-i kāmîl Muhtî'î gibi dünyāda
İderdi akçasuz va'z u naşihat ol veliyyu'llāh
40. Ben ol deryā-yı bî-pâyāna nisbet kıatreym ancak
Aña mekşûf [i]di ancak kıamu esrâr-ı 'ilmu'llāh
41. Nice yıllar olup a'mā cihānı görmez olmışken
'Azîzüm himmeti birle olupdur yine lutfu'llāh
42. O pîrüm çok nazar itdi gözümden perdeler gitdi
Ağ u kıarayı fark itdüm bi-ğamdi'llāh bi-ğamd'illāh
43. Bir ocağ oğlıdur aşlum diyār-ı Kıonya mevlûdum
Benem ol hâk-i pâ-yı Mevlevî başumdadur külāh(um āh)
44. Hüva'llāh ismine ādem ezelden mazhar olmışdur
Anuñçün 'ilm-i cifr ile bāña keşf oldu sırru'llah
45. Ne dirlerse disünler kıo kıayırmaz münkir-i bî-dîn
Bi-hamdi'llahi v'el-minne virildi bāña kenzu'llāh
46. Kanā'at kenzine vāşıl olanlar ağıniyālardur
Kerāmet mülkine mālîk olanlar oldu şehenşāh
temmet

-
- 34 44. beyit a.g.e. yırtmağ: ötmek a.g.e. // lâ ile illa'llāh: Allah ilāllah a.g.e.
35 45. beyit a.g.e. tola esrâr-ı zikru'llāh: dola esrâr-ı 'ışkullah a.g.e.
36 46. beyit a.g.e.
37 47. beyit a.g.e. Eger: Gerek a.g.e.
38 48. beyit a.g.e. Anuñçün vā'izüñ sözün kıomaz [k]ulağa halk ālem: Anuñçün diñlemz vā'iz sözün kıoymaz kıulağa halk a.g.e.
39 49. beyit a.g.e.
40 51. beyit a.g.e. [i]di ancak: imiş elhâk a.g.e.
41 52. beyit a.g.e. 'Azîzüm:'Azîzüñ a.g.e.
42 53. beyit a.g.e. O pîrüm çok nazar itdi: Uyurdum Hâk nazar itdi a.g.e.// itdüm: itdi a.g.e.
43 54. beyit a.g.e. başumdadur külāh: başda külāh vallah a.g.e.
44 55. beyit a.g.e. ādem: zātum a.g.e.
45 56. beyit a.g.e.
Bi-hamdi'llahi v'el-minne: "Hamd ve şükür Allah'a mahsustur."
46 57. beyit a.g.e. ağıniyālardur: ağıniyādandur a.g.e. // şehenşāh: şāhenşāh a.g.e.
Beyitte mısraların yeri farklıdır.

67.

[Yūnus Emre]

Müstefîlün müstefîlün müstefîlün müstefîlün

Recez - - + - / - - + - / - - + - / - - + -

1. Bencileyin gören kişi ben sevdüğümüñ yüzini
Delü ola başdan çıka yavu kıla kendözini
2. Ben nicesi idi bilem anuñ cemāli tertibin
Cān ıtağı gerek dede anuñ kılınıcı ıtozını
3. Her nireye varursam oldur gözüme görinen
Yitmiş iki millete ol geçüriserdür nāzını
4. Her kim neyi sever ise dilinde sözi ol olur
Geñsüz söyleyesüm gelür gönüñ alanuñ sözünü
5. Kişi keñdü geñi-yile dosta ‘āşık olmada mı
Maḥabbet burcında ıomış ‘āşıkıların yılduzını
6. ‘İşksuzlara benüm sözüñ beñzer kıya yanķuşına
Ḥāldaş bilür kişinüñ gönüñdeki her rāzını
7. Eger Zühre göre-yidi **Yūnus** gözi ne gördüğün
Terk ideyidi ‘işretin oda uraydı sāzını

68.

[Yūnus Emre]

8+8=16

1. Ben dost için ölürisem hiç gümānsız girü[gelem]
Ġanīmet dutam bu demi cān şükrāne virügelem

67. 88^a Yūnus. (Yūnus Emre D. s.838) (Tatçı: 1990).

1 başdan çıka: ıaġa düşe D.

2 Bu beyit divanda mevcut deġildir.

3 Bu beyit divanda mevcut deġildir.

4 Her kim: Kişi D.

5 Bu beyit divanda mevcut deġildir.

6 ‘İşksuzlara: Dertsizlere D. // kişinüñ gönüñdeki her: ḥāldaşınuñ gönünden şol D.

7 Eger Zühre: Zühre eger D. / gözi ne: göziyle D. // Terk ideyidi ‘işretin oda uraydı sāzını: Cengini elden bıraġup unıdaydı sāzını D.

68. 88^a Yūnus. (Yūnus Emre D. s.696) (Tatçı: 1990).

Bu gazel divanda 10 beyit olup mecmuada olmayan beyitler divandaki beyit numarasıyla şu şekildedir:

6. Yavı kılındum ne çāre yürürem dün-gün avāre
Şoranlara cevāb budur isteyüben soru gelem

9. Dost yolından gider isem gelmekligüm geñiz ola
Dost varlığı benümle her dem nişān virü gelem

1 Ben dost için: Dost elinden D. // dutam: görem D.

2 dutan: ıutan D. // cism ü cānı: yüz bin cānı D.

3 5. beyit D. Dost burcunda doğmış iken ben nicesi yapu virem: Dost burcunda ıoġmış iken niçün ırak varmak baña D. // cevrlı: çevürü D.

4 uyanam: uyaġam D. / ura[m]: kıalam D.

5 3. beyit D. Yüz: Biñ D. / öldürürse: ölsün dise D.

6 7. beyit D. biñ yıl ıopraq yatur isem ben: Biñ yıl ıopraqda yatarsam hiç D.

7 8. beyit D. çağır: kıırır D.

2. Cān[ın] diriğ dutan kişi dost atından ırak dūşer
Fedā kılam cism ü cānı ıraklıdan berü gelem
3. Dost burcında doğmış iken ben nicesi yapu virem
Ol muabbet felegin her şaba cevrli gelem
4. Yüz biñ kez ođam uyanam dost burcında cevlān ura[m]
Hem anda olam hem bunda anda bunda varıgelem
5. Cercīsleyin ol dost beni yitmiş kez öldürür ise
Yüz kez daı öldürürse yüz biñ gez ilerü gelem
6. Biñ yıl opraq yatur isem ben omayam Ene'l-a'ı
aan bana gerek ise 'ış nefesin uru gelem
8. İnanmayan gel sinüme dost adını eyit ağır
Kefenümi pāre kılap opraqumdan durugelem
9. Bundan böyle n'olasını degme aıl şer itmeye
Yunus eydür 'āřıqlara 'ış aberin virigelem

69.

Müstef'ilün müstef'ilün

Recez - - + - / - - + -

1. Pīř-i laťif-i al'atet
ıymet-i meh şikeste-şüd
2. Pīř-i benefşe-i aťtet
Gül be-emen mehufta-şüd

70.

Müfred

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. emende řanmañuz şüküfeler olupdur[ur] tezyin
amuñla aste yaturken iek ıkardı [bu] zemın

71.

Müfred

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Nergisi eřmüne beñzetdi getürdi naźara
Bāđ-bānı göreyüm şelle iekler ıkara

69. 88^b ?

70. 88^b ?

71. 88^b ?

72.

Müfred

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Gelüp gitdükçe ol dilber baña dir şeb be-ḥayrolsun
Benüm rūḥum gider benden o şeb baña ne ḥayrolsun

73.

Müfred

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Tek yüzün şem'ini göster mūmdur pervāne-veş
Yanmağa bu tekye-i dehrün ışık-meşrebleri

74.

Tab'î

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Nālemüz gūş eylesün yād eyledükçe ol güli
Bāğ-bān-ı dehr uçurmasun igende bülbüli
2. Şüretā gerçi 'arūs-ı bāğ-ı pür-naķş u nigār
Ma'nide ammā nazar kılsuñ yolınmış sünbüli
3. Niçün öykündüñ deyü ḥāl-i siyāh-ı dilbere
Geh sürüp bāzardan gāhī dögerler fülfuli
4. Ayağa çalup dolandurmaķda cānlar riştesin
Zülf-i cānān ile pīç-ā-pīç oldu kāküli
5. Ḥayder-i Kerrāriyam erbāb-ı naẓmuñ **Ṭab'iyā**
Esb-i ṭab'umdur bugün meydān-ı naẓmuñ düldüli

75.

[Tab'î]

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Selef Mecnūn semtin dutdı ben Veysel-Ḳarān semtin
Anuñçün bağladı mābeynümüz Ḳays u Yemen semtin
2. Raķīb-i rū-siyāha hem-cenāḥ olmaķ ne mümkindür
Ḳovar mı şāh-bāz-ı 'ışķ olan zāğ u zağan semtin

72. 88^b ?

73. 88^b ?

74. Tab'î. Divanda bu gazel mevcut değildir. (Kaya: 2009).

75. 89^a Tab'î. Divanda bu gazel mevcut değildir. (Kaya: 2009).

3. Haṭṭ-ı cānāneyi vaşf eyledükçe şahn-ı gülşende
Çenār-ı sebze-zār elden kıomaz hergiz çemen semtin
4. Dür-i dendān-ı dildāre müşābih görmedüm lü'lü'
Nice yıllar varup geşt ü güzār itdüm 'Aden semtin
5. Bugün erbāb-ı nazm içre sen ey **Tab'î** müsellemsin
Saña teslīm idüp gitdi selef mülk-i sūḥan semtin

76.

[Rūhî]

Fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Bî-'amel 'ilm-ile kâmil geçinen cāhildür
Kim ki ḥaṭṭ-ı ruḥ-ı ḥübānı okur kāmildür
2. *Yevme lā-yenfe'u mālün* didi çün Mevlā'muz
Bu sözi kim ki te'aḳḳul ider ol 'āḳıldür
3. Dā'imā Ḥaḳḳ'a teveccüh ider ol kâmil kim
Men eḥabbe ḥaceren nüktesine ḳā'ıldür
4. Okumağla kişi fāzıl mı olur lā-vallāh
Men 'arefsırrına her kim [ki] irür fāzıldur
5. Sālikān-ı reh-i 'ışḳ cennete meyl itmezler
Neylesün cenneti dīdāra o kim vāşıldur
6. Dutalum mümkün imiş devlet-i dünyāya vuşul
'Āḳıl olan n'ider ol devleti kim zā'ıldür
7. Kimi bāṭında ider seyr kimi zāhirde
Kiminüñ menzili deryā kiminüñ sāhıldür
8. Ma'rifet olmayıcaḳ bir kişide ey **Rūhî**
Cāhilüñ başı göge irse yine cāhildür

76. 89^a Rūhî (Bağdatlı Rūhî, D. s.551) (Ak: 2001).

Gazel divanda 9 beyitten müteşekkildir. Olmayan beyit sıra numarasıyla şu şekildedir:

2. Ḳaṅḡi zāhid ki dil-āzārlığa māyıldür
Rūz u şeb her ne 'ibādet ki ider bāṭıldur

2 3. beyit D. Yevme lā-yenfe'u mālün didi çün Mevlā'muz: "Yevke lā-yenfā'u mālün" ki didi Mevlāmuz D.
Yevme lā-yenfe'u mālün: "İnsanların diriltileceği gün ve Allah'a temiz bir kalple gelenler dışında malın da çocukların da fayda vermeyeceği gün beni mahcup etme!" Şuarâ Suresi 88. ayetten iktibas. (Kur'ân: Şuarâ/88)

3 4. beyit D. teveccüh: maḥabbet D.
Men eḥabbe ḥaceren: "Kişi sevdiği ile beraberdir."

4 5. beyit D. fāzıl: kâmil D. / fāzıldur: kāmildür D.
Men 'aref: "Kendini bilen Rabb'ini bilir." Hadis-i şerifinden iktibas.

5 6. beyit D.

77.

[Muḥitî]

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Vech-i Ādem'dür kitāb-ı āsumānuñ ma'nāsı
Ḥaṭṭ u ḥālīdūr kelām-ı cāvidānuñ ma'nāsı
2. Otuz iki nuṭḡ-ı zāt-ı faẓl-ı bī-hemtā durur
Ṭālibā 'anḡā-yı ḡāf-ı lā-mekānuñ ma'nāsı
3. Çār müjgān u dü ebrū-ile mūy-ı ser durur
Ey müfessir sūre-i seb'u'l-meṡānuñ ma'nāsı
4. Vaşl-ı cānāna irişmekdür cihān-ı fānīde
Sel-sebīl ü Kevşer ü ḡūr-ı cinānuñ ma'nāsı
5. Kim ki eczā-yı ḡurūfa irdi aña keşf olur
Faẓl-ı Ḥaḡ'dan yetmiş iki tercümānuñ ma'nāsı
6. Şūret-i Ādem'dür ey dil levḡ-i maḡfūz-ı Ḥudā
Anda yazılmış durur iki cihānuñ ma'nāsı
7. Ḥazret-i faẓl-ı aḡaddur kim hidāyet eyledi
Ey **Muḥitî** Meḡdī-i şāḡib-zamānuñ ma'nāsı

78.

[Şun'î]

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ey cemālūñ nūrına nisbet ezel 'ayn-ı ebed
Oldı bu ma'nāya şāḡid *ḡulḡuvallāḡū eḡad*
2. Şān-ı pākūndür münezzeh zāt-ı pākūndür ḡadīm
Hem ḡadīm ü hem münezzehsin sen *Allāḡū's-ṡamed*
3. Lem yelid ve lem yūled olmışdur şifāt-ı zātīñuñ
Anuñçün *lem yekūn* oldı *le[hū] kūvūven eḡad*
4. Maḡhar-ı esmādur ādem sen de ādemoḡlısun
Bil nedür esmā-yı kül ki olasın ḡayru'l-veled

6 8. beyit D. Dutalum: Ṭutalum D.

8 9. beyit D.

77. 89^b Muḡitî (Muḡitî D. s.291) (Tataroḡlu: 1995).

2 Mecmuanın ilk mısrasında *otuz iki* kelimesi şu şekilde verilmiştir:
/hemta durur: hemtadur D.

3 dü ebrū-ile mūy-ı ser durur: dü ebrū mūy-ı ser durur D.

78. 89^b Şun'î.

1 *ḡulḡuvallāḡū eḡad*: De ki: "O, Allah'tır, bir tektir." İhlâs Sûresi 1. ayetten iktibas. (Kur'ân: İhlâs/1)

2 *Allāḡū's-ṡamed*: "Allah Samed'dir. (Her şey O'na muhtaçtır, o, hiçbir şeye muhtaç değildir.) İhlâs Sûresi 2. ayetten iktibas. (Kur'ân: İhlâs/2)

3 Anuñçün *lem yekūn* oldı *le[hū] kūvūven eḡad*: İhlâs Sûresi 4. ayetten iktibastır. Ayetin tamamının mealı şu şekildedir: "Hiçbir şey O'na denk ve benzer değildir." (Kur'ân: İhlâs/4)

5. Ādemüñ şānında çün Hāk didi sevveytüh
Nefha-i rūhu'l-ḥafiden hem-şeref oldı cesed
6. Kūr-ı māder-zāddur vaḥdet gözini açmayan
Anuñ içün eksük olmaz çeşm-i aḥvālden remed
7. İrmek isterseñ ḥarīm-i vaḥdete **Şun'ı** eger
Eksük olmasun dilüñde dā'imā zıkr-i Aḥād

79.

Güft-i Vaḥdeti

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Vücūd-ı Ādem ü Ḥavvā semāvāt-ı ilāhī'dür
Yüzinde āyet-i seb'u'l-meşān anuñ güvāhıdur
2. Sevād ile beyāzuñdan okınan otuz iki āyet
Adālet-nāme vü emr-i ḳadīm-i pādişāhıdur
3. Sebīl-i istivā vechüñde ey meh-i nigū-ṭal'at
Behişt-i heşt-i Yezdān'ıñ ḳadīmī şāh-rāhıdur
4. Cehālet dūzaḥından cānuñı ıtlāk içün ey dil
Elüñde çārde mufaşşal berāt u ḥükm-i şāhıdur
5. Dehānuñda zebānuñ şu'le-i şem'-i hidāyetdür
Zebānuñda kelāmuñ pertev-i nūr-ı ilāhī'dür
6. Cibālū'l-arṣ aña ḳarşu ṭurımaz ey göñül k'anuñ
Kelām-ı kuvvet-i faẓl-ı Ḥudā püşt ü penāhıdur
7. Mesīḥā-dem kelīmullāh añılsam **Vaḥdeti** artuḳ
Dilüm enfās-ı Raḥmān ile nuṭḳuñ cılve-gāhıdur

80.

Güft-i Ḥayreti

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Gün yüzüñe *ve'z-zuḥā* eyler işāret Muşṭafā
Hem kılur *ve'l-leyli* zülfüñe delālet Muşṭafā
2. Dest-i ḳudretle yazılmış sūre-i *ve's-şems*dür
Muşḥaf-ı ḥüsnüñdeki āyāt-ı raḥmet Muşṭafā

79. 90ª Vaḥdeti (Dimetokalı Vaḥdeti, D. s.63) (Öztürk: 2006).

1 Yüzinde āyet-i seb'u'l-meşān anuñ güvāhıdur: Yüzinde āyet-i seb'a'l-meşānıñ güvāhıdur D.

2 otuz iki āyet: sī vü dü āyet D.

3 meh-i nigū-ṭal'at: ey meh-i nık u ṭal'at D.

6 k'anuñ: kāmı D.

80. 90ª Ḥayreti (Ḥayreti, D. s.255) (Musluoğlu: 2022).

1 *ve'l-leyli*: Leyl Sûresi 1. ayetten iktibas. Ayetin tamamının meali şu şekildedir: “(Ortalığı) bürüdüğü zaman geceye andolsun.” (Kur’ân: Leyl/1).

3. Bulımaz erbāb-ı 'ışkuñ şemme-i hālātını
Zāhid ü mürteād biñ kılsun 'ibādet Muştafa
4. Her kişi kim zülfüñüñ küfrini İmān bilmese
Aña mü'min dimez erbāb-ı zarāfet Muştafa
5. Sende bilmem ne kerāmet var durur kim kul olur
Bir nazar seyr itse her ehl-i velāyet Muştafa
6. Dāl-i devletdür dile bendi mu'anber zülfüñüñ
Çeşm-i hışmuñdan baña 'ayn-ı 'ināyet Muştafa
7. **Hayreti** yandı cehennemden beter hecr odına
İtmedüñ bir dem şefa'at hey kıyāmet Muştafa

81.

'Alī Efendi

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Te'āla'llāh nedür bu iki tāk-ı 'anberin bünyād
Kim itmiş bir sütün-ı sîmüñ üstinde anı icād
2. Ne cengāl-i siyāsetdür bu meydān-ı maḥabbetde
Nedür ol tığ u ḥancerlerle zeyn olmuş iki cellād
3. Ol ejderler ne beklerler o gözler [ya] ne gözlerler
Tılsım itmiş iki şemşiri(ni) bir genc üzre ol üstād
4. Ol iki ḥaṭṭ-ı müşgîn arasında n'eyler ol nokṭa
İki şeh-bāza bir tek gösterür mi ehl olan şayyād
5. Ne yüzden āşinādur Akdeñiz'le yā Rab ol Hindū
Niceleri Hind'li eyler o baḥrūñ karşıısında yād
6. Tırsur bir küzede āb ile āteş imtizāc itmiş
Şaçılmış müşk-i ter ammā nesīm itmez anı ber-bād
7. Pür itmişler derünün dür [ü] gevherlerle bir kaşruñ
Daḥı la'l ile kılmışlar der [ü] dīvārını ābād
8. Tarīk-i gebre girmiş bir alay ak başlu dervişler
Alup bir āteş eṭrafın iderler anda istimdād
9. Hārīm-i bāğ-ı cennetden fezā-yı gülşen-i dehre
Neden her dem mübārek bāda gelmiş bir mübārek bād

3 Zāhid ü mürted: Zāhid-i mürteāz D.

4 bilmese: bilmeye D.

5 Bir nazar seyr itse her ehl-i velāyet Muştafa: bir nazar görse yüzüñ ehl-i vilāyet muştafa D.

6 müşkîn: mu'anber M. / Çeşm-i hışmuñdan: Hışm-ı çeşmüñdür D.

7 yandı: yanar D.

81. 90^b 'Alī (Gelibolulu Mustafa 'Ālî, D. s.319) (Aksoyak: 2018).

3 Tılsım itmiş iki şemşiri bir genc üzre ol üstād: Tılsım itmiş iki şemşiri ḥod genc üzre bir üstād

4 ḥaṭṭ-ı müşgîn: medd-i müşgîn D. / tek: beñ D.

5 Niceleri Hind'li eyler o baḥrūñ karşıısında yād: Bahār-ı Hind'i eyler mi o baḥruñ karşıısında yād D. Mecmuada yer alan mısra da vezin ve anlam düşüklüğü mevcuttur.

6 müşk-i ter: misk-i ter D.

9 11. beyit D. gelmiş: gelmek D.

10. Niçün ber-bād iderler her nefesde hırmen-i ‘ömri
Vefāsuz rüz-gār esdükçe dirler herçi-bād-ābād
11. Açılsa vaқtidür ‘Alī cemāl-i ğonce-i ma’nā
Ki gel āyīne olmış destesi bir cilveger şimşād

82.

Güfti-i Ca’ferī

Mefā’ilün mefā’ilün mefā’ilün mefā’ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Ne cān kim ‘ālem-i ma’nā yüzinde şāhid olmışdur
Bil ol vaḥdet cihānuñda ki nefis-i vāḥid olmışdur
2. Cihānda sālīkūñ ḥālī degül bu ikiden ḥālī
Kim ol ya ‘ışķa uymışdur yāḥūd ki zāḥid olmışdur
3. Ayaġuñdan eyā dilber getürmez tā ebed başın
Ezel ġüninde anlar kim ṭapula sācid olmışdur
4. Senüñ ḥum-ḥāne-i ‘ışķuñ mı yā cūşa gelmişdür
Metā’ı zühd ü taḳvānuñ be-ġāyet kāsīd olmışdur
5. İç ey şūfī mey-i şāfī elinden sāķī-i bezmüñ
Kim ol bezm ehlinüñ virdi şarāb-ı şāḥid olmışdur
6. Gider keşf [ü] kerāmātuñ hevāsın bil bu serden kim
Ḥayāl-i ḥalvet-i şeyḥüñ be-ġāyet kāsīd olmışdur
7. Ḥaķīķī deyre başmışdur ḳadem tā Ca’ferī şāḥā
‘Ubūdiyyet maḳāmında riyāsız ābid olmışdur
8. Melek menzil idinmişdür meger kim ġöñli levḥinde
Kim andan ‘ālem-i ġaybın seçenler vārid olmışdur

83.

Vaḥidī

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ol meh-i zühre-cebīnüñ bilse vaşf-ı zātını
Oda yaḳardı müneccim ‘ilm-i nārencātını
2. Vāḳıf-ı ‘ilm-i ḥurūf olan elif ḳaddüñ ġörüp
Nokṭa-i ḥālūñden oḳur ḥüsnünüñ āyātını
3. ġün gibi mihr-i cemālūñ ġöremez ey nūr-ı ‘ayn
Jeng-i keşretten bugün şāf itmeyen mir’ātını
4. Naṭ’-ı ḥüsn içre bugün şāḥ-ı ser-efrāzum diyen
Beydaḳ-ı ḥāl-i ruḥuñdan añladı şāḥ mātını

82. 91^a Ca’ferī

2 Beytin ilk mısraının vezninde aksama mevcuttur.

83. 91^a Vaḥidī

5. Burka'ıñ ref' eyleyüp nūr-ı cemālūñden şehā
Māh-ile ħurşid kıldıñ 'ālemūñ zerrātını
6. Kāfir-i tersā yüzüñ ayını görse ey şanem
'Āşık-ı mihr-i ruĥuñ olup koyaydı Lātını
7. Cān virüp cānā yolında varlıĥuñ maĥv eyleyüp
Da'vā-yı 'ışkuñ **Vahīdī** eyledüñ işbātını

84.

Sürürī Raĥmetu'llāhi 'Aleyh

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ol menem kim kāşif-i genc-i tılısm-ı 'ālemem
Vāķıf-ı sırr-ı kelāmu'llāh u vech-i ādemem
2. Cümle esmānuñ müsemmāsı menem bu vech-ile
K'ādemūñ vechinde mektüb olan ism-i a'zamam
3. Dem-be-dem nefĥ eylerem eşyāya enfās-ı ezel
Kim Mesīhā'nuñ demi Rūĥu'l-Emīn'e hem-demem
4. *Küntü kenzüñ* gevheri luĥfuñdan olmışdur zühür
Dürr-i vaĥdet mendedür ya'nı ki genc-i mübhemem
5. *Ālimü'l-ġayb*uñ kitābıdur vücūdum nüşhası
Men kelām-ı nāṭıkam zāt-ı Ĥudāya maĥremem
6. Ĥak te'ālānuñ cemālin aĥsen-i şüretde men
Cān göziyle görmişem kim şād-mānem ĥurremem
7. Ser-be-ser eşyāya vechu'llāhi ta'līm itmege
Hem Süleymān'em hem engüştümde naķş-ı ĥātemem
8. Ol **Sürürī**'yem ki men (a)rüz-ı ezelden tā ebed
Faẓl-ı Ĥaķķ'ıñ bendesiyem pādişāh-ı 'ālemem

85.

Sultān-ı Selāṭīn-i Pādişāh-ı 'Ālem

[Muĥibbī]

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Rūze geĥdi al elüñe sāķiyā gül-gün ĥadeĥ
Durmasun devr eylesün meclisde gün-ā-gün ĥadeĥ

84. 91^b Sürürī

4 *Küntü kenz*: "Küntü kenzen mahfiyyen fehalaktü'l halka liya'rifünî." Ĥadīs-i şerīfinden iktibas. "Ben bir gizli hazine idim, görölmek, bilinmek istedim, bu yüzden alemleri yarattım."

5 *Ālimü'l-ġayb*: Bu terkip, Allah'ın evrende görünen ve görünmeyen her şeyi bildiğini, ayrıca "gaybü's-semāvātı ve'l-arz" tarzındaki kullanımlarda insanların mevcut şartlar açısından bilemedikleri her şeyi, "enbāü'l-gayb" terkinde de geçmişte yaşanan ve ibret alınmak üzere nakledilen tarihî olayları ifade eder.

85. 91^b Muĥibbī (Muĥibbī, D. s.291) (Yavuz: 2016).

2. Bil ğanīmet ‘ömri fevt itme elüñden sāğarı
İtmeden bu çarḥ-ı zālīm kelleyi pür-ḥūn ḳadeḥ
3. Yiryüzi ḳanlu yaşumla lāle reng oldı yine
Öpeli ḥoḳḳa dehānın dılberüñ mey-gün ḳadeḥ
4. Her gedāyı hem-ser ider heft kişver şāhına
Şöyle beñzer şīşe-ile eylemiş efsün ḳadeḥ
5. Bu **Muḥibbī** nice bülbül gibi ḳanlar yutmasun
Gülşen-i hüsnünde yāruñ nüş ider her dūn ḳadeḥ

86.

[Vaḥdetī]

Mefā’īlün mefā’īlün mefā’īlün mefā’īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Ben ol nuṭḳ-ı mu’allāyam ki geldüm şekl-i insāna
Zuhūr içün tenezzül eyledüm bu vaḥdet-imkāna
2. Hüruf u lafz u şavt oldum me’āniden ḥaber virdüm
Egerçi şıgmazam hergiz beyān-ı naşş u tibyāna
3. Kelām-ı faẓl-ı Yezdān'em ki ‘ayn-ı kuvvet-i zātām
Baña inkār iden inkār ider elfāz-ı Ḳur’ān'a
4. Tenüm ḳāfında Sīmurğ'ıñ mekānı zāhir olmışdur
Otuz eczāsı Kur’ānuñ gelelden ‘ayn-ı a’yāna
5. Tılsım-ı kenz-i Mevlā'dur ser-ā-ser şüret-i eşyā
Zamīrüm maẓhar-ı küldür vücūdum taht-ı şāhane
6. Huṭūṭ-ı vechüme gel baḳ ki şun’-ı dest-i Ī zid'dür
Bu ḥaṭṭı okuyan ‘ārif irişdi sırr-ı Yezdān'a
7. İnna’allāh āyetin ṭaṇ mı okursa **Vaḥdetī** ey dil
K'anı fehm idemez zāhid ki gelmez ‘aḳl u iz’āna

2 İtmeden: İtmedin D.

4 Her: Bir D.

5 dūn: gün D.

86. 92^a Vaḥdetī (Vaḥdetī, D. s.113) (Öztürk: 2006).

1 Ben: men D. / vaḥdet-imkāna: ḥod-ı imkāna D.

2 beyān-ı nass u tibyāna: beyān u nass u tibyāna D.

5 ser-ā-ser: egerçi D.

6 şun’-ı: menbā’-ı M. / şun’-ı dest-i Ī ziddür: şun’-ı dest-i Mevlā'dur D.

7 ey dil: her dem D./ K'anı: Anı D.

87.

[Fevrî]

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Çün âhır kor gidersin devlet-i dünyâyı n'eylersün
Riyâset 'add idüp bu halk ile gavgâyı n'eylersün
2. Başiretle çü kılmazsın naazar âşâr-ı Raḥmân'a
Ya dünyâya açup bu dîde-i bînâyı n'eylersün
3. Bu bezmün çün beḳası yok ya gavgâya virüp başuñ
Bu 'ayş u nûş u sâz ü söz ü ceng ü nâyı n'eylersün
4. Gedâ-veş çünki âhır bir kefenle rıḫlet eylersün
Ya tâc-ı Keyḳubad u ḫil'ât-i Dârâ'yı n'eylersün
5. Müsî' ü muḫsine ta'yîn olunca dūzaḫ u cennet
'Aceb ol demde **Fevrî** sen dil-i şeydâyı n'eylersün
6. Yumazsa âb-ı raḥmet ehl-i cürmün cürmüni yâ Rab
Ya ol bî-ḥadd ü bî-pâyân olan deryâyı n'eylersün

88.

[Fevrî]

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Şeb-i zülfinde kalanlar zulemât ile yürür
İrişen lebleri âbına ḫayât ile yürür
2. Zâhidi ḫasret-i mey şöyle ḫayâl eyledi kim
Elde tesbîḫ ü 'aşâsı şalavât ile yürür
3. Ḥüsn-i sernâmesine kaşları olalı nişân
Ḥükm ider 'âşıkına şanki berât ile yürür
4. Ellerin göge tutup nâliş ider serv ü çınar
Ki göreydün anı yâ Rab ne şıfât ile yürür
5. **Fevriyâ** ḫaddine beñzer nicesi serv ola kim
Şalınur şîveler ile ḫarekât ile yürür

87. 92^a Fevrî (TARLAN, Ali Nihat, *Şiir Mecmualarında XVI ve XVII. Asır Divan Şiiri Rahmî ve Fevrî*, İstanbul Üniversitesi Yayınları No: 356, Seri: 1, İstanbul 1948. s. 101.)

1 Çün: çü. a.g.e.

3 Bu beyit a.g.e.'de mevcut değildir.

4 3. beyit a.g.e. Gedâ-veş çünki âhır bir kefenle: Gedâ-veş bir kefenle çünki âhır a.g.e.

6 4. beyit a.g.e.

88. 92^a Fevrî.

Tahmīs-i Ğafūrī Ğazel-i Fuzūlī
Meḥ'ülü fā'ilātü meḥ'ülü fā'ilün
Muzā'irī' - - + / - + - + / + - - + / - + -

I

1. Şanma ey zāhid bizi künc-i selāmet beklerüz
2. Sālik-i rāh-ı Hudā'yuz dīn diyānet beklerüz
3. Can vedī'atdır bu tende bir emānet beklerüz
4. Nice yıllardur ser-i kūy-i melāmet beklerüz
5. Leşker-i sultān-ı 'irfānuz velāyet beklerüz

II

1. Pāymāl-i rāh-ı 'ışkuz yüzümüz oldı membr
2. Kanda bir meyḥāne bulsaḳ kılmaşuz anı maḳar
3. Maşib-ı dünyā için hiç kılmaşuz 'azm-i sefer
4. Sākin-i ḥāk-i der-i meyḥāneyüz şām u seḫer
5. İrtifā'-ı ḳadr için bāb-ı sa'ādet beklerüz

III

1. Cümleden biz ḡālibüz bu şeş cihet maḡlūbumuz
2. Bir cemāle 'āşıkuz cennet degül merḡūbumuz
3. Bülbülüz gül-zāra ḳarşu gül durur mahbūbumuz
4. Cīfe-i dünyā degül kerkes gibi maṭlūbumuz
5. Bir bölük 'anḳālaruz ḳāf-ı ḳanā'at beklerüz

IV

1. Dīdemüz nem-nākdür cevır ü cefā-yı yārdan
2. Baḳmazuz bu deyre ḡayrı geḳmişüz diyārdan
3. Çeşmümüz mecrūḫ olupdur zaḫm-ı tıḡ-ı ḫārdan
4. Ḥ'āb görimez çeşmümüz endīşe-i aḡyārdan
5. Pās-bānuz genc-i esrār-ı maḫabbet beklerüz

V

1. Vādi-yi 'ışḳa düşüp Ceyḫūn-veş taşḳun aḳup
2. Seyl olup deryāleyin cūş eyleyüp seddin yıḳup
3. Uyḫusuzluk zārılık bir ḫastenün ḳaddin büküp
3. Kārbān-ı rāh-ı tecrīdüz ḫaṭar ḫavfın çeküp
5. Gāhi Mecnūn'uz ki biz der-bend-i miḫnet beklerüz

VI

1. Giceler fikr-i ḫayāl-i yārdur mu'tādumuz
2. Eḫl-i necm olduḳ meḡer kim ḳar[ḫ da] mı mirşādumuz
3. Ḥāşılı şimdi bilinmez şādumuz nāşādumuz
4. Şanmañuz kim giceler bī-hūdedür feryādımız
5. Mülk-i 'ışḳ içre ḫişār-ı istikāmet beklerüz

VII

1. Gice ḳan ḳuşdı şūrāḫī ḳaddini dü-tā kılup
2. Ağzı doldı ḫūn ile peymāne ḫayretde ḳalup
3. Bu Ğafūrī daḫı düşdi şöyle lā-yā'kıl olup
4. Yandılar Ferḫād ü Mecnūn mest-i cām-ı 'ışḳ olup
5. Ey Fuzūlī biz olar yandūḳça nevbet beklerüz

90.

[Esîrî]

*Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün**Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -*

I

1. Hamdüli'llâh kim irişdi şâh-ı nevrüz [u] bahâr
2. 'Asker-i reyhân-ile zeyn oldı cümle sebze-zâr
3. Esb-i nâza oldı sünbüller sipâhî-veş süvâr
4. Al şancaqlar çeküp şahrâya yir yir lâle-zâr
5. Pullı cevşen giydi gül meydâna geldi şâh-vâr
6. Germ olup nüş eyledi gonca şarâb-ı hoş-güvâr
7. Eyledi gam 'askerin şemşîr-i süsen târumâr

II

1. 'Asker-i reyhâna gül kendüni sulţân eyledi
2. Cem' olup biñler şükûfe geldi dîvân eyledi
3. Yâsemen Osmân-veş 'azm-i Horâsan eyledi
4. Gâret edüp haylice mülküni tâlân eyledi
5. Zârb zârb ile yıxup tahtını vîrân eyledi
6. Bâda virdi tâcını başını kâlkân eyledi
7. Lâleyi şâh eylesün tâ haşre dek feryâd ü zâr

III

1. Sünbül ü zanbağ çeküpdür lâle üzre 'askeri[n]
2. Başına dağdı sipâhî-veş balıçıl tellerin
3. Şanki gâret eyledi varup kızılbaş ellerin
4. Arkurı bağladı itdi yâsemenler tüllerin
5. Dağıdup ol dem bahâruñ bu şabâ sünbüllerin
6. Dağdı sünbüller şükûfe boynına kâküllerin
7. Ceng iderken servlerle bâğda düşdi çenâr

IV

1. Bağlayup şaf şaf alaylar tûrdı her yerde çemen
2. Geldi meydâna girüp üslûb-ı cenge nârven
3. Öñce çavuşluk iderler goncalar açup dehen
4. Çarha cüş çıkdı her koldan irişdi yâsemen
5. Bir tarafdan irdi nergis-i çeşm-i fiten
6. Şol şehidlik kanına boyadı lâle pîrehen
7. Bir nice dürlü şükûfe anda oldı hâk-sâr

V

1. Şâh-ı gül destine aldı çün karanfilden siper
2. Goncalar çâk-i girîbân eyleyüp kılmaz hâzer
3. Şaçdılar zerrîn kadeh toyumluğ içün sîm ü zer
4. Virdi ceng içre bu şevk ile benefşe câm-ı ser
5. Kim ider her yıl bu meydânda nice reyhân güzer
6. Dirdi medhûñ zikrini miskîn Esîrî her seher
7. Bu cihândur geçdi şâhâ 'ömrüñ olsun pây-dâr

[Siyāhī]

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. Hamdüli'llāh kim açıldı goncalar irdi bahār
2. Geldi bülbüller fiğāna oldu 'ālem mürğ-zār
3. Jāle saçdı goncanuñ üstine dürr-i şāh-vār
4. Lāle-i nu'mān gelincik aldan örtındı çār
5. Her şüküfeyle tonandı bağ u dāğ u kūh-sār
6. Bu temāşâyı göricek oldu hürrem sebze-zār
7. Koma elden ayağı sākī çün irdi nev-bahār

II

1. Gül ki sulṭān-ı cemendür her yaña kıldı nazar
2. Nergis iç oğlanıdur başına giymiş tāt-ı zer
3. Cem' olup cümle şüküfe aña ta'zīm itdiler
4. Servler bir bir gelüp yeşil 'alemler dikdiler
5. Nāgehān çün lālenüñ şem'ine irdi bu haber
6. Bir taraftan tāt-ı sürh ile belürdi lāleler
7. Şan kızılbaş 'askeri şaf şaf turup kıldı qarār

III

1. Şāh-ı gül emr eyleyüp çaldı livā-yı 'askerin
2. Ahzār u ebyaz u al ile tonatdı beglerin
3. Anı gördi biline süsen taķındı hancerin
4. Nesterin zarb ile oynadur elinde gönderin
5. Ağız açup goncalar eydür hezārān āferin
6. Şanki Oşmānoğlıdur aldı kızılbaş ellerin
7. Az eger çok lālenüñ itdi çerisin tārūmār

IV

1. Yāsemen ak bōrk-ile gül şāhına olmuş şolak
2. Sūseni gör ceng için destine almışdur yarak
3. Urmağ için düşmenüñ hışm ile gerdānında çāk
4. Zārb-ı harbinden anuñ kana boyanmışdur sebak
5. Korkusından lāleler bir bir getürmişdür ayak
6. Çehresi dönmiş za'ferāna kurımış dil tamak
7. Jāle şanmañ görinen yaş döküp ağlar zār u zār

V

1. Lāleler kalmış bu ceng içinde nāl ü nātüvān
2. Başdan ayağa kızıl kana boyanmış erguvān
3. Servler şancaķ çeküp bağ üzre konmışlar hemān
4. Şan 'Acem mülkin alup Bağdād'a dikmişdür nişān
5. Hüküm-ile taht-ı sa'adet üzre şāh-ı kāmūrān
6. Ey **Siyāhī** kimdür ol Sulṭān Süleymān-ı zamān
7. Gün gibi 'ālemde olsun 'ömri anuñ ber-qarār

Tahmīs-i 'Ulvī

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. Āteş-i ḥasretle yanup sīne-büryān olduğum
2. Sāye-veş ḳaddūñ ḡamında ḥāke yeksān olduğum
3. Şubh olunca her gice ḳapuñda nālān olduğum
4. 'İd-i azḥāda ruḥuñ şevḳiyle ḥayrān olduğum
5. Hep senüñçündür benüm yolında ḳurbān olduğum

II

1. Tekye-gāh-ı 'ışḳ içinde 'āşık-ı āvāreler
2. 'Āşık-ı āvārelerle sīne-i şad-pāreler
3. Sīne-i şad-pārelerle şerḥa şerḥa yāreler
4. Şerḥa şerḥa yārelerle nāle-i bī-çāreler
5. Hep senüñçündür benüm yolında ḳurban olduğum

III

1. Dest-i ḡamdan doḳınan seng-i cefālar başuma
2. Ḳavs-i miḥnetden yaḡan tīr-i ḳazālar başuma
3. Cevr-i a'dādan gelen bunca belālar başuma
4. Ta'ne-i aḡyār ile bu iftirālar başuma
5. Hep senüñçündür benüm yolında kurbān olduğum

IV

1. Göñlümi bend-i belāya mübtelā ḳılduḳlarum
2. Derd ile taş yaşıdanup ḳaddüm dü-tā ḳılduḳlarum
3. Şaḡ esen ol diyü her gice du'ā ḳılduḳlarum
4. Çeşm-i bīmāruñ görüp cānum fedā ḳılduḳlarum
5. Hep senüñçündür benüm yolında ḳurbān olduğum

V

1. 'Ulvī-yi dil-ḥastenüñ baḡrı ṭolu ḳan olduğı
2. Gūy-veş meydān-ı ḡamda başı ḡaltān olduğı
3. Ḥān-māndan el çeküp bī-cism ü bī-cān olduğı
4. Ḥançer-i hicrān ile çāk-i girībān olduğı
5. Hep senüñçündür benüm yolında ḳurbān olduğum

92. 94^a 'Ulvī (Derzizāde 'Ulvī, D. s.192) (Çetin: 1991).
 Tahmīs-i 'Ulvī; Ez-Güftehā-yı Tercī'-i Bend 'Ulvī Çelebi D.
 I/1 yanup: yaḳup D.
 I/4 azḥāda: azḥā-yı D. / ḥayrān: giryān D.
 II/3 4. bent D. şerḥa şerḥa yāreler: şerḥalarla yāreler D.
 II/4 4. bent D. şerḥa şerḥa yārelerle: şerḥalarla yārelerle D.
 III/1 doḳunan: ṭoḳınup D.
 III/2 ḳazālar: belālar D.
 III/3 belālar: ḳazālar D.
 IV/3 2. bent D. gice: laḡza D.

93.

Tahmīs-i ‘Alī

Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

I

1. Süzilsün çeşm-i mestün nergis-i bîdârı görsünler
2. Bozilsun bend-i zülfün bendeler dîdârı görsünler
3. Çözilsün dügmeler mir’ât-i pür-envârı görsünler
4. Çıkar pîrâhenün tâ kudret-i Settârı görsünler
5. Meded rûh-ı muşavver nic'olurmuş bârı görsünler

II

1. Ruḥuñ zülf içre göster kim kıyâmetden nişânsın sen
2. Güni mağribde doğmuş fitne-i âḥır zamânsın sen
3. Ser-â-pâ dehri vîrân eyleyen genc-i nihânsın sen
4. Ne mâhiyyetsin âyâ yâ neden nâ-mihr-bânsın sen
5. Müneccimler қосunlar ḡayrı sen mekkârı görsünler

III

1. Lebünden bûse almak mürde cân bulmak kadar vardır
2. Şaḥuñ қоқмақ ḡayât-ı câvidân bulmak kadar vardır
3. Miyânuñ қосма çok genc-i nihân bulmak kadar vardır
4. Vişâlün câna almak râygân bulmak kadar vardır
5. Ne var bir himmet it şeydâlar ol âşârı görsünler

IV

1. Meger bir kâse-i pür-misk-i terdür ḡırz için cânı
2. Yâḡud mülk-i melâḡat şâḡınuñ tüḡ-ı perîşânı
3. İnanmaz görmeyen çak başdan ey rûh-ı revân anı
4. Қонупдур başuña yâḡud hümâ-yı taḡt-ı sulṡânî
5. ‘Araқ-çînün çıkar ol ṡurre-i ṡarrârı görsünler

V

1. O meh-rû baḡt-ı ‘Alî gibi ḡaddar olmak istermiş
2. Kerem سمتinden el çekmiş sitem-kâr olmak istermiş
3. Қыруп ‘âşıkların cellâd-ı ḡün-ḡvâr olmak istermiş
4. Muḡaşşal zulme meyl itmiş cefâ-kâr olmak istermiş
5. Yitişsünler meded üftâdeler yalvarı görsünler

94.

‘Ulvî

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ḥaste cânâ ḡâlet-i mevt irdi cânân bî-ḡaber
Bir devâsuz derde düşdüm vâḡ ki Loḡmân bî-ḡaber

93. 94^a ‘Alî (Gelibolulu Mustafa ‘Âlî D. s.382) (Aksoyak: 2018).

I/1 nergis-i bî-dârı: devlet-i bî-dârı D.

II/1 Ruḡuñ zülf içre göster kim: Qad-i bālânı gösterdün D.

II/2 3. mısra D. Güni: Günün D.

IV/1 Meger: Dilâ D.

IV/3 4. mısra D.

IV/4 3. mısra D.

94. 94^b ‘Ulvî. Divanda bu gazel mevcut değildir. (Çetin: 1991).

2. Cān zenaḥdānuñda qaldı ḥaste-dil ḥayrettedir
Düşdi Yūsuf çāha ammā pīr-i Ken‘ān bī-ḥaber
3. Şarılup çıkdı dıraḥt-ı ‘ömrüme mār-ı ecel
Āşiyān-ı tende yatur bülbul-i cān bī-ḥaber
4. Giryeden ağardı çeşmüm la‘lūñ özler cān daḥı
Merdümin elden çıkarmış çeşm-i giryān bī-ḥaber
5. ‘Ulvīyā ğurbetde qaldum bī-kes ü tenhā ğarīb
Cümle iḥvān ğaflet üzre cümle yārān bī-ḥaber

95.

Fevrī

Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Gel ey şeh-bāz-ı dil bāl aç mekānuñ lā-mekān eyle
Yüri ‘anḳā-şifāt ḳāf-ı ‘ademde āşiyān eyle
2. Eger nām ile ‘anḳā-veş dutayın dırsen āfākı
Dilā ḳāf-ı mücerredde vücūduñ bī-nişān eyle
3. Dilerseñ mey gibi şöḥret bulasun ehl-i şevḳ içre
Yirūñ cur‘a gibi ḥāk-i der-i pīr-i muġān eyle
4. Leb-i gülgūnuña dil degmemekçün ey saçı leylī
Tılsım-ı ḥaṭṭ-ı la‘lūñden aña aḳd-i lisān eyle
5. Zāmīr-i **Fevri**'ye keşf olduğuna müşkilāt-ı ‘ışḳ
Nizā‘uñ var ise ey müdde‘ī gel imtiḥān eyle

96.

‘Ālī

Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Alup ‘aḳlum beni ‘ışḳuñla nā-peydā ḳoduñ gitdüñ
Bırakduñ kākülūñ sevdāsına rüsvā ḳoduñ gitdüñ
2. Dür-i yektā görindüñ baña ğam-ḥānem şadef itdüñ
Düşürdüñ baḥr-i ḥüzne āḳıbet yek-tā ḳoduñ gitdüñ
3. Ḳadem rencide ḳılduñ ḥākden [ref‘ itdüñ] ey merdüm
Firākuñla yaşum cūy eyleyüp ammā ḳoduñ gitdüñ
4. Vişālūñ düş gibi geldi dil-i şeydāya sulṭānum
Hemān bir laḥza durduñ ha buluşduñ ha ḳoduñ gitdüñ

95. 95^a Fevrī.

96. 95^a ‘Ālī (Gelibolulu Mustafa ‘Ālī D. s.845) (Aksoyak: 2018).

2 itdüñ: ḳılduñ D.

3 ref‘ itdüñ: atduñ M.

5. Gelüp şahbā-yı la'lüñle şafālar virdüñ ammā kim
Göñül ħum-ħānesin pür-āh u vāveylā ħoduñ gitdüñ
6. Ġarībüñle buluşduñ dil-perişānuñla cem' olduñ
Ġarābet bunda kim āħır yine tenhā ħoduñ gitdüñ
7. Unutma ol ġarībi gāh gāhī bāri yād eyle
Belā küncinde bir 'Ālī gibi şeydā ħoduñ gitdüñ

97.

Der-na't-ı Ĥāce-i 'Ālem Şalla'llāhü 'Aleyhi ve Sellem Rūşenī Raħmetu'llāhi 'Aleyh

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Eyā sultān-ı kevneyñ[üñ] sözüñ cümle deķāyıkdur
Leťā'ıfduñ ġarā'ıbdür 'acā'ıbdür ħaķāyıkdur
2. Feşāhatde belāġatde ma'ārifde merātibde
Nebīlerden seni kimdür dimez a'lā vü fāyıkdur
3. Senüñ bir vech-ile zāt-ı şerīfün zāhir oldı kim
Ĥudā demekden özgesi ne dinse saña lāyıkdur
4. Cihānda la'l ü yāķütüñ adı gerçi ki şāmitdür
Senüñ la'lüñ süħan-ġudur dilüñ yāķüt-ı nātıķdur
5. Boyuñ serv-i ħırāmāndur semen-sā kākülün sünbül
Ĥaťuñ mānend-i reyħāndur ruħuñ mişl-i şaķāyıkdur
6. Žamīrün mihr-i raħşāndur cebīnüñdür meh-i tābān
Külāleñdür şeb-i yeldā yañaġuñ şubħ-ı şādıkdur
7. Sen ol ma'şūk-ı Raħmān'sın ki farż-ı 'ayn imiş 'ışķun
Saña 'āşık olan kimse hemān Allāh'a 'āşıkdur
8. İnüp gökden yire Ī sā n'ola olursa şākindüñ
Lebüñ iħyā-yı mevtāda iñen üstād-ı ħāzıkdur
9. Senüñ şīrīn dudaġuña ruťab dinse 'aceb midür
Bu naħlistān-ı 'ālemde boyuñ naħl-i bāsıkdur
10. Ĥaķuñ ism-i şerīfinden ġüzīn ismün ki müştāķdur
Mübārek aduñ Allāh'ıñ laťif adına lāħıkdur
11. Egerçi da'vetüñ ķamu nebīlerden eyā dā'ī
Olupdur şüretā soñra velī ma'nāda sābıkdur
12. Beyān itse me'ānāyı bedī'-i mantıķuñ n'ola
Kelām-ı ħikmet-āmīzüñ meşābīħ ü meşārıkdur
13. Şabā beñzer ki ġül-zār-ı diyāruñdan ġüzer ķılmış
Ser-ā-ser uğrayan yirler ġülistān u ħadāyıkdur

7 bir: bu D.

97. 95^b Rūşenī (Dede Ömer Rūşenī D. s.53) (Tavukçu: 2020).

Der-na't-ı Ĥāce-i 'ālem şallāhü 'aleyhi vesellem Rūşenī raħmetu'llāhi 'aleyh: Ĥaşıde fī medħi'n-nebī şallallāhu 'aleyhi ve sellem D.

7 Raħmān'sın ki: Raħmānī ki D.

14. Ebū Bekr ü 'Ömer 'Osmān 'Alī kim çār-yāruñdur
Seni şol kim sever cāndan bularuñla muvāfıkdur
15. 'Aceb mi medh-i hulkūñdan olursa **Rūşenī** 'āciz
Çü mādiḥ hulk-ı nīgūñı eyā memdūh-ı Ḥālīk'dur
16. Ne devletlü sa'ādetlü ne 'izzetlūdūr ol kimse
Senüñle rüz-ı maḥşerde muşāhibdūr mu'āniqdūr
17. Şefī'i ḥod güneḥ-kāruñ çün ey şāh-ı kerem sensin
Gelüpdūr **Rūşenī** daḥı kapuña 'abd-i tā'ıfdūr
18. Senüñ bir 'āşıkuñdur ol dil ü cāndan eyā serve[r]
Gözi yaşı yüzi rengi añun 'ışkına ṭan[ıkdur]

98.

Vahidī

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ey özinden bī-ḥaber bildüñ mi bu 'ālem nedür
Görinen mir'āt-i 'ālemde ruḥ-ı ādem nedür
2. Vākıf-ı esrār iseñ gel sırr-ı cāndan vir ḥaber
Gice gündüz saña yār u mūnis ü hemdem nedür
3. Söyleyen bu ḳālīb-ı tende çü sensin ol degül
Olduḡuñ demde eyitgil olduḡuñ ebkem nedür
4. Çünki dünyādan ta'alluḳ riştesin ḳaṭ' idesün
'Ālem-i 'uḳbāda tenhā rūḥuña maḥrem nedür
5. Şūret-i insānı bulduñ bilmedüñ ma'nāsını
Rūḥısun sen 'ālemüñ bu şūret-i mübhem nedür
6. Ger ṭabīb-i 'ālem iseñ añla bu terkibi sen
Ḥoḳḳa-i gerdün içinde ḥastaya em sem nedür
7. Viriben naḳdüñ ḥarīdār-ı metā'-ı vaşluñın
Kāse-i çeşmüñdeki bu eşk-i ḥūn dirhem nedür
8. Mantıku't-ṭayruñ me'ālin añlar iseñ ey ḥakīm
Ḥikmet-i mühr-i Süleymān dīv ile ḥātem nedür
9. Kūh-ı Kāfuñ seyrini itdüñse İskender gibi
Şāh-ı heft-iḳlīmsin bildüñ ki cām-ı Cem nedür
10. Bezm-i vaḥdetde nedür ḳānūn-ı *ev ednāy*ı gör
Perde-i keşretde 'uşşāḳa bu zīr ü bem nedür
11. Rūstā'ī itmeyen tende seyāḥat çün Mesīḥ
'Ālem-i rūḥānide bilmez sevād-a'zam nedür

14 şol kim: her kim D.

98. 96^a Vahidī.

11 Beytin ilk mısrasında vezinde aksama mevcuttur.

12. Gevher-i baħr-i muħiṭ olan bilür bu sırrı kim
Yidi deryâyı ihâta eyleyen şebnem nedür
13. Ey **Vahîdî** bu rumûzuñ hikmet ü esrârını
Añlamaz nâdân olanlar n'eydügin dirsem nedür

99.

Seyyid Nesîmî Kıddise sırruhu'l-'azîz

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ey cemâlün âyeti ser-şafha-i metn-i kâdîm
Başladum şerhine bismillâhi'r-raḥmâni'r-raḥîm
2. Çeşm ü ebrûnuñ beyânında okınan zâd u nûn
Zülf ü ağzuñ vaşfidur Qur'ânda olan hâ vü mîm
3. Kef hâ ye 'ayn şâd itdi cemâlün şerhini
Fehm ider bu nükteyi dâna olan kalb-i selîm
4. Ruḥlaruñda âyet-i haṭṭı görüp itmez sücûd
Vechi vardur n'ola merdûd olsa şeytani'r-racîm
5. Gösterür engüşt-i zülfün mu'ciz-i *şakka'l-kamer*
İstivâyı 'arz ider *hâzâ sırâtu'l- müstaķîm*
6. Küfr dirmiş secde-i ḥüsnüñe ol dinsiz fakîh
Hey ne kâfirdür görüñ estağfurullâh el-'azîm
7. Zâhide cennet me'âza'llâh baña dîdâr-ı Haḫḫ
Ṭalib-i dîdâr olana çünki dûzaḫdur na'im
8. Nûra irmek isteyen yanmaḫ gerek nâr-ı ğama
Anuñçün gördi nûrı nâr şeklinde Kelîm
9. Tâze cân bulurdı kabrinden **Nesîmî** Za'fiyâ
Ger meşâmına irişse iş bu nazm-ı ḥüş semîm

100.

Derviş Muḫîṭî

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Mazḫar-ı tâ faẓl-ı bi'smi'llâhirraḥmân olmuşuz
Kâşif-i genc-i ṭılısm-ı sırr-ı Qur'an olmuşuz
2. Burc u seyyâr u daķıka vü menâzil ü dürûc
Şeş cihât-ı 'unşur u eflâk-ı gerdân olmuşuz
3. Câmumuzdan cür'a nüş iden bulur 'ömr-i ebed
Ḥızr u vaķtüz lem yezel ser-çeşme-i cân olmuşuz

99. 96^a Nesîmî (Seyyid Nesîmî) Divanında bu gazel mevcut değildir. (Ayan: 2002).

100. 96^b Muḫîṭî (Derviş Muḫîṭî D. s.166) (Tataroğlu: 1995).

1 Kâşif-i genc-i ṭılısm-ı sırr-ı Qur'an olmuşuz; Kâşif-i sırr-ı ṭılısm genc-i Qur'an olmuşuz D.

2 'unşur u: unsura D.

4. Tūr-ı Sīnā-yı münācāt u tecelli-i şecer
Mu'cizāt-ı hem yed-i Mūsā-yı 'İmrān olmuşuz
5. Ser-be-ser fermānumuzda ins ü cin vaḥş ü tıyūr
Ya'nī ḥātem bizdedür mülke Süleymān olmuşuz
6. Bir nefesde n'ola biñ mevtāyı ihyā' eylesek
Nuṭṭ-ile 'ālemde çün 'İ sā-yı devrān olmuşuz
7. *Ḳābe ḳavseyn* ile *ev-ednā* maḳām oldı bize
Vāşıl-ı ḥazret olup maḥbūb-ı Yezdān olmuşuz
8. Münkirān da'vā-yı bāṭılla cidāl itse n'ola
Rāh-ı Ḥaḳ'da Zü'l-fiḳār-ı Şāh-ı merdān olmuşuz
9. Her zamān bir ān u şān üzre tecellī eylerüz
Şeş cihetden *külle yevmün hüve fi'ş-şān* olmuşuz
10. Ey **Muḥitī** şüretā bir ḳaṭreyüz gerçi velī
'Ālem-i ma'nāda lākin baḥr-i 'ummān olmuşuz
11. Olalıdan çāker-i ḥāk-i der-i Fażl-ı Hudā
Rub'-ı meskūn içre heft iklīme sulṭān olmuşuz

101.

Derviş Yūsuf

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ḥamdü'lillāh ol dūr-i yektāyı bildüm n'eydügin
Bir-nem içinde yidi deryāyı bildüm n'eydügin
2. Zülf-i kāfir-küş-i cānān bend uraldan boynuma
Ḳaysı Mecnūn eyleyen Leylāyı bildüm n'eydügin
3. Kef he ye 'ayn [u] şāduñ añladum ma'nāsını
Ya'nī mermüzāt-ı *mā evḥāy*ı bildüm n'eydügin
4. Vech-i insāndan okuyup otuz iki āyeti
Ādem oldum '*alleme'l-esmāy*ı bildüm n'eydügin
5. Çünkü gördüm yirde gökde Ḥaḳ'dan özge nesne yok
'Ālem imiş añladum 'anḳāyı bildüm n'eydügin
6. 'Işḳ cārūbıyla gönlüm ḥānesin pāk eyledüm
Ḥaḳḳ evümdür didügi me'vāyı bildüm n'eydügin
7. Çünkü bildüm lā vü illā ile şūfī bitmez iş
Yūsūfī lā eyledüm illāyı bildüm n'eydügin

4 Tūr-ı Sīnā-yı münācāt u tecelli-i şecer: Tūr-ı Sīnā vü münācāt ü tecellī vü şecer D.
7 Ḳābe ḳavseyn: Ḳāb-ı ḳavseyn D.
8 n'ola: ne ḡam D.
101. 97ª Derviş Yūsuf.

Seyyid Nesîmî Kıddise sırruhu'l-'azîz der-beyân-ı vech-i dilber

Fe'îlâtün mefâ'ilün fe'îlün

Hafif + + - - / + - + - / + + -

1. Ey yüzüñ şun'-ı zât-ı Yezdânî
Ve'y ruhuñdur şîfât-ı Raḥmânî
2. Kirpigüñ zülf ü kaç u ruḥ-sâruñ
Ḥaḳ kelâmıdur okı Kur'an'ı
3. *Ḳābe kavseyne* ir Müselmân ol
Allāh Allāh zihî Müselmânî
4. Levḥ-ı maḥfûz-ı Ḥaḳ 'alâ't-taḥḳîḳ
Âdemi bilgil añla insânı
5. Küfr-i zülfüñ sevādına îmân
Buldı her kim getürdi îmânı
6. Leb-i la'lüñden içen âb-ı ḥayât
Buldı zulmetden âb-ı ḥayvânı
7. Şüretüñ ḥuld-i ravza-i Rızvân
Cennet-i 'Adn imiş gülistânı
8. Secde kıl Âdem'e ferîşte gibi
Geç tekebbürden olma şeytânî
9. İhtiyâr eyle faḳrı dervîş ol
Faḳrı bil tâc ü taḥt-ı sulṭânî
10. Uyma şeytâna nefsüñi öldür
Odlara yakma tâ-ebed cânı
11. Sırr-ı *sübḥāne'llezi'isrâ*
Yazdı vechüñde ḥaṭṭ-ı Reyḥânî
12. Cân fedâ it cemâl-i cānāna
Kılmayan cāna buldı cānânı
13. Ay u gün secde kıldılar yüzüñe
Ey cemâl ile Yûsuf-ı şânî

102. 97^a Nesîmî (Nesîmî, D. s.722) (Ayan: 2002).

1 şun'-ı zât-ı Yezdânî: nûr-ı zât-ı Yezdânî D.

2 zülf ü kaç u ruḥ-sâruñ: kaç u zülf ü ruḥ-sâruñ D. / oku: oḡı D.

3 4. beyit D. ir: ile D. / zihî: budur D.

4 3. beyit D. Âdemi bilgil añla insânı: Âdemi bil eger zi-insânî D.

5 Buldı her kim getürdi îmânı: Getüren buldı nûr-ı îmânı D.

6 Buldı zulmetden âb-ı ḥayvânı: Nide zulmetde âb-ı ḥayvânı D.

11 *sübḥāne'llezi'isrâ*: "O Allah ki eksiklikten uzaktır." İsrâ Sûresi 1. ayetten iktibas. (Kur'an: İsrâ/1)

7 Sûretüñ ḥuld-i ravza-i Rızvân: Yüzüñüñ ḥuldi ravzâ-i Rızvân D. / imiş: itmiş D.

8 11. beyit D. Geç: Sen D.

9 14. beyit D.

10 8. beyit D. yakma: yaḡma D.

11 10. beyit D. ḥaṭṭ-ı Reyḥânî: dest-i Rabbânî D.

12 9. beyit D. Cân fedâ it cemâl-i cānāna: Cāna gir gör cemâl-i cānāna D. / Kılmayan: Qalmayan D.

14. Fażl-ı Hakk'dan Nesîmî mālîkdür
Milket-i hâtem-i Süleymânî

103.

Fâzılî

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Şaçıñuñ zıll-i hümâsı tâc-ı devletdür baña
Ğamze ile bakduğı 'ayn-ı sa'âdetdür baña
2. Kirpügi kaşı saçı ağzı dudağı dişleri
Muşhaf-ı Hakk'dur ki her harfi biñ âyetdür baña
3. Haţţ u hâlinden sebîlu'llâha yol ayırduğum
Kimseden minnet degül Hakk'dan hidâyetdür baña
4. Dilberüñ cevri görüp ta'n itme ey nādān raķīb
Kim anuñ cevri ü cefâsı çün 'inâyetdür baña
5. Ger melâmet gömlegin 'ışkuñda giysem ğam degül
Bu maḥabbet kisveti Hakk'dan hidâyetdür baña
6. Haşılum 'ışkuñ yolında itmeyen o katredeñ
Hakk bilür kim ḥasret ü âh u nedâmetdür baña
7. **Fazılî** ma'sûk sırrın ğayre dime nitekim
Fazlı Rabbü'l-'âlemîn virmiş emânetdür baña

104.

Yemînî

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. 'Âşık-ı vech-i Hudâ cām-ı ş[â]fâdan esrimiş
Şanma kim zâhid gibi cevri ü cefâdan esrimiş
2. Fażl-ı rahmānuñ cemâlin âdemüñ vechinde ol
Görelî rûz-ı elest kâl u belâdan esrimiş
3. *Rahmetenlil'-âlemîndir* âyet-i seb'a'l-meşân
Okıyan ümmü'l-kitâbı Muştafâdan esrimiş
4. Çeşme-i ḥayvân şuyından mest olan ebrâr-ı 'ışk
Sâkî-i Kevşer Aliyyü'l-Mürtezâdan esrimiş
5. Encüm ü şems ü kamer dīvâneler teg seyr ider
N'eylesün bîçâreler nûr-ı Hudâdan esrimiş

14 mālîkdür: indi saña D.

103. 97^b Fâzılî.

104. 97^b Yemînî.

3 *Rahmetenlil'-âlemin*: "Seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik." Enbiyâ Sûresi 107. ayetten iktibas. (Kur'ân: Enbiyâ/107).

6. Kāf u nūn emrinden oldu *mā yekūn mā kān* ile
Cümlenün maḫṣūdı Hāḫ zāt-ı Hūdā'dan esrimiṣ
7. Ey **Yemīnī** her kim ol maḫbūbı bildi tā ebed
Mest ü lā-ya'kıl olup cām-ı vefādan esrimiṣ

105.

Muḫīṭī

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Kim ki buldı Cāvidān-ı luṭf-ı Fazlu'llāha yol
Ol muḫaḫḫaḫ buldı te'vīl-i kelāmu'llāha yol
2. Olmadı her nuṭḫ iden esmā-yı küllün maḫzarı
Ādem oldur kim iletđi bā-i bismi'llāha yol
3. Nükte-i esrārı ān a'refden olduñ bā-haber
Ṭālibā ger bulduñ ise küntü kenzu'llāha yol
4. Aḫsen-i şüretde nūr-ı zāt-ı Hāḫḫ'ı görmeyen
Zulmet içre ḫaldı bulmadı şıfātu'llāha yol
5. Ey **Muḫīṭī** okıyanlar ḫaṭṭ-ı vechin ādemün
Levh-i maḫfūz-ı Hūdā'dan buldı 'arṣu'llāha yol

106.

Revānī

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. İṣi 'aşıḫlaruñ her laḫzada ey dil niyāz ancaḫ
Velī nāz ehli içinde maḫabbet şimdi az ancaḫ
2. Bisāt-ı ḫüsn içinde dil ü cān mūhresin ḫapdı
Ne şīrīnkār olur aḫzı nigāruñ ḫoḫḫa-bāz ancaḫ
3. Benüm bir nāz ile göñlüm alup inkār ider şimdi
Cihān dilberleri içre bu da bir dil-nüvāz ancaḫ
4. Şikāyet eyleme yārūñ görüp cevır ü cefāsını
Göñül nāzına ḫatlan kim o dilber dil-nüvāz ancaḫ
5. Ne deñlü yüksek uçarsa göñül murgını şayd eyler
Hümāyün zülfi dildāruñ **Revānī** şāh-bāz ancaḫ

105. 97^b Muḫīṭī (Muḫīṭī, D. s.222) (Tataroḫlu: 1995).

1 Cāvidān-ı luṭf-ı Fazlu'llāha yol: Cāvidān-ı nuṭḫ-ı Fazlu'llāha yol D.

2 her nuṭḫ iden: nuṭḫ ḫaḫ iden D. / eyledi: iletri D.

106. 98^a Revānī (Revānī, D. s.235) (Avşar: 2017).

3 dil-nüvāz: dürlü nāz D.

4 cevır ü cefāsını: cevır ü cefāsın āh D.

107.

Necâtî

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Zülf-i dilberden diler zār u perîşān ağlamaz
İki kâfirden bilürsin bir müselmān ağlamaz
2. Her biri bir gevher olsa eşk-i bî-pāyānumuñ
Yoluña harç eylemekden çeşm-i giryān ağlamaz
3. Nice gice ola kim yaş yirine encüm döküp
Derd-mendüñ hāline gerdün-ı gerdān ağlamaz
4. Ey gönül ebr-i bahārî geh yağar geh açılır
'Ālem içre sencileyin kimse yek-sān ağlamaz
5. Nāle kıl kim alasin nā-merd dünyādan murād
Ana süd virmez **Necâtî** tā kim oğlan ağlamaz

108.

[Necâtî]

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Hāk-i pāyuña kıl olduğum ne lāzım ben dimek
Bendeye lāyık mıdur sulṭānum evvel ben dimek
2. Saḥn-ı cennet gül yüzüñe şöyle zībā oldı kim
Haḫ bilür ta'rîf olupdur cennete gülşen dimek
3. Pāy-dār olmaz güzellik ravza-i cennet gibi
Sen bilürsin ey yüzi cennet hele benden dimek
4. Ğoncanuñ ağzına bakarken çemende 'andelîb
Gülşenüñ aḫvālını cā'iz midür süsen dimek

107. 98^a Necâtî (Necâtî Beg, D. s.291) (Tarlant: 1963).

Divanda bu gazel 7 beyitten müteşekkildir. Divanda olduğu halde mecmuada bulunmayan beyitler sıra numarasıyla şu şekildedir:

1. Nice dırsin ey gönül kim hecrden cān ağlamaz
Ya'ni kimse var mıdur bu derd ile kan ağlamaz
2. Ey gözüm ebr-i bahārî geh yağar geh açılır
'Ālem içre sencileyin kimse yek-sān ağlamaz

1 6. beyit D. Divanda bu beyit şu şekildedir: Gönülüm ol zülf-i dilāver key katı itdi zebün/ İki kâfirden egerçi bir müselmān ağlamaz D.

2 4. beyit D.

3 5. beyit D.

4 2. beyit D. gönül: gözüm / bahārı: bahārî D.

5 7. beyit D. dünyādan: dünyāda D.

108. 98^a Necâtî (Necâtî Beg, D. s.331) (Tarlant: 1963).

Divanda bu gazel 7 beyitten müteşekkildir. Divanda bulunduğu halde mecmuada mevcut olmayan beyit sıra numarasıyla şu şekildedir:

2. Benlügeni terk eyle muṭrib nāleñi dil-süz kıl
Bezm-i cāndur 'ayb ola 'uşşāk içinde ten dimek

2 Divanda bu beyit mevcut değildir.

3 4. beyit D.

4 6. beyit D.

5. Ben kuluñcün dir imişsin kim baña cânlar virür
Ölmek olur dostum olmaz saña yalan demek
6. Gonca vü cām ü şūrāhī hep ağız bir itdiler
İç diyu şūfī **Necātī**'ye ne hācet sen demek

109.

Uşūlī Raḥmetu'llāhi 'Aleyh

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Dest-i kudret *küntü kenzüñ* gencin izhār eylemiş
Gün gibi zerrāt-ı kevnî ğark-ı envār eylemiş
2. Faḳr-ı ref' itmiş ğanī-yi muṭlak olmuş her vücūd
Şāh-ı vaḥdet genc-i maḥfisin çün izhār eylemiş
3. Almış u şatmış yine kendüye kendü şan'atın
Kendü mülkinde yine kendüyi der-kār eylemiş
4. Niçe yüz biñ gözgüden bir şüret itmiş āşikār
Yine kendü ḥüsnine kendin taleb-kār eylemiş
5. Kimini keşret ḥayālātında ḥayrān eyleyüp
Kimisin esrār-ı vaḥdetden ḥaberdār eylemiş
6. Şaşmağıl endāzeden bir laḥza(dur) ancak ğāyeti
Devr kılmış nokṭasın devrinde per-ğār eylemiş
7. Ey **Uşūlī** cezbessin şalmış muḥīt-i Lem-Yezel
Ḳatre iken cānuñı deryā-yı dūr-bār eylemiş

110.

Kemālpāşāzāde Raḥmetu'llāhi 'Aleyh

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Akıdan seyl-āb-ı eşküm kāmētüm dūlābıdur
Döndüren dūlāb-ı çeşmüm eşkümün seyl-ābıdur
2. Nūr u fer kim oldı zāhir 'ārızından dilberün
Ol şu yüzinde bu göñlüm gözgüsünüñ tābıdur
3. Bezm-i ğamda cân u dil evtārına zaḥm urmağa
Muṭrib-ı ıṣṣkuñ ḥayāl-i ğamzesi mızrābıdur

5 cânlar: cânın D.

6 7. beyit D. Gonca vü cām ü şūrāhi: Gonca-veş cân ü şūrāhī D. // hācet: lāzım D.

109. 98^b Uşūlī (Uşūlī, D. s.202) (İsen: 2020).

2 çün izhār: çü işār D.

4 gözgüden: göz gören D.

6 bir laḥza: bir ḥaṭdur D. // Devr: Seyr D.

110. 98^b Kemālpāşāzāde (Kemālpāşāzāde, D. s.146) (Saraç: 2021).

1 Akıdan seyl-āb-ı eşkim kāmētüm dūlābıdur: Akıdan seyl-āb-ı eşki gözlerüm dūlābıdur D. // dolāb-ı çeşmim: dolāb-ı çerḥi D.

2 'ārızından: 'ārızında D. // Ol şu yüzinde bu: Ol perī yüzinde D.

4. apusunda ol řehũñ zerrĩn ‘ařāyile gũneř
Dikilũr her řubħ-dem gũren şanur bevvābıdur
5. ‘Iřķ Mışr'ına varan kimse ticāret itmege
Ėuřřařnũñ olsun metā'ı k'ol diyāruñ bābıdur
6. İt ĥazer çāh-ı zenaħdānından ey ġavvās-ı dil
Kim bu deryā-yı cemālũñ ģorķulu ġird-ābıdur
7. ařlaruñ řāķın yũzũnde gũren eydũr ey şanem
Ol kilīsā cāmi'ũñ bu kāfirĩ miħrābıdur

111.

Bākĩ Efendi

Meřũlũ fā'ilātũ meřā'ilũ fā'ilũn

Muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Cũy-ı fenāyı ĥalk birer ikişer geķer
Baħr-i belādan ehl-i tecerrũd yũzer geķer
2. Reřķ-i zũlāl-i ĥanceri ĥalkũñ bilin bũker
şehr-i dile gelince hezārān kemer geķer
3. Yollarda gũrse aġladuġum baňa řař atar
Ėāhĩ bu çeşm-i eřķ-feřānı siler geķer
4. Ėalk-ı cihānı naķřuňa eyler firĩfte
Naķķāř-ı rũzgār ‘aceb rengler geķer
5. Gũlzār-ı cāna şu aķıdur şanki Bākĩyā
İlden sinān-ı ġamzeleri řũyle ter geķer

112.

Uřũlĩ Raħmetu'llāhi ‘Aleyh

Fā'ilātũn fā'ilātũn fā'ilātũn fā'ilũn

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ‘Ālemi tā āřıķ u zār olmayınca bilmedũñ
Derdũmi derde ġiriftār olmayınca bilmedũñ
2. Ėār-ı ġamdan ben belālu bũlbũlũñ çeķdũklerin
Sen de bir serve hevādār olmayınca bilmedũñ

5 olsun metā'ı: alsın metā'ın D.

7 eydũr: eyder D:

111. Bākĩ (Bākĩ, D. s.134) (Kũķũk: 2011).

Bu gazel divanda 7 beyitten mũteřekkildir. Divanda olduġu halde mecmuada olmayan beyitler sıra numarasıyla şu şekildedir:

3. İrmaz gũzini sāġar-ı mehden habābvār

Her rũzgār-dĩde ki sāhib-nazar geķer

6. Geķmez tenaumından okim bezm-i ‘ālemũñ

Ėāhĩ bu çeşm-i eřķ-feřānı siler geķer

3 4. beyit D.

4 5. beyit D.

5 7. beyit D. İlden: Dilden D.

112. 99^a Uřũlĩ (Uřũlĩ, D. s.226) (İsen: 2020).

1 ‘Ālemi: Ėālũmi D.

3. Gūşe-i miḥnetde ben kelb-i ḥakīrūñ ḥālūni
Şubḥa dek derd ile bīdār olmayınca bilmedūñ
4. Ğamzeden leşker çeküp şehir ü vilāyet yıkmağı
Bu göñül tahtında ḥünkār olmayınca bilmedūñ
5. ‘Āşık olmayınca ey dil şevk ü zevki duymaduñ
Ḥalet-i Manşūr-ı berdār olmayınca bilmedūñ
6. ‘İşk şehrinde melāmet ehlinūñ şeydālının
Sen de bī-nāmūs [u] bī-‘ār olmayınca bilmedūñ
7. Cān yedürmek bir yarar yoldaş-ı maḳbūl idüğün
Çak ḡam-ı dildār-ile yār olmayınca bilmedūñ
8. Tab‘-ı dūr-bāruñ **Uşūlī** baḥr-i ‘irfān olduḡuñ
Sözlerūñ lū’lū-i şehvār olmayınca bilmedūñ

113.

Uşūlī

Fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Rāz-ı ‘ışkı şaklasun dīdār-ı ferdā isteyen
Kūy-ı yāri beklesün Firdevs-i a‘lā isteyen
2. Dūzaḡ-ı şūzān-ı hicrān içre yan bir nice gün
Ey özine Cennetü’l-Me’vāda me’vā isteyen
3. Seyr-i ma’nā ārzū iden ḳosun ten mülkini
Ya’ni özge ‘āleme düşsün temāşā isteyen
4. Zūlmet-i jeng-i kūdūretten cilā vir ḳalbūñe
Āyineñ şāf eyle ey nūr-ı tecellā isteyen
5. Ehl-i derd ol ehl-i derd ol ehl-i derd
Ey **Uşūlī**’den su’āl idüp tesellā isteyen

114.

Uşūlī

Fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Şūfiyā şāfī-dil olmazsañ şafā gelmez saña
Ḥod-nümāsın zevḳ-ı peygām-ı Ḥudā gelmez saña
2. Kenz-i lā-yefnāya gir ey ḥ^vāce irmezse elūñ
Ḥırş ile dünyāyı cem’ itseñ ḡinā gelmez saña

5 6. beyit D. Ḥalet-i Manşūr-ı berdār: Ḥalet-i Manşūrı berdār D.
6 5. beyit D. şeydālının: sultānlığın D.
7 yedürmek: virmek D. / idüğün: olduḡuñ D. // dildāra: cānān ile D.
113. 99ª Uşūlī (Usûlî, D. s.264) (İsen: 2020).
114. 99ª Uşūlī (Usûlî, D. s.147) (İsen: 2020).

3. Ey marîzu'l-ğalb bu şerbetle şağın kendüñe
Em sem itme semm-i kâtilden şifâ gelmez saña
4. Nice bir âlûde-dâmân olasın dünyâ ile
Çağbe zenden hûd bilürsin kim vefâ gelmez saña
5. Loğma-i Lokmân ile tab'uhn alışmaz ey hâkîm
Anuñ için h'ân-ı hikmetden ğidâ gelmez saña
6. Bu sevâhilde 'aceb girdâba düşmişsin gönül
N'oldı hâlûñ şormağa bir âşinâ gelmez saña
7. Kaçma tîr-i yâreden devlet nişânıdır gönül
'İzzet it şadra geçür aından haţâ gelmez saña
8. Cân ile şöyle belî didüñ tarîk-ı 'ışka kim
Her taraftan biñ belâ gelse belâ gelmez saña
9. Ey **Uşulî** ğark olup 'aynü'l-hayât-ı vaħdete
Hayyu lâ-yefnâya irişdüñ fenâ gelmez saña

115.

Usulî

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Elâ ey nefis-i âteş-hû ne yanarsın cihân [içün]
Çün anuñ varı bir demdür ne yilersin bir ân için
2. Yidüğüñ yarım etmektür taleb tennürına düşüp
Yüzüñ şuyını dökmişsin be zâlim nîm nân için
3. Dime hışm eyleyüp halka fülân kişi fülân imiş
Cehennem odına yanma fülân ibn-i fülân için
4. Bilürsin şöhret âfetdür dil ü cânı hedef kılma
Belâlar tîrine karşı bu bir nâm u nişân için
5. **Uşulî** dîni dünyâya şağın şatma ki hîç 'âkıl
Virür mi râyegân cânını genc-i şâyegân için

116.

Ġazel-i Uşulî Kıddise sırruhu'l-'azîz

Mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Koyup beni ey serv-i revân kanda gidersin
Kor mı seni bu âh u figân kanda gidersin

4 5. beyit D.

5 4. beyit D.

8 tarîk-ı 'ışka: belâ-yı 'ışka D.

115. 99^a Uşulî (Usûlî, D. s.259) (İsen: 2020).

3 ibn-i fülân: ibn ü fülân D.

116. 99^b Uşulî (Usûlî, D. s.262) (İsen: 2020).

2. Ey serv-i revān gerçi ki çeşmünden ırıldıñ
Bağlar yoluñı eşk-i revān kıanda gidersin
3. Pā-māl-i sipāh-ı ğam olan dillere raħm it
Şabr eyle eyā şāh-ı cihān kıanda gidersin
4. Dirdüñ ki seni bekleyeyin çāk sen ölince
Öldürmedin ey serv-i revān kıanda gidersin
5. Dil-ħaste **Uşūlī**'yi yine ğam bucağında
Cānsuz kıoyup ey rūħ-ı revān kıanda gidersin

117.

[Uşūlī]

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. 'Āķil iseñ ey ğöñül nā-dāna virme ğöñlüñi
Ķadrüñi bilmez delü oğlana virme ğöñlüñi
2. Bī-vefālar yolına terk itme baş u cānuñı
Ķaķķ-ı şoħbet bilmeyen yārāna virme ğöñlüñi
3. Ger ğülerse yüzüñe şaķın inanma sözine
Aşlı yokdur gerçi kim yalana virme ğöñlüñi
4. Ķülşen-i firdevse gel ey bülbül-i ķudsi-nefes
Her yüze ğülen ğül-i ħandāna virme ğöñlüñi
5. Ķulķı olmayan ğüzel şan şüret-i dīvārdur
Ey **Uşūlī** bir büt-i bī-cāna virme ğöñlüñi

118.

[Uşūlī]

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Bu 'ışķda bize bir eglenmeli yār olsa
Yāre biñ biñ bulunur yār-ı vefādār olsa
2. Nereye gel dir-isem gelse işüm var dimeşe
Ķaşılı çāk delü ğöñlüm ğibi bī-kār olsa
3. Yil ğibi yilse vü bir laħza ķarār eylemese
O da bir serv-i hevā-baħşa hevādār olsa

5 ğam bucağında: pister-i ğamda D.

117. 99^b Uşūlī (Usûlî, D. s.289) (İsen: 2020).

2 itme baş u cānuñı: eyleme cān u teni D.

118. 99^b Uşūlī (Usûlî, D. s.277) (İsen: 2020).

1 Beytin ilk mısraında vezinde aksaklık mevcuttur.

Bu 'ışķda bize bir eglenmeli yār olsa: Bize bu 'ışķ ile eglenmege bir yār olsa D.

2 gel dirsem gelse: ister isek ğitse D.

3 4. beyit D.

4. Gündüzün bile benümle yise afyon-ı ğamı
Giceler şubha deġin derd ile bîdâr olsa
5. Çünki yâr olduñ **Uşûlî** kuluña sulţānum
Ġam degül cümle cihān [dop]dolu aġyār olsa

119.

[**Uşûlî**]

Fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Bir perî kıldı yine 'âşık-ı dîvāne beni
Yine bir genc-i nihān eyledi vîrāne beni
2. Tāl'atı hûb u kamu şekl ü şemā'il maħbûb
Lîk hayrān ider ol tavr-ı ġarîbāne beni
3. Şol iki mest ü siyeh-kār gözüñ fitneleri
Eyledi mu'tekif-i ġüşe-i mey-hāne beni
4. Düşdi bāzār-ı ħarābāta göñül mest ü ħarāb
İtdi 'ālemlere bednām bu dîvāne beni
5. Mûr-ı lengem sürüni geldüm **Uşûlî** ħapuna
Kim ola irġüre dîdār-ı Süleymān'a beni

120.

Uşûlî Ķuddise sırruhu'l-'azîz

Fā'îlâtün fā'îlâtün fā'îlâtün fā'îlün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Bir muşavver nûrdur bir āfitābum var benüm
Bir celîlü'l-ħadr ü bir 'ālî-cenābum var benüm
2. Öġüdüm erbāb-ı devlet içre ħadrüm var benüm
Kim işigi itlerine intişābum var benüm
3. Zerresin izhār idersem 'ālemi yaħar yıħar
Şol ħadar cismümde teb bu dilde tābum var benüm
4. Yidi bahri ħatrece 'aynına almaz gözlerüm
Ġarħ ider deryāları iki ħabābum var benüm
5. Göz ucuyla baħdı deldi baġrumı ol ġamze-kār
Baĥtum açıldı **Uşûlî** feth-i bābum var benüm

4 3. beyit D. afyon-ı ġamı: afyon ġamı D.

5 [dop]dolu: toptolu D.

119. 99^b Uşûlî (Usûlî, D. s.293) (İsen: 2020).

4 bednām: rüsvāy D.

5 ħapuna: ħapuya D.

120. 100^a Uşûlî (Usûlî, D. s.243) (İsen: 2020).

2 Öġüdüm: Uludum D.

3 cismümde: çeşmümde D. / teb bu: āb u D.

121.

[Uşûlî]

Mef'ûlû mefâ'ilû mefâ'ilû fe'ûlûn

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. 'Âlemde mey-i 'ışk ile mestânelerüz biz
Ta'n eyleme zâhid bize dîvânelerüz biz
2. Dünyâ evini künc-i harâbâta deġişmiş
Bir genc-i fenâ tâlibi vîrânelerüz biz
3. Yer yog ise mescidde bize ġam degül ey dil
Çün mu'tekif-i ġuşe-i meyhânelerüz biz
4. Oddan yine sen kork ne pervâ bize zâhid
'İşk oduna per yakıcı pervâneleriz biz
5. Çün varlığumuz hırmenini âteşe urduk
Bu mezra'a-i dehrde bir dânelerüz biz
6. Biñ zînet iderse özini pîrezen-i dehr
Baş egmezüz ol kaġbeye merdânelerüz biz
7. 'İşk âteşine yanıcı pervâne degülsek
Billâh Uşûlî bize di yâ nelerüz biz

122.

[Uşûlî]

Mefâ'ilûn mefâ'ilûn fe'ûlûn

Hezec + - - - / + - - - / + - -

1. Göñül gördi yine pür-ġûb zâtı
Ki gören âdemüñ gider ġayâtı
2. Meger rûġ-ı muşavverdür vücûdı
Ki görmedüm beşerde bu şıfâtı
3. Bulınmaz ġün gibi mişli cihânda
Ararsañ zerre zerre kâ'inâtı
4. Yüzüñden nüşhadur nev-rûz ile 'îd
Şaçındandır şeb-i ġadrüñ berâtı
5. Uşûlî zâtıdur ol nev-civânuñ
Bu cismim râġatı cânum ġayâtı

121. 100^a Uşûlî (Usûlî, D. s.194) (İsen: 2020).

3 5. beyit D. meyhânelerüz: ġum-ġânelerüz D.

4 Bu beyit divanda mevcut deġildir.

5 4. beyit D.

122. 100^a Uşûlî (Usûlî, D. s.301) (İsen: 2020).

1 âdemüñ: kişinüñ D.

5 zâtıdur: vechidür D. / nev-civânuñ: nûr-ı pākûñ D. // cismim: rûġum D.

123.

[Uşulî]

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ğamdan öldi hey meded rūḥ-ı revānum gelmedi
Ol gidelden daḥı bu cānum yirine gelmedi
2. Oldum oğlan u kocaldum böyle miḥnet görmedüm
Geldi ḥayfā pīrlık ol nev-cevānum gelmedi
3. Başuma kopdı kıyāmet geldi biñ dürlü belā
Āh ol ser-fitne-i āhir-zamānum gelmedi
4. Qalması şabrı dilüñ ārāmı gitdi göñlümün
Ey dirīğa daḥı ol ārām-ı cānum gelmedi
5. Pūte-i cāna yine tīr-i belā durmaz gelür
Ey Uşulî gerçi ol qaşı kemānum gelmedi

124.

‘Ālî Efendi sellemallāh

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Küntü kenzün sırrını ifş'eyledüm çünkim saña
Kim ki ṭālibdür aña her dem nazār kılsun baña

125.

Qaşıde-i Kemālpaşazāde Raḥmetu'llāhi 'Aleyh

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Düşdi diller gül yüzünde zülf-i pür-tāb üstine
Üşdi mähiler şanasın şuda kullāb üstine
2. Çeşm-i pür-eşk üzre tāb olsa ruḥuñ aksi n'ola
Resmdür qandilde āteş yanar āb üstine
3. Haṭṭuña dolaşdı dil ḥüsnün kitābında n'ola
Ekserī tā baḥş-i tefsīr olur i'rāb üstine
4. 'Ārizuñdan haṭ çıkup dutdı sevād-ı zülfüñi
Rüm'dan leşker varupdur şanki A'rāb üstine

123. 100^a Uşulî (Uşulî, D. s.308) (İsen: 2020).

1 öldi hey: öldüm ey D.

2 4. beyit D.

4 2. beyit D. göñlümün: cānumuñ D.

124. 100^a 'Ālî (Gelibolulu 'Ālî) (İsen: 2020). (Aksoyak: 2018).
Divanlarda bu şiir mevcut değildir.

125. 101^a Kemālpaşazāde (Kemālpaşazāde, D. s.89) (Saraç: 2021).

2 olsa: ursa D.

3 dolaşdı: tolaşa D. // Ekserī tā: Ekşeriyyā D.

4 dutdı: tutdı D.

5 qomadı: koymadı D.

5. Haṭṭ-ı Yāḳūt üzre kimse nokṭa ḳomadı meger
Beñlerüñ kim düşdi ol la'-i şeker-nāb üstine
6. Şafḥa-i ḥaddüñde dil eyler ḥayāl-i ḥaṭṭ u ḥāl
Gör nice dīvānedür kim naḳş ider āb üstine
7. Hoḳḳa-i yāḳūtdur çeşmüm dolu dürr ü güher
Leblerüñ 'aksi düşelden eşk-i ḥün-āb üstine
8. Döndürür seyl-i sirişküñ cismimi dolāb-vār
Kūze-i pür-ābdur çeşmüm o dülāb üstine
9. Gözüñ uşṭurlābdur ḥüsn 'irtifā'ın olmağa
'Ankebütî perde müjgān ol şuṭurlāb üstine
10. Eşk-i ḥünñin içre çeşmümde ḥayāl-i ḥāl-i düst
Şan megesdür düşdi cām-ı bāde-i nāb üstine
11. Eyledi Mūsā şıfāt zülfüñ 'aşāsın ejdehā
Şaldı ḥaṭṭuñ Hızır-veş seccādesin āb üstine
12. Hāne-i devlet şaḩuñ kim ğayre olmışdur ḥicāb
Perdeye beñzer kim aşılur bāb üstine
13. Göñlüme 'ışḩuñ düşüp tārāca gitdi 'aḳl u şabr
Lā-cerem yağma olur od düşse esvāb üstine
14. Merdüm-i çeşmüm kim olmaz leblerüñden ḥāl-veş
Cān virür miskīn meges gördükçe cüllāb üstine
15. Leblerüñ şevḩi ile ḩan dökse n'ola gözlerüm
ḩan dökilmek şimdi mi oldu mey-i nāb üstine
16. Ceng-i ğamda darb-ı naḩunla reg-i cānum benüm
Nāle eyler çeng-i tārı bigi mızrāb üstine
17. İtlerüñi ḩoyup ağyāruña meyl itmez göñül
Kimse a'dāsını taḩdīm itmez aḩbāb üstine
18. 'Āşıḩa dilber itüm didükçe ol şādān olur
Kim durur 'ālemde cān virmez hoş elḩāb üstine
19. 'Ārızı āyīnesinde 'aks-i ruḩsārum benüm
Gūyiyā berg-i ḩazāndur kim düşer āb üstine
20. Hoş gelür efsāne-yi zülfüñde taṭvīl itseler
Gerḩi dirler ki olur imlāyı itnāb üstine

7 dolu: ṭolu D.

8 seyl-i sirişküñ: her dem sirişküñ D.

11 zülfüñ: zülfî D.

12 Hāne-i devlet: Hāne-i dilde D. // Perdeye beñzer kim aşılur bāb üstine: Perde-i müşḩine beñzer k'aşılur bāb üstine D.

13 od: ot D.

14 kim olmaz: ırılmaz D.

16 Nāle: Lerze D.

18 ol şādān olur: şādiden ölür D.

20 Hoş gelür: Hoş durur D. // Gerḩi dirler ki olur imlāyı itnāb üstine: Gerḩi kim dinmişdür imlā olur itnāb üstine D.

21 şāḩ-ı zafer-tāb: şāḩ-ı zafer-yāb D.

21. Āb-ı Kevşer'le yur ağzın leblerüñden söz açup
Dil kaçan medh okusa şāh-ı zafer-tāb üstine
22. Hāzret-i šāh Bāyezīd ben Mehemmed han ki anuñ
Kahr u luṭfu 'āmdur a'dā vü aḥbāb üstine
23. Sensin ol 'allāme-i 'ālem ki devründe senüñ
Zāhir oldı faẓl-ı Rūm A'cām ü A'rāb üstine
24. Görmedi zāt-ı şerīfün bigi kutb-ı ma'rifet
Bunca yıllardur döner bu çerḥ aḳtāb üstine
25. Adımı minberde çünküm yād idüp geh geh haṭīb
Minber anuñla teḳaddüm itdi mihrāb üstine
26. Çerḥ-ı atlas üstüne çetr-i hümāyündür k'anuñ
Şemse-i zerrīn durur şems-i cihān-tāb üstine
27. Gün yüzüñden ıssı yüz görseydi bir gün pīr-i çerḥ
Germ olup giymezdi kaḳum kürk-i sincāb üstine
28. 'Aks-i ruḥsāruñla kim tāb üzre tıḡuñ berḳ urur
Āba beñzer kim düşer ḥurşīdden tāb üstine
29. Kırđı dülāb-ı zeberced sebze-zāruñda felek
Oldı zerrīn-kūze yılduzlar o dülāb üstine
30. Dergeh-i 'ālīde derbān olmasa her gün güneş
Zer 'aşā ile dikilmezdi gelüb bāb üstine
31. Kāse-i çīnīde altun ḥall ider her gün güneş
Zer-nişān naḳş itmege kaşruñda ebvāb üstine
32. Hāş olup şānuñda şāhā faẓl-ı bī-pāyān-ı Hāḳ
Kahr u luṭfuñ 'ām ola a'dā vü aḥbāb üstine
33. Dā'im ü kā'im ṭuta Hāḳ devletüñ evtādını
Niçe kim çerḥ-ı felek devr ide aḳtāb üstine

22 Divanda bu beyit mevcut değildir.

23 22. beyit D.

24 23. beyit D.

25 24. beyit D. Adımı: Aduñı D.

26 25. beyit D.

27 26. beyit D. giymezdi: geymezdi D.

28 27. beyit D. üzre tıḡuñ berḳ urur: ura tıḡüñ berḳ vār D.

29 28. beyit D.

30 29. beyit D. güneş: seḫer D.

31 30. beyit D.

32 31. beyit D.

33 32. beyit D.

126.

Kemālpāşazāde Raḥmetu'llāhi 'Aleyh

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. 'Arız oldu gönlüme yüzün görünce ıztırāb
'Aks-i mir'ātuñdan ol şu üzre güyā düşdi tāb
2. Gül yüzinde dūr yazılmış kaçtre-i şeb-nem bigi
Zāhir olmuş çeşme-i mihr içre encümnden ḥabāb
3. Şūret-i yāruñ ḥayālin bağına başmış yatur
Gerçek imiş 'āşık-ı dīzārdur dirlerdi āb
4. Māni' oldu kanlu yaşum gül yüzünü görmege
Gün yüzüne şan şafağdan dutdı gül-nārī niķāb
5. İstedi dil düzdi çıkmağa ḥayālün kaşırına
Fıkr-i zūlfünden biline bağladı müşğīn tınāb
6. Kūyuña varan seher başın işigüñde bulur
Sāye-veş üftādedür sen serv-ķad[de] āfitāb
7. Tāk-ı gerdünden yağar ḥalk üstine gerd-i fenā
Eskiyecek saķf-ı ḥāne dōkilür andan türāb

127.

Kemalpaşazāde

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Cām-ı la'l ile göñül 'ıyş-i müdām olsun saña
Ol şarābı bensüz içerseñ ḥarām olsun saña
2. Yıllar oldu bir selām ile bizi yād itmedüñ
Bī-vefālar çok durur ammā selām olsun saña
3. Serv ü süsen ķadd ü ḥaṭṭuña ķul olsun ko ki tā
Ne ķadar āzādeler varsa ğulām olsun saña
4. Sāye bigi ḥāk ol yolında bir serv-ķadüñ
Ger dilerseñ Ravza-i Rıdvān maķām olsun saña
5. Bī-riyā tā't gerekse gel ṭarīķ-i 'ışķa gir
Muṭribi vā'iz idin sāķī imām olsun saña
6. Bir ķarış kesmek gerek boyuñ uzundur ey raķīb
Ger dilerseñ ḥil'at-i 'ışķı tamām olsun saña

126. 102^a Kemalpaşazāde (Kemālpāşazāde, D. s.127) (Saraç: 2021).

1 görünce: göricek D.

4 yüzüne: yüzine D. / dutdı: tıtdı D.

127. 102^a Kemalpaşazāde (Kemālpāşazāde, D. s.122) (Saraç: 2021).

1 Cām-ı la'l ile: Cām-ı la'liyle D.

4 serv-ķadüñ: Tübī-ķadüñ D.

6 boyuñ: ķaddüñ D.

7. Yidüğüñ hûn-ı cigerdür içdüğüñ göz yaşları
Bu şafâ esbâbı ey dil müstedâm olsun saña

128.

Kemâlpâşazâde ẖuddise sırruhu'l-'azîz

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Çün olur âhumdan ol zülf-i mu'abber şâh şâh
Şan olur bād-ı şherden sünbül-i ter şâh şâh
2. Servi yoluñda tutup gögsin hevâ şemşirine
Kâmetüñ derdi-ile kendüyi eyler şâh şâh
3. Servi beñzetdükleriyçün nâzenînler kaddine
Tîğ-ı reşk ile ider bağrın şanavber şâh şâh
4. 'Ömrümüñ nahlini gayret tîğı toğrar laht laht
Şâne ile sünbülün itdükçe dilber şâh şâh
5. Gül budağı beñzemez kaddüne alçağdur katı
Servi beñzetsem olurdu olmasa ger şâh şâh
6. Şaçlarıña şâne el urduğın görse ider
Pençe-i reşk ile gögsin sünbül-i ter şâh şâh
7. Nazenîn dilberlerüñ kaddi hayâliyle göñül
Bir gülistandur bitermiş taze güller şâh şâh

129.

Kemâlpâşazâde ẖuddise sırruhu'l-'azîz

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. İnledür dūlab-ı çarhı çeşm-i giryānum benüm
Çıñladur gökler kulağın âh u efğānum benüm
2. Gün yüzüñden ayrulalı ey meh-i burc-ı cemāl
Her gice yıldız şayar çeşm-i dūr-efşānum benüm
3. Dest-i ğam çeng eyleyelden kâmetümi Zühre'nüñ
Gökde âhengin yañıldur âh u efğānum benüm
4. Nâle vü eşkim durur bezmümde bâdeyle şarāb
Şu'le-i âhum durur şem'-i şebistānum benüm
5. Duydılar şem'üñ yanup yakıldığıyçün şüzünü
Kaldı micmer bigi cānda şüz-ı pinhānum benüm

128. 102^b Kemâlpâşazâde (Kemâlpâşazâde, D. s.141) (Saraç: 2021).

2 Servi: Serv D.

7 hayâliyle: hevâsiyla D. // bitermiş: bitürmiş D.

129. 103^a Kemâlpâşazâde (Kemâlpâşazâde, D. s.263) (Saraç: 2021).

4 bâdeyle: nâyile D.

5 Duydılar: Tıydılar D.

6. Göreli her hār elinde gül bigi dāmānuñı
Ğonce-veş çāk oldı ğayretten giribānum benüm
7. Gül yüzün vaşında biter şî'rümün renginligi
N'ola rengin olmasa evrāk-ı dīvānum benüm

130.

Kemālpaşazāde ẖuddise sırruhu'l-'azîz

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Şanma gülgün oldı cāmum kanlu yaşumdan benüm
Dilde 'ışkuñ şu'lesi görindi taşumdan benüm
2. Rūy-ı zerdüm şu içinde kaldı nilüfer bigi
Baħr-i 'ışkuñ mevci geldi aşdı başumdan benüm
3. Kan revān oldı dokışdı kirpigümüñ safları
Ĝam çerisi heybet aldı bu şavāşumdan benüm
4. Menziline varmağa zevrak idindi mäh-ı nev
Göl kenārından geçilmez kanlu yaşumdan benüm
5. Günde biñ kez kanlu yaşum mevci başumdan şehā
Gör neler geçdi bu 'ışk içinde başumdan benüm

131.

Kemālpaşazāde Raħmetu'llāhi 'Aleyh

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Leblerün vaşın sürāhî cāmdan nüş eylemiş
Bağrının kanı içinden kaynayup cüş eylemiş
2. Çarħ-ı gerdün kebkebün naqşını yazmış yüzine
Mäh-ı nev zülfün oħından ħalka der-güş eylemiş
3. Göñlümüñ büt-ħānesinde zülfün ucunda lebün
Şanki Meryem'dür Mesīhā'yı der-āğüş eylemiş
4. Ayağ üzre durımaz zülfün şalınur her yaña
Bezm-i ħüsnünde lebün cāmın meger nüş eylemiş
5. Fitne vü siħr ü füsün ile gözün zülfün lebün
Göñli meftün 'aqlı vālih cānı medhüş eylemiş
6. Yiñi yār-ile olaldan āşinā ol bî-vefā
Bizüm ile eski 'ahdini ferāmüş eylemiş

130. 103^a Kemalpaşazāde (Kemālpaşazāde, D. s.260) (Saraç: 2021).

3 dokışdı: tokışdı D.

5 şehā: aşar D.

131. 103^b Kemalpaşazāde (Kemālpaşazāde, D. s.209) (Saraç: 2021).

1 nüş: güş D.

2 oħından: ucından D.

7. İtleriyle hem-nişin idüp dil-i āvāreyi
Hâtırını ol ğarīb üftādenin cūş eylemiş

132.

Kemālpāşāzāde

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / + + -

1. Şām-ı hecrüñde gönül eyledi çün derd-ile āh
Felegüñ şem‘i söyindi vü cihān oldu siyāh
2. ‘Aklı başında olan tācına bakmaz felegüñ
Nice başdan girü kalmış durur ol köhne külāh
3. Sen civānı yitüreliden berü bu pīr-i felek
İki taş ile döğüp gögsini eyledi siyāh
4. Māh-ı nev kāse ile kūyını devr itmez idi
Hū‘ān-ı hūsnüñden eger eylemese şey‘ullāh
5. Doğrılup çeşme-i la‘lūñe giderken zekānın
Her gören dir ki yol üstinde gerekmezdi bu çāh

133.

Seyyid Nesīmī Raḥmetu’llāhi ‘Aleyh

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. İy mükerrem hūsn-i sūret ve’y muṭahhar mā’ü tīn
Raḥmeten li’l-‘ālemīnsin raḥmeten li’l-‘ālemīn
2. Devr-i hūsnüñ lem-yezeldür ey cemālün lā-yezāl
Bildüğüm ‘ayne’l-yaḳīndür gördüğüm ‘ayne’l-yaḳīn
3. Ey yanağün sūresi ve’ş-şems yüzün āyeti
Hāzihī cennātü ‘adnin fedhulūhā hālidīn
4. *Küllü şey’in hālikün* vechüñden ayru şek degül
Ey hidāyet şem‘i yüzün ve’y saçun Ḥablü’l-metīn

7 cūş: hoş D.

132. 103^b Kemalpaşazāde (Kemālpāşāzāde, D. s.320) (Saraç: 2021).

3 gögsünü eyledi: eyledi gögsünü D.

4 şey‘ ullāh: şey‘li’llāh D.

5 Doğrılup çeşme-i la‘lūñe: Doğrılup çeşme-i la‘line D.

133. 104^a Nesīmī (Seyyid Nesīmī D. s.601) (Ayan: 2002).

1 *Raḥmeten li’l-‘ālemīn*: “Cümle alemlere rahmet.” Enbiyâ Sûresi 107. ayetten iktibas. Ayetin tamamının meali şu şekildedir: “Biz seni bütün insanlık için sadece bir rahmet olarak gönderdik.” (Kur’ân: Enbiyâ/107).

2 *‘ayne’l-yaḳīn*: Gözlem yoluyla bilmek veya “yaḳīn”den ibaret olan bir görüşle görmek. Tekâsür Sûresi 7. ayetten iktibas. (Kur’ân: Tekâsür/102).

3 *Hāzihī cennātü ‘adnin fedhulūhā hālidīn*: “İşte adn cenneti budur, edebi olarak kalmak üzere girin oraya.” Bu ibare, başına “*Hāzihī*” getirilip Tâhâ Sûresi 76. ayette geçen “*cennātü adnin*” (Burası adn cennetleridir.) ifadesinin yanına, Zümer Sûresi 73. ayette geçen “*fedhulūhā hālidīn*” (Öyleyse ebedi olarak ona girin.) ifadesini de eklemek suretiyle oluşturulmuş bir ibaredir.

4 *Küllü şey’in hālikün*: “Her şey helak olacaktır.” Kasas Sûresi 88. ayetten iktibas. (Kur’ân: Kasas/88).

5. Kıblemüzdür şüretüñ *elḥamdülillāh* ey nigār
Tā-ebed *ıyyāke na'būd min cemālik nesta'ın*
6. Nūn u 'aynuñ mīm ü dālūñ *tilke āyātü'l kitāb*
Levh-ı mahfūz oldu yüzüñ *ve hüve Kur'ân mubîn*
7. Nefḥa-i 'Î sā gelür şîrîn lebüñden cânlara
Şābit oldu çün(kim) lebüñdür meḥbîṭ-ı Ruḥū'l-emîn
9. Hūr-ı 'aynūñ şüreti āyîne oldu ḥüsnüñe
Ol sebebdan ḥalka mergüb oldu Ḥaḫdan ḥūr-ı 'ayn
10. Ey lebüñ şānuñda nāzil āyet-i yuḥyi'l-'ıẓām
Cān mıdur yā Rab lebüñ yā ḥālîḫ-ı cān-āferîn
11. Mālîkü'l-ḥüsn oldu ey dilber cemālūñ tā-ebed
'Āşîkuñ dîni budur buldı **Nesîmî** yevm-i dîn

134.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Hoş kıyāmet ḳadd-i bālādur boyuñ
Sidre-i Ṭübādan a'lādur boyuñ
2. Bir gül-endām serv-i ra'nādur boyuñ
Zāt-ı vāhid ferd-i yektādur boyuñ

135.

[Nesîmî]

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ey şifātuñ baḥr zātuñ gevher-i zāt-ı Hudā
Ma'den-i faẓl-ı vücūduñ yā Resūl-i kibriyā
2. 'Ālemüñ cismi vü cāmı senden ötri oldu bil
Seyyid-i kevneyn-i 'ālem yā Muḥammed Mustafā
3. Küntü kenzüñ ma'deni senden açıldı 'āleme
Ey beyānuñ 'ilmidür şimdi delîl ü reh-nümā

5 9. beyit D.
ıyyāke na'būd min cemālik nesta'ın: "Biz yalnız sana ibadet eder ve cemalinden sana sığınırız." Bu ibarenin *ıyyāke na'būd* kısmı Fâtihâ Sûresi 5. ayetten iktibastır.

6 5. beyit D.
ve hüve Kur'ân mubîn: "Apaçık Kur'ân'dır." Bu ibare, Yâsin Sûresi, 59. ayetten iktibastır. Ayette ilgili kısım şu şekilde geçmektedir: "Vemâ 'allemnâhu-şşi'ra vemâ yenbegî leh in *huve* illâ zikrun ve *kur-ânun mubîn*." (Kur'ân: Yâsîn/69).

7 6. beyit D. çün: kim D.

9 8. beyit D.

134. 104^a ?

135. 104^b Nesîmî (Seyyîd Nesîmî, D. s.173) (Ayan: 2002).

1 yā: ey D.

4. Şüretüñ Tāhā vü Yāsīn ey *elem neşrah* saçuñ
Ferteķib mā fi's-semā ey duḡānuñ *ķul kefā*
5. Kaşlaruñ *innā feteḡnā* ey cemālüñ kâf imiş
Ey boyuñ hem çün tebārek geldi Sidrü'l-müntehā
6. Aḡseni taķvīm sensen zülf-i 'anber-sāye gör
Ey yüzüñ *Şaķķa'l-ķamer* çün toḡdı *veşşemsü'd-duhā*
7. Mā'den-i cūd u seḡāsan ey velāyet meskeni
Hel etā şānuñda geldi yā 'Aliyyü'l-Mürtażā
8. Fāṭıma ma'süm olupdur hem Ḥadīce maḡremüñ
Ol biri ḡayru'n-nisādur bu biri faḡru'n-nisā
9. Gel bu ḡayret baḡri içre tā ki gör bak kim ne var
'İşķ elinden aḡu içti ol Ḥasan ḡulķ-ı rızā
10. Kāfir-i nefsüñ elinden ķurtulagör ey azīz
Ger şehid olmaķ dilerseñ çün Ḥüseyn-i Kerbelā
11. Ādem ü 'ālem deminden Şems-i Zeyne'l-Ābidīn
Ol Muḡammed Bāķır'dur *maḡrem-i zü'l-kibriyā*
12. Evvel āḡır zāḡir ü bāṭın bulardır her ne var
Ca'fer ü Mūsa Kāzım şeh 'Alī Mūsa'r-Rızā
13. İbn-i hādīdür Taķiyyā hem 'Aliyyā bā Naķī
Müctebādur muķtedādır müctebādur muķtedā
14. 'Ālem ü Ādem deminden ey ki Seyyid 'Askerī
Mehdī-i şāḡib-zamānsın yā Muḡammed Muştafā
15. Derd-mend oldı vüçüdüm sensüz ey ḡüsn-ü ḡasen
Ḥālime seyrden nażar oldı bulam 'ayn-ı safā
16. Çün **Nesīmī** maḡşerüñ cāmından içdi Kevser'i
Sırrı keşf oldı ķalub buldı vaḡdet bā-rehā

- 4 3. beyit D. elem neşrah saçuñ: resül-i mu'teber D. // duḡānuñ: cemālüñ D.
elem neşrah: "(Biz senin göḡüsünü) açmadık mı? İbare, İnşirāḡ Sûresi 1. ayetten iktibastır. (Kur'ân: İnşirāḡ/1). / *Ferteķib mā fi's-semā* ibaresindeki ferteķib ifadesi, Duhan Sûresi 59. ayetten iktibastır: "Biraz bekle." (Kur'ân: Duhan/59). / *ķul kefā*: "De ki: (Benimle sizin aranızda şahit olarak Allah) yeter." (Kur'ân: İsrā/96).
- 5 4. beyit D. Kaşlaruñ: Şüretüñ D.
innā feteḡnā: "Elbette biz (sana apaçık bir fetih) verdik." Fetih Sûresi 1. ayetten iktibastır. (Kur'ân: Fetih/1).
- 6 5. beyit D. zülf-i 'anber-sāye gör: elem neşrah saçuñ D.
veşşemsü'd-duhā: "Güneşe ve onun aydın sabahına andolsun." Şems Sûresi 1. ayetten iktibastır. (Kur'ân: Şems/1).
- 7 8. beyit D.
Hel etā: "(Anılmaya değer bir şey deḡilken, insanın üzerinden "dehr"den bir zaman gelip) geçmedi mi?" İnsan Sûresi 1. ayetten iktibas. (Kur'ân: İnsan/1).
- 8 9. beyit D. maḡremüñ: muḡterem D. // Ol biri ḡayru'n-nisādur: Ma'den-i ḡayru'n-nisādur D.
- 9 10. beyit D. ḡayret baḡri: baḡr-i ḡayret D. / tā ki gör bak kim ne var: ṡala gördil kim nedür D.
- 10 11. beyit D. ķurtulagör ey azīz: gel oda gir ey göñül D.
- 11 12. beyit D. Ādem ü 'ālem deminden: Ādem-i Āl-i ābādur D.
- 12 13. beyit D. Evvel āḡır zāḡir ü bāṭın bulardır her ne var: Evvel ü āḡır olardır zāḡir ü bāṭın olar D. // Ca'fer ü Mūsa Kāzım şeh 'Alī Mūsa'r-Rızā: Ca'fer-i Şādık çü Kāzım hem 'Alī Mūsā'rRızā D.
- 13 14. beyit D. İbn-i hādīdür Taķiyyā hem 'Aliyyā bā Naķī: Ḥusrev-i her dü mekāndur çün Taķī vü bā Naķī D. // müctebādur muķtedā: muķtedādur müctebā D.
- 14 Bu beyit divanda mevcut deḡildir.
- 15 17. beyit D. sensüz ey ḡüsn-ü ḡasen: müstemendem sensüzün D. // Ḥālime seyrden nażar oldı bulam 'ayn-ı safā: Kim ki saña nāżır ola ol olur 'ayn-ı safā D.
- 16 18. beyit D. cāmından: ḡaşrinden D.

136.

[Nesîmî]

Fe'îlâtûn fe'îlâtûn fe'îlâtûn fe'îlûn

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Lebûñe ehl-i nazar çeşme-i hayvân didiler
Gerçi cennet hûrîsi cümle saña cân didiler
2. Seni bu hüsn ü cemâl ile bu luţf ile gören
Korkdılar Hâk dimege döndiler insân didiler
3. Şûretüñ vaşfını her tã'ifeden kim şordum
Mü'minüñ gözgüsi vü şûret-i rahmân didiler
4. Sünbülüñ hâli perîşân didiler hâl ehli
Allâh Allâh niçün müşke perîşân didiler
5. Bir kıluñ kıymetini her kime şordumsa dedi (anı)
Genc-i Kârûn ile biñ mülk-i Süleymân didiler
6. Rakîbüñ adını 'âşıklara şorma ki nedür
İşiden cümle ne kâfir ne Müselmân didiler
7. Şek degül ki yüzüñi görmemiş anlar ki seni
Hûriye beñzedüben Yûsuf-ı Ken'ân didiler
8. Lebleriñ vaşlına irmek baña müşkil görünür
Gerçi şoranlar anı dil ile âsân didiler
9. Ağzuñ esrârına endîşe kaçan vâkıf ola
Ki 'uķûl ehli aña nokta-i pinhân didiler
10. Ey Nesîmî dem-i 'Î sâ degilse nefesüñ
Nefesi toğrılar aña ne içün cân didiler

137.

[Nesîmî]

Fâ'îlâtûn fâ'îlâtûn fâ'îlâtûn fâ'îlûn

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Yüzüñi bendeñ nihân itmek dilersen itmegil
Gözlerüm yaşın revân itmek dilersen itmegil
2. Cānumı vaşluñ şarābından ayırduñ ey şanem
'Aynumı gevher-feşân itmek dilersen etmegil

136. 105^a Nesîmî. (Ayan: 2002).

Bu gazel divanda mevcut değildir.

137. 105^b Nesîmî (Seyyîd Nesîmî, D. s.463) (Ayan: 2002).

Bu gazel divanda 11 beyittir.

1 bendeñ: menden D.

2 3. beyit D.

3. Koymuşam 'ışkuñda ben cān ü cihānuñ varını
Cān nedür kim kaçd-ı cān itmek diler sen itmegil
4. Yandurur cānumı 'ışkuñ kim 'ayān oldu nedür
Anı rüsvā-yı cihān itmek diler sen itmegil
5. Her kazānuñ okına kılduñ nişāne sen beni
Ol nişānı bî-nişān itmek diler sen itmegil
6. Toğruyam 'ışkuñda ok teg gözlerüñ tanuğ durur
Kaddümi niçün kemān itmek diler sen etmegil
7. Çün yāķin buldı Nesīmī 'ışkuñı oldu ğanī
Ol yakını sen gümān itmek diler sen etmegil

138.

[Nesīmī]

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Şüretüñüñ şafhasında gör ne yazmış ol kadīm
Okıdum ol haṭṭı *bismillāhirrahmānirrahīm*
2. Alnuña *el-ḥamdüli'llāh* yazdı *rabbü'l-'ālemin*
Didi 'ışkuñ bu içün *hāzā şırātu'l-müstakīm*
3. Şüretüñ māhiyyetin tefsīr ider *innā fetaḥ*
Hüsnuñüñ keyfiyyetidir [bes] *'alā ḥalk-ı azīm*
4. Kaşlaruñdur *kābe kavseyn* saçlaruñ *leylen ṭavīl*
Resm-i *ve ş-şems* oldu yüzüñ şol mübārek *elif cīm*
5. Mīm ağzuñdur senüñ *'aynen tüsemmā selsebīl*
Şimdi Kevşer la'lüñ oldu *küllü cennātü'n-na'īm*
6. Zülfüñe çün seyr kıldı şubḥ-dem bād-ı şabā
Şol sebebden tıldı 'ālem müşg-i reyḥān-şemīm

3 5. beyit D. ben: men D. / cān ü cihānuñ: kevn ü mekānuñ D.

4 8. beyit D. Yandurur cānumı: Yandurursan göñlümi D.

5 Divanda bu beyit mevcut değildir.

6 9. beyit D. Toğruyam: Toğruyan D. / ok teg gözlerüñ: oḡ teg kirpüğüñ D.

7 11. beyit D. 'ışkuñı oldu ğanī: ağzınuñ var olduḡım D.

138. 105^b Nesīmī (Seyyîd Nesîmî, D. s.531) (Ayan: 2002).

1 Okıdum: Oḡıdum D.

2 Didi 'ışkuñ bu içün: Koydı 'ışkuñ yolu çün D.

hāzā şırātu'l-müstakīm: "Ben'im dosdoğru yolumdur." Enam Sûresi 153. ayetten iktibastır. Ayetin meali şöyledir: "Gerçekten bu, Ben'im dosdoğru yolumdur. Ona uyun. başka yollara uymayın. Zira o yollar sizi, O'nun yolundan uzaklaştırır. O, size bunları öğütledi, umulur ki takvalı olursunuz." (Kur'ân: Enam/153).

'alā ḥalk-ı azīm: "(Sen kesinlikle) büyük bir ahlak üzerindesin." Kalem Sûresi 4. ayetten iktibastır. (Kur'ân: Kalem/4).

4 saçlaruñ: ü saçuñ D.

leylen ṭavīl ifadesi, İnsan Sûresi 26. ayetten iktibastır. Ayetin tamamının meali şu şekildedir: "Gecenin bir bölümünde O'na secde et ve gece uzunca O'nu tesbih et."

5 Mīm ağzuñdur senüñ: ol şol mīm-i femüñ D.

'aynen tüsemmā selsebīl ifadesi, İnsan Sûresi 18. ayetten iktibastır. Ayetin tamamının meali şu şekildedir: "Selsebil denilen bir pınardan." (Kur'ân: İnsan/18). // *küllü cennātü'n-na'īm*: "Nimeti bol olan cennet." Şuara Sûresi 85. ayetten iktibastır. Ayetin tamamının meali şu şekildedir: "Ve beni nimeti bol Cennet'in mirasçılarından kıl." (Kur'ân: Şuara/85).

6 tıldı 'ālem müşg-i reyḥān-şemīm: oldu 'ālem dā'imā 'anber-şemīm D.

7. Gel teraḥḥum kıl Nesîmî'ye ayā bedr-i münîr
Ger ḥaṭā kıldum ise (ben) *estağfiru'llāhi'l-'azîm*

139.

[Nesîmî]

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Gözlerüñ remzi mu'ayyen gösterür *ve'n-nāzi'āt*
Kaşlaruñ maḥhūr idüpdür leşker-i *ve'l-'ādiyāt*
2. Ṭal'atun kıblesine kıldılar cānlar sücüd
Müslimāt u mü'mināt u ṭayyibāt u 'abidāt
3. Ehl-i 'ulvî kavm-i süflî 'aql-ı küllî didiler
Yüzüne *şemsü'd-ḍuḥā* hem saçuna *ve'l-mürselāt*
4. Ger tefahḥuş kılsa kimse şark u ğarb u ṭül ü arz
Bulmayalar saña beñzer meḥar-ı mevcüd-ı zāt
5. Müşterî Merriḥ Zuḥal Zühre 'Uṭarid mihr ü mäh
Ḥüsnüne taḥsîn okurlar rub'-ı meskün şeş cihāt
6. 'Arz iderseñ kâmetüñden ḥaşr olur *yevmü'l-kıyām*
Söyleseñ Kevşer lebüñden maḥv olur āb-ı ḥayāt
7. Çün seni sevdi Nesîmî cāndan iy ārām-ı cān
Cān-ı cānānsen ḥaḳîḳat cānına cānlar zekāt

140.

[Revānî]

Mef'ülü fā'ilātü mef'ülü fā'ilün
Muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. 'Uşşāk oldı ḥalka-i zülfüñle Ḥayderî
Cem' oldı yine bir yire iḳlîm erenleri
2. Leşker çeküp gelürdi işigine ay u gün
Bir kez diyeydi ol şeh-i ḥübān bize beri
3. 'İşkî cihānda kendüye iş eyledi gönül
Böyle olur kişi olıcaḳ maslaḥat eri

7 Gel teraḥḥum kıl: Raḥm kılgıl sen D.

139. 106^a Nesîmî (Seyyîd Nesîmî, D. s.210) (Ayan: 2002).

1 remzi: gamzeñ D.

ve'n-nāzi'āt: "Andolsun (şiddetle) çekip çıkaranlara." Naziat Sûresi 1. ayetten iktibastır. (Kur'ân: Naziat/1). // *ve'l-'ādiyāt*: "(Soluk soluğa) koşan atlara andolsun." Adiyat Sûresi 1. ayetten iktibastır. (Kur'ân: Adiyat/1).

2 Divanda bu beyit mevcut değildir.

ve'l-mürselāt: "(Art arda) gönderilenlere andolsun." Mürselât Sûresi 1. ayetten iktibas. (Kur'ân: Mürselât/1).

5 4. beyit D.

6 5. beyit D. kâmetüñden: kâmetüñi D.

yevmü'l-kıyām: Kıyamet Günü. bu ifade, Kıyâme Sûresi 1. Ayetten iktibastır. Ayetin tamamının meali şöyledir: "Hayır, Kıyamet Günü'ne yemin ederim." (Kur'ân: Kıyame:1).

7 Çün seni sevdi Nesîmî cāndan iy ārām-ı cān: Sevdi gönünden Nesîmî seni ey ārām-ı cān D. // cānına: cismüne D.

140. 106^a Revānî (Revânî, D. s.450) (Avşar: 2017).

1 yine bir yire: bir yire yine D.

4. Mülk-i cemāli leşker-i haṭdur bozan yıkan
Mısr üstine çekildi yine Hind leşkeri
5. Gördüm **Revānī** şî'rün okur bir güzel bugün
Başında mäh-ı nev gibi tāk-ı kalendarī

141.

[Nesîmî]

Müfte'ılün fā'ilün müfte'ılün fā'ilün
Münserih - + + - / - + - / - + + - / - + -

1. Çeşme-i hayvān benem bendedür āb-ı hayāt
Ṭur nice bir yatasan *fī'z-zulumāt-i memāt*
2. Cennet ü hūrī benem Kevser ü Ṭübā benem
Nār[1] vü nūrı benem hem şusuzam hem Fırāt
3. Çarḥ-ı Mu'allak benem fā'il-i muṭlak benem
Ḥaḳḳ ileyim Ḥaḳ benem āyet ile beyyināt
4. Bağ ile bustān benem tāze gülistān benem
Kāfire Ṭūfān benem mü'mine Nūh u necāt
5. Kible-i ĩmān benem şüre-i Raḥmān benem
Levh ile Qur'ān benem hem orucam hem şalāt
6. Hücet ü burhān benem Mūsā-yı 'İmrān benem
Yūsuf-ı Ken'ān benem Mısr ile kand ü nebāt
7. Hem bitüren hem bütün hem yetüren hem yeten
Cümle benem cümle ben dehr ile hem kā'ināt
8. Genc-i nihān uş benem kevn ü mekān uş benem
Cümleye cān uş benem vācib ile mümkināt
9. Şem' ile pervāneyem hecr ile dūr-dāneyem
Mescid ü mey-ḥāneyem ma'bed ile Şūmenāt
10. 'Arş-ı münakkaş benem çār ile hem şeş benem
Hem ḥasenāt işlerem hem kıluram seyyi'āt
11. Bāy ile yoḥsul benem yolcu ile yol benem
Kim ki bu manşübeyi okımadı oldu māt
12. Mülk ile mālīk benem muḥy ü hālīk benem
Mürşid ü sālīk benem 'ābid ü aşnām-ı Lāt

141. 106^b Nesîmî (Seyyîd Nesîmî, D. s.211) (Ayan: 2002).
Divanda "ben" zamiri "men" şeklinde yazılmıştır.

3 Divanda bu beyit mevcut değildir.

4 6. beyit D.

5 3. beyit D. şüre-i Raḥmān: şüret-i Raḥmān D.

6 4. beyit D.

7 Divanda bu beyit mevcut değildir.

8 5. beyit D.

9 12. beyit D.

10 7. beyit D.

11 8. beyit D.

12 9. beyit D.

13. Kāf ile ‘anḳā benem āb ile saḳḳā benem
Cümlede Ḥaḳḳā benem uşta ṭanuk şeş cihāt
14. Haşr ile maḥşer benem şāhib-i Kevşer benem
Hem gezerem derbeder (k')ehl-i zekātem zekāt
15. *Aḥseni takvīme* çün kılmađı şeyṭān sücūd
Uyma aña secde it la‘netini nāra at
16. Kim ki dil-ārām ile ‘ömrini şarf eyledi
Her günü ‘ıyd oldu ‘ıyd gicesi Qadr ü Berāt
17. Mü’mine mü’mın gerek[dür] gözgüñ arıt gözgüñi
Tā bilesen sen seni zāt olasan hem şıfāt
18. Nefsini her kimse kim tanımadı şüphesiz
‘Ārif-i Rab olmadı bitmedi ol bī-Şebāt
19. Kendü vücūdında çün buldı **Nesīmī** seni
Şanmadı kim kendüdür maḥzar-ı envār-ı zāt

142.

Mısrī Efendi sellemallāh

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ol menem kim vāḳıf-ı esrār-ı ‘ilm-i ādemem
Kāşif-i genc-i ḥaḳīḳat hem ḥayāt-ı ‘ālemem
2. Bende maḥfī oldu ğaybü’l-ğaybuñ esrārı hemīn
Bendedür sırr-ı emānet aña kenz-i mübhemem
3. Ben cemāl-i Ḥaḳḳ’ı cümle şeyde zāhir görmüşem
Bu merāyāya anuñçün baḳtıgumda ḥurremem
4. Her sözüm miftāḥ-ı kufl-i *küntü kenz* olmuş durur
Hem dem-i ‘İsā ile her bir nefiste maḥremem
5. Cümle mevcūdātı virdüm ben vücūd-ı vāḥide
Zātı esmā vü şıfāt ile ḥālā yek-demem
6. Yirde gökde her ne [kim] var bağludur başı baña
Āşikāre vü nihāne ben ṭılısm-ı ā‘zāmam
7. Ben o **Mısrī**’yem vücūdum mısrına şāh olmuşam
Ḥādisim gerçi velī ma’nāda sırr-ı aḳdemem

13 10. beyit D.

14 11. beyit D.

15 it: kıl D.

18 bitmedi: yetmedi D.

19 Şanmadı kim: Bildi yakīn D.

142. 107^b Mısrī (Niyāzi Mısrī, D. s.248) (Erdoğan: 1993).

3 baḳtıgumda: baḳduğumca D.

143.

Mısrî Efendi Sellemallâh

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ben şanurdum 'âlem içre baña hîç yâr kalmadı
Ben beni terk eyledüm gördüm ki ağıyar kalmadı
2. Cümle eşyâda görürdüm hâr var gül-zâr yok
Hep gülistân oldu 'âlem şimdi hiç hâr kalmadı
3. Gice gündüz zâr u efgân eyleyüp inlerdi dil
Bilmezem n'oldı kesildi âh ile zâr kalmadı
4. Gitdi keşret geldi vahdet oldu halvet dost ile
Hep Hâk oldu cümle 'âlem şehir ü bazar kalmadı
5. Dîn diyânet âdet ü şöhet kamu vardı yile
Ey Niyâzî n'oldı senden gayrı dindâr kalmadı

144.

Mısrî Efendi

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. 'İlim baır u vücûd aşdâfınuñ dürdânesiyem ben
Ma'arif kenzi dil vaşşâfınuñ vîrânesiyem ben
2. Ledün 'ilmi katında müctehidler 'âciz oldılar
Velî 'ilm-i ilâhî'nüñ deli divânesiyem ben
3. Bi-küllî âlemüñ halkı bilürler bende bir derd var
Bilinmez sevdüğim kimdür kimin mestânesiyem ben
4. Birer hâle cihânuñ halkı bir bir râzî olmuşlar
Benüm bir hâle meylüm yok Hâk'ıñ bilmem nesiyem ben
5. Egerçi şüretâ âhırde geldüm 'âlem-i mülke
Ne mâziyem ne müstağbel her ânuñ ânesiyem ben
6. Ne Mısrî'yem ne Mehdî'yem ne 'İsâ'yem ne insânem
Bu yanan dâ'imâ şem'üñ velî pervânesiyem ben
7. Yitürdüm benliği benlik baña hâk benliğindendür
Tekellümde hitâb-ı gaybînüñ kâr-hânesiyem ben

143. 107^b Mısrî (Niyâzi Mısrî, D. s.309) (Erdoğan: 1993).

2 hâr: yâr D.

4 şehir ü bazar: çarşı bazar D.

5 gayrı dindâr: kayd-ı dindâr D.

144. 108^a Mısrî (Niyâzi Mısrî, D. s.272) (Erdoğan: 1993).

1 aşdâfınuñ: aşdâfı anuñ D.// vaşşâfınuñ: vaşşâf anuñ D.

2 Ledün 'ilmi: benüm 'ilmüm D.

3 4. beyit D.

4 3. beyit D.

6 7. beyit D.

7 6. beyit D. benliği: benliğüm D.// hitâb-ı gaybînüñ: hitâb-ı gaybetüñ D.

145.

İlahî-i Mısrî der-makâm

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + -

1. Varlığıñ maḥv eyleyüp meydāna gel
Lā vü illādan geçüp merdāne gel
2. Gel ḥaḳīkat 'ilmini sen de okı
Bir ḳadem baş mekteb-i 'irfāna gel
3. Zülmete Hızır ile gir gevher çıkar
Āb-ı ḥayvāndan içüp hem ḳana gel
4. Şer'i başa tāt idüp İskender ol
Geç otur taḥt-ı dile şāhāne gel
5. *Küntü kenzüñ* sırrını bildüñse ger
Şaḳla sırrı dime her nādāna gel
6. Ey **Niyāzi** bāş açuḳ dīvānesin
Nice bir dīvānesin uşlana gel

146.

Mısrî Efendi 'uşşāk

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Zāt-ı Ḥaḳ'dan maḥrem-i 'irfān olan añlar bizi
'İlm-i sırdan baḥr-ı bî-pāyān olan añlar bizi
2. Bu fenā güzlārına ṭālib olanlar añlamaz
Vech-i bāḳī ḥüsnine ḥayrān olan añlar bizi
3. Dünyā vü 'uḳbāyı ta'mir eylemekden geçmişüz
Her ṭaraftan yıḳılup vîrān olan añlar bizi
4. Biz şol abdaluz bıraḳtuḳ egnimüz[den] şālımız
Varlıgundan şoyınup 'üryān olan añlar bizi
5. Ḳahr u luṭfu şey-i vāḥid bilmeyen çekti 'azāb
Ol 'azābdan ḳurtılup sulṭān olan añlar bizi
6. Zāhidā ayıḳ yürürken añlamazsın sen bizi
Cür'ayı şāfî içüp mestān olan añlar bizi
7. 'Ārifüñ her bir sözünü duymaḡa insān gerek
Bu cihānda şanmanuz ḥayvān olan añlar bizi
8. Ey **Niyāzî** ḳaṭremüz deryāya şalduḳ biz bugün
Ḳaṭre nice añlasın 'ummān olan añlar bizi

145. 108^a Mısrî (Niyāzi Mısrî, D. s.239) (Erdoğan: 1993).

5 bildüñse: tıyduñsa D.

146. 108^b Mısrî (Niyāzi Mısrî, D. s.308) (Erdoğan: 1993).

1 Zāt-ı Ḥaḳ'dan: Zāt-ı Ḥaḳ'da D. // 'İlm-i sırdan: 'İlm-i sırda D.

9. Halkı koyup lā mekân ilinde menzil tütalı
Mıṣrîyâ şol cānlara canān olan añlar bizi

147.

Mıṣrî Efendi

7+7=14

1. Ey ʔarîkat erleri ey haḳîkat pîrleri
Bir nişan virüñ baña ol bî-nişan(um) ʔandedür
2. ʔandedür dostuñ ili ʔande açılır güli
Dost bağçesi [bülbüli] gül-i handān ʔandedür
3. Aradum baḫr(i) u berri bulmadum ben bu sırrı
Cism ü cāndan içre gizli sulṭān ʔandedür
4. Bildüm ki cān tendedür ten cān ile zindedür
Ammā n'idem bilmedüm cāna cānān ʔandedür
5. Niyāzî'ye cān olan sırrında sulṭān olan
Dîn ü hem îmān olan ol bî-mekân ʔandedür

148.

[Nesîmî]

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ey yanaḡuñ Tūr-ı Sînā v'ey ḡaṭuñ vaḡy-i ʔadīm
Ol tecellîden ger buldı Haḳḳa yol Mūsā Kelīm
2. Zülf [ü] ʔaş [u] kirpigüñdür yedi ḡaṭṭ Ümmü'l-Kitāb
Faẓl imiş ol faẓl-ı bismillāhirraḡmānirraḡīm
3. İstivā gör zāhir oldı ḡaḳ 'ale'l-'arş istevā
Müntehādur müntehādur münteḡā vechü'l-kerīm
4. Aḡmed-i Muḡtār gördi anda Haḳḳ dîdārını
ḡaṭṭ ü ḡalüñdür beyānı gör bu *cennātü'n-na'īm*
5. Cümle eşyā nāṭıḳ oldı vech-i ḡaḳtan lāyemūt
Vech imiş bāḳî serāy-ı cāvidān 'arşu'l-'aẓīm
6. Cümle eşyā zevc imiş sensin çü yektā Lemyezel
Gör yaḳîn ma'nā budur *ḡāzā şırāṭu'l-müstaḳīm*
7. Ey Nesîmî secde kıl şol dilberin dîdārına
Kim ki sācid olmadı oldı adı dîv-i racīm

7 duymaḡa: ṭuymaḡa D.

147. 108^b Mıṣrî (Niyâzi Mısrî, D. s.175) (Erdoğan: 1993).

148. 109^a Nesîmî (Seyyîd Nesîmî, D. s.515) (Ayan: 2002).

Divanda bu gazel 8 beyitten müteşekkildir. Divanda olduḡu halde Mecmuada olmayan şiir beyit sıra numarasıyla şu şu şekildedir:

6. *Rabbenā etmim lenā* andan bulındı *nūranā*
Gör bu ḡüsni kim dirildür der-zemān 'aẓm-i ramīm

149.

[Revānī]

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Diş bilersin ey göñül yāruñ leb-i handānına
Kim görüpdür kim kişi kaçd ide kendü cānına
2. Yāri benden tan degül ayırmağ isterse rakīb
Kaşd ider şeytān belī her mü'minüñ imānına
3. Va'de-i vaşl-ı nigāra ey göñül aldanma kim
Hūblar tırılmaz bilürsin 'ahdine peymānına
4. Şanuram kim desti dildāruñ gümişden şānedür
Nāz-ile dest urduğınca zūlf-i müşg-efşānına
5. Rūy-ı dilberler hayāliyle **Revānī** bu göñül
Döndi şol mir'āti çok āyineci dükkānına

150.

Müseddes-i Medhī

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

I

1. Çü gördüm dil-rübālardan dilā hergiz vefā gelmez
2. Anuñçün qalb-i maḥzūna nice demdür şafā gelmez
3. Bu pendü gūş iden dānālara derd ü belā gelmez
4. Ki ya'ni yaḥşī ādemden böyle kem edā gelmez
5. Vefā resmin mücerred fehmi idenlerden cefā gelmez
6. Aşıl azmaz cihānda merd-i kāmilden ḥaṭā gelmez

II

1. Şu kim yār-ı kadīmüñdür 'adū-yı bī-emān olmaz
2. Göñül sen ihtirāz itme saña andan ziyān olmaz
3. Meşeldür mā taḥaddümden bu söz hergiz yalān olmaz
4. Yamanlar yaḥşī vü yaḥşī olanlar hīç yaman olmaz
5. Vefā resmin mücerred fehmi idenlerden cefā gelmez
6. Aşıl azmaz cihānda merd-i kāmilden ḥaṭā gelmez

III

1. Marīz-i derd-i 'ışk olan kişi ister mi dermānı
2. Şeb-i vaşluñ soñında yok mıdur yā rüz-ı hicrānı
3. Cefāya şabr ider her dem anuñ kim ola iz'ānı
4. Oğur bu maṭla'ı gördüm bu dehrüñ bir sühan-dānı
5. Vefā resmin mücerred fehmi idenlerden cefā gelmez
6. Aşıl azmaz cihānda merd-i kāmilden ḥaṭā gelmez

149. 109^a Revānī (Revānī, D. s.371) (Avşar: 2017).

150. 109^b Medhī.

IV

1. Gerekse mısr-ı dilde Yūsuf-ı hüsni bahā olsun
2. Gerek rāh-ı mezelletde yatur bu bî-ķarār olsun
3. Gerekse pādīshāh olsun gerekse bir gedā olsun
4. Gerek bî-gāne ve'l-hāşıl gerekse āşinā olsun
5. Vefā resmin mücerred fehmi idenlerden cefā gelmez
6. Aşıl azmaz cihānda merd-i kāmilden ḥaṭā gelmez

V

1. Gerek bir ķāmeti tūba gerekse bir semen-būdur
2. Ya ḥod bāğ-ı melāḥatde gerekse serv-i dil-cūdur
3. Gerek a'lā gerek ednā gerekse bir melek-ḥūdur
4. Hele ey **Medhī**-i şeydā benüm de bildigüm budur
5. Vefā resmin mücerred fehmi idenlerden cefā gelmez
6. Aşıl azmaz cihānda merd-i kāmilden ḥaṭā gelmez

151.

[Mısrī]

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Elā ey Mürşid-i 'ālem ḥaber ver 'ilm-i Mevlā'dan
Elā ey mā'nā-yı Ādem ḥaber ver sırr-ı esmādan
2. Ne sırdur Ādem ü Ḥavvā ne sırdur '*alleme*'-*esmā*
Ne sırdır Sidre vü Tūbā ḥaber ver 'arş-ı 'ālādan
3. Kimüñdür feyz hem iḥyā nedür ya hem dem-i 'İsā
Nedür Meryem'deki deryā ḥaber ver Dürr-i Yektādan
4. Nedür Qur'an'ın esrārı nedir esrāruñ envārı
Nedür Mehdī'nüñ eṭvārı ḥaber vir sırr-ı İsrā'dan
5. Nedür dillerdeki 'ilmeyn ne yirdür *Mecma'a'l-baḥreyn*
Nedür hem remz-i Zülķarneyn ḥaber ver Hızır u Mūsā'dan
6. Ne yirdür merkez-i efnā ne deryā ḥalka-i vüstā
Bilinmez devre-i Kübrā ḥaber ver sen bu şuğrādan
7. Nedür **Mısrī** nedür Ken'an Selīm kimdür ya kimdür Ān
Ḥaber virdi bunu Kur'an ḥaber vir *seb-i kurrādan*

151. 110^a Mısrī (Niyāzi Mısrî, D. s.262) (Erdoğan: 1993).

3 4. beyit D. nedür ya hem dem-i 'İsā: ne sırdur hem dem-i 'İsā D.

4 6. beyit D.

5 3. beyit D.

6 5. beyit D.

152.

Muḥîṭî

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. 'Älem-i bi'l-ḳuvveden sî vü dü esmâdur ğaraż
Sî vü dü esmâ zuhûrından müsemmâdur ğaraż
2. Âdemüñ vechinde mektûb oldı Qur'an-ı azîm
Sûre-i *seb'a'l-meşânî*den haṭṭ-ı Havvâ'dur ğaraż
3. Zât-ı bî-hemtâyı görmekdür şîfâtta âşîkâr
Gelmeden çü şûret insâna ma'nâdur ğaraż
4. Nokṭa-i Hâk üzre dâ'im dönmede pergâr-ı çarḥ
Maẓhar-ı zât-ı Hudâ bir merd-i dâñadan ğaraż
5. Ey **Muḥîṭî** varlığından on sekiz biñ 'âlemüñ
Muşṭafâ vü Murtezâ vü âl-i tâhâdur ğaraż

153.

Uşûlî Raḥmetu'llâhi 'Aleyh

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün
Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Buyurmuşsın işigümde gelüp kemter 'abîd olsun
Ben eksüklî ḳulı arturmaduñ 'ömrün mezîd olsun
2. Bu ḥüsn ü bu cemâl ile güzeller şâhısın şâhum
Yoluñda cân u baş terkini urmayan Yezîd olsun
3. Ayağuß toprağuß ger gevher-i maḳşûd bilmezsem
Bu deryâ-yı havâdisde vücûdum nâ-bedîd olsun
4. Ḳul olmayan ğam-ı 'ıṣṣa velâyet şâhı olmazmış
Gerek Bağdâd şehrinde Cüneyd ü Bâyezîd olsun
5. Açar gönlini bir tatlu dil ile yâr Uşûlî'nüñ
Gerek endîşe bâbında nice yüz biñ kilîd olsun

154.

Uşûlî

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Cân u dilden yâr kim ey yâr senden dönmezem
Tîğ-ı miḥnetle yüregüm yar senden dönmezem

152. 110^a Muḥîṭî (Muḥîṭî, D. s.182) (Tataroğlu: 1995).

3 çü: bu D.

4 merd-i dâñadan: merd-i dâñadur D.

153. 110^b Uşûlî (Uşûlî, D. s.255) (İsen: 2020).

154. 110^b Uşûlî (Uşûlî, D. s.248) (İsen: 2020).

2. Müdde'iler dār-ı dünyāda beni Maṣṣūr-vār
Boğazumdan itseler ber-dār senden dönmezem
3. Āsitānuñ kıble-gāhumdur yüzüm döndürmezem
Hem be-Ḥaḥḥ-ı Aḥmed-i Muḥtār senden dönmezem
4. Şimdi mi didüm belī ancak belā-yı 'ışkuña
Tā ezelden itmişem ikrār senden dönmezem
5. Ben Uṣūlī'yem eger biñ kerre kesseñ başumı
Yine dilümde budur güftār senden dönmezem

155.

Nizāmī

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ey cemālūñ āyeti 'unvān-ı dīvān-ı kādīm
Kaşlaruñ tuğrası *bismillahirrahmānirrahīm*
2. Seni bu ḥüsn ile görürken hevādan şeyḥ-i şehir
Tevbe 'arz eyler baña *estağfurullāh el-aẓīm*
3. Lām-ı zülf-i ser-nigün naḥşına ol dūr-dānenüñ
Ey raḥīb el şunma kim *lā teḥrabū māle'l-yetīm*
4. Hālūñ ol Hindū ki Rūm ilinde tutmuşdur maḥām
Zülfüñ ol ṭāvūs kim gülşende olmuşdur muḥīm
5. Nāfe-i Çinī şaḥuñdan guşşadur līkin Hıṭā
Nergis-i şehla gözüñden nüṣhadur ammā saḥīm
6. Görseñ ey dilber ki sensüz nicesi 'ayş iderem
Eşḥ sākī āh muṭrib nāle hem-dem ḡam nedīm
7. Mihnet ü derd ile pür-nemdür Nizāmī'nüñ gözi
Ṭutalı gözde maḥām ol kaşları nün aḡzı mīm

3 kıblegāhumdur: kıblegāhından D.

155. 111^a Nizāmī (Karamanlı Nizāmī, D. s.177) (İpekten: 2020).

2 ḥüsn: luṭf D.

lā teḥrabū māle'l-yetīm: "Yetimin malına yaklaşmayın." Enam Sûresi 152. ayetten iktibastır. Ayetin tam meali şu şekildedir: "Olgunluk çağına erişinceye kadar, iyiliği için olmadıkça yetimin malına dokunmayın. Ölçü ve tartıyı hakkaniyetle yapın. biz, gücünün yettiğinden fazlasını kişiye teklif etmeyiz. Yakın akrabalarınız da olsa konuştuğunuz zaman adaleti gözetin. Allah'a verdiğiniz sözü tutun. O, size bunları böylece öğütte bulundu, umulur ki öğüt alırsınız." (Kur'ân: Enam/152).

4 6. beyit D.

5 4. beyit D. guşşadur: kışşadur D. / līkin: lākīn D. / Hıṭā: ḥaṭā D.

6 5. beyit D.

156.

Nizâmî

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Zülfüne misk-i Hıṭā demek haṭādur dostum
Sidreden ḳaddüñ hevāsı müntehādur dostum
2. Şaçlarıñ *ve'l-leyli yağşā* dişleriñ *ve'n-necm(i)dür*
Ṭal'atuñ *ve'ş-şems* alnuñ *ve'd-duḥā*dur dostum
3. Ğamzenüñ her nāvegi tîr-i ḳazādur 'āşıḳa
Zülfünüñ her tāresi dām-ı belādur dostum
4. Zaḥm kim ğamzeñ urur 'ayn-ı devādur sîneme
Cevr kim la'lüñ ḳılur mahz-ı vefādur dostum
5. Lebleriñ ḳüt-ı revān mı yoḥsa yāḳūt-ı revān
Bilmedügin her kişi şormak revādur dostum
6. Ṭañ mıdur ger meyl iderse cān leb-i cān-baḥşuna
Çünki bu bīmāra ol ḍārü'ş-şifādur dostum
7. Cān u dilden yād olupdur şöyle kim yād eylemez
Tā **Nizâmî** 'ışkuñ ile āşinādur dostum

157.

Yetimî Raḥmetu'llāhi 'Aleyh

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün
Hezec + - - - / + - - - / + - -

1. Şu kim tekmîl-i 'irfān eylemişdür
Çeküp kendüyi pinhān eylemişdür
2. Cihān u ehline idüp vedā'ı
Enîsin fikr-i sübhān eylemişdür
3. Der-i maḳşūda el irgürmek için
Gözi yaşını 'ummān eylemişdür
4. İçüp cām-ı muḥabbetden şarābı
Özini mest ü sekrān eylemişdür
5. Yāḥud dīvāne-veş şehri vü ḥalkı
Ḳoyup 'azm-i beyābān eylemişdür
6. Veya geşt eyleyüp şehir-i vücūdın
Nişān-ı seng-i ṭıflān eylemişdür
7. Yüz urup ayağına ḥāş u 'āmmuñ
Özin ḥāk ile yek-sān eylemişdür

156. 111^a Nizâmî (Karamanlı Nizâmî, D. s.184) (İpekten: 2020).

1 misk-i Hıṭā: müşk-i Hıṭā D. // hevāsı: nihālî D.

157. 111^b Yetimî (Yetimî, D. s.152) (Piroğlu: 1996).

8. Televvün resmini daḥi bu ḥalkā
Der-i temkīne der-bān eylemişdür
9. Cemāli ḥāk-pāyı ey **Yetīmī**
Seni başuna sulṭān eylemişdür
10. Dile der-gāh-ı ḥāşşından rızāsın
Ki ‘amma luṭfın iḥsān eylemişdür

158.

Sürürī

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Biz ezelden tā ebed meydāne gelmişlerdenüz
Şah-ı Merdān ‘ışkuña meydāne gelmişlerdenüz
2. Kılmağa Ḥaḳḳ'dan Kelāmullāh-ı nāṭıḳ şerḥini
Rūḥ-ı Quds'üz kim ruḥ-ı insāna gelmişlerdenüz
3. Ğayb-ı muṭlaḳdan temāşā-yı ruḥ-ı zībā içün
Biz şehādet mülkine seyrāna gelmişlerdenüz
4. Kā’inatı şuret-i Raḥmāna tebdīl eylerüz
Kim beyān-ı ‘ilmü’l-Ḳur’āna gelmişlerdenüz
5. Bir mu’abbīr ṭurranuñ küfrine āmennā diyüp
Ḥaḳḳa teslīm olmuşuz imāna gelmişlerdenüz
6. Sāḳī-i bāḳī meyinden mest olub geçmekdeyüz
Na’ra-i mestān urup mestāne gelmişlerdenüz
7. Ey **Sürürī** ‘iyd-i ekberdür cemāli dilberüñ
Biz bu ‘iyd-i ekbere ḳurbāna gelmişlerdenüz

159.

Hilālī

Mefā’ilün mefā’ilün mefā’ilün mefā’ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Ruḥı ol āfitābuñ kim yed-i beyzā-yı Mūşā'dur
Dehānı sūre-i Meryem ḥaḳı mīm-i Mesīḥā'dur
2. Felekde zeyn olup yir yir degüldür ey melek encüm
Temāşā itmege mihr-i cemālūñ çeşm-i Ḥūrā'dur
3. N’ola ehl-i nazar gözlerse naḳş-ı ḥüsn-i taşvīrūñ
Ğaraż deyr-i cihānda ey büt-i ra’nā temāşādur
4. Nice merdümeleri yaşum ḥazer kıl ğarḳa vermişdür
Benim iki gözüüm eşk-i revānum ‘ayn-ı deryādur

158. 111^b Sürürī.

159. 112^a Hilālī (Hilālī, D. s.98) (Yağmur: 1998).

2 zeyn olup: zeyn olan D.

5. Cemālî ‘aks-i mir’ât-ı muşaffâdur o meh-rûnuñ
Hilālî kubbe-i mînâda mihr-i ‘âlem-ârâdur

160.

[Hilālî]

Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Güzeldür kıadd-i mevzûnı ‘alâ bâli kıyâmetdür
Huşûşâ çeşm ü ebrûsı ne zâlimdür ne âfetdür
2. Helâk eylerse hışm ile beni ger çeşm-i hûn-rîzûñ
Keremdür ey gözüm nûrı hemân ‘ayn-ı ‘inâyetdür
3. Yiridür sînede rûh-ı revânum gibi şaklarsam
Hıdeng-i ğamzeñ ey kaşı kemân sehm-i sa‘âdetdür
4. Cefâlarla anuñ dâl ideyin kıaddin dimiş dildâr
Dilâ ol serv-i kıâmetden ne gelse dâl-i devletdür
5. Rûhı gün beñleri seyyâre hüsni bir muşavverdür
Hilālî ol kamer- tal‘at meh-i burc-ı melâhatdür

161.

[Hilālî]

Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Şalınan nâz ile ol serv-i hırâmân ancak
Yürüyen şîve ile âfet-i devrân ancak
2. Senüñ ey mäh-ı cihân mihr-i ruhuñ şevkınden
Hâk de bencileyin çâk-i girîbân ancak
3. Göricek la‘lûñ aķardı gözüm ey ‘arızı gül
Gülşen-i cânda biten serv-i hırâmân ancak
4. Ne haber virdi ‘aceb bād-ı şabâ zülfüñden
Sünbülûñ ey yüzi gül hâli perîşân ancak
5. Devr-i haddinde **Hilālî** görinen hâl-i siyeh
Âfet-i halk-ı cihân fitne-i devrân ancak

160. 112^a Hilālî (Hilâlî, D. s.99) (Yağmur: 1998).

4 serv-i kıâmetden: serv-kâmetden D.

5 muşavverdür: muşavver nûr D.

161. 112^a Hilālî (Hilâlî, D. s.120) (Yağmur: 1998).

3 aķardı: aķardı D.

5 Devr-i haddinde: Devr-i haddinde D.

162.

Güft-i Lālī

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Bir cemāl ehlinüñ oldı çünkü sulṭānı cemāl
Leşker-i hūbānuñ olsa ṭa'n mıdur ḥān-ı cemāl
2. Çün cemāl olmış cemāliyle cihānda ol şanem
Kim Hudā bu yüzden itmiş ism ile anı cemāl
3. Gün gibi tenhā olursa ṭa'n mı ol bedr-i münīr
Ḥüsn-ile yokdur cihānda çünki aḳrān-ı cemāl
4. Bī-miṣāl cemāl ile anı çünkim celīl
'İyd-i vaşlında olur 'ışk ehli kurbān-ı cemāl
5. Dutışup şem'-i cemāline yanar pervāne-veş
Şevk-ile şol kim ola bir gice mihmān-ı cemāl
6. Bir cemāl ehlini görse cān-ı dil olur esīr
Lā-cerem kimde olursa bu durur şān-ı cemāl
7. Görmedük gerçi **Lālī** biz cemālini anuñ
Vaşf-ile kılduk cihānda anı sulṭān-ı cemāl

163.

[Lālī]

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Kişi cānından ayrılmak nedür firḳat pıñarından
Ölümdür ölüm üstine vü gerekse diyārından
2. Kişi cān-ı 'azīzinden cüdā olup girü bulmak
Budur kim nāme-i vuşlat gele sevgili yārından
3. Dehānı āb-ı ḥayvāna anuñ teşbīh iden bī-cān
Ḥaberdār olmamışdur hīç cihānuñ yoğ u varından
4. Demi geh mest-i 'ışk olup gide ma'şūkına 'aşık
Gören dir şīrdır gūyā alıpdur bu şikārından
5. Revān oldı gözüm yaşı ḳad-i yādına ol servüñ
Şanaşın cūy-ı Ceyhūn'dur aḳar çeşmüm pınarından
6. Kişiy e mest olup olur hemīşe resm-i maḥmūrı
'Aceb budur ki mest(em) oldum anuñ çeşm-i ḥumārından
7. Ṭarīḳ-i 'ışk içinde ol mürīd mürted olmışdur
Ki 'ışkı var iken yārüñ aña būs u kenārından

162. 112^b Lālī.

4 Beytin ilk mısrasında vezinde aksama mevcuttur.

7 Beytin ilk mısrasında vezinde aksama mevcuttur.

163. 112^b Lālī.

8. Lâli'ye budur dâ'im māl u fikr ü endîşe
Ki yâre ire cān vire ölüpdür intizārından

164.

Müşemmen-i 'Âlî Raḥmetu'llāhi 'Aleyh

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

I

1. Yine bir şāha esīr itdi beni devr-i zamān
2. Yine bir āteş-ile oldı vücūdum sūzān
3. Ne nazīri bulınur ne olur aña aḳrān
4. İ'tikādum bu durur mişli bulınmaz el-ān
5. Nedür ol kāmēt-i bālā nedür ol ince miyān
6. Doğrısın söyleyelüm aña kıyās-ile hemān
7. Hecr-i Yūsuf'da benüm Yūsuf'umu görse 'ayān
8. Giryeden el yur idi Ḥazret-i Pīr-i Ken'ān

II

1. Luṭf u ḳahrını görüp vuşlat ile hicrānuñ
2. Gerçi çok mihrine dil virmiş idüm devrānuñ
3. Bu ḥarāretlerini görmemiş idüm anuñ
4. Böyle rüsvālığı olmazdı dil-i nālānuñ
5. Göremez kimse ne siḥr itdügin ol fettānuñ
6. Nāzı çok ḳanğı birin şerḥ ideyin ben anuñ
7. Böyle mümtāz güzel nādir olur dünyāda
8. Böyle meh-pāreye kim ḳādir olur dünyāda

III

1. Muttaşıl göñlüm alup ḳalbümi cezb itmekde
2. Ḥāne-i şabr ise vīrān oluban gitmekde
3. Nāzlar şīveler itdükçe işüm bitmekde
4. Gözi şeh-bāzı da cān murḡını ürkitmekde
5. Gice gündüz dile cevri eyleyüp incitmekde
6. Bezme geldükçe bu ben 'āşıkı seyr itmekde
7. Gitdi zulm ile ḥarāb oldı dil-i vīrānum
8. Ağlasam miḥnetle ḥande ider cānānum

IV

1. Ğayre dil virme diyü baña naşīhatler ider
2. Benden artuḳ baña ol 'arz-ı maḥabbetler ider
3. Ḥīlelerle dil ü cān mülkini ḡāretler ider
4. Göñlümi almada görseñ ne zarāfetler ider

8 Beytin ilk mısrasında vezinde aksama mevcuttur.

164. 113^a 'Âlî (Gelibolulu 'Âlî, D. s.450) (Aksoyak: 2018).

Divanda "Müşemmen Der-vaşf-ı Maḥbûb-ı Ḥod." başlığı ile kayıtlıdır.

I/4 meşeli: mişli D.

I/5 ince miyān: nāzla ān D.

I/6 Doğrısın söyleyelüm: Toğrısın söyleyeyin D.

II/3 görmemiş: görmiş D. / anuñ: cānānuñ D.

II/5 Göremez: Bilemez D.

II/6 ḳanğı: ḳanḳı D.

III/6 'āşıkı: 'āşığı D. / seyr itmekde: serkitmekde D.

III/7 dil-i vīrānum: dil-i nālānum D.

5. Gerçi halk içre baña luṭf u ri'āyetler ider
6. Dem olur ḡamze-i cebr ile ihānetler ider
7. Kimseler tāze civān sevmeye meyl eylesesün
8. Tıfl-ı nev-reste seven vaşlına irem dimesün

V

1. Tūtalum şīve vü nāz ile helāk ide seni
2. Düşmeye gerdenime kākül-i 'anber-şikenı
3. Dem-i vuşlatda girüp aramuza pīrehenı
4. Kōmaya sīneye şarmaḡa o nāzük bedenı
5. O maḡalde baña yüz virmeye vech-i ḡasenı
6. Ne benı koya anuñ ḡamzesı 'Ālī ne seni
7. Ben kulum cevır ü cefāsından anuñ aḡlamazın
8. Terk idüp ol şanemi ḡayrıya ḡōñül baḡlamazın

165.

Ġazel-i 'Ālī

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Şafā-yı şubḡ-ı vaşl āyīne-i 'ālem-nümā ancak
Cefā-yı şām-ı hicrān da ḡörünmez bir belā ancak
2. Mihnet-i baḡr-i cūşān olmaḡa sākin gerek 'āşık
Ne lāzım bād-ı āḡ ey dil o bir zā'id hevā ancak
3. Ḥaşīr-āsā eyler üstüḡānum ḡāk-i rāḡında
Benı ḡördükçe dilber ṭa'n idüp dir bu riyā ancak
4. ḡōñül iḡlīmün ma'mūresi çün āña diñ şendür
Ḥaṭun min vech ol 'ālemde ḡaṭṭ-ı istivā ancak
5. Mihnet bir devāsız derd iken bilmem ne ḡikmetdür
Gedālar pādşālar āña lā-büdd mübtelā ancak
6. Ġarībin aḡladur āḡyārı ḡandān eyler ol cānān
Hemān cevır ü cefāsı ol sitem-kāruñ baña ancak
7. Ezel nūr-ı nebī sırr 'Ālī'den behre almışsın
Anuñçün maḡlasuñ 'Ālī vü nāmuñ Muşṭafā ancak

IV/6 ḡamze-i cebr ile ihānetler: ḡamzeler ile ne ihānetler D.

IV/7 eylesesün: itmesün D.

IV/8 irem: irsem D.

V/2 Düşmeye gerdenime:düşmege gerdenüne D.

V/4 Kōmaya: Koymaya D.

V/6 Divanda benı ve seni kelimelerinde takdim-tehir vardır.

165. 113^a 'Ālī (Gelibolulu 'Ālī, D. s.820) (Aksoyak: 2018).

Mecmuada Ġazel-i 'Ālī başlığı ile verilen bu gazel, divanda "Der-muḡābil-i Şi'r-i Bākī" Efendi başlığıyla kayıtlıdır.

1 Cefā-yı şām-ı hicrān: Ḥayāl-i şām-ı hicrān D.

2 Mihnet-i baḡr-i cūşān: Maḡabbet baḡrı cūvān D.

3 ḡāk-i rāḡında: ḡāk-rāḡında D. // Beni: Yine D.

4 diñ: dil D.

5 Mihnet: Maḡabbet D.

6 cānān: ḡāle D.

7 Ezel nūr-ı nebī sırr 'Ālī'den behre almışsın: Ezel nūrını sırrı 'Ālī'den behre almışsın M.

8. Ğubāruñ irte bir gün tūtiyā-yı çeşm olur amma
Başiretsizlerüñ 'aynında şimdi hep hebā ancak

166.

Terci'-i Bend-i 'Alī Efendi Raḥmetu'llāhi 'Aleyh

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec -- + / + -- + / + -- + / + --

I

1. Bir gün felegüñ ḥālī beni eyledi ğam-ġīn
2. Ten kişverini seyle virüp dīde-i nem-ġīn
3. Aḥvālūmi fikr eyler iken yāduma geldi
4. Gördüm gözile yir beni bu çarḥ-ı şuver-bīn
5. Eyā kanı Dārā vü Ferīdūn u Sikender
6. Ḥāk içre yatur bī-ḥoş olup bunca selāṭīn
7. Ne ḥayl u ḥaşem var bile ne ṭabl u 'alem var
8. Gitmiş bu riyāset bu kadar ṭavr bu āyīn
9. Bir zerreye düş oldı gözüm aḥḳar u nā-çiz
10. Remz ile beyān itdi baña bir nice āhın
11. Didi gör a ḥurşīd-i cihān-tābı felekde
12. Her şubḥ giyer başına bir efser-i zerrīn
13. Kevkepleri maḥv eyler alur başına tācın
14. Şad çāk ider egninde ḳomaz cāme-i sīmīn
15. Aḥşam olıcaḳ yine irür burc-ı zevāle
16. 'Ālemde naşīb olmaz aña zerrece temkin
17. Peyġüle-i ḥāk içre yatur kendüsi lertzān
18. Nūrını ider māh-ı şeb-ārāsına ta'yīn
19. Ḥallāk-ı cihān 'āleme ḳılduḳda tecellī
20. Her şey'i birer ḥāl ile ḳılmış mütesellī

II

1. Kimi gül-i ḥandān u kimi bülbül-i nālān
2. Kimisi neşāt üzre kimi ḥüzn ile giryān
3. Cem cāmına ṭālib kimisi ḳaşr-ı şafāda
4. Ğuşşayla kimi cür'a gibi ḥāk ile yeksān
5. Aç cān gözini āyīne-i dehre naẓar ḳıl
6. Bir kimsede gör kim ne kadar şekl nümāyān

8 tūtiyā-yı çeşm: kuḥl-ı çeşm-i cān D.

166. 113^b 'Alī (Gelibolulu 'Ālī, D. s.491) (Aksoyak: 2018).

Mecmuada Terci-i Bend-i 'Alī Efendi raḥmetu'llāhi 'aleyh başlığıyla verilen şiir, divanda Et-tercī' Fī-rumūzātü's-şuḫfiyye başlığıyla verilmiştir.

I/3 Eyā: Āyā D.// bī-ḥoş: bī-ḥod D.

I/4 ṭavr bu āyīn: ṭarz-ı nev-āyīn D.

I/5 düş: ṭüş D. // bir nice āhın: niçe berāḥīn D.

I/6 gör a: göre D.// başına: farḳına D.

I/7 başına: başını D.

I/9 ta'yīn: telḳīn D.

II/1 ḥüzn ile giryān: gül gibi ḥandān D.

II/2 ṭālib: mālīk D.

II/6 kiminüñ: kimini D.

II/8 ḳazāda: ḳafāda D.

7. Āllām-ı felek kimisinin cānına geçmiş
8. Kimisi riyāset talep eyler kimi 'unvān
9. Kimisi kazā tīrine cānın siper itmiş
10. Der-gāh-ı tevekkülden alur rızkını pinhān
11. Gördüm kiminüñ bezm-i fenādan haberi yok
12. Esrār-ı muhabbetle olup vālih ü hayrān
13. Kimisi temennā-yı vişāl üzre dem-ā-dem
14. Kimisini hākister ider āteş-i hicrān
15. 'Ömr ise tek-a-pūda ecel ise kazāda
16. Cān ise tarab-hānede gerdün ise gerdān
17. Hemvār degül hāşılı ahvāl-i halāyık
18. Bir lahẓada biñ şekle girür şūret-i insān
19. Hallāk-ı cihān 'āleme kılduğda tecellī
20. Her şey'i birer hāl ile kılmış mütesellī

III

1. Kudret eli itdükde benüm hākümi taḥmīr
2. 'Işk āteşi itdi dil-i senginüme te'sīr
3. Bāb bāb zuhūr eyledi āşār-ı muhabbet
4. Bennā-yı revān kıldı beden kaşrını ta'mīr
5. Şol deñlü gönül bister-i hayretde yaturdı
6. K'uyḥudan uyarmazdı beni nāle-i şeb-gīr
7. Ru'yāda temāşā ider idüm bu cihānı
8. Bir kimse bulunmazdı velī eyleye ta'bīr
9. Gelmezdi ebed kāle daḥi hāl-i derūnum
10. Destümde idi gerçi ki ser-rişte-i taḥrīr
11. Deyr-i dile bir micmer-i gerdān idi nefsum
12. Ruhbān gibi kendüye iderdi beni teşhīr
13. Eşkāl ile memlū' idi cevlanuña icād
14. Mir'āt-i 'adem tolmuş idi şūret-i tezvīr
15. Bu maṭla'-ı ġarrāyı görüb levḥ-i ezelde
16. Bir pīr baña eyledi ma'nāsını tefsīr
17. Hallāk-ı cihān 'āleme kılduğda tecellī
18. Her şey'i birer hāl ile kılmış mütesellī

IV

1. Andan beri kim oldı beden kişver-i ābād
2. Vīrāndur aña nisbet ile ḳal'a-i pūlād
3. Bir sengini kim ilitimez hāne-i kalbüñ
4. Var kuvveti bāzūya getürse dil-i Ferḥād
5. Demler ola kim yine bu aḥkām ile anı

III/2 Bāb bāb: Yap yap D. // Bennā-yı revān: Bennā-yı ezel D.
 III/3 Şol deñlü: Her lahẓa D. // K'uyḥudan: Uyḥudan D.
 III/4 bu: dü D.
 III/5 6. mısra D. ser-rişte-i taḥrīr: ser-rişte-i tedbīr D.
 III/6 7. mısra D. kendüye: kendine D.
 III/7 8. mısra D. cevlanuña icād: cevlangēh-i icad D.
 III/8 9. mısra D.
 III/9 10. mısra D.
 IV/1 kişver-i ābād: kişveri ābād D.

6. Enfās-ı ecel zāhir olup eyleye ber-bād
7. Vaḥdet tutuḳından olımaḳ bir kiři bīrūn
8. Ḥalka nice yüzden görinür şuret-i îcād
9. Zāhirde bināsı kārgīr ele girmez
10. Bātında kimi ıuṭb-ı cihān kimisi evtād
11. Keşrī yoluna itmese eṭvār-ı ḥalāyık
12. İtmezdi kimi āḥ u fiḡān kimisi feryād
13. Geçmiş kiminüñ gerdenine ḥalka-i taḳyīd
14. İṭlaḳ serīrinde kimi ğuşşādan āzād
15. Rencīde ider kimi dilin ḥūn-ı ḳaderden
16. Kimisi olur ğuşşā vü ğam yimeye mu‘tād
17. Keşf eylediler ser-te-ser esrār-ı cihānı
18. Bu maṭla‘ı ger vird-i zebān idine zūhhād
19. Ḥallāḳ-ı cihān ‘āleme ḳıldıda tecellī
20. Her şey‘i birer ḥāl ile ḳılmış mütesellī

V

1. ‘Ālī gibi ḳıldunsa eger dīdeni pūr-nūr
2. Birdür saña rūşen ğün ile zūlmet-i deycūr
3. Dil bağlayıcı olma güzer-ġāḥ-ı cihāna
4. Çek yayuñı at nāvekūni niteki Mañşūr
5. Dayanmaġa sa‘y eyle[me] bālīn-i ḥuzura
6. Yād eyle şikest olduġını kāse-i Faġfur
7. Bir mūrçe-veş zāduñı cem‘ eyle cihānda
8. Bir dāne içün ğam yeme sermāda çü ‘uşfūr
9. Ta‘mīr ideġör kendüñi vīrān-ı dil itme
10. Ḳalbünde nihāndur nice gencīne-i ma‘mūr
11. Himmət ‘alemin naşb ideġör deşt-i vücūda
12. Tā kim olasın ‘asker-i ā‘māl ile Mañşūr
13. Çek pāyuñı dāmāna ḳamu ḥālüne şükr it
14. Dime bu gedādur bu ġanī bu şeh-i maġrūr
15. Mā fevḳine reşk eyleme mādūna naẓar ḳıl
16. Tā kim saña meḳşūf ola mañşūr ile maġfūr
17. Şal gerden-i teslīmüñi zencīr-i ḳazāya
18. Oldıysa ne ğam kimisi maḥzūn kimi mesrūr
19. Ḥallāḳ-ı cihān ‘āleme ḳılduḳda tecellī
20. Her şey‘i birer ḥāl ile ḳılmış mütesellī

167.

Güft-i Ṭarīḳī

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Dilberā ḥaṭṭ-ı lebünde āb-ı ḥayvān gizlidür
- Şafḥa-i ḥüsnünde gördüm sırr-ı Ḳur‘ān gizlidür

2. Ger inanmazlarsa kim ma'nāda Hāḫdur şūretüñ
Aç cemālūñ muşhafın göster ki bir cān gizlidür
3. Küfr-i zülfünden yüzün döndürdi ĩmānsız faḫīh
İmdi miskīn ki küfr içre ĩmān gizlödür
3. Çün 'ayān oldu (ki) dudaḡuñ ḥaṭṭı ey cān pāresi
Bildiler kim zulmet içre āb-ı ḥayvān gizlödür
5. Şūfī-i zerrāḳı ger çıkmazsa ḥalvetten ne tañ
Çeşm-i insāndan belī dirler ki şeyṭān gizlödür
6. Kendü şeklinde yaratdı ādemi didi Resūl
Ya'ni insān şūretinde vech-i Raḥmān gizlödür
7. Ey **Ṭarīḳī** kapladı küffār düpdüz 'ālemi
Āşikāre ḳanda var şimdi Müselmān gizlödür

168.

Nuṭḳī Raḥmetu'llāhi 'Aleyh

Fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilūn

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Gelmişem ḳālū belādan sırr-ı sübhān olmuşam
Bā-yı bismillah içinde nūr-ı Raḥmān olmuşam
2. Bulmuşam cism-i şadefde dürr ü kānuñ mā'nisin
'İlm-i te'vīlūñ içinde baḥr-i 'ummān olmuşam
3. Çün tecellī ḳıldı ey cān zülf ü ruḥsārında Hāḫ
Küfr-i zülfüñ ḥaḳḳıçün ben nūr-ı ĩmān bulmuşam
4. *Sī vū dü* ḥaṭṭ-ı ḳadīmüm Yūsuf'uñ vechinde ben
Mışr-ı cāmī'dür vücūdum kevne Ken'ān olmuşam
5. *Zāt-ı* ḥaḳdan '*alleme'l-esmāi kü*l ta'līm edem
Hem melā'ik ḳible-gāhı faẓl-i Yezdān olmuşam
6. Tā ezelden bu vücūdum nüṣṣa-i kübrā durur
*Kāf hā yā 'ayn şā*dem ḥarf-i Ḳur'ān olmuşam
7. Ṭūr-ı dilden *len terānī* perdesin ref' eyleyüp
Vāşıl-i zāt-ı İlāhem āl-i İmrān olmuşam
8. **Nuṭḳiyā** nuṭḳuñ senüñ zāt-ı İlāh'uñ nuṭḳıdur
Anuñ için 'İ sā-veş her mürdeye cān olmuşam

3 Beytin ikinci mısrasında vezinde aksama mevcuttur.

168. 114^b Nuṭḳī.

5 '*alleme'l-esmāi kü*l: "Bütün isimleri öğretti." Bu ifade, Bakara Sûresi 31. ayetten iktibastır. Ayetin tam meali şu şekildedir: "Allah, Adem'e bütün isimleri öğretti. Sonra onları meleklerle sunup: 'Eğer doğru söyleyenlerden iseniz bunların isimlerini bana bildirin.' dedi." (Kur'ân: Bakara/31).

7 *len terānī*: "Sen beni göremezsın." Araf Sûresi 143. ayetten iktibastır. Ayetin tam meali şu şekildedir: "Ve Musa, belirlediğimiz yere gelip de Rabb'i onunla konuşunca: "Bana görün de Sana bakayım!" dedi. "Sen Beni göremezsın, fakat şu dağa bak, eğer o yerinde durursa sen de Beni göreceksın." buyurdu. Rabb'i dağa tecelli edince onu darmadağın etti ve Musa baygın düştü. Kendine gelince: "Sen münezzehsin. Tevbe ettim Sana. ben Mü'minlerin ilkiyim." dedi. (Kur'ân: Araf/143).

169.

Miṣālī

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Leyletü'l-isrāda Aḥmed gördüğü şābb қатаҗ
Vech-i ādemden 'ibāretdür kim oldı yedi ҳаҗ
2. Zülf ü қаş u kirpigüñdür ol қamer mi'rācumuz
Mısr-ı ḥüsnüñ cāmi'inde olmışuz ehl-i vasaҗ
3. Bist ü heşt ü sī vü dü ҳаттдур cemālün muşhafı
Ol sevād-ı a'zamuñda Ḥaqq'ı buldum ҳақ nemaҗ
4. Nokṭa-i aşlum cihānuñ varlığı hem nokṭadur
Bulmuşam ben on sekiz biñ 'ālemi ender-nuқаҗ
5. Ḥāfızā cebhende çün cān nüshasın derc itmedük
Seb'a-ḥ^vān oldum diyüp Qur'anı oқuma ғalaҗ
6. 'Alleme'l-esmāsını faẓluñ cihānda iste bul
Қa'r-ı deryāsına ғavvāş ol yūri mānend-i baтт
7. Ey **Miṣālī** dürr-i deryā-yı ḥaqqikat bendedür
Ben neheng-i baһr-ı baһreynem benüm Ceyhun u Şaтт

170.

Kelāmī Rahmetu'llāhi 'Aleyh

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Nigārā *alleme'l-esmā*-yı faẓlullāhdur vechüñ
Kelāmu'llāh beytu'llāh 'arşu'llāhdur vechüñ
2. Yazılmış çārda ҳатт-ı siyāhuñ çār-deh-i levḥā
Ḥurūf-ı aşl-i Qur'an-ı қadīmu'llāhdur vechüñ
3. Rumūz-ı *küllü şeyin hālikun illā vecheh* vechüñ
Beyānidur senüñ zirā ki vechu'llāhdur vechüñ
4. Serāirler ḥaḳāyıklar deḳāyıklar mekānındur
Bu yüzden söyledim ḥaqqā ki sırru'llāhdur vechüñ
5. Dehānuñ burc-ı ma'nādur ki nuṭṭ iden ṭulū' eyler
Kelāmuñ mihr-i 'ālem-tāb u rüşen-i māhdur vechüñ

169. 114^b Miṣālī (Misālī, D. s.375) (Güneş: 2011).

1 oldı:oldur D.

2 Mısr-ı ḥüsnüñ cāmi'inde: Mısr-ı ḥüsnüñ cāmi'inden D.

3 Ol sevād-ı a'zamuñda: Ol sevād-ı a'zamuñdan D.

5 derc: ders D.

6 'Alleme'l-esmāsını faẓluñ cihānda iste bul: 'Alleme'l-esmāı faẓluñ dürr-i cāndur iste bul D.

7 dürr-i deryā-yı ḥaqqikat: dürr-i 'ummān-ı ḥaqqikat D. // Ben: Men D.

170. Kelāmī. (Karlıtepe, 2007).

Divanda bu gazel mevcut değildir.

3 Beytin ilk mısrasında vezinde aksaklık mevcuttur.

6. Mübârek Mısr-ı cāmî'dür vücūduñ çünkü ser-tā-ser
Velî bu Mısr-ı cāmî'de 'azîzüm şāhdur vechūñ
7. Yazılmış satır-ı t̄āhā ile bismi'llah vechūñde
Kelāmî ser-be-ser bil kim kelāmu'llāhdur vechūñ

171.

Seyyid Nesîmî Kıddise Sırruhu'l-'Azîz

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Cān-ı 'ālemsen eyā sîmîn-zenāh ebrū-kemān
Kim cemālūñ Muşḥaf'ından göñlüm oldu seb'a-ḥ'ān
2. Nūr-ı çeşm-i ehl-i dilsen yā ḥayāt-ı cāvidān
Yā kelāmullah-ı nāṭık ey şāh-ı mekān-ı lā-mekān
3. Şūretūñ āyînesinde ḥaḳḳı zāhir görmeyen
Cāhil ü *belhūm aḍal*dür ol 'ayn-ı pür-ziyān
4. Aḥsen-i şūret misen yā maẓhar-ı faẓl-ı ilāh
Kim cemālūñ üstine 'āşıklar eyler cān-feşān
5. Şūretūñ cennet lebūñ Kevşer sözūñ āb-ı ḥayāt
Her kim içdi ol şarābı oldu ḥayy ü cāvidān
6. Vāşıl olan o ḥabîbe buldı vaşl-ı dā'imūn
'Āşık u ma'sūk birdür gör kemāl-i 'āşıkān
7. Tā cemālūñ Muşḥaf'ın gördi **Nesîmî** ey nigār
Ḥāl u ḥaṭṭuñ sırrını ez-Faẓl-ı Ḥaḳ itdi beyān

172.

Aḥmedî

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

1. Baḳup göz göre gördüğüñ özüñdür
O fi'li ḡayr şanma kendi özüñdür
2. Gören nūr-ı Ḥudā'dur zāt-ı ḥaḳḳı
Anı şanma ki sen iki gözüñdür

171. 115^a Nesîmî (Seyyid Nesîmî, D. s.615) (Ayan: 2002).

1 Cān-ı 'ālemsin: Cān-ı 'āşıksan D.

2 İkinci mısra da vezin aksamaktadır. Yā kelāmullah-ı nāṭık ey şāh-ı mekān-ı lā-mekān: Yā kelām-i nāṭık u şāh-ı kelām-ı lā-mekān D.

3 Bu beyit divanda mevcut değildir.

belhūm aḍal: "Onlar daha da sapıktır." Bu ifade, Araf suresi 179. ayetten iktibastır. Ayetin tam meali şu şekildedir: "Gerçek şu ki, cinnden ve insten çoğalttıklarımızın çoğu Cehennemliktir. Ki onların kalpleri vardır onunla kavramazlar, gözleri vardır onunla görmezler, kulakları vardır onunla işitmezler. İşte bunlar hayvanlar gibidirler, hatta daha da bilinçsizdirler. İşte gafil olanlar bunlardır." (Kur'ân: Araf/179).

4 'āşıklar eyler: pîr ü cevāndur D.

5 3. beyit D. ol: şol D. / ḥayy ü cāvidān: mest-i cāvidān D.

6 5. beyit D. buldı vaşl-ı dā'imūn: bil ki vāşıl dā'imūn D.

7 6. beyit D. Ḥāl u ḥaṭṭuñ: Ḥaṭṭ u ḥālūñ D. / itdi: kıldı D.

172. 115^a Aḥmedî.

3. Şakın hiç kimseye bir şanu şanma
Ki cümle fitnenün başı özündür
4. Muhiṭ olduğu budur haḳḳ-ı cihānı
Senün cismüne cān olan özündür
5. ‘Aceb deryā imiş deryā-yı kudret
O deryāda şādef-i ‘ālem özündür
6. Bugün cehd eyle **Aḥmed** haḳḳı gör sen
Ki yarına kalan iş göz sözündür

173.

[Müfred]

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Her gedānuñ egnine giydirme ‘ışḳuñ cāmesin
Kim bu zībā ḥil‘atün bozduñ hemān endāzesin

174.

‘Ulvī-i Güft

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ey şeh-i mülk-i melāḥat ben gedāsından kaçır
‘Ādet için dil-rübālar mübtelāsından kaçır
2. Āḥ kim bīgānelik idüp [beni] yād eylemez
Ġayrılarla seyre varur āşināsından kaçır
3. Zāhid-i nādān cemāl-i yāri görse dūr olur
Beñzer ol ḥuffāş kim şemsün ziyāsından kaçır
4. Tolu(lar) içsem tolu mey içmez o dilber nāz ider
Bādeden ḥazḳ eyler ammā merḥabāsından kaçır
5. Tövbe eylerdi şarāba zāhidā ‘Ulvī velī
Ḥavf ider pīr-i muḡānuñ bed-du‘āsından kaçır

173. 115^b
Mecmuada bu beytin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

174. 115^b ‘Ulvī (Derzizāde ‘Ulvī, D. s.256) (Çetin: 1991).

1 Ey: Ol D.

2 Āḥ kim: Ol perī D. /ḡayrılarla: yādlar ile D.
beni: perī M.

3 Zāhid-i nādān: Zāhid-i ḥod-bīn D. / şemsün: mihrün D.

4 tolu mey: tolyı D.

5 zāhidā: şūfiyān D.

175.

Kıṭ'a

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

1. Göñül mir'ātin et evvel tecellā
Ki kıılır saña Hakk andan tecellā

176.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

1. Göñülde buldılar Hakk'ı bilenler
Bu resme bildiler anı bilenler

177.

[Şühūdī]

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Biz muḳayyed degülüz başa vü қаша [vü] dişe
Baḳmayuz 'ışḳ eriyüz mezheb ile her kişiye
2. Gāh dīvāneki gāh 'āḳil ü ferzānelerüz
Böyledür böyle ezelden bize pīşe
3. Vehm evhām u ḥayālindür kevn ü fesād
Yine lāzımdur ey dil bu ḳurı endişe
4. Seçmeyüz şükri zehr-ile ḳahrı aşlā
İ'tibār eylemeyüz 'ayş u nūşa nīşe
5. Ey **Şühūdī** düşeli şarşar-ı ḳudret öñine
Beñzerüz şol kıla ot içre yatur bir rīşe

178.

Mişālī

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Dilberā ḥüsnüñ senün āyīne-i Allāh'dur
Zāhir oldı muşḥaf-ı ḥüsnüñde ki kenzu'llāhdur

175. 115^b ?

Mecmuada kıṭ'a başlığı ile yer alan bu beytin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

176. 115^b ?

177. 115^b Şühūdī. (Eğri: 1989).

Divanında bu gazel mevcut değildir.

178. 116^a Mişālī. (Mişālī, D. s.127) (Güneş: 2011).

1 muşḥaf-ı ḥüsnüñde: muşḥaf-ı ḥaṭṭuñ D.

2. On sekiz biñ 'ālemi bir nokṭadan keşf eyleyen
Şāhib-i Düldül-i 'Alī'dür kim velīyyu'llāhdur
3. Nā-gehī mağrib yirinden zāhir oldı āfitāb
'Ālemi nūrānī kıldı geldi faẓlu'llāhdur
4. Ka'be-i put-ḥāneden fark itmezem men zāhidā
Kancaru kılsam nazar çün *semme vechu'llāhdur*
5. Ehl-i a'rāfuñ cemālūñ kıblesidür müstedām
Bu muḥakḳkaḳ kıbleye yüz dutmayan gümrāhdur
6. Zülfünūñ dārında ber-dār oldı dil-i Manşürvār
Tā ki gördüm zülfün anuñ dār-ı 'ıṣḳu'llāhdur
7. Ey **Miṣālī** vechüne Ḥaḳ-bīn göziyle kıl nazar
Göresin dīdār-ı Ḥaḳḳ anda kelāmu'llāhdur

179.

[Ẓa'fī]

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. 'Āşık oldum ḳāfda 'anḳāyı bildüm neydügin
Cism-ile ma'düm olan hemsāyı bildüm neydügin
2. Çün *hüve'l-evvel hüve'l-āḫır* Ḥudā'dan ğayrı yok
Nāzır-ı imrüz olup ferdāyı bildüm neydügin
3. Çārda ḥarfūñ rumūzın añlayup esrārını
Aḥmed'e nāzil olan Ṭāhā'yı bildüm neydügin
4. *Ḳābe kavseymi* geçüp irdüm maḳām-ı vaḥdete
Ya'nī mermūzāt-ı *mā evḥāy*ı bildüm neydügin
5. Nār içinde irgürüp nūra özüm Mūsā-şifāt
Cism-i ḥākīde yed-i beyẓāyı bildüm neydügin
6. Çün didi şāh-ı velāyet nokṭadur aşl-ı 'ulūm
Nokṭa oldum ḥāşılı feḥvāyı bildüm neydügin
7. Okuyup Allāh nūrun ma'āsında **Ẓa'fiyā**
Bu cihān içre cihān-ārāyı bildüm neydügin

2 velīyyu'llāhdur: velī Allāh'dur D.

5 dutmayan: tutmayan D.

179. 116^a Ẓa'fī.

180.

Cā'ferī

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Anuñ kim derde dermānı Muḥammed Muşṭafā'dandur
Delīl-i rāh u ĩmānı 'Aliyyü'l-Murtaẓā'dandur
2. Ne mü'min kim Ḥasan mihrin gönülde eyledi muḥkem
Şefā'at aña maḥşerde Ḥüseyn-i Kerbelā'dandur
3. ĩmām 'Ābidīn Bāķır cihānda gün bigi zāhir
Ne bilsün bunları kāfir ki bunlar reh-nümādandur
4. Gel imdi Ca'ferī Şādık'dan al burhān u delāil kim
Delīli ehl-i 'irfānuñ kamu ol pīşvādandur
5. Cihānda Kāzım'ı her kim imām-ı heftümīn bildi
Hemīşe aña himmetler 'Alī Mūsā Rızā'dandur
6. Taķī vü bā Naķī 'Asker bularuñdur cihān yekser
Muḥammed Mehdi ol mihter-i bāb-ı nev-zehrādandur
7. Ne ğam yir **Ca'ferī** işbu cihānuñ ḥādīşātından
Çün anuñ her dü 'ālemde dem-i 'āl-i 'abā'dandur

181.

Yemīnī

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Şüretüñ naķşında gördüm faẓl-i ism-i a'zamı
Zülf ü kaş u kirpiklerdedür Süleymān ḥātemi
2. *Līma'allāhuñ* cemālidür yüzüñ vech-i ilāh
Gösterür mir'ā't-i mü'min on sekiz biñ 'ālemi
3. Kim ki sācid olmadı ḥüsnüñ öñünde ey şanem
Sen anı merdūd-i şeyṭān bil degüldür ādemī
4. 'Ārif-i nefis olmayınca bir şeyi bilmez faķīh
Ger olursa Ḥayderī vü jende-pūş-i Edhem'ī
5. Ey **Yemīnī** ṭayyib ü ṭāhir olunmaz şöyle bil
Her kim içmez sāki-i Kevşer'den āb-ı zemzemi

180. 116^b Ca'ferī. (Caferī Baba, D. s.269) (Bedir: 2004).

Gazel, divanda "Velehu Ğazel Der Medḥ-i Ūrā" başlığı ile kayıtlıdır.

1 Delīl-i rāh u ĩmānı: Delīl ü dīn ü ĩmānı D.

3 bunları: anları D.

6 2. mısradaki vezin aksamaktadır. Muḥammed Mehdi ol mihter-i bāb-ı nev-zehrādandur: Muḥammed Mehdi ol mihter belī nūr-ı Ḥudā'dandur D.

181. 116^b Yemīnī.

182.

Derviş Aḥmed

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Hicāb-ı 'izzeti bundan götürse 'ālem-i vaḥdet
Yağardı āteş-i şevki kırmazdı zerrece kesr[et]
2. Cihānuñ şöhretüñ terk it şaķın aldanma ey 'ārif
Buyurmuşdur Resūlullāh ki fakr olmuşdur şöhret
3. Yürü Mūsā gibi seyret vücūduñ tağların 'ārif
Bugün Tūr-ı tecelliden dilerseñ bulasın kırbet
4. Ne cevherden durur aşluñ bilirsüñ cevheri olduñ
Özüni bilmeyen miskīn çeker her demde biñ zaḥmet
5. Ḥayāl-i ğayrdan tālib rüşen pāk eyle dil mülkün
Cemālin görmek isterseñ bu beytu'llāhi kıl ḥalvet
6. Cihānuñ māl ü mülküne göñül virenler aldandı
Baķası yok durur anuñ çekerler yok yere zaḥmet
7. Dağıdup kesreti **Aḥmed** iriş birlik diyārına
Buyurmuşdur Resūlu'llāh ki tevḥid oldu bil rāḥat

183.

Gülşenī Raḥmetu'llāhi 'Aleyh

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Bu velāyet kişverinüñ ḥānı bir er var imiş
Gülşenī dirler erenler şāh-ı server var imiş
2. Yağdı dil abdālını ḥayrān idüp esrār ile
Tekye-i 'ışık ihtiyārı bir kalendar var imiş
3. Kāl u kīlin koyuben kalbin kalendar eyleyen
Mısr bāzārında bir üstād bir pīr var imiş
3. Āb u ḥāk ü bād ü āteşden münezzeh dostlar
Ol duyurdu bende bir pākize gevher var imiş
5. Kulı olan Yūsuf'uñ sultān olurmuş 'āleme
Gülşenī dirler olur Mısr içre bir er var imiş

182. 117ª Aḥmed.

5 Bu mısra da vezin aksamaktadır.

183. 117ª Gülşenī. (Avçin: 2021).

Divanında bu gazel mevcut değildir.

184.

Nesîmî

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Yüzüñdür maqşadum kıblem lebüñdür āb-ı hayvānum
Ayā serv-i ser-efrāzum fedā olsun saña cānum
2. Ki sensen derdüme dermān yüzüñ Furkān haṭuñ reyḥān
Fedā olsun saña biñ cān ki sensen ṣāh u sulṭānum
3. Enīsüm reh-berüm yārum güler yüzlü gül-endāmum
'Abīrüm 'anberüm müşküm boyı serv-i ḥırāmānum
4. Kelāmum Muṣḥaf'um fikrüm kitābum tevḥīdüm zikrüm
Namāzum ṭā'atüm secdem bi-küllü cümle erkānum
5. Fazīlüm kāmīlüm meylüm murādum maqşadum rūzum
Cevābum mes'elem sözüm dilümde cümle destānum
6. Ḥayātum rāḥatum mihrüm necātum varlığıum zātum
Ṭabībüm şerbetüm Hızr'um vücūdum sā'atüm cānum
7. Ezelden derde dermānum sözi gerçek vefādarum
Ḥabībüm sevdüğüm mihrüm siyeh zülf-i perişānum
8. Ḥazīnem gencüm ü mālum Nesîmî 'āşıkum 'ışkum
Ḥabībüm 'izzetüm 'izzüm ezelden kāmīl insānum

185.

Nesîmî

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Dilberā ben senden ayru 'ömr ü cānı n'eylerem
Tāc u taḥt u mülk ü mālū ḥān-u-mānı n'eylerem
2. İsterem vaşl-ı cemālūñ tā kılam derde devā
Ben senüñ bimāruñam özge devānı n'eylerem
3. Çok du'alar kılmışam ben ḥālīkuñ der-gāhına
Çün murādım ḥāşıl oldu ben du'ānı n'eylerem

184. 117^b Nesîmî (Nesîmî, D. s.487) (Ayan: 2002).

Bu gazel divanda 9 beyitten müteşekkildir. Divanda bulunduğu halde mecmuada olmayan beyit sıra numarasıyla şu şekildedir:

5. 'Azīzüm serverüm'ömrüm ḥadīşüm tefsīrüm 'ilmüm
Ki la'l ü yakūtüm dürrüm şikārum gevherüm kānum

2 biñ: min D.

4 Muṣḥaf'um: Qur'ānum D. / fikrüm: zikrüm D. / zikrüm: fikrüm D. // ṭā'atüm secdem: secdem ü şükürüm D.

5 6. beyit D. rūzum: gönülüm D.

6 7. beyit D.

7 8. beyit D. Ezelden derde dermānum: Ezeldendür menüm derdüm D. / vefādārum: kamer bedrüm D. // Ḥabībüm: Muḥibbüm D.

185. 117^b Nesîmî (Nesîmî, D. s.542) (Ayan: 2002).

1 ben: men D. / 'ömr ü cānı: tende cānı D. // Tāc u taḥt u mülk ü mālū: Māl ü mülki taḥt u tācı D.

2 vaşl-ı cemālūñ: vaşluñ cemālin D. // Ben: Men D.

3 Çok: çoğ D. / ben: men D.

4. Ey Müselmān'lar ḥaḳīḳat yār-ile hoşdur cihān
Çünkü yārdan ayru düşdüm ben cihānı n'eylerem
5. Dilber eydür ey Nesīmī ağlama kılma fiğān
Ben bu gün şabr eylesem tañla fiğānı n'eylerem

186.

Şerīfī

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ey göñül gel dīde-i taḥkīk-ile insāna baḳ
Ger Ḥaḳ'ı görmek dilerseñ şüret-i Raḥmān'a baḳ
2. Aḥsen-i taḳvīmi inkār eyleyen dīv-i racīm
Münkiri dutup durur merdūd olan şeytāna baḳ
3. Hüb olan şüretde hergiz yok durur Ḥaḳ'dan cüdā
Gel bu yüzden gözle sen 'āşıklayın cānāna baḳ
4. Her kimüñ yokdur yaḳīni hūblara müşrikdür ol
Şirket içre ḳalmış ol taḳlīd ile gümāna baḳ
5. Ḥaḳ cemīl olduḡıçün ister cemāli gözlerüm
Uş bu yüzden ḡayrı var mı aç gözüñ merdāna baḳ
6. Her neye ḳılsañ naḡar sen Ḥaḳ durur *ḥaḳḳa'l-yaḳīn*
Ḥaḳdan özge var mıdur bir zerresin ḥaḳḳāne baḳ
7. Ḥaḳḳa ikrār eyle sen gel 'ucbuñı terk eyle kim
Her yañadan gözleyüp bir dilber-i hūbāna baḳ
8. Ey Şerīfī yüzüñi döndür o vechu'llāha kim
Ka'be-i taḥkīḳi bulduñ şıdḳ ile īmāna baḳ

187.

Mişālī Efendī Raḥmetu'llāhi 'Aleyh

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Bende-i 'ışḳ olmayan ol şāhı bilmez ḳandedür
Nefsin idrāk itmeyen Allāh'ı bilmez ḳandedür
2. Vāḳıf olmayan bu gün esmā-i küllüñ rāzına
Ādem ü Ḥavvā vü vechu'llāhı bilmez ḳandedür

4 ḥaḳīḳat yār-ile hoşdur cihān: bilüñ yār ile hoşdur bu cihān D. // Çünkü: Men ki D. / ben: bu D.
 5 Dilber eydür ey Nesīmī ağlama kılma fiğān: İy Nesīmī neyiçün eylersen efgān ü fiğān D. // ben: men D.
 186. 118ª Şerīfī.
 Dīvānda bu gazel mevcut değildir. (Yazar vd.,:2012).
 187. 118ª Mişālī (Misālī, D. s.323) (Güneş: 2011).
 Bu gazel divanda 9 beyitten müteşekkildir. Mecmuada bulunmayıp divanda bulunan beyit sıra numarasıyla şu şekildedir:
 4. Bilmeyen ruḥsāruñ er-Raḥmānu 'ale'l arşistivā
 Ma'nā-i zāt u şifātu'llāhı bilmez ḳandedür
 2 esmā-i küllüñ: esmāe küllüñ D.

3. 'Urvetü'l-vüşkâ-yı müşğînün şırâtın geçmeyen
Cennet-i 'adn ü sebîl'illâhı bilmez kandedür
4. *Sî vü dü* nuṭṭ-ı ezel sırrına bulmayan vuḳûf
Maḥzen-i göñlünde kenzu'llâhı bilmez kandedür
5. Muşḥaf-ı ḥüsnünde 'arşu'llâhı tefsîr itmeyen
Câvidân u sırr-ı faẓlu'llâhı bilmez kandedür
6. *Men 'aref* sırrını Ḥaḳ'dan kim ki tefhîm itmedi
Ya v'ey kıldı kendüyi va'llâhı bilmez kandedür
7. Sâcid olmadı melek gibi vücūd-ı Âdem'e
Gör ne Şeyṭân'dur ki beytu'llâhı bilmez kandedür
8. Şemme vechu'llâh **Mişâli** kendü vechin bilmeyen
'Âşık u ma'suk u 'ışku'llâhı bilmez kandedür

188.

[Nihānî]

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Âsitānuñ Ka'be-i ehl-i şafâdur yâ 'Alî
Aña yüz sürenlerün kadri 'alâdur yâ 'Alî
2. Şehr-i 'ilmün kapusıdur diyüben ḥaḳḳına hem
Laḥmike laḥmî diyen ḥod Muşṭafâdur yâ 'Alî
3. Sûre-i ve's-şems alınuñ nûrını tefsîr ider
Sânki nâzil olan *hel etâ*dur yâ 'Alî
4. Sırr-ı Ḥaḳ ol nûr-ı muṭlaḳdur kim evşâfuñ senün
Sûre-i 'A'râf'ta ḥoş müntehâsın yâ 'Alî
5. Ḥadîce ḥayru'n-nisâdur mebbe-i vü menba'ı
Ya'ni zevcün Fâtıma ḥayru'n-nisâdur yâ 'Ali
6. Bir aduñ şâh-ı velâyetdür melekler zıkr ider
Bir aduñ mü'minler içre Murtaẓâ'dur yâ 'Alî
7. Birisi ḥulḳuñ gibi adı Ḥasen ḥulḳı rızâ
Birisi şâhum Ḥüseyn-i Kerbelâ'dur yâ 'Alî
8. Gice gündüz dilde virdüm şâh Zeynel 'âbidîn
Şâh Muḥammed Bâkır'a cânım fedâdur yâ 'Alî

4 5. beyit D.

5 6. beyit D.

6 8. beyit D.

8 9. beyit D. Şemme vechu'llâh **Mişâli**: Vechu'llâhı Mişâli D.

188. 118^b Nihānî.

2 *Laḥmike laḥmî*: "Eti etimdir." Hz. Peygamber'in Hz. Ali'ye söylediği rivayet olunan bu ifadenin tamamı şu şekildedir: Lahmike laḥmi demmîke demmî cismîke cismî rūḥîke rūḥî: "Eti benim etim, kanı benim kanım, cismi benim cismim, ruhu benim ruhumdur." Bu rivayet, İmâm Câfer-i Sâdık Buyruğu'nda geçmektedir. Alevi ve Bektaşî literatüründe sıkça yer verilen bu ifade, Alevilik ve Bektaşîliğin kaynaklarından olan buyruklarında geçen hikayelerdir.

3 Beytin ikinci mısrasında vezinde aksaklık mevcuttur.

11 Beytin ilk mısrasında vezinde aksaklık mevcuttur.

9. Ca'fer-i Şādık'durur Kāzım bizüm sultānımız
Pīşvāmuz şāh 'Alī Mūsā Rızādur yā 'Alī
10. Şāh Takī ile Nakīnūñ yollarına hāk olup
'Askerīye dā'imā zikrüm du'ādur yā 'Alī
11. Bize gönder Mehdī-i şāhib-zamān kim anuñ
Sāyesi mü'minlere nūr-ı ziyādur yā 'Alī
12. Kim ki seni cān ile evlāduñ ile sevmedi
Aña la'net eyleyen evvel Hudādur yā 'Alī
13. Dūr kılmağıl kapuñdan bu Nihānī'yi şehā
Cān ile ol bende-i āl-i 'abādur yā 'Alī
14. Gel oku hāk 'ilmini kim Muşhaf-ı cāndur 'Alī
Nokta-i bādur hākikat vech-i Raḥmān'dur 'Alī
15. *Men 'arefsırrını bil tā göresin 'ayne'l-yakīn*
Bu şifāt-ı muṭlaḳ içre zāt-ı Yezdān'dur 'Alī
16. Çünkü mü'min mü'minün mir'atidür gördüm 'ayān
Ḳalbmüñ āyīnesinde nūr-ı imāndur 'Alī
17. Bu keşif sırrı saña keşf olsa zāhid göresün
Vācib-i bi'z-zāt olan ol sırr-ı nihāndur 'Alī
18. Ol kelāmullāh-ı nāṭıkdur imām-ı her dü kevn
Dört kitābuñ aşıldur hem ḥarf-i Ḳur'ān'dur 'Alī
19. *Hel etā ve lā fetā* geldi beyānunda anuñ
Hādī-i ins ü melek hem şīr-i Yezdān'dur 'Alī
20. *Rūḥuke rūḥī* odor hem *demmiḳe demmī* daḥi
Muştafā'nuñ nuṭkuna hem naşş u burhāndur 'Alī
21. Hem velāyet hem seḥāvet hem kerāmet kânıdur
Gevher-i genc-i hākikat baḥr-i 'ummāndur Alī
22. Ol ki sırr-ı innemāda 'ışk ile dikdi livā
Lā-mekān taḥtında Hızır u şāh-ı sultāndur 'Alī

189.

[Aḥmed]

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Çün ṭarīḳ-i 'ışk-ı cānāndur şırāt-ı müstaḳīm
Ol ṭarīḳe varmayan gümrāh *şeyṭāni'rracīm*
2. Muşhaf-ı Hāk'dur yüzüñ ol çeşm ü ebrū sūreler
Ḳāmet ü zūlf ü dehānuñ hem elif lām oldı mīm
3. Selsebīl ü Kevşer ü cām-ı muşaffādur lebüñ
Şūretüñdür dilberā 'uşşāḳa *cennātü'n-na'īm*

4. Pādişāh-ı mülk-i ḥüsn ü ‘ālemüñ sulṭānısın
Devletüñ pāyende cānā yarıcuñ olsun ḳadīm
5. Kāşkī cānāndan yağsa başuma tığ u teber
Yüzümi döndürmeyem *estağfiru’llāh el-‘aẓīm*
6. Tā yüzüñ gördüm cemālüñ ‘īdinüñ ḳurbānıyam
Çekmezem başumı *bismillāhirrahmānirrahīm*
7. Öldürürseñ n’ola **Aḥmed** bendeni luṭfet hemān
‘Āşık u dīvānede olmaz ḥabībum ḥavf u bīm

190.

Derviş Tufeylī Rahmetu’llāhi ‘Aleyh

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Faẓl-ı Hāḳ'dan cāna fetḥ oldı cihān-ı cāvidān
Mürde çeşmüm zinde oldı buldı cān-ı cāvidān
2. Genc-i bī-pāyāna irdük ebed[en] olduk ḡanī
Āşikār oldı bize genc-i nihān-ı cāvidān
3. Ḥamdulillāh ‘ākıbet ol *fe vü şād ü lāmdan*
Tā ebed yandı çerāğ-ı ḥānedān-ı cāvidān
4. ‘Işḳ bāzārındadur dā’im bizüm büstānımız
Cān u dil şehrinde açıldı dükān-ı cāvidān
5. Kerbelā-yı ‘ışḳ içinde cān u dil oldı şehīd
Bu imiş ‘āşıklara āḫır nişān-ı cāvidān
6. Cāvidān-ı nāmdur şāḥib-zamānuñ nüshası
Ġāfil olmaz ey göñül geldi zamān-ı cāvidān
7. Ey **Tufeylī** lā-mekānuñ ‘āleminden bir daḫi
Geldi cān mülküne ḳondı kāravn-ı cāvidān

191.

Tufeylī

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Faẓl-ı Hāḳ'dan tā zuhūr oldı kelām-ı cāvidān
‘*Ayn u lā vü ye* bize oldı imām-ı cāvidān
2. Ḥamdulillāh ol Ḥüseyn ibn-i ‘Alī’nüñ ‘ışḳına
Kerbelā oldı bize āḫır maḳām-ı cāvidān
3. ‘Ālem-i ervāḥda bu cān u dil seyrān ider
Rūḫına ‘āşıklarūñ bizden selām-ı cāvidān

190. 119^b Tufeylī.

191. 119^b Tufeylī.

4. Şükr-i lillāh evvel [ü] āhırde bu kevn ü mekân
Fe vü *ḡād u lāmdan* oldu niẓām-ı cāvidān
5. Mest-i ma'nādur **Ṭufeylī** çünkü der-bezm-i ezel
Sāḡī-i vaḡdet elinden içdi cām-ı cāvidān

192.

Ṭufeylī

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Fazl-ı Hāḡ'dan tā bize feth oldu bāb-ı cāvidān
Hem *sekāhüm rabbühüm* şundi şarāb-ı cāvidān
2. Bu cihāndan ol cihān bir cennet olmuştur bize
Geldi rāḡat tā ebed gitdi 'azāb-ı cāvidān
3. Cismimizdür ḡayme-i mi'ād-ı Mūsā cānumuz
El ayaḡdur her ṡaraf nice ṡnāb-ı cāvidān
4. Bir vücūd içinde gördük cümle 'ālem varını
Bu imiş *vallāhu 'ālem bi's-ṡalavāt* cāvidān
5. Bu **Ṭufeylī**'yi görüñ boynında heykel yirine
Gice gündüz ḡamāildür kitāb-ı cāvidān

193.

Nesīmī

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. *Te'ālā ṡānühū* ḡüsnüñ ṡifātı kim mu'allādur
Ki *er-raḡmān ale'l-arṡ isteṡā* ol saḡn-ı mevlādur
2. Bu ḡüsnüñ iṡtirākünden viṡālün lā-ṡerīk olmuş
Bes *āmennā ve ṡaddaḡnā* saña 'arz itmek evlādur
3. Ḥurūf-ı 'ayn-ı elkābuñ bu māhiyyet durur çün kim
ṡifāt-ı zātūña gelmiş bu esmā kim müsemmādur
4. Ezel bezminde ruḡ-ṡāruñ ne şey kim gördi mest oldu
'Aceb meydür kim içenler henüz ol mest ü şeydādur
5. Ḥakīm[ün] ṡerbeti olmaz gözüñ sevdāsına nāfi'
Viṡālün ṡerbetin ister dimāḡında o sevdādur

192. 119^b Tufeylī.

1 *sekāhüm rabbühüm*: "Rableri onlara içirmiştir." Bu ifade, İnsan Sûresi 21. ayetten iktibastır. Ayetin tamamının meali şöyledir: "Üzerlerin yeşil ince ipekten ve parlak atlastan elbiseler vardır. Gümüş bileziklerle süslenecekler. Rableri, onlara tertemiz içecekler sunacak. (Kur'ân: İnsan/21).

193. 120^a Nesīmī (Nesīmî, D. s.325) (Ayan: 2002).

1 ol saḡn-ı mevlādur: saña 'arz itmek evlādur D.

5 gözüñ sevdāsına: göñül sevdāsına D. / o: ne D.

6. Vücūduñ levhine yazdum senüñ 'ışkuñ senüñ 'ilmüñ
Nesin ey münşî-i inşā bu ne vaż' u ne inşādur
7. Yüzüñ hırşîd-i hāverdür aña maṭla'dur ins ü cān
Ne şems-i Lem-Yezel'sen ki bu hüsñüñ ferd-i yektādur
8. Şaçuñdan şādır olmışdur elem neşrah leke şadrak
Yañağuñ āyet-i Yāsin cemālūñ nūr-ı Tāhā'dur
9. Yed-i beyzā imiş cismüñ ki Mūsā'dur aña maḥrem
Te'ālā şānühū ekber bu neçe Tūr-ı Sinā'dur
10. Mu'anber zülfüñe ism-i müsem mā Şābit olmuştur
Ki sübhāne'llezī esrā anuñ şānında esrādur
11. **Nesîmî**'nüñ bu gün düştü gözine beñlerüñ 'aksi
Zehî pākîze gevher kim muḥîṭi gör ne deryādur

194.

[Nesîmî]

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Çün *elestü rabbüküm* güş itdiler dervişler
Pes alup vaḥdet meyin nüş itdiler dervişler
2. Gördiler bu dehri kim bir mār-ı kejdüm-heft-ser
El çeküp andan ferāmüş itdiler dervişler
3. Billerine şer' menḳülünü kıldılar kemer
Pes tarīkatda ki dil-nüş itdiler dervişler
4. Hırқа-i fakrı ki faḥr itfi anuñla Muştafā
Özlerine anı ser-püş itdiler dervişler
5. Buldılar rāh-ı Haḳ'ı ḳadr-i kemāl-i ma'rifet
'Ālem-i vaḥdetde cüş itdiler dervişler
6. Şevḳ-ı şem'a yaḳuben pervāne bigi bāl ü per
Öldiler ölmezden öñ hüş itdiler dervişler
7. Ey göñül çün tıydılar esrār-ı ḥikmetden meger
Özlerin ḥayrān u hüş itdiler dervişler

6 senüñ 'ilmüñ: ḥurūfını D.
7 ferd-i yektādur: adı yektādur D.
8 şādır olmışdur: bil ki şerḥ oldı D. / Yañağuñ āyet-i Yāsin cemālūñ nūr-ı Tāhā'dur: Cemālūñ şem'i Yāsin'dür
yañağun nūri Tāhā'dur D.
9 beyit D. cismüñ: hüsñüñ D.
10 9. beyit D. Mu'anber zülfüñe ism-i müsem mā Şābit olmuştur: Mu'anber zülfüñe Haḳ'dan ḳadīmi şābit olmuştur D.
11 beñlerüñ: dişlerüñ D. / gevher: cevher D.
194. 120^b Nesîmî (Nesîmî, D. s.378) (Ayan: 2002).
2 mār-ı kejdüm-heft-ser: mār-ı kejdüm heft pîr D.
3 dil-nüş: dil-hüş D.
5 Buldılar rāh-ı Haḳ'ı ḳadr-i kemāl-i ma'rifet: Buldılar rāh-ı ḥaḳīkatda kemāl-i ma'rifet D.
6 Şevḳ-ı şem'a yaḳuben: Şevḳ-ı şem'ına yaḳup D.
7 Bu beyit divanda mevcut değildir.

8. Ey Nesîmî Hâk erinden diñlediler hâk sözün
Cân kulağına anı mengüş itdiler dervişler

Mine'lmevt

195

[Nesîmî]

Müfte'ilün müfte'ilün fâ'ilün

Recez - + + - / - + + - / - + -

1. Şem'-i felek hüsnüñe pervānedür
Cân u cihân vaşluña şükrānedür
2. Çekdi şaçun göñlümi zencirine
Şol delüyi gör ki ne dīvānedür
3. Bâţını ma'mûr olanuñ bâţını
Genc-i ruhuñ 'ışkına vîrānedür
4. Çekdi şaçun dāma beni hâl ile
Hâlünü gör kim ne belā dānedür
5. La'l-î lebün rûh-ı muşaffāsına
Rûh-ı muḳaddes genci peymānedür
6. Nergis-i mestün olalı mey-fürüş
Güşe-nişinün yiri mey-hānedür
7. Turralaruñ dāmına düşdi göñül
Fikri anuñ gör ne perîşānedür
8. Ey leb ü dendānuña olmuş tufeyl
Ḳānde ki bir la'l ile dūr-dānedür
9. Kim ki cemālün şıfātın söylemez
Söylediği kışşa vü efsānedür
10. 'İşka Nesîmî vireli cānını
Hâk bilür anı ki ne cānānedür

Mine'lmevt

8 7. beyit D. Ey Nesîmî hâk erinden diñlediler hâk sözün: Ey Nesîmî oldılar mülk-i belāda cāvidān D. // Cân kulağına anı mengüş: Çün fenā dārından el boş D.

195. 2. mısra da vezin aksamaktadır.
120^b Nesîmî (Nesîmî, D. s.341) (Ayan: 2002).

Divanda bu gazel 11 beyitten müteşekkildir. Divanda bulunduğ u halde mecmuada olmayan beyit sıra numarasıyla şu şekildedir:

9. Şem'a diyen rāzını pervāne tek
Çāresi yanmağdur anuñ ya nedür

2 3. beyit D.

3 7. beyit D. Genc-i ruhuñ 'ışkına: 'İşk-ı ruhuñ gencine D.

4 10. beyit D. Çekdi şaçun dāma beni: Dāme meni çekdi şaçun D.

5 genci: kiçi D.

6 4. beyit D.

7 6. beyit D. dāmına: fikrine D. // Fikri anuñ gör: Fikrini gör kim ne D.

8 Ḳānde: Ḥānde D.

9 2. beyit D.

10 11. beyit D.

196.

[Nesîmî]

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Firkatüñ derdinden ey cān yüregüm kan oldu gel
Gözlerüm yaşı cihānı tutdı tūfān oldu gel
2. Cānumuñ vaşluñda Hāḡ'dan ittişāli var iken
Devlet-i vaşluñdan ayru düşdi hicrān oldu gel
3. Çekdi müşgīn zülfüñi aldı elümden rüzgār
Şol sebebdan göñlümün ḡali perişān oldu gel
4. Gerçi benden şüretüñ ḡā'ibdür ey ḡūr-likā
Şanma ki gözden cemālün naḡşı pinhān oldu gel
5. Firkatüñ şol derd imiş cānımda her kim bildi anı
Fikrine düşdi bu derdüñ 'aklı ḡayrān oldu gel
6. Benden ayru düşdüğüñ aḡular oldu içime
Vuşlatuñ tiryāki kanı vaḡt-ı iḡsān oldu gel
7. Hızr eger zulmetde'ister çeşme-i ḡayvān velī
Şuşamış mestāne la'lün āb-ı ḡayvān oldu gel
8. Gerçi ḡandāndur feraḡtan aḡzı açılmış gülüñ
'Andelībün gözleri gör kim ne ḡiryān oldu gel
9. Yāri cevri itmiş Nesîmî'ye revādur kim ola
Öz nigārından cüdā zencīr ü zındān oldu gel

197.

[Nesîmî]

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. İki 'ālem anuñdur kim gözine Hāḡ 'ayān oldu
Hāḡ'ı gördi Hāḡ'ı bildi Hāḡ'ı kim bī-gümān oldu
2. Eger Mūsā gibi göñlün tecellī görmek isterse
Nazar kıl yüzüne gör kim iki 'ālem 'ayān oldu
3. Te'ālā'llāh ne zībādur ki ḡüsnüñ devri bāḡında
Ḳaşuñla kirpigüñ zülfüñ yüzünde gül-sitān oldu

196. 121^a Nesîmî (Nesîmî, D. s.473) (Ayan: 2002).

4 benden: menden D. / ḡūr-likā: ḡūrī-cemāl D.

5 her kim bildi anı: her kimse kim D.

Mecmuadaki yazımda vezinde aksaklık vardır.

6 Benden ayru düşdüğüñ aḡular oldu içime: Senden ayru düşdüğüñ aḡular içürdi maña D. // Vuşlatuñ Vaşlınuñ D.

7 çeşme-i ḡayvān velī: çeşme-i ḡayvānını D. // mestāne: müştāḡa D.

9 kim ola: gör aña D.

197. 121^a Nesîmî (Nesîmî, D. s.749) (Ayan: 2002).

2 gibi göñlün: kimi gelmek D. / isterse: isterseñ D.

3 zībādur: zībāsan D.

4. Kıyāmet kopardı hüsniñden yidi iklīme yayıldı
Senüñ kadd ü kıyāmuñdan meger āhır zamān oldu
5. Çelīpā zülfüñ hayālī saçuñ elindedir lākin
İrişdi āyet-i Fenżur adı Nūr u Düḥān oldu
6. Nigāruñ la'line her dem döker şehd üstine şekker
Velī gāfil ne bilsin kim neden şīrīn-dehān oldu
7. Mekāna şıgmadı zātum ezeldendür bidāyātum
Nesīmī'nün bu ma'nāden mekānı lā-mekān oldu

198.

Nesīmī

Mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

1. Vücūd-ı Muştafā esmā degül mi
Bu sırrı bilmeyen a'mā degül mi
2. Müsemmādur ḥafā ey kenz-i maḥfī
Şuhūd-ı kenz-i Ḥaḳ aḥfā degül mi
3. Kitāb-ı *hel etā* vü sırr-ı tenzīl
Kaşuñla zülfüñ *ev ednā* degül mi
4. *Taḳarrab yā ḥabībe'l-Ḥaḳku minhü*
Vücūduñ maḳşad-ı aḳsā degül mi
5. Semāvāt ile arzıyyātı bilgil
Medār-ı lām u bī a'lā degül mi
6. Zuhūr-ı nūr-ı İbrāhim ü Hāşim
Bī-dīn-i Muştafā esmā degül mi
7. Tecellā-yı cemāl-i lā-mekānı
Mesāf-ı Ḥaḳ yüzüñ esfā degül mi
8. Temennā-yı likā-yı Ḥaḳ te'ālā
Mezāhir kıblesi evlā degül mi
9. Cemāl-i Muştafā gördü **Nesīmī**
Yüzüñ evḥā vü mā evḥā degül mi

4 meger: bu gün D.

5 Çelīpā zülfüñ hayālī saçuñ elindedir lākin: Çelīpā zülf ü ḥālūñden saçuñ Leylī durur ammā D.

6 döker: töker D.

7 zātum: zātuñ D. / bidāyātum: bidāyātuñ D.

198. 121^b Nesīmī (Nesīmī, D. s.719) (Ayan: 2002).

5 bilgil: bil kim D.

6 esmā: ezḥā D.

199.

Nesîmî

Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

1. Elest esrüklerinden kim bu cāmı
İçerse kalmaya zātında hāmı
2. Şifātuñ şerhidir innî ene'llāh
Ki fehm itmedi şeytān bu kelāmı
3. Yüzüñ sırlı durur hişşe okumak
Ve edhilnā ilā dāri's-selām
4. Lebüñdür nefha-i 'Î sâ muhakkak
Ki sözünden kılar diri 'ızāmı
5. Cemālūñ ka'besin eyler tavaf ol
Olursa mürşid-i Qur'an imāmı
6. Mübārek 'arızuñ misgīn haţuñla
Kılur pîrüz u kadr şubh u şāmı
7. Okur hüsnüñ kitabından Nesîmî
Bu ma'nā birle fe vü dād u lāmı

200.

Terci-i bend-i Fevrî Rahmetu'llāhi 'Aleyh

Me'ülü fā'ilātü mefâ'ilü fā'ilün

Muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

I

1. Kā'il-i kavlı-i elest rūh-ı a'zam hakkı'çün
2. 'Ālem-i esmā-yı Hakk ya'ni ki ādem hakkı'çün
3. Nūh u İdrīs ü halīlullāh u 'İsmāil için
4. Mūsā-i İmrānile 'Î sâ bin Meryem hakkı'çün
5. Eşref-i halk-ı habīb-i Hakk Muhammed hakkı'çün
6. Hem anuñ alındaki nūr-ı mükerrem hakkı'çün
7. 'Ābid [ü] zāhidlerüñ itdikleri efgān için
8. Cennet ü Tübā vü hūr u Kevser ü Rızvān ile
9. Sidre vü levh ü kalem 'arş-ı mu'azzam hakkı'çün
10. 'Āşık-ı şādıkların çeşmündeki nem hakkı'çün
11. Geçmezem hergiz hevā-yı derd-i 'ışık-ı yārdan
12. Dönmezem kāl u belāda itdügim ikrārdan

II

1. Seni dāğ-ı muhabbet lāle-veş kan eylese
2. Bağrımı nār-ı belā-yı hicr-i büryān eylese
3. Bād-ı miñnet beñzümi berg-i hazāna döndürüp

199. 121^b Nesîmî (Ayan: 2002).
Divanda bu gazel mevcut değildir.

200. 122^a Fevrî.

I/1 Vezinde aksaklık mevcuttur.

II/10 Vezinde aksaklık mevcuttur.

4. Eşk-i pür-hūnum cihān bāğın gülistān eylese
5. Keştī-i cismi şalup girdāb-ı derde rūz-gār
6. Çeşm-i gevher bağrumı deryā-yı ‘ummān eylese
7. Eşkimi tennūr-ı sīmīnde temevvūç itdirüp
8. ‘Ālemi ġarķ itmege mānend-i tūfān eylese
9. Başumı çevgān-ı ġamla şehsuvār-ı ‘ışķ-ı yār
10. Tōp-veş meydān-ı maḥabbet içre ġaltān eylese
11. Geçmezem hergiz hevā-yı derd-i ‘ışķ-ı yārdan
12. Dönmezem kāl u belāda itdügim ikrārdan

III

1. Şol zamān kim ḥāne-i hicrāndı baña maḳām
2. Tā seher şeb gözüme uyḥu olmışdı ḥarām
3. Baḥt-ı ḥūn-ālūd uyandı uyḥudan bir şeb meger
4. Ḥvāba vardum ben düşümde gördüm ol Leyli ḥarām
5. Kıpum açıldı nāzla virdi selām ol nāzenīn
6. ‘İzzet ile söyledi ben mecnūna birkaç kelām
7. Didi ‘ışķ-ı yārdan gel geç yeter çekdün elem
8. Kim muḥabbet rūz-ı hicrān gibi olmazmış tamām
9. Pāyına durdum yüzüm sürdüm tudup dāmānını
10. Zār u efġān ile didüm ey şeh-i ‘ālī- maḳām
11. Geçmezem hergiz hevā-yı derd-i ‘ışķ-ı yārdan
12. Dönmezem kāl u belāda itdügim ikrārdan

IV

1. Şol hilāl ebrūña reşk eyler meh nev-ķaşına
2. Naķşını seyreyleyen taḥsīn ider naķķāşına
3. Cām-ı la’lin ‘arż idüp bezm-i ezelde gönümi
4. Şöyle mest itmiş ki daḥi aķlı gelmez başına
5. Tā ezel bīmār-ı ‘ışķam derd ile bir gün eger
6. Cān nişār eylersem anuñ la’l-i gevher başına
7. Dostlar ‘aşık gelüp dünyāya ‘aşık gitdügüm
8. Zāhir olsun diyü dehrün rindine ķallāşına
9. Diyesüz kim tīşe-i derd ile Ferhād bile
10. Luṭf u himmet eyleyüp kızsun mezārum taşına
11. Geçmezem hergiz hevā-yı derd-i ‘ışķ-ı yārdan
12. Dönmezem kāl u belāda itdügim ikrārdan

V

1. **Fevrī** kim derdiñle rāh-ı miḥnet içre oldu ḥāk
2. Ḥancer-i ‘ışķuñla olmuşdı ezelden sīne-çāk
3. Tīġ-ı ‘ışķuñdan senün hergiz yüzün döndürmedi
4. Olmayınca dilberā şemşīr-i hicrūñle helāk
5. Çünki te’şīr eyleyüp zaḥm-ı miḥnet cānına
6. Şevķ ile ey cān nişār itdi yoluñda rūḥ-i pāk
7. Seyrederken uğradum bir gün mezārı yanına
8. Sem’ime kabrümde irdi bir şadā-yı sūz-nāk
9. Üstüne vardum kulaġ urdum mezārından müdām
10. Çağırup derd-i zebān-ı ḥāl ile her zerre çāk
11. Geçmezem hergiz hevā-yı derd-i ‘ışķ-ı yārdan
12. Dönmezem kāl u belāda itdügim ikrārdan

201.

Süheylî

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Açılmış ʔal'at-ı renginün ey gül nesterenlenmiş
Bülend olmuş nihâl-i pür-ḥırâmuñ nârvenlenmiş
2. Bahâr-ı ḥüsni virmiş ol mehûñ ruḥsârına revnak
Yeşiller giymiş ol serv-i semen-sîmâ çemenlenmiş
3. Vücûdın kaplamış başdan ayağa penbe-i dâğa
Dil-i şūrîde gûyâ ölmesin bilmiş kefenlenmiş
4. 'Aceb mi kalmasa şimden girü ḥâl ehline rağbet
Erâzil kısmına uymış civānum Ehremen'lenmiş
5. Kızarmış ṭâb-ı mülden çehre-i alı 'aķîķ olmuş
Bugün içmiş **Süheylî** ol dūr-i yektâ Yemen'lenmiş

202.

Çâkerî Raḥmetu'llâhi 'Aleyh

Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - +

1. İlâhî **Çâkerî**'ye rahmet eyle
Ḳıyâmetde maķâmın cennet eyle
2. Günâhum çok durur gelmez ḥesâba
Görürem müstaḥâķ oldum 'azâba
3. Kefen boynuma ṭaķup saña geldüm
Kerîmâ rahmet eyle ki buñaldum
4. Ümîdüm kesmezem senden ilâhî
Dilerseñ 'afv idersin her günâhı
5. Semek püştin sen itdün gâve mesken
Ḳamer mihrüñle gökde oldu rüşen
6. Duḡândan günbed-i ḡadrâ kılursın
Çemende nergis-i şehlâ kılursın
7. Sen itdün günbed-i eflâķı dâ'ir
Sen itdün hey'et-i ḡurşîdi sâ'ir
8. Seher mihrüñ ile ferḡunde kıldı
Ki 'Î sâ gibi ḡalkı zinde kıldı

201. 122^b Süheylî. (Süheylî, D. s.214) (Harmancı: 2017).

2 ol mehûñ ruḥsârına: gülşen-i ruḥsârına D.

4 civānum: mukârin D.

202. 123^a Çâkerî. (Çâkerî, D. s.37) (Aslan: 2007).

1 Çâkerî'ye: Çâkerî D. // maķâmın: mekanın D.

2 gelmez ḥesâba: ḥesâba gelmez D.

9. Zihî kudret zihî sun'-ı cihân-dâr
Ki kılduñ âteş-i sūzānı gül-zār
10. Bilür halk ismüñi bilmez nişānuñ
Mekānsız varsın yokdur zamānuñ
11. Cemālūñ pertevinden gitse perde
Tutışur heft çarh-ı sāl-ı hurde
12. Kimem ben kim kılam evsāf-ı zātuñ
Bilürin *kul huva'llāhdur* şifātuñ
- 13.. Kaçan emrūñ gele deprenmeye leb
Baña 'imānı yoldaş eyle yā Rab
14. Kaçan münkir su'āl eylerse benden
Meded ol dem gerekdür baña senden
15. Anuñ haqqı ki Qur'an'a emīndür
Emanet-dār-ı rabbü'l-ālemīndür
16. Emīr-i enbiyā burhān-ı mi'rāc
Şeh-i bi-ḥātem ü sulṭān-ı bī-tāc
17. Süleymān k'oldı 'ālem pādīşāhı
Olupdur leşkerinden bir sipāhi
18. Bilürem bende yokdur ol liyākat
Ki diyem **Çākerī**'ye kıl şefā'at
19. Tapuñdur bī-nihayet baḥr-i mevvāc
Kuluñ bir kaṭreyem sen baḥre muḥtāc
20. Görürsin baḥr yatur bī-ser ü pāy
Yine luṭfundan irür kaṭreye cāy
21. Ne diyem mücrimem sen de bilürsin
Şefā'at isterem ben de bilürsin
22. Esirge yā Muḥammed ben faḳīri
Şefā'atden unutma ben ḥaḳīri
23. Hudā'dan *rahmeten li'l-ālemīn*sin
Şefā'at kıl Şefī'ul Müznibīn'sin

203.

Yetimī Rahmetu'llāhi 'Aleyh

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + -

1. Kāf ile sālārumuz şāh-ı Necef
Remz idüp çünkü buyurdı *men aref*

11 pertevinden: pertevinde D.

19 Tapuñdur: topuñdur D. // Kuluñ: kulañ D.

20 yatur: yatar D.

203. 123^b Yetimī (Yetimī, D. s.201) (Piroğlu: 1996).

2 hevāsı bile: hevāsıyla D.

2. Nefsini bilmek hevâsı bile hep
Cân-feşânlıklar idüp geçdi selef
3. Gel selef silkine sâlik münselik
Olıgör tâ olasin hayr-ı halef
4. Perdesini keşretün kaldur ki tâ
Şâhid-i vahdet görünsün her taraf
5. Âdem ol 'ışk ile cân-perverlik it
Har gibi ten besleme yiyüp 'alef
6. Her nefis bir gevher-i pâkizedür
Anı bî-kıymet şanup itme telef
7. Toğrılup peykân-ı zehr-âlûd-ı düst
Geldügünce sîneñi eyle hedef
8. Dost diyü çağırur her post-püş
Buña şâhiddür hurûş-ı çeng ü def
9. Baħr-i 'ışk içre Cemālî olmasa
Nazm-ı dürr-bâr-ı **Yetîm**'e ger şadef
10. Perveriş bulup dür-i nâ-yâb-veş
Şayrefi öninde bulmazdı şeref

204.

Yetîmî

Fe'îlâtün mefâ'ilün fe'îlün

Haffîf + + - - / + - + - / + + -

1. Hele ben bildüğüm hemân budur
Cümle eşyâda görinen odur
2. Şanma aşl-ı 'anâşır-ı insân
Yel ü toprak u od ile şudur
3. Olma müşterek-vücûd ğayre bakup
Di muvaħħid olup heme odur
4. Gâh baħr-i 'Amîk olup mevvâc
Gâh geşt-i cihân ider cûdur
5. Gâh mihr-i sipihr-i 'izzetdür
Gâh evc-i hüsnde meh-rûdur
6. Künc-i mey-ĥânede gehî na'ra
Ĥân-ķâhlarda gâh Yâ Hû'dur
7. Gâh zehr-i dehân-ı ef'îdür
Laħm-ı ef'îde gâh dârûdur

204. 123^b Yetîmî (Yetîmî, D. s.153) (Piroğlu: 1996).

3 odur: üdur D.

5 evc-i hüsnde: evc-i ĥasende D.

8. Ehl-i bîdâr ‘âlemüñ görmez
Anlaruñ himmeti ki uyğudur
9. Deli[dür] terk-i ‘âdet eylemeyen
‘Âdeti terk idenler uşludur
10. Derdi taḥsîn idüp Cemālî eger
Bu ḥayālâtı görse Ḥaḳḳ budur
11. İrişelden kemâle nazm-ı **Yetîm**
Ḳaşd-ı Selmân u nakd-i ḥücû'dur

205.

Nesîmî Rahmetu'llâhi 'Aleyh

Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

Recez - - + - / - - + - / - - + - / - - + -

1. Sırr-ı *ene'l-Ḥaḳḳ* söylerem ‘âlemde pinhân gelmişem
Hem Ḥaḳ direm Ḥaḳ bendedür hem ḥaḳḳa insân gelmişem
2. Hem levḥ-ı Tevrât ü Zebûr İncîl hem Ḳur'ân [u Şuḥuf]
Hem ben kelâm-ı nâṭıḳam hem ḥatm-i Ḳur'ân gelmişem
3. Buldum *ale'l-'arşî'stevâ* hem rahmet-i Raḥmân yakîn
Ḥaḳ'dan ‘ayân bilgil beni ben gör Sübhân gelmişem
4. Hem âyet-i Yezdân benem hem rahmet-i Raḥmân benem
Hem vahy-i muṭlak söylerem hem nûr-ı Yezdân gelmişem
5. Mûsâ gibi dîdârına müştâḳ iseñ gel uşta gör
Ānestü nârem hem şecer Mûsâ-yı (ibn-i) ‘İmrân gelmişem
6. Çün bir ḳalender-şüretin tutdum mücerred tecrîdim
Ben hem faḳîrem hem gedâ hem çarḥa sulṭân gelmişem
7. *Lâ raybe illâ vechehû* geldi anuñ vechinde uş
‘Âlemde ḥüsnüñ vechine ben vech-i burhân gelmişem
8. Ḥüsn-i cemâlüñ nakşını gördi ezelde gözlerüm
Ben nakşa ḥayrân olmuşam hem nakş ü ḥayrân gelmişem
9. Müşğîn saçuñ zûlmâtına yol bulmak ister Hızr'ı gör
Lâ'lüñ şarâbın içmişem hem âb-ı ḥayvân gelmişem

205. 124^a Nesîmî (Nesîmî, D. s.499) (Ayan: 2002).

Divanda “ben” zamiri “men” şeklinde yazılmıştır.

1 bendedür: mendedür D. / ḥaḳḳa insân: ḥatm-i insân D.

2 hem Ḳur'ân [u Şuḥuf]: hem Fûrkân-ü Şuḥuf D.// ben: men D. / ḥatm-i Ḳur'ân: cem'-i Ḳur'ân D.

3 4. beyit D. yakîn: menem D. // gör Sübhân: ‘Arş-ı raḥman D.

4 3. beyit D.

5 gibi: kimi D.

Mecmuada bu beytin vezni aksamaktadır. bu sebeple “ibn-i” ibaresi anlam bütünlüğüne dikkat edilerek ve neşredilmiş divan dikkate alınarak çıkarılmıştır.

6 Bu beyit divanda mevcut değildir.

8 9. beyit D. hem nakş ü ḥayrân: men mest ü ḥayrân D.

10. Geldi **Nesîmî** şerh ider şimdi cihāna Hāk sözün
Kim anı idrāk eyleye ben sırr-ı pinhān gelmişem

206.

Hilālî

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Gelse nâz ile lebûñ gonceyi hândân eyler
Söze gelse dehenûñ bûlbûli nālân eyler
2. La'lûñ evşâfını gülşende şabâdan işidüp
Gonceler ey yüzi gül çāk-i giribân eyler
3. Her kaçan şâneleyüp dağda sünbüllerini
Hāl-i 'uşşâkı o gül-çehre perîşân eyler
4. Beni ayağlara bu zûlf-i semen-sâ düşürür
Seni âşufte dilâ turre-i cānân eyler
5. Gülşen-i kūy-ı nigārumda **Hilālî** 'uşşâk
Bûlbûl-i haste gibi nâle vü efgân eyler

207.

Hilālî

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Kaçan âl ile ol gül-nâr-ı zûlfın yüzde mâr eyler
Qarâr u şabr-ı 'uşşâkı ser-â-ser tārūmâr eyler
2. Helāk eyler yolında gördi her kim eylese zārî
Göñül ol âfeti gördükçe her dem âh u zâr eyler
3. Baña dirsens ki geç meyden şalâh-ı ihtiyâr ile
Geçüp andan be hey şūfî bunı kim ihtiyâr eyler
4. Raķibi günde biñ kez nâz ile öldürse âr itmez
Beni bir nâz ile öldürmege ol yâr 'âr eyler
5. Sûvâr-ı esb-i nâz oldukça ol mâh-ı kamer-ţal'at
Hilālî bendeler yolında cismin hāk-sâr eyler

10 11. beyit D. Nesîmî ile ciħan kelimeleri arasında müstensih tarafından takdim-tehir yapılmıştır. // Kim anı idrāk eyleye: Anı kim idrāk eylesün D.

206. 124^a Hilālî. (Hilâlî, D. s.84) (Yağmur: 1998).

4 ayağlara: ayaklara D.

207. 124^b Hilālî. (Hilâlî, D. s.85) (Yağmur: 1998).

208.

Hilālî

Fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün

Remel ++ -- / ++ -- / ++ -- / ++ --

1. Yâr kim nâme-i cevri ile beni yâd eyler
Ġamdan ol serv-i sehî bendesin âzâd eyler
2. Maḥmil-i Leylî'yi Mecnûn göricek cân virdi
Dögünüp böyle ceresler aña feryâd eyler
3. Ġam-ı cânân cihânda göreyin var olsun
Dil-i nâ-şadımı her laḥza gelüp şâd eyler
4. Ey dil Ḥusrev-i Şîrîn-sühânuñ şîveleri
Âkıbet kûh-ı belâda beni Ferhâd eyler
5. Tîğ-ı cevri ile çekerse tenüme dâl ü elif
Ol kamer-çehre **Hilālî** bir ulu ad eyler

209.

Hilālî

Fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün

Remel ++ -- / ++ -- / ++ -- / ++ --

1. Gülebaḫar yüzüme bir gül-i ḥandânum yok
Aglasam ben yiridür bir gözi mestânum yok
2. Baña 'arz itme dilâ Cennet-i Ḥürâ'yı nidem
Bir yüzü gül saçı sünbül leb-i ḥandânum yok
3. Gülşen-i küyuña vardukça bu dil nâle kıllur
Dime ey ruḫları gül bülbül-i nâlânum yok
4. Sâye-veş ḥâke düşüp zillate düşsem n'ola ben
Yüzüme zerrece baḫar meh-i tâbânum yok
5. Ey **Hilālî** nidelüm saḥn-ı çemenden ne biter
Bir lebi gönçe boyı serv-i ḥırâmânum yok

210.

Hilālî

Fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün

Remel ++ -- / ++ -- / ++ -- / ++ --

1. N'ideyin kâmet-i servi baña cânân olsa
Ḥaste-i derd-i nigârûm baña dermân olsa
2. Bilürem kimse baña yâr-i vefâdâr olmaz
Ġam-ı yâr ile hele dîde-i giryân olsa

208. 124^b Hilālî. (Hilâlî, D. s.86) (Yağmur: 1998).

209. 124^b Hilālî. (Hilâlî, D. s.122) (Yağmur: 1998).

5. nidelüm: ne bilem D.

210. 125^a Hilālî. (Hilâlî, D. s.153) (Yağmur: 1998).

3. Gerçi Yūsuf gibi çok āfet-i devrān ammā
Baña Aḥmed gibi bir serv-i ḥırāmān olsa
4. Cān revān eyler idüm yolına ey kaşı kemān
Gelse peykān-ı müjen sīnede mihmān olsa
5. Gördük ol serv-i ḥırāmān gelüp olmadı kenār
Ey **Hilālī** hele bir buseye imkān olsa

211.

[Hilālī]

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Bize bir serv-ḳad ra'nā ḳıyāmet dil-rübā olsa
Nihāl-i Sidre-i ḳadd-i bülendi müntehā olsa
2. Ya derd-i ḡam helāk itse beni ey dil ya hicr-i yā
Ol iki zālīmūñ ḡālüm elinden bir yaña olsa
3. Cinānuñ adın añmazdum geçerdüm Ḥūr u Rızvān'dan
Cefā olmasa 'ālemde güzellerde vefā olsa
4. Çekerdüm ben de pehlüye ḡamā'il-vār her ḡubı
Benüm de şūfī yanumda mücerret bir du'ā olsa
5. Bilürdi ḡāl-i 'uṣṣāḳı **Hilālī** ol cefā-pīşe
Göñül virse eger bir dil-rübāya mübtelā olsa

212.

[Hilālī]

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Yüzi gül-zār-ı dehrüñ gülse ālem nev-bahār olsa
Şadā-yı bülbul-i gūyā cemende şad-hezār olsa
2. Mey-i gülfām-ı sākī şol ḳadar nūş itdi gül-ruḡlar
Kenār-ı bezm-i gülşen cür'alardan lāle-zār olsa
3. Yiler bād-ı şabā üftāde-veş yollarda yanınca
Ḳaçan kim esb-i nāza ol şeh-i ḡubān süvār olsa
4. Cemende naḳş-ı ḡüsnnin her nigār-ı sāde 'arz it
Ser-ā-ser deyr-i gül-zār-ı cihān naḳş u nigār olsa
5. Dem-ā-dem ney gibi gülşende feryād eylemek neydi
Hilālī gül gibi elde şarāb-ı hoş-güvār olsa

211. 125^a Hilālī. (Hilālī, D. s.154) (Yağmur: 1998).

212. 125^a Hilālī. (Hilālī, D. s.155) (Yağmur: 1998).

1 gülse: gelse D.

213.

[Hilālî]

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Āşikār olmazdı derdüm dāğ-ı hicrân olmasa
N'eydügim bilmezdi kimse āh u efgân olmasa
2. Göñlüm ārām eylemezdi kâmet-i dil-dârsuz
Gül-sitânda şâh-ı gül serv-i hırāmân olmasa
3. Kim virürdi ben ölümlü hasteye bir kaçre su
Künc-i mihnet-hânedede bu çeşm-i giryân olmasa
4. Ağlayup derd ile inler miydi zâr ile hezâr
Gül aña karşı gelüp gülşende handân olmasa
5. 'Arş kandîl-i felekde kim yakardı her gice
Ey **Hilālî** şubha deñlü āh-ı süzân olmasa

214.

Yetîmî Rahmetu'llâhi 'Aleyh

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Şeyh-i şöhret-cû ridâsın eyleyüp şöhret yükin
Tavk-ı şeytân gibi aldı boynuña la'net yükin
2. Âdem olmaz müdde'î ger giyse kat kat hâreyi
Har 'azîz olmaz ne deñlü ardalar hil'at yükin
3. Girmişüz meydân-ı 'ışka ser-bürehne 'aşıkuz
Zâhidâ gözle tarîki çek yûri kisvet yükin
4. Merde dünyâ sevgisi gibi ağır yük gelmedi
Virme dil dünyâya çekme merd iseñ 'avret yükin
5. Âdem olan gayret altında olur lâ-büdd ricâl
Komadılar gayret altında olup gayret yükin
6. Yük bâcından ağlamaz ey sâr-bân-ı râh-ı 'ışk
Dirhem-i eşki döküp çeksem n'ola mihnet yükin
7. Âleme 'üryân gelen 'üryân gider diyü **Yetîm**
Bu fenâ yolında tahfîf eyledi rihlet yükin

213. 125^a Hilālî. (Hilālî, D. s.156) (Yağmur: 1998).

214. 125^b Yetîmî (Yetîmî, D. s.266) (Piroğlu: 1996).

6 bâcından: bâcında D.

215.

Lālī

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Sīnesinde cān bulur dil girse cānān koynına
Kimsenüñ girmiş degildür gerçi kim cān(ān) koynına
2. Yüze yüz bir görmege olmaz aña biñ cān bahā
Kıymet olur mı 'aceb girmege cānān koynına
3. Saña ser-gerdān olur ey nev-civān pīr-i felek
Girmiş iken māh-ı tābān mihr-i rahşān koynına
4. Benden ol körpe kuzuyu şöyle şaklarsın raķīb
Nitekim girmege kōrkār kurdı çoban koynına
5. Koynına diler iseñ girmek ey **Lālī** ol şehüñ
Var delü olma ğedā girmez çü sulţān koynına

216.

Hilālī

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Yiridür meskeni olsa işigüñ Hūr u Ğılmān'uß
Ayağuß toprağı yüzi şuyudur bāğ-ı Rızvān'uß
2. Uşanmaz gözlerüm hergiz temāşā-yı cemālüñden
Kesilmez hūb-rūlardan hemişe meyl-i insānuñ
3. Şerī'at virdi toprağa teyemmüm itmege ruhşat
Şeref virdüğiçün yire senüñ şol pāk dāmānuñ
4. Gözüm yaş dökme zulmetde olupdur baħr-i bī-pāyān
Bu ma'nāyı beyān itmek degüldür ħadd-i bārānuñ
5. Anunçün yüzüme gülmez cihānuñ la'l ile dürri
Ki kaldı dürc-i cismümde senüñ la'l-i dür-efşānuñ
6. Müferriħ leblerüñ emdür lebüñ derdine ammā kim
Ölürsem daħi derdüñden irişmez baña dermānuñ
7. Didüm nice yatur dilde bu cevruñ okı peykānı
Didi hışm idüp öldüñ mi ko yitsün çıkmasun cānuñ
8. Su'āl itmedüñ in'āmuñ kamuya sebķat eylerken
Hilālī bendene niçün olur te'hīr ihsānuñ

215. 125^b Lālī.

5 Beytin ilk mısrasının mecmuadaki yazımında vezinde aksaklık söz konusudur. Vezne uydurmak adına taramızca takdim-tehir yapılmıştır: Koynına girmek diler iseñ ey Lālī ol şehüñ: M.

216. 125^b Hilālī. (Hilālī, D. s.130) (Yağmur: 1998).

1 meskeni: miskini D.

7 yitsün: batsuñ D.

217.

Güft-i Yetîm

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Bûlbülüñ hâlini ger eylerse iz'ân gonca
Zulm-i bî-dādına olurdu peşimân gonca
2. Şāh-ı iklīm-i çemendür ki bu gün gül-şende
Ceyş-i ezhāra çıkup eyledi divân gonca
3. Tolanur gül-şen-i bûlbül yine pervâne-şifāt
Çemene oldu meger şem'-i şeb-istân gonca
4. Yüz şuyın dökmez idi şāhid-i bāzār olup
Açılup gül gibi ger olmasa hāndān gonca
5. Resen-i şa'sā'a-i mihr-i felek olmasa ger
Olur idi ebedî jāleye zindān gonca
6. Gül cemāli ile gel geşt-i çemen eyleyelüm
Ey **Yetîm** olmuş iken gülşene mihmân gonca

218.

Yetîmî

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

1. Şafā cāmından özge meşrebüm yok
Maḥabbet nakli gibi maṭlabum yok
2. Baña rāh u revişden şorma ey şeyh
Ki şūfî-veş benüm bir mezhebüm yok
3. Mesîhā-vār geldüm māderünden
Nefḥatün fih sırrında adum yok
4. Pey-ā-pey dūd-ı dil sakf-ı semāya
Sütün gibi dikilmez bir şebüm yok
5. Kapuñda ağlayanlar dimesünler
Şeref burcında ey meh kevkebüm yok
6. Şikeste-pāre ḥayretde kaldum
Mesāfe kaṭ'ına bir merkebüm yok
7. **Yetîm**'e sîm ü zer-efşānlık itme
Dir iken saña dāmān u cebüm yok

217. 126ª Yetîmî (Yetîmî, D. s.291) (Piroğlu: 1996).

218. 126ª Yetîmî (Yetîmî, D. s.206) (Piroğlu: 1996).

3 adum: ebüm D.

219.

Yetimî

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. *Lîme'allāh* demidür her demi dervîşlerüñ
Akl ile derk olamaz 'ālemi dervîşlerüñ
2. Rāz-dān ile hüviyyet haberin virmezler
Mîhr-i gencîne-i sırdur femi dervîşlerüñ
3. Mevlevî gibi felek çarha girüp itdi semā'
Nāle-i nāy olalı hem-demi dervîşlerüñ
4. Kesb ider 'ālem-i 'ulvîde hezārān şādî
Dār-ı süflîde olan bir ğamı dervîşlerüñ
5. Zaḥmlardur urılan tîğ-ı belâyile yine
Dil-i şad-pāresine merhemi dervîşlerüñ
6. Āteşin āhı yakardı felegi olmasa ger
Dîde-i terden akan şol nemi dervîşlerüñ
7. Hazret-i pîr-i Cemālî etegin tutduñ ise
Ey **Yetimî** olugör ebkemi dervîşlerüñ

220.

Ḳaside-i Mısrî Efendi Sellemallāh

Fā'ilâtün fā'ilâtün fā'ilâtün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ādetüm budur ezelden kevnde pür-şān olurum
Dirilüp gāh cem' olup gāhî perîşān olurum
2. Bu cihānuñ ḥalkına bir bir yolum uğrar benüm
Cem' idüp bunca kumaşı bir bedestān olurum
3. Geh seḥāb u geh maṭar gāhî ṭolu gāhî ḳar
Geh nebat u gāhî ḥayvān gāhî insān olurum
4. Geh Naşārā geh Yahūdî gāhî Tersā geh Mecūs
Gāhî Şî'a gāh olur Sünnî Müselmān olurum
5. Gāhî 'ābid gāhî zāhid gāhî fıskā düşerem
Gāhî 'ārif gāhî ma'rûf gāhî 'irfān olurum
6. Gāh olur bakır ḳalay u gāh olur altun gümüş
Gāh olur 'ālemde her ma'denlere kân olurum

219. 126^a Yetimî (Yetimî, D. s.213) (Piroğlu: 1996).

5 Zaḥmlardur: Zaḥm elerdür D.

6 Āteşin: Āteşin D.

220. 126^b Niyāzî. (Niyāzî-i Mısrî, D. s.244) (Erdoğan: 1993).

1 kevnde pür-şān: günde bir şān D.

3 ṭolu gāhî ḳar: ṭoluyam gāh ḳar D.

7. Gāh olur benden ḥaḳīr hīç kimse olmaz dünyede
Gāhī Ḳāf'dan Ḳāf'a ḥükm iden Süleymān olurum
8. Nā'l ile tırnaḳ arasından yirüm gāh dār olur
Gāhī 'arş u kürsiden yek 'Ālī-meydān olurum
9. Gāh olur bu ḥırmen-i 'ālemde ben bir dāneyem
Gāh ḳamūyu cāmī' olmuş ulu ḥarmān olurum
10. Gāh olur mevcūd mā'dūm geh vücūd ile 'adem
Geh tecelliyle 'ayān u gāhī pinhān olurum
11. Gāhī dünya gāhī 'ukbā gāhī maḥşer geh şırāt
Gāhī berzaḥ gāhī cennet gāhī nīrān olurum
12. Gāhī mālīk gāhī āteş gāhī zaḳḳum geh caḥīm
Gāhī ḥūr u gāhī ḡilmān gāhī rızvān olurum
13. Gāhī zerre geh güneş gāhī ḳamer gāhī nucūm
Gāhī 'arż u geh semā geh 'arş-ı Raḥmān olurum
14. Bunca şüretler libāsın gāhī bir bir giyerüm
Gāh şoyunup cümlesinden şöyle 'üryān olurum
15. Şimdi keşretde olan adum **Niyāzī** söylenür
'Ālem-i vaḥdet içinde sırr-ı Yezdān olurum

221.

Gazel-i Nakşī

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Eyā sen şanma kim senden bu güftārı dehān söyler
Veyā terkīb olan 'unşur yaḥūd laḥm-ı zebān söyler
2. Saña ol seni bildürmek murādın ḳaşd idüp Mevlā
'Anāşırdan giyüp bir don yüzinden tercemān söyler
3. Yaratdı cümle eşyāyı yüzün pinhān idüp anda
Göründi nice biñ yüzden velī kendi nihān söyler
4. Olar kim bilmedi nefsin 'arefden almadı dersi
Degüldür ḥaḳḳa 'ārifler özün bilmez yalan söyler
5. Kimüñdür bunca cümbüşler kimüñdür nuṭṭ iden cevher
Özüñden olmaduñ 'ārif ki senden özge kân söyler
6. Ḥayāl-i zıl yeter 'ibret görinen ḥayme-i tende
Degildür nuṭṭ iden şüret derünuñda duran söyler

8 arasından: arasında D. / dār: tār D.

9 ḥarmān: meydān D.

15 adum: ādem D.

221. 127^a Nakşī. (Nakşī Akkirmānī, D. s.202) (Atik: 2003).

2 Saña ve seni kelimeleri arasında müstensih tarafından takdim-tehir yapılmıştır. // don: ṭon D.

3 yüzün pinhān idüp: özin setr eyleyüp anda D.

4 almadı: almayup D. / dersi: dersin D.

5 cümbüşler: cünbüşler D. / cevher: gevher D.

6 duran: devrān D.

7. *Elestü rabbiküm* hamrın içen ‘âşıklar ey **Naḳṣî**
İrür ma‘şûḳına anlar mekândan lâ-mekân söyler
temmet

222.

Hilālî Raḥmetu’llāhi ‘Aleyh

Mefā’ilün mefā’ilün fe’ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

1. Göñül geh geh ki ḥandān olmağ ister
Aña zülfüñ perişān olmağ ister
2. Dil ol zülf ü zenaḥdāndan kesilmez
Eşîr-i bend ü zindān olmağ ister
3. Gözüñ ki ḳaşd ider dökmege ḳanum
Dem-â-dem ki peşîmān olmağ ister
4. Yaraşmaz dāmenüñ nā-pāk elinde
Güzellik pāk-dāmān olmağ ister
5. Ne Hindî'dür beñüñ ‘anber şatarken
Cemāl iḳlîmine şāh olmağ ister
6. Şeh-i ḳişver-güşā ya‘ni ki Ḥurşîd
Gelüp ḳapunda der-bān olmağ ister
7. **Hilālî** ḥüsnüñüñ ‘îdine cānā
Kemān ebrûna ḳurbān olmağ ister
8. Ḥasendür vaşf-ı ḥüsnüñde ğazelde
Kemāle irdi Selmān olmağ ister

223.

Hilālî

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ‘Îd-i ekberdür yine zeyn oldılar meh-pāreler
Her biri bir ğamze ile biñ dil ü cān pāreler
2. Ḥil‘at-i ‘îdin geyüpdür her biri bir reng ile
Ḳanına ‘âşıklarun ḳaşd itdiler al ḳaralar
3. Her biri ḥüsn iline sulṭān olupdur ḥükm ider
Ḥidmete bel bağlayupdur ‘âşıḳ-ı bî-çāreler
4. Yā ilāhî sen bu ğüñ yüzlü perî-peykerleri
Şaḳla tā seyr itdüğince encüm-i seyyāreler

7 Elestü rabbiküm: Seḳāḥüm Rabbühüm D. // İrür ma‘şûḳına: Olurlar bî-mekân D.
222. 127^b Hilālî. (Hilālî, D. s.93) (Yağmur: 1998).
7 ‘îdine: ‘îdinde D.
223. 127^b Hilālî. (Hilālî, D. s.90) (Yağmur: 1998).
4 5. beyit D.

5. Ey **Hilālî** kıl du‘ā kim dā‘imā var olalar
Ol lebi aḥmer yüzi gül қаşı gözi қарalar

224.

Hilālî

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Vird idüp vird-i ruḥuñ zikrini dil yād eyler
Her seḥer mürğ-i seḥer gibi ki feryād eyler
2. İçtimā‘ını rakībūñ benüm āhum tağıdur
Ḥār u ḥāṣeke perişān nitekim bād eyler
3. Mısr-ı ḥüsnüñi cihān bāğına virmez bu gönül
Kişiye ḥubb-ı vaṭan şehrini Bağdād eyler
4. O şanem қahr idüben baña şınur mı o şanem
Ki beni cevri ile yād eyleyüp ābād eyler
5. Red idersin ne için ‘aşık-ı bīmārı didüm
Didi kim ḥaste kılın ḥ^vāceler āzād eyler
6. Söge gördükçe tebessümle lebin depredüben
Şevқden öldürüben rûhumızı şād eyler
7. Açsa ḥurşîd-i ruḥın leyli-i zülfin götürüp
Dil-i mecnûn-ı **Hilālî**’yi feraḥ-şād eyler

225.

Hilālî

Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Güzeldür қadd-i mevzūnı ‘alā bālî kıyāmetdür
Ḥuşūşā çeşm ü ebrūsı ne zālimdür ne āfetdür
2. Helāk eylerse ḥışm ile beni ger çeşm-i ḥün-rizūñ
Keremdür ey gözüm nūrı hemān ‘ayn-ı ‘ināyetdür
3. Yiridür sīnede rûḥ-ı revānum gibi şaklarsam
Ḥadeng-i ḡamzen ey қаşı kemān sehm-i sa‘ādetdür
4. Cefālarla añun dāl ideyin қaddin dimiş dildār
Dilā ol serv-i қāmetden ne gelse dāl-i devletdür
5. Rûḥı gün beñleri seyyāre ḥüsni bir muşavver nūr
Hilālî ol қamer-tal‘at meh-i burc-ı melāḥetdür

5 4. beyit D.

224. 127^b Hilālî. (Hilālî, D. s.95) (Yağmur: 1998).

3 cihān: cinān D.

4 eyleyüp: eylemeyüp D.

225. 128^a Hilālî. (Hilālî, D. s.99) (Yağmur: 1998).

226.

Bâkî Efendi

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Kanı bir şîrîn-sühan la'l-i şeker-bāruñ gibi
Kanda gördi tūtî bir āyîne ruhsāruñ gibi
2. Göñlümüz alur ele zülf-i dil-āvîzüñ hele
Veçden hāric degül haţţ-ı siyeh-kāruñ gibi
3. Sîm-sîmā serv-bālā meh-likālar çok velî
Kimsede yokdur senüñ evzā' u eţvāruñ gibi
4. Sen semen ü serv-i sîm-endāma bir kez şarılan
Başa iletdi işin 'ālemde destāruñ gibi
5. Ögmesün 'āşıklara vā'iz riyāz-ı cenneti
Bāğ-ı hurrem olmaz ehl-i 'ışka dîdāruñ gibi
6. Karşu dut şem'-i ruhuñ bi'llāh ben dil-hasteye
Künc-i tārîk içre kaldum çeşm-i bîmāruñ gibi
7. Nükte-i mihr ü maḥabbetdür ser-ā-ser **Bâkî**iyā
Bulmaya 'ışk ehli bir eglence eş'āruñ gibi

227.

Bâkî Efendi

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. İderken tîr-i müjgānuñ gibi hükmin revān ḥancer
Görüp şemşîr-i gamzeñ kendüden geçdi hemān ḥancer
2. 'Adūnuñ tîğ-i kāfir gibi lertzān itdi endāmuñ
Miyānına toқundı ḥusrev-i şāhib-kırān ḥancer
3. Çemende berg-i süsen gökde māh-ı nev degül peydā
Çeker a'dā-yı dîn üzre zemîn ü āsmān ḥancer
4. Şehā bir dem ney ü hāmen cihān bezminde diñlensün
İçürsün düşmene cām-ı fenāyı bir zamān ḥancer
5. Nişār itdi ğazā yolına der-gāh-ı şehenşāhî
Murassa' bir kemer gerdün meh-i nev zer-nişān ḥancer
6. 'Adūnuñ kılsun endāmın ser-ā-pā kana müstağrak
Bitürsün bāğ-ı nuşretde nihāl-i erguvān ḥancer

226. 128ª Bâkî. (Bâkî, D. s.287) (Küçük: 2011).

4 semen ü: semen-ber D.

6 dut: tut D. / bi'llāh: bi'llāhi D.

227. 128ª Bâkî. (Bâkî, D. s.144) (Küçük: 2011).

2 toқundı: takındı D.

5 6. beyit D. der-gāh-ı şehenşāhî: der-gāh-ı şehenşāha D.

6 5. beyit D.

7. Tazarru' demleri geldi Cenāb-ı Hakk'a ey **Bākī**
İdüp Feth āyetin ezber dilin kılsun revān hancer

228.

Bākī Efendi

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Çeşm-i pür-hūnum yoluñda eşk-bār itsem gerek
Ayağūñ tozına gevherler nişār itsem gerek
2. Gül gibi pīrāhen-i nāmūsı şad-çāk eyleyüp
Gonca-veş dāğ-ı nihānum āşikār itsem gerek
3. Kıрма yazuyla 'adūnun dişleri vaşfin yazup
Nūsha-i çeşm-i sevādın pür-gubār itsem gerek
4. Eyleyüp zühdüñ binā-yı süst-bünyādın hārāb
Hāne-i 'ışkun esāsın üstüvār itsem gerek
5. Bezm-i keşretten çekildi cām-veş **Bākī** göñül
Tekye-i 'uzletde vahdet ihtiyār itsem gerek

229.

Bākī

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Şeb-i tārīk görünür gözüme rüz-ı firāk
Dūd-ı āhumla meger tōldı ser-ā-ser āfāk
2. Yine bir kaşı hilālūñ sitemi çarḥ gibi
Qaddümi kıldı kemer tākātümi eyledi tāk
3. Tıtdı ebrūña yüzün mihr-i 'izāruñla göñül
Qıbleye qarşu kıılır şanki şalāt-ı işrāk
4. Merd iseñ dehr-i denī mekrine meftūn olma
Er odur kim vire bu pīre-zen-i çarḥa tālāk
5. **Bākī**'nūñ nāle vü zārıyla cihān tōldı bu gün
Yine var ise 'adū eyledi yārine nifāk

228. 128^b Bākī. (Bâkî, D. s.196) (Küçük: 2011).

2 Gonca-veş: Lâleveş D.

3 'adūnun: rakībūñ D.

5 Tekye-i 'uzletde vahdet: Tekye-i vahdetde uzlet D.

229. 128^b Bākī. (Bâkî, D. s.279) (Küçük: 2011).

4 çarḥa: dehre D.

230.

Bākī

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Cāmuñ eṭrāfın kaçan kim seyr ider āvāreler
Çarḥ-ı mīnā-fāmı gūyā devr ider seyyāreler
2. Yazamaz ebrūlaruñ rāsına benzer bir hilāl
Māh-ı tābān bunca yıllardur mişālin qaralar
3. Sen meh-i bedrūñ ziyāsın virmek olmaz 'āleme
İttifākī bir yire cem' olsalar meh-pāreler
4. Bir kul oğlu āfetūñ kūyında kaldı cān u dil
Kapuya çıkmaz görünmez neylesün bī-çāreler
5. Sākıyā gül-güne dir gel bāde-i gül-gün sür
Lāle-reng olsun kızarsun ol iki ruhsāreler
6. Derdine dil zahmınuñ 'ışkuñla dermān eyledüm
Şimdi 'ışkuñ derdine düşdüm bulunmaz çāreler
7. Şāh-bāz-ı ṭab'umuñ pervāzın urmaz kimseler
Çāre ey **Bākī** hemān oldur öñince varalar

231.

Bākī

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Göñül her nağme kim çeng-i ğamunda ihtirā' eyler
Koyup elden felekde Zühre sāzın istimā' eyler
2. Güzeller şevkine şöhetde şūfī çalgusuz oynar
Velī her bilmeyen eyle şanur anı semā' eyler
3. Yola 'azm itmiş ol ser-keş baña yā Hū dimez bir kez
Çeküp atı başın agyār ile turmuş vedā' [eyler]
4. Beni da'vā-yı kaṭlūñden murāduñ baş u cān ise
Yoluña hey benüm 'ömrüm senūñle kim nizā' eyler
5. Şaçuñ tārına peyveste kılursa rişte-i cānı
'Alāyıkdan geçüp **Bākī** cihāndan inḳıṭā' eyler

230. 128^b Bākī. (Bākī, D. s.99) (Küçük: 2011).

5 gül-güne dir: gülgüneveş D.

7 oldur: olur D.

231. 128^b Bākī. (Bākī, D. s.110) (Küçük: 2011).

232.

Yetimî Raḥmetu'llāhi 'Aleyh

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ğāret ü cān u dil itdi bir ḳaddi bālā levend
İtmedi cānibi bu nev' ile yaḡmā levend
2. Ğamzesi tīgını ser-tīz eyleyüp mest ü azüb
Görmedüm ol yār-i merdüm-keş gibi şeydā levend
3. Yok raḳīb(in)e meyli itmez 'āşık-ı dil-dāreye
Gelmedi anuñ gibi bir ehl-i istignā levend
4. Hāl ü haṭṭın fitneye yeltendirüp āşüb ide
Hüsn deryāsında ol bī-pāk ü bī-pervā levend
5. Pāy alup vaşlı metā'ından doyumluk itmege
Geh segirdüm gāh pūsı mü'mīn ü tersā levend
6. Bād-bān-ı 'ışk açup düşseydi bu deryālara
Hikmete bakmazdı olup bu 'Alī Sīnā levend
7. Bu **Yetimî**'ün gönli ḳapulı limānı olmağın
Girdi başup geçmedi ol meskeni deryā levend

233.

Yetimî

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Dili bī-dār idüp her şeb du'ā ehlinden it yā Rabb
Dem-i şubḥ-ı vişālūñle liḳā ehlinden it yā Rabb
2. Maḳām-ı emn ile mesrūr olanlar hürmeti ḥaḳḳı
Şi'ār-ı ḥavf ile cānum recā ehlinden it yā Rabb
3. Vücūdum varlığı men'-i safā eyler küdüretden
Küdüretten ḥalās idüp safā ehlinden it yā Rabb
4. Eger ḡamdur eger miḥnet ḳazādan çün ola nāzil
İrādet sevḳ idüp cānā rızā ehlinden it yā Rabb
5. Geyüp bir cāme-i faḥrı tekebbür ehli olmaḳdan
Zelīl ü münkesir olmuş ḡınā ehlinden it yā Rabb
6. Żalālet yolların mesdūd idüp ehl-i hevādan çek
Şirāt-ı müstaḳīm üzre hüdā ehlinden it yā Rab

232. 129ª Yetimî. (Yetimî, D. s.136) (Piroğlu: 1996).

4 ide: ider D.

5 doyumluk: toyumluk D. // segirdüm: seker-dem D.

233. 129^a Yetimî. (Yetimî, D. s.110) (Piroğlu: 1996).

Divanda Münacât başlığı ile kayıtlıdır.

3 küdüretten: küdüretdür D.

5 cāme-i faḥrı: cāme-i faḥir D. // ḡınā: 'abā D.

7. Cemālūñ şevķına döksün **Yetīmī** dīdeden hūn-āb
Dil-i pūr-derd ile merdüm bükā ehlinden it yā Rab
temmet

234.

Uşulī

Mefā'īlūn mefā'īlūn fe'ūlūn

Hezec + - - - / + - - - / + - -

1. Göñül gördi yine ol hūb zātı
Ki gören kişinūñ gider hayātı
2. Meger rūḥ-ı muşavverdür vücūdı
Ki görmedüm beşerde bu şifātı
3. Bulınmaz gün gibi mişli cihānda
Ararsan zerre zerre kā'inātı
4. Yüzüñden nüşhadur nev-rūz ile 'īd
Şaçuñdandur şeb-i kadrūñ berātı
5. **Uşulī** zātıdır ol nev-civānuñ
Bu cismüm rāḥatı cānum hayātı

235.

Seyyid Nesīmī Raḥmetu'llāhi 'Aleyh

Mefā'īlūn mefā'īlūn mefā'īlūn mefā'īlūn

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Te'āla'llāh zihī ḳudret ki sensin hāliku'l-eşyā
Ḥaḳīḳatdūr ki sen ḳıldun ademden ālemi peydā
2. Dü ālem yoğ iken evvel yaratduñ Muştafā nūrın
Aña virdüñ hezārān biñ atā vü mülk-i istignā
3. Añı sevmekden olmuşdur ḥalāyıklar melā'ikler
Zihī sevgü zihī işret ki *sūbhānellezī esrā*
4. Bu yirler durdıḡu kāim bahāne ol durur dā'im
Velī aşlı şehā sensin senindür emr yā Mevlā
5. Yaratdıñ yidi ḳat göḡü içinde pūr-melā'ikler
Ne bend ü ne sūtün aşlā muṭabbaḡ günbed-i ḥadrā
6. Yiri emrüñle ey Ma'būd şu üzre eyledüñ muḥkem
Kimi berr ü kimi baḥr u kimi daḡ kimi şaḥrā

7 merdüm: her dem D.

234. 129^a Uşulī. (Usûlî, D. s.301) (İsen: 2020).

5 zātıdır: vezhidür D. / nev-civānuñ: nūr-ı pākūñ D. // cismüm: rūḥum D.

235. 129^b Nesīmī. (Ayan: 2002).

Bu kaside, Nesīmī divanında mevcut değildir.

3 *sūbhānellezī esrā* ifadesi, İsrā Sûresi'nden iktibastır. Ayetin tam meali şu şekildedir: Bir gece, kendisine bazı âyetlerimizi gösterelim diye kulunu Mescid-i Harâm'dan çevresini mübarek kıldığımız Mescid-i Aksâ'ya götüren Allah eksikliklerden münezzehtir. O, gerçekten her şeyi işitmekte ve görmektedir. (Kur'ân: İsrâ/1).

7. Kışın kar yağdırup yire yüzüñi renk iden sensin
Yine yazı kılan sensin cihāna Cennetü'l-me'vā
8. Nice vaşfeylesün kimse senüñ vaşfını ey Sāni'
Ki āciz kaçre şerhinde gerek dānā ve ger bīnā
9. Virürsün ata şulbünden ananuñ rahmine nuṭfe
Tutarsın ol zamān anı ki şu kan et olur peydā
10. Düzersün karañu yirde anı bir hūb-ı hoş-şüret
Virürsün kısmetin anuñ henüz eylemeden ihyā
11. Toğuz aydan toğa gelür vücūd olur zihī hikmet
Kimi mü'mīn kimi muḳbīl kimi müdbīr kimi tersā
12. Kiminüñ ṭālī'in anda sa'īd eylersin ey Hākim
Kimi ol yazıdan bed-baḥt kimi ednā kimi a'lā
13. Bu dört dürlü ṭabāyıkdan kılursun cismine kā'im
Kimisi dem kimi balgam kimi şafrā kimi sevdā
14. Kimi āḳil kimi cāhil kimi hāzır kimi gāfil
Kiminde zerre yok ḥāşıl kimi nādān kimi dānā
15. Kimi ābid 'ibadetde sözi her dem 'ibāretde
Kimi aḥmak sözün bilmez ki ḥayvāndan daḥi ednā
16. Kimi zāhid kimi 'āşık kimi fāsık kimi şādık
Kimisi dünyādan fāriğ yürür Mecnūn gibi şeydā
17. Kimi her dem 'ibādetde kimi dün gün ḥarābātde
Kimi dā'im münācātde hemān Allāh eydür tenhā
18. Kiminin ṭıfl iken cānun alırsun 'ömür ne denmez
Kimisi yüz yaşı ölmez başına dar olur dünyā
19. Kimin öyle ganī kılduñ ki mālın sağışın bilmez
Kimisi bir pāre nan için kapudan kapuya rüsvā
20. Viren sensin alan sensin deyen sen işiden sensin
Gören sen gösteren sensin anuñçün ḳamusı zībā
21. Kadīm-i Lem-yazel sensin ebed sensin ezel sensin
Ḳamu senden bu cünbüşler cihānda bu kuru gāvḡā
23. Yürekler başı sendendür bu gözler yaşı sendendür
Ḥakikat cümle sendendür bu yaşlara gelen sevdā
24. Sükūnetler ḥaraketler cerāḥatler keḫāretler
Kifāyetler ḫidāyetler ḳamu sendendür ey Mevlā
25. Ne kim kılduñsa ey Mevlā laṭīf u hūb u nāzūkdür
Hemīn dindār olan eyde ki āmennā ve saddaknā
26. Hakīm-i Lā-yazel sensin mukīm-i bī-zevāl sensin
Mutī'im bende-fermānum senin emrüne ey bī-hemtā
27. Bu bī-çāre Nesīmī'ye şu tevhīdi demek ḳanda
Meger ol Ḥalīḳ u Yezdān anuñ gönlin gözin açā

236.

Murādī

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Baña derd ü belā mihnet nedendür bilmezem bilsem
Nedendür baña bu ni'met nedendür bilmezem bilsem
2. 'İnāyet eylegil yā Rab ġarībem bī-kesem yā Rab
Baña bu derd ü bu miḥnet nedendür bilmezem bilsem
3. Bu dünyāya ne kıldum ben baña cevr ü cefā eyler
Baña bu cevr ü miḥnet nedendür bilmezem bilsem
4. Ğarībem bilmezem kim nedür baña bu firḳatler
Baña bu derd ü bu miḥnet nedendür bilmezem bilsem
5. **Murādī** kıldı āvāre olur mı derde bir çāre
Baña bu derd ü bu miḥnet nedendür bilmezem bilsem

237.

Sultān Murād

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Bu gün ḥüm-ḥāne-i vaḥdetde ben mestāne-i 'ışḳam
Bana kim eyleye ta'līm çü ben ferzāne-i 'ışḳam
2. Beni siz şanmañuz 'ışḳ ile şimdi olmuşam şeydā
Daḥi Kālū Belā bezminde ben ḥüm-ḥāne-i 'ışḳam
3. Çü nişān-ı maḥabbetden gelüp oldu şādef dünyā
Bu deryā-yı şuhūd içre şehā dūr-dāne-i 'ışḳam
4. Bu nār-ı 'ışḳ ile her dem be-dem ben āşık-ı şeydā
Yanar isem 'aceb midür çü ben pervāne-i 'ışḳam
5. Hebā kılar isem yolına cism ü cānı 'ayb itme
Çü meydān-ı muhabbetde bu gün merdāne-i 'ışḳam
6. Vücūdum zāhir olmadın naşīb olmuşdı bana 'ışḳ
Çü zāhir olmuşam şanma beni bīgāne-i 'ışḳam

236. 130^a Murādī (Murādī, D. s.535) (Kırkılıç: 2015).

Divanda "Velehū lā-zāle mü'eyyeden min 'indi'llāh" başlığıyla kayıtlıdır: Bu da onundur. Allah katından desteklenme devam etsin.

1 ni'met: nikmet D.

4 bilmezem: bilimezem D. /firḳatler: fūrḳatler D.

237. 130^b Murādī (Murādī, D. s.534) (Kırkılıç: 2015).

Divanda "Velehū zāde'llāhu saṭvetehū" başlığıyla kayıtlıdır: Bu da onundur. Allah onun nüfuzunu artırsın.

1 çü: çü D.

2 şeydā: yoldaş D. // ḥüm-ḥāne-i 'ışḳam: hem-ḥāne-i 'ışḳam D.

3 Çü nişān-ı maḥabbetden: Çü neysān-ı maḥabbetden D.

4 isem: iseñ D. / çü: çü D.

5 Çü: çü D.

7. Bi-küllî mäsivâdan fâriğem Hâk'dur baña maṭlab
N'eyderün ben **Murâdî** ğayrıyî dîvâne-yi 'ışķam

238.

Murâdî

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Arş-ı a'lâ ferş-i esfel bu zemîn ü āsumān
Hâķķ u bâtıl nev'-i zâtî nev'-i eşyâ hûkm-i ān
2. Sāha-i ĳudret bezenmiş aşl-ı mevcûd evvelîn
Āhirîn ü mûntehâ vü evvelîn ola hemān
3. Secde-i sehv olsa lâzım enbiyāya secdesi
Enbiyānuñ secdesidür oldı mescûd ol zamān
4. Evliyāya 'ayn-ı mülhem enbiyā vü Hayy u Hâķķ
Vāhid-i muṭlaķ olupdur şānî olmadı inān
5. Ey **Murâdî** bu rûmûzın kim ki şerhin eyleye
Ķuṭbu'l-aķṭāb ol durur ṭut dāmenini bî-ğümān

239.

Murâdî

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Yār içündür çekdüğüm ğam çekmezem aĳyārdan
Hey'et aldum çünki gördüm dîde-i tekrārdan
2. Lā-yezālîdür maḥabbet lîk bilmem n'eyledi
Ṭarz-ı āḥar kullanur fehmi olmaya tā yārdan
3. Ey cihān-ārāyişin seyr eyleyen ğāfil nebbāş
Seyr-i naķş itmekde ne 'ā'id saña dîdārdan
4. Gel kemāl-i lā-yezālîden ma'ārif iste tā
'İlm ile ma'dûd olasın zümre-i ebrārdan
5. Sen **Murād**'uñ hāline vāķıf degilsin zerrece
Geçmeyince tā ki 'ālemde yoĳ ile vardan

7 N'eyderün: Niderven D.

238. 130^b Murâdî (Murâdî, D. s.644) (Kırkılıç: 2015).
Divanda "Velehü medda'llāhü zillehü" başlığıyla kayıtlıdır: Bu da onundur. Allah onun ömrünü uzatsın.
4 enbiyā vü Hayy u Hâķķ: enbiyāya vahy-ı Hâķ D.

239. 130^b Murâdî (Murâdî, D. s.644) (Kırkılıç: 2015).
Divanda "Velehü yessera'llāhu murādeh" başlığıyla kayıtlıdır: Bu da onundur. Allah onun muradını kolaylaştırsın.

1 Hey'et aldum: Heybet oldum D.

3 ğāfil nebbāş: ğāfil-mebāş D.

240.

Necâtî Raḥmetu'llāhi 'Aleyh

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ḥamdüli'llāh okur ol gizlü dehānum gizlüce
Gül gibi mecmū'asından dāsītānum gizlüce
2. Ata ana daḥi yāruñ bilmez iken içdügin
Ḳana Ḳana mey gibi nūş itdi Ḳanum gizlüce
3. Bezmümüz bir ten gibidür Ḳanı mey cānı güzel
Cān gibi otursun ol nāzūg-miyānum gizlüce
4. Ben Ḳarañu gicelerde durmayup āh itdigüm
Bu ki gökler yüzine vara duḡānum gizlüce
5. Bezm-i cānānı **Necâtî** itme zinhār āşikār
Gizlüce hoşdur benüm bāğ-ı cinānum gizlüce

241.

Necâtî

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Yüri ferzāne iseñ cānib-i cānāna degin
N'ola pervāne iseñ şem'-i şebistāna degin
2. Yüri sen and içe gör biz mey-i nāb ey şūfî
Saña peymānı Ḳomışlar bize peymānedekin
3. Yanarın ḥasret-i şevḲ-i ruḡuñ ile yanarın
Cān atup gitmez isem şaḡn-ı gülistāna degin
4. Elüme girmez ise dürr-i şeb-efrüz-i vişāl
Hele seyl-āb ideyin yaşumı 'ummāna degin
5. Gine cellād-ı müjeñ sīne-i ḥākīde gelüp
Ḳılıcın gömmez idi itmese biñ Ḳana degin
6. Dildeki rāzı **Necâtî** ile fāş eylemedi
Geçmeyince güzelüm ḡamzeñ okı cāna degin

240. 131^a Necâtî. (Necâtî, D. s.436) (Tarlan: 1963).

1 gizlü: ḡonca D.

4 durmayup: ṭurmayub D.

241. 131^a Necâtî. (Necâtî, D. s.407) (Tarlan: 1963).

242.

Necâtî

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Hācet ehlin hep felekler kapuña şalar bu gün
Āsitānuñdan biter cümle temennālar bu gün
2. Hüsni-āyīnünledür şimdi niẓām-ı memleket
Hışm-ı bî-kīnünledür teskīn-i ğavġālar bu gün
3. Şöyle kesdün zulm elini kim teẓāvül diyenün
Baġlamışdur yolların zülf-i semen-sālar bu gün
4. Ey kelāmuñ vahy-i münzel gibi nāfi' şaġ u şol
Hıç çıkmazlar sözüñden iki pāşālar bu gün
5. Āsitānuñ ben ġarībi barına başsa nola
İşġüñden barınur a'lā vü ednālar bu gün
6. Kaṭrece himmet **Necâtî** bendeden men' itme kim
Luṭf-ı tab'uñdan hacildür yedi deryālar bu gün
7. Ey sa'adet-mend iderseñ zerre deñlü iltifāt
Ṭab'-ı rüşen gün gibi dünyāyı ārālar bu gün

243.

Necâtî

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Remel - + - - / - + - - / - + -

1. Naẓar kıldı bana ol çeşm ü cādū
Enīs oldı yine Mecnūn'a āhū
2. Gözüñden şöyle bīmār oldı nergis
Ki ebr ağzına penbe-ile sıkır şu
3. Ruḡuñdan ḡāl-i fettānuñ görelden
Bilindi bu ki batmaz şuya cādū
4. Ümīd-i vaşluñ ile yandı sinem
Ṭama' olmasa olmaz idi ṭamu

5 Gine: Yine D.

242. 131^a Necâtî. (Necâtî, D. s.410) (Tarlan: 1963).

1 Āsitānuñdan: Āsitānuñda D.

3 kesdün: kendün D.

4 nāfi': nā'î D.

6 2. mısra da vezinde aksaklık mevcuttur.

243. 131^a Necâtî. (Necâtî, D. s.414) (Tarlan: 1963).

Bu gazel divanda 9 beyitten müteşekkildir. Divanda bulunduğu halde mecmuada olmayan beyitler sıradan numarasıyla şu şekildedir:

6. Raķibe şadr gösterdün kapuñda

Ne gün geldi iki ite dirüz ulu

8. İşġüñden beni sürerken ağyār

Ḥaremden bir ḡamāme didi ku ku

1 cādū: ebrū D.

2 5. beyit D.

3 4. beyit D. Ruḡuñdan: Ruḡuñda D.

4 2. beyit D.

5. Ne müşkil olur ara zülfüñle hergiz
Bulunmaz nāfe-i āhūda bu bū
6. Nice ħūnīdürür amzeñ ki her dem
Nazar kılduca dūşer cāna oru
7. **Necātī** amzesinden iste aşın
Bulunmaz egri utulmazsa oru

244.

Uşūlī Raĥmetu'llāhi 'Aleyh

6+5= 11

I

1. Pīrümün yolu ün Ha'uñ yolıdur
2. Dönmezin pīrümde niye döneysin
3. Mü'minün ezelden avli belīdür
4. Dönmezin pīrümde niye döneysin

II

1. Serden geen imiş bu yolda server
2. Münkirlir elinden kesilir serler
3. Yine biñ baş ıup barumda söyler
4. Dönmezin pīrümde niye döneysin

III

1. Erenlerün zaĥmı cāna merhemdür
2. Şimden girü ölür isem ne amdur
3. ünkü pīrlerün işigi kıblemdür
4. Dönmezin pīrümde niye döneysin

IV

1. Pīrümün 'azmi ün orı yoladur
2. İsteyen kişiyi Ha'a iledür
3. Ha anuñla her nefesde bileür
4. Dönmezin pīrümde niye döneysin

V

1. Göñlinde irk(i) olan pīrden arınur
2. Hauñ şafāları pīrden görinür

5 3. beyit D. Ne müşkil olur ara zülfüñle hergiz: Ne müşğ olur ara zülfün ki hergiz D.
Mısranın mecmuadaki yazımında vezinde aksaklık mevcuttur.

6 7. beyit D.

7 9. beyit D.

244. 131^b Uşūlī. (Uşūlī, D. s.130) (İsen: 2020).

Bir kısım yazma nüshalarda bazı musammatlar beyit şeklinde değıl dörtlükler halinde yazılmaktadır. Uşūlī'nin ilgili musammatı buna örnek olarak gösterilebilir. bu haliyle 6+5: 11'li hece vezniyle yazılmıştır.

Mecmuada I. bendin 2. mısrası olan ve her bendin son mısrasında tekrar eden "Dönmezin pīrümde niye döneysin" mısrası divanda "Dönmezin niye döneysin pīrümde" şeklinde yazılmıştır.

I/1 ün Hauñ: ünkü Ha D.

I/2 Dönmezin pīrümde niye döneysin: Dönmezin niye döneysin pīrümde D.

II/1 geen: geer D.

III/3 ünkü pīrlerün işigi: Pīrlerün işigi ünkü D.

V/1 irki: irk D.

Bu mısra 1 hece fazladır. bu sebeple anlam ve neşredilen divan esas alınarak bir hece eksiltildi.

V/2 şafāları: şifātı D. / pīrden: pīrlerden D.

3. Pîri olmayanlar yarın yirinür
4. Dönmezin pîrümde niye döneyin

VI

1. Benüm gönlüm bir dīvāne delidür
2. Cān u dilden erenlerüñ kulıdur
3. Benüm pîrüm çün Muḥammed 'Alīdür
4. Dönmezin pîrümde niye döneyin

VII

1. Ḥaḳīkāt pîrleri 'Āl-i 'Ābā'dur
2. Ḥasan (ki) Ḥüseyn cānlara safādur
3. Benüm şāhum şehīd-i Kerbelā'dur
4. Dönmezin pîrümde niye döneyin

VIII

1. Zeyne'l-'ābidīndür gönlümde cānum
2. Muḥammed Bākır'a bakar bu cānum
3. Ca'fer-i Sāzık'dur dīnüm imānum
4. Dönmezin pîrümde niye döneyin

IX

1. Kāzım bize bir ni'metdür Ḥudā'dan
2. Rāzīdur Ḥaḳ 'Alī Mūsa'r-Rızā'dan
3. Muḥibbüz Taḳī'ye kālū belādan
4. Dönmezin pîrümde niye döneyin

X

1. Naḳī Ḥaḳdan imām-ı pīşvādur
2. 'Askerī düşmene tīg-i kaza'dur
3. Muḥammed Mehdī ḥod sırr-ı Ḥudā'dur
4. Dönmezin pîrümde niye döneyin

XI

1. **Usūlī**'yem Ḥaḳ kapısına geldüm
2. Cān u dilden erenlere kul oldum
3. Pîrler işiginde çün Ḥaḳḳ'ı buldum
4. Dönmezin pîrümde niye döneyin

245.

Uşulī

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Āteş-i hicrān-ile yandı yürek dutuşdı cān
2. Bağladı çeşmüm yolın cūş eyleyüp yaş ile ılan
3. Qaldı seyl-i miḥnet içinde bu cān-ı nā-tüvān

VII/2 Bu mısra 1 hece fazladır. bu sebeple anlam ve neşredilen divan esas alınarak bir hece eksiltildi.

245. 131^b Uşulī (Usûlî, D. s.128) (İsen: 2020).

Divanda Murabba' başlığı ile kayıtlıdır.

Bu murabba divanda 8 bentten müteşekkildir. Mecmuada II. bendin üçüncü mısrasına kadar yazılmıştır.

4. El-amān ey seng-dil zālīm elüñden el-amān

II

1. Āteş-i hicrān ile bağrumı biryān eyledüñ

2. Tîğ-ı miḥnetle yüregüm toptolu kan eyledüñ

246.

Nazîre-i Mısrî Efendi

7+7=14

1. Ey göñül gel ağlama zārî zārî inleme
Pîrden aldum ḥaberi ol bî-niṣān sendedür
2. Sendedür dostuñ ili sende açılır güli
Söyler bu can bülbüli gül-i ḥandān sendedür
3. Gezme gel baḥr u berri kendüñden iste sırrı
Cism ü cāna ḥükm iden gizli sulṭān sendedür
4. Anladuñsa sen seni bildüñse cān u teni
Ġayrı ne var ey göñül cāna canān sendedür
5. Ten taḥtîdur bu cānuñ cān taḥtîdur cānānuñ
Ey **Niyāzî** şüphesiz ol bî-mekān sendedür

247.

Mısrî Efendi

Meḥ'ülü meḥ'îlün meḥ'ülü meḥ'îlün

Hezec - - + / + - - - / - - + / + - - -

1. Sevdüm seni hep varum yağmādır alan alsun
Gördüm seni efkārüm yağmādur alan alsun
2. Alduñ çü beni benden geçdüm bu cān u tenden
'Aqlım daḥi her varum yağmādur alan alsun
3. Ben varlığımı atdum dost varlığına yetdüm
Her aşşılı bāzārüm yağmādur alan alsun
4. Geçdüm ben ad u şandan çıkdum ben o dükkāndan
Hep 'ırz ile vaḳārüm yağmādur alan alsun
5. Geldi dile dildārüm buldum gül ü gülzārüm
Şimdengerü hep varum yağmādur alan alsun
6. Sen gā'ib u hāzırsın her hālime nāzırsın
Aḥvāl ile eṭvārüm yağmādur alan alsun
7. Çün buldı göñül yārın terk eyledüm aḡyārın
İ mān ile zünnārüm yağmādur alan alsun

246. 132^a Niyāzî. (Niyâzî Mısrî, D. s.176) (Erdoğan: 1993).

3 kendüñden: kendüñde D.

247. 132^a Mısrî. (Niyâzî Mısrî, D. s.273) (Erdoğan: 1993).

Başlık tam haliyle Mısrî Efendi Hüseyinî şeklindedir.

8. **Mısrî'**ye vücüb imkân bir oldu kamu a'yân
Tâ'at ile ezkârüm yağmâdur alan alsun

248.

Ma'nevî Çelebi Sellemallâh

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Hâkîkat baħr-i cûduñ mevc uran dürdânesiyem ben
Bu gün ol küntü kenz esrârınuñ vîrânesiyem ben
2. Bu 'ilm-i hâli yazmadı kamu kitâblaruñ biri
Anuñ vecdiyle zevkünden deli dîvânesiyem ben
3. Kamu dillerde içmînân bulunmak belki mümkündür
Karâr itmez göñül aşlâ Hâk'ıuñ bilmem nesiyem ben
4. Cemî' u cümle derde hep devâ mümkündür[ür] ancak
Ne hâletdür bilinmez hiç nenüñ mestânesiyem ben
5. İrişdüm vecd-i Hâk'a benligüm benden kamu aldı
Tılsım-ı vaħdetüñ hâlâ begüm kâr-hânesiyem ben
6. Müzâhir cümle hâdisden hemîn 'ilminde aқdemdür
Hâkâyık cāmını içdüm her ânuñ ânesiyem ben
7. Ne şüretde ne ma'nâda ne lafz-ı **Ma'nevî** oldum
Beni yaқан Cemâlî şem'inüñ pervânesiyem ben

249.

[Sebzî]

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Harf-i cevher-ile didi fevtine Sebzî tarih
Bâğ-ı firdevsi mekân eyledi rûhî-i 'Î sâ
1192

250.

'Âşık 'Ömer

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. Zâhidâ aç gözüñi şahrâya baқ da 'ibret al
2. Bu direksüz kubbe-i bünyâda baқ da 'ibret al
3. Zıkr-i Mevlâ ile her dem kalbüñi pāk eyle kim

248. 132^b Ma'nevî.

249. 132^b Sebzî.

250. 133^a 'Âşık 'Ömer. (Ergün: 1935). s.198

I/2 kubbe-i bünyâda: kubbe-i vâlâya a.g.e.

I/3 eyle kim: ide gör a.g.e.

4. Dā'imā āyīne-i dünyāya baḡ da ibret al

II

1. Ȳanı n'oldı bu fenāya bunca geldi Ȳahramān
2. Bir birini Ȳatlı idüp oldılar anlar imtihān
3. Yıl g t rdi tahtını n'oldu S leym n bir zam n
4. Devlet-i İskender   D r ya baḡ da ibret al

III

1. ' rif  çekme fen nu   erre b r u mi netin
2. Her  ulu  H d 'sıdur virür  uluna  ismetin
3. Görmek isterse  Cen b-ı Kibriy 'nu   udretin
4. Her Ő her va tinde var dery ya baḡ da ibret al

IV

1. Dir ki ' mer gel  ayanma bu d ny  devletine
2. Bu cih n zind ndur aldanma bunu  ziynetine
3. P diŐ h olsa da dirler er  iŐi niyetine
4. Var muŐall da yatan mevt ya baḡ da ibret al

251.

*Em r İmamz de 'Al  Efendi'n   kerime[si Emine] Şerife'n   [vefatı için] berber Seyy d
A med Sebzi'n   yapdı ı vef t t rihid r.*

F 'il t n f 'il t n f 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. *Nesl-i  l-i Ab -yı bint-i 'Al *
Bir Şerife gitdi  urb-ı 'izzete
 2. Őiddet-i  arr-ı veb  kıldı telef
Dil dökersin böyle ' zr-i fir ate
 3. C m-ı mevti n Ő idüp buldı  ay t
C nını terk idüp irdi vuŐlata
 4.  ıkkdı bir  h ile dilden t rihi
Gitdi f n den Em ne cennete
- 1192

II/1 bunca geldi: geldi bunca a.g.e.

II/2 Bir birini  atlı idüp oldılar anlar imtih n: Bir birin katleyley p t  anlar oldu imtih n a.g.e.

II/3 g t rdi: götüren a.g.e. / S leym n bir zaman: S leym n-ı zaman a.g.e.

III/1 ' rif :  rif ol a.g.e. / b r u mihnetin: kadar mihnetin a.g.e.

III/2 Her  ulu  H d 'sıdur virür  uluna  ismetin: Her kulun Mevl sı birdir ol verendir kismetin a.g.e.

III/3  udretin: hikmetin a.g.e.

IV/1 Dir ki ' mer gel  ayanma bu d ny  devletine:  Őık  mer irmedin mi bu fen  devletine a.g.e.

IV/2 Mecmuadaki yazımda vezinde aksama mevcuttur. bu cih n zind ndur aldanma bunu  ziynetine: Bu cihan devr-i zaman aldanma gel ziynetine a.g.e.

IV/3 olsa: olsan a.g.e.

IV/4 mevt ya: h nk ra a.g.e.

251. 133^a Sebzi.

252.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün
Muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

I

1. Bāğ-ı ümmīd-i hayālın bir gül-i ra'nāsıdur
2. Hāşılı hūnāb-ı çeşmin gonca-i zībāsıdur
3. Nev-nihāl gülbün-i tāze-i kad-i bālāsıdur
4. Cāme-i 'işve boyınca berg-i istignāsıdur

II

1. Nāz u perver dil-pesendümsin bilindi kıymetin
2. 'İtr-ı şāhilerle ebrūlar bulunca ziynetin
3. Gel kerem-kārum baña çekdürme derd ü firkatın
4. Çekdigüm āh u enīn bir dilberüñ sevdāsıdur

III

1. Hātif ü bīçāre vü üftāde vü nālānına
2. Düşüne āzār ile girme efendüm kanına
3. Bī-mürüvvetlik senüñ bi'llāh düşmez şānına
4. Qo disünler vaşf-ı hüsnin bülbül-i gūyāsıdur

253.

Tārīḫ-i Berber Seyyīd Aḥmed Sebzi
Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Teşne diller nüş idünce Sebziyā tārīḫ okur
Türbe-i Sersem Bābā'dan āb-ı zemzem gel aç iç
1192

254.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün
Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Ne mümkin 'ışkuña kılmak taḥammül bir şacı leylā
Felek mülkine gelmiş senüñ gibi melek-sīmā

252. 133^b ?

253. 134^a Sebzi.

Beytin altında "Sersem Baba hazretlerinin türbe-i şerifinin mübarek kademinde olan lüleli sebülün tārīḫidir. İzmirli Meḥmed Efendi birāderimizle Ḥazret-i El-şeyḫ Atāullah Efendi'mizün ḥāne-gāhında. 19 Şevval sene 1199" kaydı mevcuttur.

254. 134^b ?

Bu beyit, bu yazma eserde bulunan hatt-ı müselseldir.

Beytin 2. mısraında vezin aksamaktadır.

Beytin altında "..... Fī ḡurre-i Muḥarrem sene 59" ibaresi yer almaktadır.

255.

Tārīḫ-i Vefāt-ı Kāpdān Pāšā

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. [E]sdi bu baḥr-i fenāya bir bād-ı kesel
Ġarḳa vardı fikr-i Kāpdānī olan fülk-i emel
2. [İ]rādeti sükkānı virdi ḳāzanuñ destine
Çün k'olımaz lücce-i taḳdīr ile ceng ü cedel
3. Ol Kāpūdān Muṣṭafā Pāšā peleng-i şaf-şiken
Nāmı yād olduḳda a'dā o olurdu pür-meel
4. Ġāzī ḥān Sulṭān Meḥemmed kim Süleymān-ı zamān
... ol idi nām-ı Nerīmān'dan bedel
5. Āḥ idüp didi dehānı fevtinüñ tārīḫini
Mā-ḥaşal Kāpdān'ı yıḳdı pençe-i şīr-i ecel

Sene 1091

256.

Ġazel-i Şehdī

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ey ruḥı enver niçün terk eyleyüp itdün beni
Kākūli 'anber niçün terk eyleyüp itdün beni
2. Sevdigümdür ḳabāḥat söylegil cürmüm nedür
Yok yoğ ey dilber niçün terk eyleyüp gitdün beni
3. Heft-iḳlīm içre mişlüñ arayup bulmaḳ baña
Oldı derd-i ser niçün terk eyleyüp itdün beni
4. Oḳur ikeñ gül ruḥuñ vaşfında bülbüller gibi
Medḥini ezber niçün terk eyleyüp gitdün beni
5. **Şehdī**-i ḥoş-lehçe bir tūtīyi ḳanda bulasın
Ey leb-i şekker niçün terk eyleyüp gitdün beni

255. 135^a ?

256. 135ª Şehdī.

3. MECMUANIN (68a – 135a) MESTAP'A GÖRE TASNİFİ

Tablo 5:

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
68 ^a	Haylî	Ey Resûl-i Şekaleyn ey Meh-i Bedr-i Kevneyn Sensin ol eşref-i mahlûk u habîb-i Rahmân	Ola şol nesne ki 'aşîlere yârin düşvâr Anı Haylî kuluña kıl keremünden âsân	Kaside		++--/++--/++--/+ +-	
68 ^b	-	O şâhuñ h'âba varmış çeşm-i pür-ıışmı çatup kaşın Yatur şehbâz-ı vahşîdür kanâdına çeküp başın	-	Beyit		++--/++--/++--/+- --	
68 ^b	-	Düşdi dâmân-ı dile bir şerer-i süz-efgen 'Işk âhen-geri zencîr-i cünün işlerken	-	Beyit		++--/++--/++--/++ -	
68 ^b	-	Göz göz oldı cism-i zârum nâvek-i dildârdan Cümleten çeşm oldum ammâ toymadum dîdârdan	-	Beyit		-++-/++--/++--/- +-	
69 ^a	'Ulvî	Dest-i kudret şanma kaşlaruñ itdükde kemân Tîr-i müjgânuña karşı hedef oldı nice cân	Tîr-veş toğrı olanlar saña meydân alsun Egrilük eyleyenüñ kaddini Hâk ide kemân	Kaside		++--/++--/++--/++ -	
69 ^b	'Âlî	Sâkin-i küy-ı kanâ'ât kurb-ı sultân istemez Rağbet itmez manşib-ı dünyâya 'unvân istemez Mümkinâta bende olmaz resm-i erkân istemez Fâkr ile fâhr eyleyen dergâh-ı sultân istemez Dûd-ı âhı sâyesinde tāk-ı eyvân istemez	Eşk-i çeşmüm ' Âlî yâ deryâlayın cüş eyleyen Âh u efgânı cihân halkını medhûş eyleyen Bezm-i şevk-i yârda kendin ferâmûş eyleyen Ey Hayâlî bî-tekellûf hûn-ı dil nûş eyleyen Mînnet ile Hızır elinden âb-ı hayvân istemez	Tahmis		-++-/++--/++--/- +-	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
70 ^a	Beyānī	Dest-i kudret yapmış ol bir sīm bāzu koymış ad Tār-ı 'anber fāmına zūlf-i semen-bū koymış ad Dāne beñler dizmiş aña hāl-i Hindū koymış ad Ol ki māha nūr tevcīh eylemiş rū koymış ad Nūrdan bir nūr peydā kılmış ebrū koymış ad	Evvel ü āhır Beyānī ol durur Hayy u Qādīm Şerh olunmaz hiç dil ile kudretullāhi'l 'Azīm Lūtfınuñ dāru'ş-şifāsından bulur şıḥḥat sakīm Nokta deñlü nuṭfeyi nuṭka getürmiş ol Ḥakīm Ḥikmeti gör kim Qabūlī-i sūḥan-gū koymış ad	Tahmis		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
70 ^a	Manṭıķī	İnānın çeşm-i giryān aldı dest-i ihtiyārumdan Şavulsun baña seng-i rāh olanlar reh- güzārumdan	Eger 'ayb-ı hünerle olmayaydum himmet- ālūde İderdüm Manṭıķī yüz biñ şikāyet rūzgārumdan	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
70 ^b	Beyānī	Yine zulmetden cihān buldı ziyā Geldi gülşen oldı 'ālem rūşenā Siḥrdür ḥaḳḳā ki bu mū'ciz-nümā Nev-bahār irişdi vü gitdi şitā <i>Keyfe yuhyi'l-arṣa ba'de mevtiḥā</i>	Gör Beyānī ol nigārı n'eyledi Ḥālūme baḳdı vefālar eyledi Söylemezken döndi baña söyledi Eşk-i çeşmüm yāre 'arṣ itdüm didi Bāḳīyā ma'lūm oldı mācerā	Tahmis		- + - + / - + - + / - + -	
70 ^b	Beyānī	Gün gibi virdi cemālūñ yine āfāka ziyā Pertev-i rüyuñ-ile oldı münevver dünyā Gözedürken ser-i küyuñ gözi düş oldı saña Ka'beden yüz çevirüp ey şanem-i mäh- likā İşigüñ cānibine döndi hemān ḳble-nümā	Gösterür ṭurrelerin yār çözüp ser-bendin Cān fedādur diyü şundukda o lā'l-i ḳaydın Diñlemez pīr-i muḡānuñ bu Beyānī pendin Yitürüp bāde-i 'ışk-ile Ümīdī kendin Mest olup düşdi bugün ḥalk-ı cihāna rūsvā	Tahmis		+ + - - / + + - - / + + - - / + + - -	
71 ^a	Beyānī	Ḥıẓr bil her gördüğüñ şahsı dil 'abā gözet Kendüñi başdan ayaḡa belki ḥāk-i pā gözet Dimezem ben saña kim var zīr ile bālā gözet Kendü mikdārından ey dil her kesi a'lā gözet Zerreyi mihr-i münevver ḳaṭreyi deryā gözet	Aç ol olma gözi aç açup da el kıлма recā Kimseye rızkı Beyānī virmez illā kim Ḥudā Öl diril bu yolda ḳut-ı lā-yemūt idin ḡdā 'İşk içinde <i>kenz-i lā-yefnā</i> dilerseñ Fevriyā Her neye olsa ḳanā'at ile istiḡnā gözet	Tahmis		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
71 ^a	Fehīm	Her kāküle şad-pāre göñül şānelüg eyler Her silsile-i ṭurraya dīvānelüg eyler	Āḡuş-ı ḥayālinde iken meskeni her şeb Gördükçe Fehīm 'i yine bīḡānelüg eyler	Gazel		- - + / + - - + / + - - + / + - -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
71 ^b	Beyânî	Şubh' irüp çünki yine oldı şeb-i târ tamâm Câme h'âbından o meh şîve ile kıldı kıyâm Reviş-i râha kadem basmağa itdi aqdâm Kıldı ol serv-i sehî nâz-ile hammâma hırâm Şem'-i ruhsârî ile oldı müşerref hammâm	Çekeyin yâre Beyânî nice hemyân naqdîn Dökeyin ayağına eşk-i firāvân naqdîn Hep nişâr eyleyeyin dîde-i giryân naqdîn Müjde hammâm[a] Fuzûlî vireyin cân naqdîn Kılmasun şarf-ı zer ol serv-ka'd ü sîm-endâm	Tahmis		+ + - - / + + - - / + + - - / + - + -	
72 ^a	Fuzûlî	Seyr kıl gör kim gülistânüñ ne âb ü tâbı var Her taraf biñ serv-i ser sebz ü gül-i sırâbı var	Ger Fuzûlî meyl-i gül-zâr itse faşl-ı gül n'ola 'Ayş için hûn-âbe-yi dilden şarâb-ı nâbı var	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
72 ^a	Şemsî	Zülfün görene cilve-i tāvüs gerekmez Dâmânîña yüz sürene pâbüs gerekmez	Âhuñ şereri Şemsî yaçar penbe-i dağın Ây aydını olsa gice fânüs gerekmez	Gazel		- - + / + - - + / + - - + / + - -	
72 ^b	Dâ'î	Yine şundı bu felek câm-ı mey-i hicrânı Yine telh itdi o zevk-ile geçen devrânı Yine neyler gibi inletdi dil-i nâlânı Meded ey yâr meded yok mı gamuñ pâyânı Ne dırâz olur imiş hicr ü firâk evânı Nice yıllarca gelür baña anuñ devrânı	Yâ ilâhî dil-i Dâ'î ye 'inâyet yok mı Yâ Resûl işbu meded-hâhuma şefâ'at yok mı Evliyâdan himem u 'avn-ı 'inâyet yok mı Yoksa bu derd u belâ vü gama gâyet yok mı Ne dırâz olur imiş hicr ü firâk evânı Nice yıllarca gelür baña anuñ devrânı	Müseddes		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	
72 ^b	Hüsrev	Rûyuñda gönül zülf-ile nâmûs gerekmez Gül-zâr-ı cinân ehline tāvüs gerekmez	Rüsvâ-yı cihân eyledi gör nâmını Hüsrev Dîvâne-i 'ışk olana nâmûs gerekmez	Gazel		- - + / + - - + / + - - + / + - -	
73 ^a	'Âlî	Meh-i şehir-i hilâfet mihr-i burc-ı evliyâyuz biz Eser yıllar gibi vâdî-neverd-i Kerbelâyuz biz	Ne 'âlî himmetüz 'Âlî misâl-i Ka'be-i 'ulyâ Bu gün hızmî-güzâr-ı âstân-ı Murtażâ'yuz biz	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
73 ^a	Zihnî	Boyanmış kana kat kat merd-i meydân-ı belâyuz biz Açılmış gönca-i gül-zâr-ı deşt-i Kerbelâ'yuz biz	'Aceb mi hâzin-i genc-i me'ânî olsa ey Zihnî Ki gāvvaşân-ı baħr-ı ma'rifetle âşinâyuz biz	Gazel			
73 ^a	Rûhî	Yıl esmez istemezden hâk-ı burc-ı evliyâyuz biz Muķim-i kūy-ı hâcet-bahş-ı şâh-ı Kerbelâ'yuz biz	Ne gün maķşûdimuz hâşıldur ey Rûhî -yi buħrân Muķimdür ki musâhabet-revâ-yı Murtażâ'yuz biz	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
73 ^b	Rûhî	Ne şâh-ı dehre mensubuz ne mün'im ne gedâyuz biz Egerçi ehl-i fakruz lîk meslûbu'r-ricâyuz biz	Bu gün meddâhıyuz bir himmet-i 'âlinüñ ey Rûhî Bülend-avâzeyüz erbâb-ı 'irfâna şalâyuz biz	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
73 ^b	-	Güş-i murğ-ı dile gökden gelür âvâz-ı ħorûs Eyleme kendüñi tezyîn çü mişâl-i tâvûs Der-i 'âlemde nedür diñle şadâ-yı nâkus Vaktidür nâ'ralaruñ dinle nedür tâb-ile kûs Kanı Keyĥusrev ü Darâ kanı yâ Keykâvûs	Er iseñ pîre-zen-i dehre igen aldanma Şuver tâ nakşı görüp ânı cevândur şanma Âteş-i ħîlesine kî şakın añun yanma Pîr-i dünyâ yüziñe güldüğine inanma Ki olupdur o 'acûze nice dâmâda 'arûs	Tahmis		+ + - - / + + - - / + + - - / + + - -	
74 ^a	Ĥayretî	Bu lezzet-i güftâr-ile bi'l-lâh kim sevmez seni Bu şîve-i reftâr ile bi'l-lâh kim sevmez seni	Bu Ĥayretî -i bî-nevâ bir gördü dil virdi saña İnşâf idicek dilberâ bi'l-lâh kim sevmez seni	Gazel		- - + - / - - + - / - - + - / - - + -	
74 ^a	-	Geldi bir dilber-i mestân ħapudan şöyl'itdi Vardum ardınca ol âhû-yı Ĥoten şöyl'itdi	Vardum ol demde ħarab-ı ĥasına ĥışma gelüp Ĥancer-i nâzına ol seyr-î figen şöyl'itdi	Gazel		+ + - - / + + - - / + + - - / + + - -	
74 ^b	Bâķî	Ey güzellik göginüñ mihr-i münevver ħameri Şâd kıl gönüñü gün gibi tûlû' it seheri	Kemeri ħayret-i şıdķ-ile ħuşanup biline Yâr küyını ħavâf eyledi Bâķî seheri	Gazel		+ + - - / + + - - / + + - - / + + - -	
74 ^b	Fuzûlî	Ĥanķı gülşen gül-büni serv-i ħırâmanuñca var Ĥanķı gül-bün üzre gonca lâ'l-i ħandânuñca var	Ĥanķı gülşen bülbülin dirler Fuzûlî sen gibi Ĥanķı bülbül nâlesi feryâd u eġânüñca var	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + - -	
74 ^b	Dervîş	Hakîm-i Muṭlaķ'ıñ ger olmasa bir işde taķdîri Müfîd olmaz hezâr erbâb-ı 'aķluñ re'y ü tedbîri	Sa'âdet ister iseñ ehl-i teslîm ü tevekkûl ol Ĥabûl it câ[n]-ile Dervîş [bu] pend-i Ĥazret-i Pîrî	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
74 ^b	'İşķî	Çeşm-i terde ħayâl-i yâr eşeri Ĥâṭırumda henüz nigâr eşeri	Lâle-veş şinede görine daġum 'İşķî irdi şanur bahâr eşeri	Gazel		+ + - - / + + - - / + + - -	
74 ^b	Bahâyî	'Âşık neşât-ı meclis-i 'ayş [ü] dem istemez Ĥûn-i dilin ħoyup mey-i câm-ı Cem istemez	Bezm-i muĥabbet içre Bahâyî reg-i dilüñ Bir târdur ki yâri-i zîr ü bem istemez	Gazel		- - + / - - + / - - + / - - +	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
75 ^a	Bahāyī	Nālān iden beni ḥaṭ-ı sebz-i 'izārdur Feryād-ı 'andelībe sebep nev-bahārdur	Dürr olsa eşk-i çeşm-i Bahāyī 'aceb degül Bisyār olan güherse de bī-i'tibārdur	Gazel		-- + / - + - + / + - - + / - + -	
75 ^a	-	Duz-dīde baña hīle baña al itdün Ḥayretde koyup müşevveşlik ḥāl itdün	Taqrīr ideyüm ḥāl-i dilüm zīrā kim sen naẓra Evvelī veh beni lāl itdün	Rubai			Bu rubâîde iki ayrı vezin kullanılmıştır: Meḥ'ülü mefā'ilün mefā'ilün fa' / Meḥ'ülü mefā'ilü mefā'ilün fa
75 ^a	-	Nefesi ehl-i dilün gevher-i kândur bilene Sözümüz kudret-i Ḥaḥ rūḥ-ı revāndur bilene	Şerbet-i Ḥaḥ'dan içen āşinā āzāde olur	Rubai		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	Mahlas bulunmayan bu şiirin son beyti eksiktir.
75 ^b	'Uzletī	Yā kaşuñla seyr iden sen dilberi Dilberi ben bendeñe sor ey perī	Yād ider bu 'Uzletī bir gevheri Gevheri n'eyler gören sen dilberi	Nazım şekli kesin olarak tespit edilememiştir.		- + - - / - + - - / - + -	Kafiye şeması aa / aa / aa / aa olan bu şiiri, iki bentlik bir murabba, bir mesnevi ya da tamamlanmamış bir gazel olarak düşünmek mümkündür.
75 ^b	-	Mürvet ol bār-Ḥudā'nuñ gerçi şimdi bī-kesem Meskenüm dünyāda vü 'uḡbāda 'ālī isterem	Mertebem ḡadrüm yüce eyle yā kân-ı kerem Merg-i ḥasretle ḡoma 'aḡl u dil ü cānum verem	Rubai		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
76 ^a	Fehim	Ey nigāh-ı gāzabı mest-i mey-i nahvet-i nāz Ġamzesi sāki-i cām-ı ecel-i ehl-i niyāz Ey fūrūġ-ı ruġ-ı ħūy-kerdesi ħurşid-güdā Ey leb-i nādire gül-berg-i gül-i gülşen-i rāz Ķorķaram rāzumı fāş ide o çeşm-i ġammāz Aşinā oldu dile ġamze-i peykāne-nevāz Şeb-i hicr ü ġam-ı zūlf ü dil-i sevdā-perdāz İġtiyāri degül āh eyler isem dūr u dirāz Āh idersem n'ola sevdān ile ųolmıř ġönlüm Ĥaberüñ yok ki senüñ 'āşıkun olmış ġönlüm	Ĥüsnüñi görse eger Yūsuf olur bende saña Dil-i dīvāne nice olmaya efgende saña 'Āşık olurduñ eger görse idüñ sen de saña Böyledür kısmet ezel girye baña ĥande saña Bir naşihatdür ider 'āşık-ı şermende saña Ķorķarın yār ola āġyār-ı firibende saña Ĥande kıl āġlasa ĥālin dil-i nālede saña Ba'd-ezīn bendeyem ey şāh-ı cihān ben de saña Girde-bālīnün ile kendüm idüp püte-i ĥār Derd-i ġayretle helāk ola Fehim-i bīmār	Terkib-Bend		++-- / ++-- / ++-- / ++ -	
76 ^b	Fuzulī	Ķıldı zūlfuñ tek perīşān ĥālūmi ĥālūñ senüñ Bir ġün ey bī-derd şormazsan nedür ĥālūñ senüñ	Sāye-veş çokdan Fuzulī ĥāk-i kūyuñ yaştanur Ol ümīd ile ki bir ġün ola pā-mālūñ senüñ	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
77 ^a	Aĥmedī	Mihr-i müniri zerresidür cümle evliyā Baĥr [u] semāsi gevheridür rūĥ-ı etķiyā Ĥāk-i mezāri cevheridür aşı-ı ķīmīyā Baķır olursa ismi n'ola zātıdır 'alā' Yā mazĥara'l-'acā'ibi 'avnen lenā [yā] 'Alī Ed'ūke külli hemmin ve ġammin seyencelī	Ya Rab resulūñ Aĥmed-i Muĥtār ĥaķķ'icün 'Arş-ı mecīde fer viren envār ĥaķķ'icün LUĥfuñ-ile şaķla Ĥayder-i Kerrār ĥaķķ'icün Sürme kapuñdan Eĥadi dīdār ĥaķķ'icün Yā mazĥara'l-'acā'ibi 'avnen lenā [yā] 'Alī Ed'ūke külli hemmin ve ġammin seyencelī	Müseddes		-- + / - + - + / + - - + / - + -	
77 ^b	-	Ķubbe-i laciverd-i çarĥ içre Bildüñiz mi nedür bu şems ü ķamer	Pīr-i dehrüñ iki çerāġıdır Birin aĥşam yaķar birini seĥer	Nazım şekli tespit edilememiştir.		++-- / --+- / ++-	
77 ^b	-	Ĥoķķa-i lāciverd çarĥ içre Bildüñiz mi bu şems ü ķamer	Pīr-i dehrüñ iki ġıdāsıdır Birin aĥşam yudar birini seĥer	Nazım şekli tespit edilememiştir.		++-- / --+- / ++-	
77 ^b	-	Āh kim laĥd ķarañu hem dāĥı dār Yükümüz penbe iki cānibi nār	Āh kim laĥd ķaranu hem dāĥı teng Yükümüz şīşe iki cānibi seng	Nazım şekli tespit edilememiştir.		++-- / --+- / ++-	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
78 ^a	Ḥakānī	Ey lā'l-i lebūn mazhar-ı eltāf-ı ḥafīyye Nāzūk bedenūn menba'-ı ahlāk-ı seniyye	Ḥakānī 'aceb n'eyler idi dünyede 'uṣṣāk Olmasa cefā mūcib-i iḥsān-ı 'atīyye	Gazel		-- + / + -- + / + -- + / + --	
	Nev'ī	Güftār-ı lebūn kāşif-i esrār-ı ḥafīyye Reftār-ı kadūn mūcib-i eṭvār-ı seniyye	Nev'ī 'ye geçerken güle bakdı seg-i kuyun El minnet-i lil'lāh ki zihī luṭf u 'atīyye	Gazel		-- + / + -- + / + -- + / + --	
78 ^b	Bākī	Dilā meyl itme vaşl-ı dil-rübāya Hevā-yı salṭanat düşmez gedāya	Ferāmūş it gamı ferdā-yı Bākī Bugun şıḥḥatdeyüz minnet Ḥudā'ya	Gazel		+ --- / + --- / + ---	
78 ^b	'Ubeydī	Fenā dārına gel gör şevket-i ehl-i ḥarābātı Ki Dārā görmedi 'ömrinde hergiz böyle dārātı	Ḥarābāt ehline fenn-i fenādan bir sibāk olsun 'Ubeydī 'nün mezārı taşına yazuñ bu ebyātı	Gazel		+ --- / + --- / + --- / + -- --	
78 ^b	Raḥmī	Mey şafaḳ devr-i felek mey-ḥāne şeklin bağlamış Hāle içre mäh-ı nev-peymāne şeklin bağlamış	Her büt-i Ferhād resmin dilde naḳş idüb o yar Raḥmī yā sīneñ senün büt-ḥane şeklin bağlamış	Gazel		- + -- / - + -- / - + -- / - + -	
79 ^a	Bākī	Gel ey sāḳī bulunmaz böyle 'ālī dil-güṣā meclīs Getür cām-ı muşāffāyı kim olsun pür-şafā meclīs	Ḳadeḥ fışkıyye mey şu ḥālka-i rindān anuñ ḥavzı Sarāy-ı 'ıyşa şadurvān olupdur Bākī yā meclīs	Gazel		+ --- / + --- / + --- / + -- --	
79 ^a	Kemālpaşazāde	Şehā her ğarībe cefādan şaḳın Akıtma sirişkin gedādan şaḳın Kerem eyle ḳahr-ı Ḥudā'dan şaḳın Medet zaḥm-ı sehm-i ḳazādan şaḳın Şaḳın nāle-i mübtelādan şaḳın Yigitsen görünmez belādan şaḳın	Dükenmez mi cānā bu cevri ü cefā Tenim bī-mecāl oldı ḳaddüm düitā Ḥazer ḳıl esirge 'abdinī Ḥudā Geçer 'arş u 'ālāya tır-i du'ā Şaḳın nāle-i mübtelādan şaḳın Yigitsen görünmez belādan şaḳın	Müseddes		-- + / - - + / - - + / - -	
79 ^b	Ḥabābī	Ey dil biz yine bir ulu dergāha sığındıḳ Ḥaḳḳ cānibine doĝrı gider rāha sığındıḳ Kim bendesine luṭf ider ol şāha sığındıḳ Tā 'arşa gider ḳāfile-i rāha sığındıḳ Ne ḳal'aya ne leşkere ne şāha sığındıḳ Yokdan bizi var eyleyen Allāh'a sığındıḳ	Ṭavtīnüm yüzümü ṭapune-i Ḥazret-i Mevlā 'Aşilik-ile şimdi menem 'āleme rüsvā Setr eyleyüben 'aybımızu eyleme ifşā İtme bu Ḥabābī ḳulıñuñ yaşını deryā Ne ḳal'aya ne [leşkere] ne [şāha] sığındıḳ Yoktan [bizi var] eyleyen [Allāh'a] sığındıḳ	Müseddes		-- + / + -- + / + -- + / + -- -	
80 ^a	Ḥabābī	Ṭotalum baḥr-i günāh itdi bizi müstaĝraḳ Umaruz ḳullariyuz raḥmet ide Ḥazret-i Ḥaḳḳ	Göriceḳ bu ğazeli didi ki erbāb-ı ḥıred Ey Ḥabābī sūḥānuñ cümle serāpā muĝlaḳ	Gazel		+ --- / + --- / + --- / + + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
80 ^a	Emîrî	Olmuşam baħr-i günāh içre bugün müstağrak Mahvedüp yaza sevap yirine Ĥazret-i Ĥakķ	Göricek bu ġazeli didi ki erbāb-ı süħan Ey Emîrî dürr-i nazmuñ şadef içre muğlak	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
80 ^b	Vechî	Ey dîde gel müṭāle'a-i nāme-i ġam it Dünyāyı yine ġarķ-ı nem-i çeşm-i pür- nem it	Ĥatır-pesend-i pādîşeh-i dîn-penāh olup Dā'im o ķuṭb-dā'ire-i mülke maħrem it	Kaside		- - + / - - + + / + - + + / - - +	
81 ^b	Uşûlî	Şükr Ĥakķa kim yine bir meh-likādur sevdüğüm Nürdur başdan başa şems-i zuħādur sevdüğüm Sāyesinde pādîşāhum bir hümādur sevdüğüm Serv-ķad maħbūblarda müntehādur sevdüğüm Yā Hasan yāhud Ĥüseyn-i Kerbelādur sevdüğüm <i>Laħmūke laħmî</i> 'Aliyyü'l-Murteżādur sevdüğüm Süret-i Raħmān 'āle'l-arş istevādur sevdüğüm Ĥa'be Ĥakķ-ı ķible-i ehl-i şafādur sevdüğüm Deyr-i dilde bir büt-i lu'bet-nümādur sevdüğüm Ĥāşeli'llāh dostlar nūr-ı Ĥudā'dur sevdüğüm Ben Muħammed ümmetiyem Muşṭafā'dur sevdüğüm	Murğ-i cānā 'ışķ odından āşiyān itdüm yine Ol cenānı yanmışuñ yirin cinān itdüm yine Bu delü göñlümi rüsvā-yı cihān itdüm yine Gice gündüz hem-demüm āh u fiğān itdüm yine Şoldurup bāğ-ı vücūdumı Ĥazān itdüm yine Rüz-ı miħnetle büküp ķaddüm kemān itdüm yine Tîğ-ı Ĥasretle yüregüm ųolu ķan itdüm yine Ey Uşûlî ol şehüñ ismin beyān itdüm yine Ayağı ųoprağına rüħum revān itdüm yine Gün gibi fāş eyleyüp sırrum 'ayān itdüm yine Ben Muħammed ümmetiyem Muşṭafā'dur sevdüğüm	Muaşşer		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
81 ^b	Ĥayretî	Yāruñ ruħ u zülfin gör bil küfr-ile imanı Vechine nazar ķıl baķ āyet-i Ĥur'anı Dil Ĥānesini pāk it gör anda o sultānı Ey ṭalib olan 'arif seyr itmege cānānı Dikķatle temāşā ķıl her gördüğün insānı	Ey Ĥayretî yüzün sür Ĥāk-i der-i cānāna Emr oldu sücüd eyle ol şüret-i Raħmāna Rāz-ı dil-i pür-derdi insāna di insāna Esrār-ı sözüñ Aħmed keşf eyleme nā-dāna Ĥayvāna maħal görme sen çeşme-i Ĥayvānı	Tahmis		- - + / + - - - / - - + / + - - -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
82 ^a	Sırrî	Ne hâletdür ki yâ Rab hem 'âyânsın hem nihânsın sen Nişânsın cümleten eşyâya ammâ bî-nişânsın sen Nişânuñdur nişânsızlık 'aceb bilsem ne şânsın sen Mekân senden tolu yâ Rab velîkin bî-mekânsın sen Zemîn ü hem zamân memlû velîkin bî-zamânsın sen	Felekde Sırrî yâ maşşûd-ı cânın bulmadı kimse Hümanuñ sa'y-ile hiç âşiyânın bulmadı kimse Yem-i imkânda ol dürrüñ mekânın bulmadı kimse Murâdî bil bu deryânuñ kenârın bulmadı kimse Nazar eylerse saña bil ki baħr-i bî-girânsın sen	Tahmis		- - + / - + - + / + - - + / - + -	
83 ^a	Na'tî	Aña ta'lîm idi külliyyetle ism-i a'zamı Qalbîne ilhâm idüp bildürdi sırr-ı mübhemi Nefha-i Rûhü'l-Ḳudûs'den virdi İ sâ'ya demi Ahmed-i Muhtâr'a i'tâ kıldı 'izz-i hâtemi Cümle mevcûdât bir zâtuñ şıfâtıdur hemîn Gerçi kim zât u şıfât emrinde çokdur ihtilâf	Bâ-i Bismillâh sırr-ı ma'ni-i zat u şıfât Nokta-i remz-i bidâyet âyet ile beyyinât Zindegânî-i ebed ser-çeşme-i âb-ı hayât Bu mu'allâ 'arş-ı Raḥmân bu maḳâm-ı 'âliyât Bu delil ü naşş u bürhân bu ħurûf-ı muḥkemât Bu tokuz âbâ ile ey Na'tî bu çâr ümmehât Cümle mevcûdât bir zâtuñ şıfâtıdur hemîn Gerçi kim zât u şıfât emrinde çokdur ihtilâf	Müsemmen		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	Bu beytin ilk bendinde 2 mısra eksiktir.
83 ^a	Na'tî	Yine dil-kışverine 'adl idici şâh gelür Yine cân milketine hâce-i dil-ḥ'âh gelür Ḥabl-i 'uşşâka yine müşfik-i hem-râh gelür Zümre-i ehl-i dilüñ ḥâline âgâh gelür Gün gibi 'âleme fer virmege ol mâh gelür Ya'ni o şu'le-i âteş-zen-i dergâh gelür Mażhar-ı raḥmet-i Ḥaḳ ḳudret-i Allâh gelür	Aḥter-i burc-ı şeref rüşen-i câh-ı cemâl Güheri dürc-i şadef kevkebe-i evc-i kemâl Çeşme-i KevŞer ü yenbu'-ı şafâ âb-ı zülâl Şeh-i iklîm-i fetâ defter-i tevķi'-i celâl 'İyd-i aẓhâ yüzünüñ [mâhı]dur ebrûsı hilâl Na'tî nün ol gül-i nevrestesi ol taze nihâl Mażhar-ı raḥmet-i Ḥaḳ ḳudret-i Allâh gelür	Muhammes		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	
83 ^b	-	Eyle kavlini Resûlün istimâ' Emrini tüt ḥükmine kıl ittibâ' Al kemâlâtından anuñ intifâ' Tâ bulasun ma'rifetde irtifâ' <i>Küllü 'ilmin leyse fi'l-kırtâsi dâ'</i> <i>Küllü sırrın câveze'l-isneyni şâ'</i>	-	Müseddes		- + - - / - + - - / - + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
84 ^a	Na'tî	Lâyı iskâd eyleyüp bir bilmeyen illâsını Bilmedi nefis ile işbâtuñ nedür ma'nâsını Vâdi-i 'işyânda kaldı añmadı Mevlâ'sını Âb-ı tevhîd ile tâhir kılmadı e'zâsını İçmedi bezm-i Elest'üñ bâde-i hamrâsını Açmadı nûr-ı hidâyet çeşm-i nâ-bînâsını Görmedi gün zerresinüñ leyletü' isrâsını Bulmadı râh-ı yakînüñ menzil-i a'lâsını Ka'be Kavseyn'üñ bekledi kurb-ı ev ednâsını Müfti-i 'ışk böyle virmişdür bunuñ fetvâsını Yâ çek el serden yâhud çekdürme 'ışkuñ tâsını	Vaşf-ı yâre ey Haşâyî söz dimek şânumdadur Cilveler itmek benüm tab'-ı sûhândânumdadur Hem-demüm hem-meşrebüm derd ü belâ yanumdadur Yâr için ölmek benüm âyîn-i erkânumdadur On sekiz biñ 'âlemüñ esmâsı dîvânumdadur Kâ'inâtuñ şâbitâtı kaşr-ı evvânumdadur Sâye şalmağ üstüme mihr-i dırağşânumdadur Muştâfâ'nuñ ümmetiyem sevgüsi cânumdadur Âl u evlâda muhibbüm derdi dermânumdadur On iki şehzâdenüñ esrârı pinhânumdadur Yâ çek el serden yâhud çekdürme 'ışkuñ tâsını	Tercî-i Bend		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
84 ^b	Hayâlî	'Âfiyetden çeksün el yâr-ı cefakâr isteyen Kûy-i 'ışka gelmesün nâmûs ile 'âr isteyen Sînesin pür-dâğ ider bir lâlâ-ruhsâr isteyen Kan yuţarsa tañ degül lâ'l-i leb-i yâr isteyen Cân virür yolında bir zülfi siyehkâr isteyen	Ėam nedîmüñdür Hayâlî kâlbüñi mesrûr tut Zâhirüñ vîrâne kıl gel bâtınuñ ma'mûr tut Şalsa pertev cismüñe nâr-ı maħabbet nûr tut Bî-vefâ yâruñ Muhibbî cevriñi ma'zûr tut Yârsuz kâlor cihânda 'aybsuz yâr isteyen	Tahmis		- - - + / - - - + / - - - + / - + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
84 ^b	Na'tî	Kāf ile nūndan yaratdı 'ālemi cān-āferīn Zāhir ü bāṭın ḥaḳīḳat evvelīn ü āḫırīn Şīb ile bālā vü pest ü āsumān ile zemīn Ḳubbe-i çarḫ-ı mu'allāḳ günbed-i 'arş-ı berīn Vācib-i bi'z-zāt-ı vaḥdet rü'yet-i 'ayne'l- <i>yaḳīn</i> Küllü bu varlık ki var eşyā kemāhī ecma'īn Cümle mevcūdāt bir zātuñ şıfātıdır hemīn Gerçi kim zāt u şıfāt emrinde çokdur iḥtilāf	-	Tercî-i Bend		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	5 bentten müteşekkil terci'- i bendin mecmuada yalnız ilk bendi ve ikinci bendin ilk iki mısrası mevcuttur.
85 ^a	Na'tî	Bir naşihatdür direm gel ey püser Cān kulağıyla işit tut mu'teber Keşf-i rāz itmekden eyle key ḥazer Ḥod buyurmuşdur Resūlullāh ḥaber <i>Küllü 'ilmin leyse fi'l-ḳırtāsī zā'</i> <i>Küllü sırrın cāveze'l-isneyni şā'</i>	'Arif iseñ Na'tî kıl ḥıfzu'l-lisān Gizlü rāzuñ eylegil dilde nihān Degme bir kimseye açmağıl dehān Böyle buyurdı Resūl ḡaybdān <i>Küllü 'ilmin leyse fi'l-ḳırtāsī zā'</i> <i>Küllü sırrın cāveze'l-isneyni şā'</i>	Müseddes		- - + / - + - + / - + -	
85 ^a	Na'tî	Fenādur dehr ey dil şanma bākī Dime muḥkemdür işbu köhne ṭāḳı Ko bu eyvān-ı ḳaşr-ı ṭumturāḳı Yiter çek dilden āh u iştiyākı Budur devr-i zamānuñ ittifākı Ki olur her vişālūñ bir firāḳı	Gerek ey Na'tî nār-ı 'ışḳa giryān Gerek yaḳ sineñe biñ dāḡ-ı hicrān Gerek zārıḡı kıl gerek[se] efḳān Gerek müllerle aḡla hem-çü Ken'ān Budur devr-i zamānuñ ittifākı Ki olur her vişālūñ bir firāḳı	Müseddes		+ - - - / + - - - / + - -	
86 ^a	Na'tî	Gel ey sākī-i serv-i sīm-endām Bize şun bezm-i 'ışḳuñdan ṭolu cām Olalum mest-i bī-ārām u bed-nām Alalum dehr-i bed-girdārdan kām Bilürsin bākı ḳalmaz devr-i eyyām Ne gül ḳalur ne bülbul ne serencām	Nice bir ola sen bed-meste ḳul zīl Ḥumārından o ḡamruñ bir dem ayıl Ḡaraż bu bezme gelmekden nedür bil Bu pendi Na'tî 'den ḡuş eyle ey [dil] Bilirsün Bākī ḳalmaz devr-i eyyām Ne gül ḳalur ne bülbul ne serencām	Müseddes		+ - - - / + - - - / + - -	
86 ^a	Fehīm	Mest-i 'ışḳam baña hem-dem dil-i nā- kāmumdur Özgedür dil yine hem-sākī vü hem- cāmumdur	Zülfüm gibi olsa n'ola bīmār [u] zā'if Derd-ü miḡnet-keş ü ālām serencāmumdur	Gazel		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
86 ^b	Üveysî	Elâ ey kavm-ı İstâmbül bilûn taḥkîk oluñ âgâh İrişür nâ-gehân bir gün size ḳahr-ile ḥışmullâh	Kanâ'at kenzine vâşıl olanlar aḡniyâlardır Kerâmet mülkine mâlik olanlar oldu şehenşâh	Kaside		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
88 ^a	Yûnus Emre	Bencileyin gören kişi ben sevdüğümün yüzini Delü ola başdan çıka yavu kıla kendözini	Eger Zühre göre-yidi Yûnus gözi ne gördüğün Terk ideyidi 'işretin oda uraydı sâzını	Gazel		- - + - / - - + - / - - + - / - - + -	
88 ^a	Yûnus Emre	Ben dost içün ölürisem hiç gümânsız girü[gelem] Ġanimet dutam bu demi cân şükrâne virügelem	Bundan böyle n'olasını degme akıl şerḥ itmeye Yûnus eydür 'âşıklara 'ışḳ ḥaberin virigelem	Nazım şekli tespit edilememiştir.		8+8=16	
88 ^b	-	Pîş-i laṭîf-i ṭal'atet Ḳıymet-i meh şikeste-şüd	Pîş-i benefşe-i ḥaṭtet Gül be-çemen mehefte-şüd mehefte	Nazım şekli tespit edilememiştir.		- - + - / - - + -	
88 ^b	-	Çemende şanmañuz şükûfeler olupdur[ur] tezyîn Ġamuñla ḥaste yaturken çiçek çıkardı zemin	-	Beyit		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
88 ^b	-	Nergisi çeşmüne beñzetdi getürdi nazara Bâġ-bânı göreyüm şelle çiçekler çıkara	-	Beyit		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	
88 ^b	-	Gelüp gitdükçe ol dilber baña dir şeb be- ḥayrolsun Benüm ruḥum gider benden o şeb baña ne ḥayrolsun	-	Beyit		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
88 ^b	-	Tek yüzün şem'ini göster mümdür pervâne-veş Yanmaġa bu tekye-i dehrün ışḳ- meşrepleri	-	Beyit		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
88 ^b	Tab'î	Nâlemüz güş eylesün yâd eyledükçe ol gülü Bâġ-bân-ı dehr uçurmasun igende bülbülü	Ḥayder-i Kerrâriyam erbâb-ı nazmuñ Ṭab'îyâ Esb-i ṭab'umdur bugün meydân-ı nazmuñ düldülü	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
89 ^a	Tab'î	Selef Mecnûn semtin dutdı ben Veysel- Karân semtin Anuñçün bağladı mabeynimüz Kays u Yemen semtin	Bugün erbâb-ı nazm içre sen ey Tab'î müsellemsin Saña teslim idüp gitdi selef mülk-i sühan semtin	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
89 ^a	Rûhî	Bî-'amel 'ilm-ile kâmil geçinen câhildür Kim ki hatt -ı rûh-ı hûbânı okur kâmindür	Ma'rifet olmayıcağ bir kişide ey Rûhî Câhilün başı göge irse yine câhildür	Gazel		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	
89 ^b	Muhtî	Vech-i Âdemdür kitâb-ı âsumânuñ ma'nâsı Hatt u hâlîdür kelâm-ı câvidânuñ ma'nâsı	Hażret-i fazl-ı ahaddur kim hidâyet eyledi Ey Muhtî Mehdî-i şâhip-zamânuñ ma'nâsı	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
89 ^b	Şun'î	Ey cemâlün nûrına nisbet ezel 'ayn-ı ebed Oldı bu ma'nâya <i>şâhid kullüvallahü ehad</i>	İrmek isterseñ harîm-i vahdete Şun'î eger Eksük olmasun dilünde dâ'imâ zikr-i ahâd	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
90 ^a	Vahdetî	Vücûd-ı Âdem ü Havvâ semâvât-ı îlâhî'dür Yüzinde âyet-i seb'u'l-meşâ anuñ güvâhidur	Mesîhâ-dem kelîmullâh añılsam Vahdetî artuğ Dilüm enfâs-ı Rahmân ile nuṭkuñ cilve- gâhidur	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
90 ^a	Hayretî	Gün yüzüne <i>ve'z-zuhâ</i> eyler işâret Muştafâ Hem kılur <i>ve'l-leyli</i> zülfüne delâlet Muştafâ	Hayretî yandı cehennemden beter hecr oduna İtmedüñ bir dem şefâ'at hey kıyâmet Muştafâ	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
90 ^b	'Âlî	Te'âla'llâh nedür bu iki ṭâq-ı 'anberîn bünyâd Kim itmiş bir sütün-ı sîmüñ üstinde anı îcâd	Açılsvaktidür 'Âlî cemâl-i gonce-i ma'nâ Ki gel âyine olmuş destesi bir cilveger şimşâd	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
91 ^a	Ca'ferî	Ne cân kim 'âlem-i ma'nâ yüzinde şâhid olmuşdur Bil ol vahdet cihânuñda <i>ke-nefsi vâhid</i> olmuşdur	Melek menzil idinmişdür meger kim gönlü levhinde Kim andan 'âlem-i gaybın seçenler vârid olmuşdur	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
91 ^a	Vahîdî	Ol meh-i zühre-cebînüñ bilse vaşf-ı zâtını Oda yakardı müneccim 'ilm-i narencâtını	Cân virüp cânâ yolında varlığıñ ma'v eyleyüp Da'vâ-yı 'ışkuñ Vahîdî eyledüñ isbâtını	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
91 ^b	Sürürî	Ol menem kim kâşif-i genc-i tılısm-ı 'âlemem Vâkıf-ı sırr-ı kelâmullâh u vech-i âdemem	Ol Sürürî 'yem ki men (a)rüz-ı ezelden tâ ebed Fâzıl-ı Hâkuñ bendesiyem pâdişâh-ı 'âlemem	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
91 ^b	Muhibbî	Rûze geçdi al elüñe sâkiyâ gül-gün kadeh Durmasun devr eylesün meclisde gün-â- gün kadeh	Bu Muhibbî nice bülbül gibi kanlar yutmasun Gülşen-i hüsnünde yâruñ nüş ider her dün kadeh	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
92 ^a	Vahdetî	Ben ol nuṭṭ-ı mu'allāyam ki geldüm şekl- i insāna Zuhūr için tenezzül eyledüm bu vahdet- imkāna	İnna'allah âyetin ṭaṭ mı okursa Vahdetî ey dil K'ânı fehmi idemez zâhid ki gelmez 'aql u iz'âna	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
92 ^a	Fevrî	Çün âhır kor gidersin devlet-i dünyâyı neylersün Riyâset 'add idüp bu halk ile gavğâyı neylersün	Yumazsa âb-ı rahmet ehl-i cürmüñ cürmüni yâ Rab Ya ol bî-hadd ü bî-pâyân olan deryâyı neylersün	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
92 ^a	Fevrî	Şeb-i zülfinde kalanlar zulemât ile yürür İrişen lebleri âbına hayât ile yürür	Fevriyâ kâddine beñzer nicesi serv ola kim Şalınur şiveler ile harekât ile yürür	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
92 ^b	Ġafürî	Şanma ey zâhid bizi künc-i selâmet beklerüz Sâlik-i râh-ı Hudâ'yuz dîn diyânet beklerüz Can vedî'atdür bu tende bir emânet beklerüz Nice yıllardur ser-i küy-i melâmet beklerüz Leşker-i sultân-ı 'irfânuz velâyet beklerüz	Gice kan kuşdı şürâhî kâddini düta kılup Ağzı doldı hûn ile peymâne hayretde kalup Bu Ġafürî daḥi düşdi şöyle lâ-yâ'kıl olup Yandılar Ferhâd ü Mecnûn mest-i cām-ı 'ışk olup Ey Fuzûlî biz olar yandukça nevbet beklerüz	Tahmis		- - + / - - + / + - - + / - - + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
93 ^a	Esîrî	Hamdüli'llah kim irişdi şâh-ı nevrüz [u] bahâr 'Asker-i reyhân-ile zeyn oldu cümle sebze-zâr Esb-i nâza oldu sünbüller sipâhî-veş süvâr Al şancaqlar çeküp şahrâya yir yir lâle- zâr Pullı cevşen giydi gül meydâna geldi şâh- vâr Germ olup nüş eyledi gonca şarâb-ı hoş- güvâr Eyledi ğam 'askerin şemşîr-i süsen târumâr	Şâh-ı gül destine aldı çün karanfilden siper Goncalar çāk-i girîbân eyleyüp kılmaz hazer Şaçdılar zerrîn kadeh toymaluğ için sîm ü zer Virdi ceng içre bu şevk ile benefşe cām-ı ser Kim ider her yıl bu meydânda nice reyhân güzer Dirdi medhûn zikrini miskîn Esîrî her seher Bu cihandur geçdi şâhâ 'ömrün olsun pây- dâr	Müsebba		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
93 ^b	[Siyâhî]	Hamdüli'llah kim açıldı goncalar irdi bahâr Geldi bülbüller figâna oldu 'âlem mürğ- zâr Jâle saçdı goncanuñ üstine dürr-i şâh- vâr Lâle-i nu'mân gelincik aldan örtündü çâr Her şüküfeyle fonandı bâğ u dâğ u küh- sâr Bu temâşâyı göricek oldu hürrem sebze- zâr Qoma elden ayağı sâkî çün irdi nev- bahâr	Lâleler kalmış bu ceng içinde nâl ü nâtüvân Başdan ayağa kızıl kana boyanmış ergüvân Servler şancağ çeküp bağ üzre konmuşlar hemân Şan 'Acem mülkin alup Bağdâda dikmişdür nişân Hüküm-ile taht-ı sa'âdet üzre şâh-ı kâmurân Ey Siyâhî kimdür ol Sulţân Süleymân-ı zamân Gün gibi 'âlemde olsun 'ömri anuñ ber- karâr	Müsebba		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
94 ^a	'Ulvî	Âteş-i hasretle yanup sîne-bürÿân olduğum Sâye-veş kıddüñ ğamında hâke yeksân olduğum Şubh olunca her gice kapuñda nâlân olduğum 'İ d-i azhâda ruhuñ şevkiyle hayrân olduğum Hep senüñçündür benüm yolında kırbân olduğum	'Ulvî-yi dil-hâstenüñ bağırlı tolu kan olduğı Küy-veş meydân-ı ğamda başı ğaltân olduğı Hân-mândan el çeküp bî-cism ü bî-cân olduğı Hançer-i hicrân ile çāk-i girîbân olduğı Hep senüñçündür benüm yolında kırbân olduğum	Tahmis		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
94 ^a	'Âlî	Süzilsün çeşm-i mestûn nergis-i bî-dârı görsünler Bozılsun bend-i zülfün bendeler dîdârı görsünler Çözilsün dügmeler mir'ât-i pür-envârı görsünler Çıkar pîrâhenün tâ kudret-i Settârı görsünler Meded ruh-ı muşavver nic'olurmuş bârı görsünler	O meh-rû baht-ı ' Âlî gibi ğaddar olmak istemiş Kerem semtinden el çekmiş sitem-kâr olmak istemiş Kırup 'âşıkların cellâd-ı hûn-hâr olmak istemiş Muhaşşal zulme meyl itmiş cefâ-kâr olmak istemiş Yitişünler meded üftâdeler yalvarı görsünler	Tahmis		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
94 ^b	'Ulvî	Haste câna hâlet-i mevt irdi cânân bî- haber Bir devâsuz derde düşdüm vâh ki Loğmân bî-haber	' Ulvîyâ gurbetde qaldum bî-kes ü tenhâ ğarîb Cümle ihvân ğaflet üzre cümle yârân bî- haber	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
95 ^a	Fevrî	Gel ey şah-bâz-ı dil bâl aç mekânun lâ- mekân eyle Yüri 'anķâ-şîfât ķâf-ı 'ademde âşiyân eyle	Żamîr-i ' Fevrî 'ye keşf olduğuna müşkilât-ı 'ışķ Nîzâ'un var ise ey müdde'î gel imtiķân eyle	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
95 ^a	'Âlî	Alup 'aķlum beni 'ışķuñla nâ-peydâ ķoduñ gitdün Bırakduñ kâķülün sevdâsına rüsvâ ķoduñ gitdün	Unutma ol ğarîbi ğâh ğâhî bârı yâd eyle Belâ küncinde bir 'Âlî gibi şeydâ ķoduñ gitdün	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
95 ^b	Rüşenî	Eyâ sultân-ı kevneyñ[ün] sözün cümle deķâyıķdur Leķâ'ıfdir ğarâ'ıbdür 'acâ'ıbdür ķaķâyıķdur	Senün bir 'âşıķuñdur ol dil ü cândan eyâ serve[r] Gözi yaşı yüzi rengi añun 'ışķına ķan[ıķdur]	Kaside		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
96 ^a	Vahîdî	Ey özinden bî-haber bildün mi bu 'âlem nedür Görinen mir'ât-i 'âlemde ruh-ı âdem nedür	Ey ' Vahîdî bu rumûzuñ hîkmet ü esrârını Añlamaz nâdan olanlar neydüğün dirsem nedür	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
96 ^a	Nesîmî	Ey cemālûñ âyeti ser-şafha-i metn-i kādîm Başladum şerhine bismillâhi'rrahmâni'r- rahîm	Tâze cân bulurdı kabrinden Nesîmî Za'fiyâ Ger meşâmına irişse iş bu nazm-ı hûş semîm	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
96 ^b	Muhtî	Mazhar-ı tâ fazl-ı bi'smi'llahirrahmân olmuşuz Kâşif-i genc-i tılısm-ı sırr-ı Qur'an olmuşuz	Olalıdan çâker-i hâk-i der-i Fazl-ı Hudâ Rub'-ı meskûn içre heft iklimi sultân olmuşuz	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
97a	Dervîş Yûsuf	Hamdülillâh ol dür-i yektâyı bildüm neydügin Bir-nem içinde yidi deryâyı bildüm neydügin	Çünkü bildüm lâ vü illâ ile şüfî bitmez iş Yûsuf 'ı lâ eyledüm illâyı bildüm neydügin	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
97a	Nesîmî	Ey yüzün şun'-ı zât-ı Yezdânî Ve'y ruhuñdur şifât-ı Rahmânî	Fazl-ı Hâk'dan Nesîmî mâlikdür Milket-i hâtem-i Süleymânî	Gazel		+ + - - / + - + - / + + -	
97b	Fazlî	Şaçıñuñ zıll-i hümâsı tâc-ı devletdür baña Gamze ile bakdığı 'ayn-ı sa'âdetdür baña	Fazlî ma'sûk sırrın gayre dime nitekim Fazlı Rabbü'l-'âlemîn virmiş emânetdür baña	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
97b	Yemîni	'Âşık-ı vech-i Hudâ câm-ı şâf[â]dan esrimiş Şanma kim zâhîd gibi cevr ü cefâdan esrimiş	Ey Yemîni her kim ol maḥbûbu bildi tâ ebed Mest ü lâ-ya'kıl olub câm-ı vefâdan esrimiş	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
97b	Muhtî	Kim ki buldı Cavidân-ı lutf-ı Fazl-ı'llâha yol Ol muḥaḳḳaḳ buldı te'vîl-i kelâmu'llâha yol	Ey Muhtî okıyanlar ḥaṭṭ-ı vechin âdemüñ Levh-i maḥfûz-ı Hudâ'dan buldı 'arşu'llâha yol	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
98a	Revânî	İşi 'âşık-laruñ her laḫẓada ey dil niyâz ancaḳ Velî nâz ehli içinde maḥabbet şimdi az ancaḳ	Ne deñlü yüksek uçarsa göñül murḡını sşyd eyler Hümâyün zülfi dildârün Revânî şâh-bâz ancaḳ	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
98a	Necâtî	Zülf-i dilberden diler zâr u perişân ağlamaz İki kâfirden bilürsin bir müselmân ağlamaz	Nâle kıl kim alasin nâ-merd dünyâdan murâd Ana süd virmez Necâtî tâ kim oğlan ağlamaz	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
98a	Necâtî	Hâk-i pâyuna kûl olduğum ne lâzım ben dimek Bendeye lâyiğ mıdır sulţânım evvel ben dimek	Çonca vü cām ü şūrâhi hep ağız bir itdiler İç diyu şüfî Necâtî 'ye ne hâcet sen dimek	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
98b	Uşûlî	Dest-i kudret küntü kenzüñ gencin izhâr eylemiş Gün gibi zerrât-ı kevnî ğarķ-ı envâr eylemiş	Ey Uşûlî cezbesin şalmış muhîr-i Lem-Yezel Katre iken cânını deryâ-yı dür-bâr eylemiş	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
98b	Kemalpaşazâde	Âkıdan seyl-âb-ı eşkim kâmetüm dülâbıdır Döndüren dülâb-ı çeşmim eşkümün seyl- âbıdır	Kaşlaruñ tākın yüzünde gören eydür ey şanem Ol kilisâ câmi'ün bu kâfirî mihrâbıdır	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
98b	Bâkî	Cüy-ı fenâyı hâlk birer ikişer geçer Baħr-i belâdan ehl-i tecerrüd yüzer geçer	Gülrâr-ı câna şu akıdır şanki Bâkî yâ İlden sinân-ı ğamzeleri şöyle ter geçer	Gazel		- - + / - + - + / + - - + / - + -	
99a	Uşûlî	'Âlemi tâ âşık u zâr olmayınca bilmedün Derdümi derde giriftâr olmayınca bilmedün	Tab'-ı dür-bâruñ Uşûlî baħr-i 'irfân olduğün Sözlerün lü'lü-i şehvâr olmayınca bilmedün	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
99a	Uşûlî	Râz-ı 'ışkı şaklasun didâr-ı ferdâ isteyen Küy-ı yâri beklesün Firdevs-i a'lâ isteyen	Ehl-i derd ol ehl-i derd ol ehl-i derd Ey Uşûlî 'den su'âl idüp tesellâ isteyen	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
99a	Uşûlî	Şüfiyâ şâfî-dil olmazsañ şafâ gelmez saña Hod-nümâsın zevķ-ı peygâm-ı Hudâ gelmez saña	Ey Uşûlî ğarķ olup 'aynü'l-hayât-ı vahdete Hayyu lâ-yefnâya irişdüñ fenâ gelmez saña	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
99a	Uşulî	Elâ ey nefsi-âteş-hû ne yanarsın cihân [içün] Çün anuñ varı bir demdür ne yilersin bir ân içün	Uşulî dîni dünyâya şakın şatma ki hiç 'âkıl Virür mi rāyegān cānını genc-i şāyegān içün	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
99b	Uşulî	Çoyup beni kanda ey serv-i revān kande gidersin Çor mı seni bu āh u figān kande gidersin	Dil-haste Uşulî 'yi yine ğam bucağında Cānsuz çoyup ey rüh-ı revān kande gidersin	Gazel		- - + / + - - + / + - - + / + - -	
99b	Uşulî	'Âkıl iseñ ey gönül nā-dāna virme gönülünü Çadrünü bilmez delü oğlana virme gönülünü	Hulki olmayan güzel şan şüret-i dīvārdur Ey Uşulî bir büt-i bî-cāna virme gönülünü	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
99b	Uşulî	Bu 'ışkda bize bir eglenmeli yār olsa Yāre bîñ bîñ bulunur yār-ı vefādār olsa	Çünkü yār olduñ Uşulî kuluña sultānum Ĝam degül cümle cihân [dop]dolu ağıyār olsa	Gazel		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	
99b	Uşulî	Bir perî kıldı yine 'āşık-ı dīvāne beni Yine bir genc-i nihān eyledi vīrāne beni	Mūr-ı lengem sürünü geldüm Uşulî kapuna Kim ola irgüre dīdār-ı Süleymān'a beni	Gazel		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	
100a	Uşulî	Bir muşavver nūrdur bir āfitābum var benüm Bir celīlül-l-çadr ü bir 'ālī-cenābum var benüm	Göz ucıyla bağıdı deldi bağrumı ol ğamze- kār Bahtum açıldı Uşulî feth-i bābum var benüm	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
100a	Uşulî	'Älemde mey-i 'ışk ile mestānelerüz biz Ça'n eyleme zāhid bize dīvānelerüz biz	'İşk āteşine yanıcı pervāne degülsek Billāh Uşulî bize di yā nelerüz biz	Gazel		- - + / + - - + / + - - + / + - -	
100a	Uşulî	Gönül gördi yine pūr-hüb zātı Ki gören ādemün gider hayātı	Uşulî zātidur ol nev-civānuñ Bu cismim rāhatı cānum hayātı	Gazel		+ - - - / + - - - / + - -	
100a	Uşulî	Çamdan öldi hey meded rüh-ı revānum gelmedi Ol gidelden dağı bu cānum yirine gelmedi	Püte-i cāna yine tīr-i belā durmaz gelür Ey Uşulî gerçi ol kaşı kemānum gelmedi	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
100a	'Âlî	Küntü kenzün sırrını ifş'eyledüm çünkim saña Kim ki t̃alibdür aña her dem nazār kılsun baña	-	Beyit		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
101a	Kemalpaşazāde	Düşdi diller gül yüzünde zülf-i pür-tāb üstine Üşdi mähiler şanasın şuda kullāb üstine	Dā'im ü kâ'im tuta Hâk devletün evtādını Niçe kim çerh-i felek devr ide aqtāb üstine	Kaside		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
102a	Kemalpaşazāde	'Arız oldı gönüme yüzün görince ıztırāb 'Aks-i mir'ātuñdan ol şu üzre güyā düşdi tāb	Tāk-ı gerdündan yağar halk üstine gerd-i fenā Eskiyicek saķf-ı hāne dökilür andan türāb	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
102a	Kemalpaşazāde	Cām-ı la'l ile gönül 'ıyş-i müdām olsun saña Ol şarābı bensüz içerseñ harām olsun saña	Yidügün hūn-ı cigerdür içdügün göz yaşları Bu şafā esbābı ey dil müstedām olsun saña	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
102a	Kemalpaşazāde	Çün olur āhumdan ol zülf-i mu'abber şāh şāh Şan olur bād-ı şeherden sünbül-i ter şāh şāh	Nazenin dilberlerün kıdī hayāliyle gönül Bir gülistandır bitermiş taze güller şāh şāh	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
103a	Kemalpaşazāde	İñledür dūlab-ı çarhı çeşm-i giryānum benüm Çınladur gökler kulağın āh u efgānum benüm	Gül yüzün vaşfında biter şî'rümün renginliği N'ola rengin olmasa evrāk-ı dīvānum benüm	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
103b	Kemalpaşazāde	Şanma gülgün oldı cāmum kanlu yaşumdan benüm Dilde 'ışkuñ şu'lesi görindi taşumdan benüm	Günde biñ kez kanlu yaşum mevci başumdan şehā Gör neler geçdi bu 'ışk içinde başumdan benüm	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
103b	Kemalpaşazāde	Leblerün vaşfın sürāhī cāmdan nüş eylemiş Bağrının kanı içinden kaynayup cüş eylemiş	İtleriyle hem-nişin idüp dil-i āvāreyi Hātırını ol garīb üftādenin cüş eylemiş	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
103b	Kemalpaşazâde	Şâm-ı hecründe gönül eyledi çün derd-ile âh Felegün şem'i söyindi vü cihân oldu siyâh	Doğrılup çeşme-i la'lüne giderken zekânın Her gören dir ki yol üstinde gerekmezdi bu çâh	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / + + -	
104a	Nesîmî	İy mükerrrem hüsni-i sûret ve'y mu'tahhar mâ'ü tîn <i>Raḥmeten li'l-'âlemînsin raḥmeten li'l-'âlemîn</i>	Mâlikül'-hüsni oldu ey dilber cemâlün tâ- ebed 'Âşıkun dîni budur buldı Nesîmî yevm-i dîn	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
104a	-	Hoş kıyâmet kıdd-i bâlâdur boyuñ Sîdre-i Tûbâ'dan a'lâdur boyuñ	Bir gül-endâm serv-i ra'nâdur boyuñ Zât-ı vâhid ferd-i yektâdur boyuñ	Nazım şekli tespit edilememiştir.		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
104a	Nesîmî	Ey şifâtuñ baḥr zâtuñ gevher-i zât-ı Hudâ Ma'den-i fazl-ı vücûduñ yâ Resûl-i kibriyâ	Çün Nesîmî maḥşerün câmından içdi Kevser'i Sırrı keşf oldu ḳalub buldı vaḥdet bâ-rehâ	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
104b	Nesîmî	Lebüne ehl-i nazar çeşme-i ḥayvân didiler Gerçi cennet ḥurîsi cümle saña cân didiler	Ey Nesîmî dem-i 'îsâ degilse nefesün Nefesi toğrılar aña ne için cân didiler	Gazel		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	
105a	Nesîmî	Yüzünü bendeñ nihân itmek dilersen itmegil Gözlerüm yaşın revân itmek dilersen itmegil	Çün yâḳîn buldı Nesîmî 'ışḳunı oldu ḡanî Ol yaḳını sen gümân itmek dilersen etmegil	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
105b	Nesîmî	Şûretünün şafḥasında gör ne yazmış ol kadîm Okıdum ol ḥaṭṭı <i>bi'smi'llâhi'r-raḥ mānî'r-raḥîm</i>	Gel teraḥḥum ḳıl Nesîmî 'ye ayâ bedr-i münîr Ger ḥaṭâ ḳıldum ise (ben) estaḡfîru'llâhi'l- 'azîm	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
105b	Nesîmî	Gözlerün remzi mu'ayyen gösterür <i>ve'n-nâzi'ât</i> Ḳaşlarun maḥḥûr idüpdür leşker-i <i>ve'l-'âdiyât</i>	Çün seni sevdi Nesîmî cândan iy ârâm-ı cân Cân-ı cânânsen ḥaḳîḳat cânına cânlar zekât	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
106a	Revânî	'Uşşâk oldu halka-i zülfüñle Hayderî Cem' oldu yine bir yire iklim erenleri	Gördüm Revânî şî'rün okur bir güzel bugün Başında mâh-ı nev gibi tâc-ı kâlerî	Gazel		- - + / - + - + / + - - + / - + -	
106b	Nesîmî	Çeşme-i hayvân benem bendedür âb-ı hayât Tır nice bir yatasan <i>fî'z-ı zulumât-i memât</i>	Kendü vücūdında çün buldı Nesîmî seni Şanmadı kim kendüdür maẓhar-ı envâr-ı zât	Gazel		- + + - / - + - / - + + - / - + -	
107b	Mısrî	Ol menem kim vâkıf-ı esrâr-ı 'ilm-i âdemem Kâşif-i genc-i hâkîkat hem hayât-ı 'âlemem	Ben o Mısrî 'yem vücūdum mışrına şâh olmuşam Hâdisim gerçi velî ma'nâda sırr-ı âkemem	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
107b	Mısrî	Ben şanurdum 'âlem içre bâña hiç yâr kalmadı Ben beni terk eyledüm gördüm ki âğyâr kalmadı	Dîn diyânet âdet ü şöhret kamu vardı yile Ey Niyâzî n'oldı senden gayrı dindâr kalmadı	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
108a	Mısrî	İlim baħr u vücūd aşdâfinuñ dürdânesiyem ben Ma'arif kenzi dil vaşşâfinuñ vîrânesiyem ben	Yitürdüm benliği benlik bâña hâk benliğindendür Tekellümde hitâb-ı ğaybîñüñ kâr- hânesiyem ben	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
108a	Mısrî	Varlıguñ maħv eyleyüp meydâna gel <i>Lâ vü illâd</i> an geçüp merdâne gel	Ey Niyâzî bâş açuk dîvânesin Nice bir dîvânesin uşlana gel	Gazel		- + - - / - + - - / - + -	
108a	Mısrî	Zât-ı Hâk'dan maħrem-i 'irfân olan añlar bizi 'İlm-i sırdan baħr-ı bî-pâyân olan añlar bizi	Halkı koyup lâ mekân ilinde menzil tütalı Mısrîyâ şol cānlara canân olan añlar bizi	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
108b	Mısrî	Ey tarîkat erleri ey hâkîkat pîrleri Bir nişan virüñ bâña ol bî-nişân(um) kandedür	Niyâzî 'ye cān olan sırrında sultân olan Dîn ü hem imân olan ol bî-mekân kandedür	Hece		7+7=14	
109a	Nesîmî	Ey yanağüñ Tûr-ı Sînâ v'ey haţuñ vahy-i kadîm Ol tecellîden ger buldı Hâkka yol Mûsâ Kelîm	Ey Nesîmî secde kıl şol dilberin dîdârına Kim ki sâcid olmadı oldu adı dîv-i racîm	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
109a	Revānī	Diş bilersin ey gönül yāruñ leb-i ḥandānına Kim görüpdür kim kişi kaçd ide kendü cānına	Rüy-ı dilberler hayāliyle Revānī bu gönül Döndi şol mir'āti çok āyīneci dükkānına	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
109b	Medḥī	Çü gördüm dil-rübālardan dilā hergiz vefā gelmez Anuñçün kalb-i maḥzūna nice demdür şafā gelmez Bu pendî güş iden dānālara derd ü belā gelmez Ki ya'ni yahşî ādemden böyle kem edā gelmez Vefā resmin mücerred fehm idenlerden cefā gelmez Aşıl azmaz cihānda merd-i kāmilden ḥaṭā gelmez	Gerek bir kāmēti ṭūba gerekse bir semen- būdur Ya ḥod bāğ-ı melāḥatde gerekse serv-i dil- cūdur Gerek a'lā gerek ednā gerekse bir melek- ḥūdur Hele ey Medḥī -i şeydā benüm de bildigüm budur Vefā resmin mücerred fehm idenlerden cefā gelmez Aşıl azmaz cihānda merd-i kāmilden ḥaṭā gelmez	Müseddes		- - + / - + - + / + - - + / - + -	
110a	Mıṣrī	Elā ey Mürşid-i 'ālem ḥaber ver 'ilm-i Mevlā'dan Elā ey mā'nā-yı Ādem ḥaber ver sırr-ı esmādan	Nedür Mıṣrī nedür Ken'ān Selīm kimdür ya kimdür Ān Ḥaber virdi bunu Kur'ān ḥaber vir seb'-i ḳurrādan	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
110a	Muḥitī	'Ālem-i bi'l-ḳuvveden sī vü dū esmādur ğaraż Sī vü dū esmā zuḥūrından müsemmadur ğaraż	Ey Muḥitī varlığından on sekiz biñ 'ālemüñ Muşṭafā vü Murtezā vü āl-i ṭāḥādur ğaraż	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
110b	Uşulī	Buyurmışsın işigümde gelüp kemter 'abīd olsun Ben eksüklî ḳulı arturmaduñ 'ömrün mezīd olsun	Açar gönlini bir ṭatlu dil ile yār Uşulī'nüñ Gerek endişe bābında nice yüz biñ kilid olsun	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
110b	Uşulī	Cān u dilden yār kim ey yār senden dönmezem Tığ-ı miḥnetle yüregüm yar senden dönmezem	Ben Uşulīyem eger biñ kerre kesseñ başumı Yine dilümde budur güftār senden dönmezem	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
111a	Nizâmî	Ey cemâlün âyeti 'unvân-ı dîvân-ı kadîm Kaşlaruñ tuğrası <i>bismillahirrahmânirrahîm</i>	Mihnet ü derd ile pür-nemdür Nizâmî 'nün gözi Tutalı gözde maķâm ol kaşları nün ağzı mîm	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
111a	Nizâmî	Zülfüne misk-i Hıfâ demek haţâdur dostum Sıdreden kıddüñ hevâsı müntehâdur dostum	Cân u dilden yâd olupdur şöyle kim yâd eylemez Tâ Nizâmî 'ışkuñ ile âşinâdur dostum	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
111b	Yetimî	Şu kim tekmiñ-i 'irfân eylemişdür Çeküp kendüi pinhân eylemişdür	Dile der-gâh-ı hâşşından rızâsın Ki 'amma lutfın ihsân eylemişdür	Gazel		+ - - - / + - - - / + - -	
111b	Sürürî	Biz ezelden tâ ebed meydâne gelmişlerdenüz Şah-ı Merdân 'ışkuña meydâne gelmişlerdenüz	Ey Sürürî 'iyd-i ekberdür cemâli dilberün Biz bu 'iyd-i ekbere kurbâna gelmişlerdenüz	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
112a	Hilâlî	Ruñı ol âfitabuñ kim yed-i beyzâ-yı Müşâ'dur Dehânı süre-i Meryem haķı mîm-i Mesîhâ'dur	Cemâli 'aks-i mir'ât-ı muşaffâdur o meh- rünüñ Hilâlî kubbe-i mînâda mihr-i 'âlem-ârâdur	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
112a	Hilâlî	Güzeldür kıdd-i mevzûnı 'alâ bâli kıyâmetdür Huşûşâ çeşm ü ebrûsı ne zâlimdür ne âfetdür	Ruñı gün beñleri seyyâre hüsnî bir muşavverdür Hilâlî ol kamer- tal'at meh-i burc-ı melâhatdür	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
112a	Hilâlî	Şalınan nâz ile ol serv-i hırâmân ancaķ Yürüyen şîve ile âfet-i devrân ancaķ	Devr-i haddinde Hilâlî görinen hâl-i siyeh Âfet-i hâķ-ı cihân fitne-i devrân ancaķ	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + + -	
112b	Lâlî	Bir cemâl ehlinüñ oldı çünkü sultânı cemâl Leşker-i hûbânuñ olsa ta'n mıdır hân-ı cemâl	Görmedük gerçi Lâlî biz cemâlini anuñ Vaşf-ile kılduķ cihânda anı sultân-ı cemâl	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
112b	Lālī	Kişi cānından ayrılmak nedür firqat pīñārından Ölümdür ölüm üstine vü gerekse diyarından	Lālī'ye budur dā'im māl u fikr ü endiše Ki yāre ire cān vire ölüpdür intizārından	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
113a	'Ālī	Yine bir şāha esīr itdi beni devr-i zamān Yine bir āteş-ile oldı vücūdum sūzān Ne naẓīri bulunur ne olur aña akrān İ'tikādum bu durur meşeli bulunmaz el- ān Nedür ol kāmēt-i bālā nedür ol ince miyān Doğrısın söyleyelüm aña kıyās-ile hemān Hecr-i Yūsuf'da benüm Yūsuf'umu görse 'ayān Gıryeden el yur idi Hāzret-i Pīr-i Ken'ān	Ṭotalum şīve vü nāz ile helāk ide seni Düşmeye gerdenime kākül-i 'anber-şiken Dem-i vuşlatda girüp aramuza pīreheni Ḳomaya sīneye şarmağa o nāzūk bedeni O maḥalde baña yüz virmeye vech-i ḥaseni Ne beni ḳoya anuñ ğamzesi 'Ālī ne seni Ben ḳulum cevri ü cefāsından anuñ ağlamazın Terk idüp ol şanemi ğayrıya göñül bağlamazın	Müsemmen		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	
113a	'Ālī	Şafā-yı şubḥ-ı vaşl āyīne-i 'ālem-nümā ancaḳ Cefā-yı şām-ı hicrān da görünmez bir belā ancaḳ	Ġubāruñ irte bir gün tütüiyā-yı çeşm olur ammā Başīretsizlerüñ 'aynında şimdi hep hebā ancaḳ	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
113b	‘Âlî	Bir gün felegüñ hâli beni eyledi ğam-ğın Ten kişverini seyle virüp dîde-i nem-ğın Aḥvâlümü fikr eyler iken yāduma geldi Gördüm gözile yir beni bu çarḥ-ı şuver- bîn Eyā kanı Dārā vü Ferîdün u Sikender Ḥāk içre yatur bî-ḥoş olup bunca selâṭîn Ne ḥayl u ḥašem var bile ne ṭabl u ‘alem var Gitmiş bu riyâset bu kadar tavr bu âyîn Bir zerreye dūş oldı gözüm aḥḳar u nâ-çîz Remz ile beyân itdi baña bir nice âhın Didi gör a ḥurşîd-i cihân-tâbî felekde Her şubḥ giyer başına bir efser-i zerrîn Kevkebleri maḥv eyler alur başına tâcın Şad çāk ider egninde ḳomaz câme-i şimîn Aḥşam olıcak yine irür burc-ı zevâle ‘Âlemde naşîb olmaz aña zerrece temkin Peyğüle-i ḥāk içre yatur kendüsi lerzân Nûrını ider mâh-ı şeb-ârâsına ta’yîn Ḥallâḳ-ı cihân ‘âleme ḳılduḳda tecellî Her şey’i birer ḥâl ile ḳılmış mütesellî	‘Âlî gibi ḳıldunsa eger dîdeni pür-nür Birdür saña rüşen gün ile zülmet-i deycür Dil bağlayıcı olma güzergâh-ı cihâna Çek yayuñı at nâvekünü niteki Mañşûr Dayanmağa sa’y eyle[me] bâlîn-i ḥużura Yâd eyle şikest olduḡını kâse-i Fağfur Bir mürçe-veş zâduñı cem’ eyle cihânda Bir dâne içün ğam yime sermâda çü ‘uşfur Ta’mîr idegör kendüñi virân-ı dil itme Ḳalbünde nihândur nice gencîne-i ma’mûr Himmet ‘alemin naşb idegör deşt-i vücûda Tâ kim olasın ‘asker-i â’mâl ile Mañşûr Çek pâyuñı dāmâna ḳamu ḥâlüne şükr it Dime bu gedâdur bu ğanî bu şeh-i mağrûr Mâ fevkine reşk eyleme mādûna nazar ḳıl Tâ kim saña mekşûf ola mañşûr ile mağfur Şal gerden-i teslimüñi zencîr-i ḳazâya Oldıysa ne ğam kimisi maḥzûn kimi mesrûr Ḥallâḳ-ı cihân ‘âleme ḳılduḳda tecellî Her şey’i birer ḥâl ile ḳılmış mütesellî	Tercî-i Bend		- - + / + - - + / + - - + / + - -	
114a	Ṭarîḳî	Dilberâ ḥaṭṭ-ı lebünde âb-ı ḥayvân gizlidür Şafḥa-i ḥüsnünde gördüm sırr-ı Ḳur’ân gizlidür	Ey Ṭarîḳî ḳapladı küffâr düpdüz ‘âlemi Âşikâre ḳanda var şimdi Müselmân gizlidür	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
114b	Nuṭḳî	Gelmişem ḳâlû belâdan sırr-ı sübhân olmuşam Bâ-yı bismillah içinde nûr-ı Raḥmân olmuşam	Nuṭḳîyâ nuṭḳuñ senüñ zât-ı İlâh’uñ nuṭḳıdur Anuñ içün ‘İsâ-veş her mürdeye cân olmuşam	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
114b	Mişâlî	Leyletü’l-isrâda Aḥmed gördüğü şâbb ḳaṭaṭ Vech-i âdemden ‘ibâretdür kim oldı yedi ḥaṭ	Ey Mişâlî dürr-i deryâ-yı ḥaḳîkat bendedür Ben neheng-i baḥr-ı baḥreynem benüm Ceyhun u Şaṭṭ	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
115a	Kelāmī	Nigārā <i>alleme'l-esmā</i> -yı fazlullāhdur vechūñ Kelāmu'llāh beytu'llāh 'arşu'llāhdur vechūñ	Yazılmış satır-ı t̄ahā ile bismi'llah vechūñde Kelāmī ser-be-ser bil kim kelāmu'llāhdur vechūñ	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
115a	Nesīmī	Cān-ı 'ālemsen eyā sīmīn-zenāh ebrū- kemān Kim cemālūñ Muşḥaf'ından gönlüm oldu seb'a-ḥ'ān	Tā cemālūñ Muşḥaf'ın gördi Nesīmī ey nigār Ḥāl u ḥaṭṭuñ sırrını ez-Fazl-ı Ḥaḫ itdi beyān	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
115a	Aḫmedī	Bakup göz göre gördüğün özüñdür O fi'li gayr şanma kendi özüñdür	Bugün cehd eyle Aḫmed ḥaḫkı gör sen Ki yarına kalan iş göz sözündür	Gazel		+ - - - / + - - - / + - -	
115b	-	Her gedānuñ egnine giydirme 'ışkuñ cāmesin Kim bu zībā ḥil'atūñ bozduñ hemān endāzesin	-	Beyit		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
115b	'Ulvi	Ey şeh-i mülk-i melāḥat ben gedāsından kaçar 'Ādet için dil-rübālar mübtelāsından kaçar	Tövbe eylerdi şarāba zāhidā 'Ulvi velī Ḥavf ider pīr-i muḡānuñ bed-du'āsından kaçar	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
115b	-	Göñül mir'ātin et evvel tecellā Ki kılur saña Ḥaḫḫ andan tecellā	-	Beyit		+ - - - / + - - - / + - -	Kıt'a başlığı ile verilen bir müfteddir.
115b	-	Göñülde buldılar Ḥaḫḫ'ı bilenler Bu resme bildiler anı bilenler	-	Beyit		+ - - - / + - - - / + - -	
115b	Şühūdī	Biz muḳayyed degülüz başa vü ḳaşa [vü] dişe Baḫmayuz 'ışḫ eriyüz mezheb ile her kişiye	Ey Şühūdī düşeli şarşar-ı ḳudret önine Beñzerüz şol kıla ot içre yatur bir rīşe	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
116a	Mişālī	Dilberā ḥüsnūñ senün āyīne-i Allāh'dur Zāhir oldu muşḥaf-ı ḥüsnūñde ki kenzu'l- lāhdur	Ey Mişālī vechüne Ḥaḫ-bīn göziyle kıl naḫar Göresin dīdār-ı Ḥaḫḫ anda kelāmu'l-lāhdur	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
116a	Za'fî	'Âşık oldum kâfda 'anķâyı bildüm neydügin Cism-ile ma'düm olan hemsâyı bildüm neydügin	Oķuyup Allāh nūrun ma'āsında Za'fiyā Bu cihān içre cihān-ārāyı bildüm neydügin	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
116b	Ca'ferî	Anuñ kim derde dermānı Muħammed Muştafā'dandur Delîl-i rāh u ĩmānı 'Aliyyü'l- Murtaẓā'dandur	Ne ğam yir Ca'ferî işbu cihānuñ ħādişātından Çün anuñ her dü 'ālemde dem-i 'āl-i 'abā'dandur	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
116b	Yemîni	Şüretüñ naķşında gördüm fazl-i ism-i a'zamı Zülf ü kaş u kirpiklerdedür Süleymān ħātemi	Ey Yemîni ħayyib ü tāhir olunmaz şöyle bil Her kim içmez sāki-i Kevşer'den āb-ı zemzemi	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
117a	Derviş Aħmed	Hiĉāb-ı 'izzeti bundan götürse 'ālem-i vaħdet Yakardı āteş-i şevķi ķomazdı zerrece kesr[et]	Dağıdup kesreti Aħmed iriş birlik diyārına Buyurmuşdur Resūlu'llāh ki tevħid oldı bil rāħat	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
117a	Gülşenî	Bu velāyet kişverinüñ ħānı bir er var imiş Gülşenî dirler erenler şāh-ı server var imiş	Ķulı olan Yūsuf'uñ sultān olurmuş 'āleme Gülşenî dirler olur Mışır içre bir er var imiş	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
117b	Nesîmî	Yüzüñdür maķşadum kıblem lebüñdür āb-ı ħayvānum Ayā serv-i ser-efrāzum fedā olsun saña cānum	Ĥazinem gencüm ü mālum Nesîmî 'āşıkum 'işķum Ĥabîbüm 'izzetüm 'izzüm ezelden kāmîl insānum	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
117b	Nesîmî	Dilberā ben senden ayru 'ömr ü cānı n'eylerem Tāc u taħt u mülk ü mālū ħān-u-mānı n'eylerem	Dilber eydür ey Nesîmî aĝlama kıлма fiĝān Ben bu ğün şabr eylesem tañla fiĝānı n'eylerem	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
118a	Şerîfî	Ey gönül gel dide-i taħķik-ile insāna baķ Ger Ĥaķı görmek dilerseñ şüret-i Raħmān'a baķ	Ey Şerîfî yüzüñi döndür o vechu'l-lāha kim Ka'be-i taħķiki bulduñ sıdķ ile ĩmāna baķ	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
118a	Misālī	Bende-i 'ışk olmayan ol şahı bilmez kandedür Nefsin idrāk itmeyen Allāh'ı bilmez kandedür	Şemme vechu'l-lāh Misālī kendü vechin bilmeyen 'Āşık u ma'suk u 'ışku'l-lāhı bilmez kandedür	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
118b	Nihānī	Āsitānuñ Ka'be-i ehl-i şafādur yā 'Alī Aña yüz sürenlerüñ kadri 'alādur yā 'Alī	Ol ki sırr-ı innemāda 'ışk ile dikdi livā Lā-mekān tahtında Hızır u şah-ı sulţandur 'Alī	Nazım şekli tespit edilememiştir.		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
118b	Ahmed	Çün tarīk-i 'ışk-ı cānāndur şırāt-ı müstakīm Ol tarīke varmayan gümrāh <i>şeytānī'rracīm</i>	Öldürürseñ n'ola Ahmed bendeni lütfet hemān 'Āşık u dīvānede olmaz hābībum havf u bīm	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
119b	Ṭufeylī	Fazl-ı Haq'dan cāna feth oldı cihān-ı cāvidān Mürde çeşmüm zinde oldı buldı cān-ı cāvidān	Ey Ṭufeylī lā-mekānuñ 'āleminden bir daği Geldi cān mülküne kōndı kāravn-ı cāvidān	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
119b	Ṭufeylī	Fazl-ı Haq'dan tā zuhūr oldı kelām-ı cāvidān 'Ayn u lā vü ye bize oldı imām-ı cāvidān	Mest-i ma'nādur Ṭufeylī çünki der-bezm-i ezel Sākī-i vahdet elinden içdi cām-ı cāvidān	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
119b	Ṭufeylī	Fazl-ı Haq'dan tā bize feth oldı bāb-ı cāvidān Hem <i>sakāhüm rabbühüm</i> şundı şarāb-ı cāvidān	Bu Ṭufeylī 'yi görüñ boynında heykel yerine Gice gündüz hamāildür kitāb-ı cāvidān	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
120a	Nesīmī	Te'ālā şānühū hüsnuñ şifātı kim mu'allādur Ki er-rahmānu ale'l-arşıştevä ol sahn-ı mevlādur	Nesīmī 'nüñ bu gün düşti gözine beñlerüñ 'aksi Zehī pākize gevher kim muhīti gör ne deryādur	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
120b	Nesīmī	Çün <i>elestü rabbüküm</i> güş itdiler dervişler Pes alup vahdet meyin nüş itdiler dervişler	Ey Nesīmī haq erinden diñlediler haq sözün Cān kulağına anı mengüş itdiler dervişler	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
120b	Nesīmī	Şem'-i felek hüsnuñ pervānedür Cān u cihān vaşluña şükranedür	'İşka Nesīmī vireli cāmını Haq bilür anı ki ne cānānedür	Gazel		- + - - / - + - - / - + - -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
121a	Nesîmî	Firkatü'n derdinden ey cân yüregüm kan oldı gel Gözlerüm yaşı cihânı tıttı tûfân oldı gel	Yâri cevri itmiş Nesîmî 'ye revâdur kim ola Öz nigârından cüdâ zencîr ü zindân oldı gel	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
121a	Nesîmî	İki 'âlem anuñdur kim gözine Hâk 'ayân oldı Hâk'ı gördi Hâk'ı bildi Hâk'ı kim bî- gümân oldı	Mekâna şıgmadı zâtum ezeldendür bidâyâtum Nesîmî 'nüñ bu ma'nâden mekânı lâ-mekân oldı	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
121b	Nesîmî	Vücüd-ı Muştafâ esmâ degül mi Bu sırrı bilmeyen a'mâ degül mi	Cemâl-i Muştafâ gördü Nesîmî Yüzüñ evhâ vü mâ evhâ degül mi	Gazel		+ - - - / + - - - / + - -	
121b	Nesîmî	Elest esrüklerinden kim bu câmı İçerse kalmaya zâtında hāmı	Oğur hüsñüñ kitabından Nesîmî Bu ma'nâ birle fe vü dād u lâmı	Gazel		+ - - - / + - - - / + - -	
122a	Fevrî	Qā'il-i kavlı-eleste rûh-ı a'zam hâk'ı'çün 'Âlem-i esmâ-yı Hâk'ı ya'ni ki âdem hâk'ı'çün Nûh u İdrîs ü hâlîlullâh u 'İsmâil için Mûsâ-i İmrânile 'Î sâ bin Meryem hâk'ı'çün Eşref-i hâk'ı hâbîb-i Hâk'ı Muhammed hâk'ı'çün Hem anuñ alnındaki nûr-ı mükerrrem hâk'ı'çün 'Âbid [ü] zâhidlerüñ itdikleri efgân için Cennet ü Tübâ vü hûr u Kevşer ü Rîzvân ile Sidre vü levh ü kalem 'arş-ı mu'azzam hâk'ı'çün 'Âşık-ı şâdıkların çeşmündeki nem hâk'ı'çün Geçmezem hergiz hevâ-yı derd-i 'ışk-ı yârdan Dönmezem kâl u belâda itdügim ıkrârdan	Fevrî kim derdîñle rāh-ı mîhnet içre oldu hâk Hancer-i 'ışkuñla olmuşdı ezelden sîne- çâk Tîğ-ı 'ışkuñdan senüñ hergiz yüzün döndürmedi Olmayınca dilberâ şemşîr-i hicrûñle helâk Çünkü te'şîr eyleyüp zahm-ı mîhnet cânına Şevk ile ey cân nişâr itdi yoluñda rûh-i pâk Seyrederken uğradum bir gün mezârı yanına Sem'ime kabrümde irdi bir şadâ-yı sūz- nâk Üstüne vardum kulağ urdum mezârından müdâm Çağırıp derd-i zebân-ı hâl ile her zerre çâk Geçmezem hergiz hevâ-yı derd-i 'ışk-ı yârdan Dönmezem kâl u belâda itdügim ıkrârdan	Tercî-i Bend		- - + / - + + / + - - + / - + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
122b	Süheylî	Açılmış ʔal'at-ı renginün ey gül nesterenlenmiş Bülend olmuş nihâl-i pür-ıırâmuñ nârvenlenmiş	Kızarmış ʔâb-ı mülden ʔehre-i alı 'aķık olmuş Bugün içmiş Süheylî ol dür-i yektâ Yemen'lenmiş	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
123a	Çâkerî	İlâhî Çâkerî 'ye rahmet eyle Kıyâmetde maķâmın cennet eyle	Hudâ'dan rahmeten li'l-âlemînsin Şefâ'at kıl Şefî'ul Müznibîn'sin	Mesnevi		+ - - - / + - - - / + + +	
123b	Yetimî	Kâf ile sâlârumuz şâh-ı Necef Remz idüp ʔünkü buyurdı <i>men aref</i>	Perveriş bulup dür-i nâ-yâb-veş Şayrefî öñinde bulmazdı şeref	Gazel		- + - - / - + - - / - + -	
123b	Yetimî	Hele ben bildüğüm hemân budur Cümle eşyâda görinen odur	İrişelden kemâle nazm-ı Yetim Kaşd-ı Selmân u naķd-i hücû'dur	Gazel		+ + - - / + - + - / + + -	
124a	Nesimî	Sırr-ı <i>ene'l-Haķķ</i> söylerem 'âlemde pinhân gelmişem Hem Haķ direm Haķ bendedür hem haķķa insân gelmişem	Geldi Nesimî şerh ider şimdi cihâna Haķ sözin Kim anı idrâk eyleye ben sırr-ı pinhân gelmişem	Gazel		- - + - / - - + - / - - - - / - - + -	
124a	Hilâlî	Gelse nâz ile lebün gonceyi hândân eyler Söze gelse dehenün bûlbûli nâlân eyler	Gülşen-i kūy-ı nigârumda Hilâlî 'uşşâķ Bûlbûl-i hâste gibi nâle vü efgân eyler	Gazel		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	
124b	Hilâlî	Kaçan âl ile ol gül-nâr-ı zülfin yüzde mâr eyler Karâr u şabr-ı 'uşşâķı ser-â-ser târumâr eyler	Süvâr-ı esb-i nâz olduķça ol mâh-ı kamer- ʔal'at Hilâlî bendeler yolında cismin hâķ-sâr eyler	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
124b	Hilâlî	Yâr kim nâme-i cevri ile beni yâd eyler Ėamdan ol serv-i sehî bendesin âzâd eyler	Tiğ-ı cevri ile ʔekerse tenüme dâl ü elif Ol kamer-ʔehre Hilâlî bir ulu ad eyler	Gazel		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	
124b	Hilâlî	Gülebaķar yüzüme bir gül-i hândânım yok Aglasam ben yiridür bir gözi mestânım yok	Ey Hilâlî nidelüm sahn-ı ʔemenden ne biter Bir lebi gonce boyı serv-i hırmânım yok	Gazel		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
125a	Hilālî	N'ideyin kâmet-i servi baña cânân olsa Haste-i derd-i nigârum baña dermân olsa	Gördük ol serv-i hıramân gelüp olmadı kenâr Ey Hilālî hele bir büseye imkân olsa	Gazel		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	
125a	Hilālî	Bize bir serv-ğad ra'nâ kıyâmet dil-rübâ olsa Nihâl-i Sidre-i kıadd-i bülendi müntehâ olsa	Bilürdi hâl-i 'uşığâkı Hilālî ol cefâ-pîşe Gönül virse eger bir dil-rübâyâ mübtelâ olsa	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
125a	Hilālî	Yüzi gül-zâr-ı dehrüñ gülse âlem nev-bahâr olsa Şadâ-yı bülbul-i güyâ çemende şad-hezâr olsa	Dem-â-dem ney gibi gülşende feryâd eylemek neydi Hilālî gül gibi elde şarâb-ı hoş-güvâr olsa	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
125a	Hilālî	Âşikâr olmazdı derdüm dâğ-ı hicrân olmasa N'eydügim bilmezdi kimse âh u efgân olmasa	'Arş kândîl-i felekde kim yakardı her gice Ey Hilālî şubha deñlü âh-ı süzân olmasa	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
125b	Yetimî	Şeyh-i şöret-cü ridâsın eyleyüp şöret yükin Tavk-ı şeytân gibi aldı boynuña la'net yükin	Âleme 'üryân gelen 'üryân gider diyü Yetim Bu fenâ yolında tahfîf eyledi rıhlet yükin	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
125b	Lâlî	Sînesinde cân bulur dil girse cânân koynına Kimsenüñ girmiş degildür gerçi kim cân(ân) koynına	Koynına diler iseñ girmek ey Lâlî ol şehüñ Var delü olma gedâ girmez çü sultân koynına	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
125b	Hilālî	Yiridür meskeni olsa işigüñ Hür u Ğilmân'uß Ayağuß toprağı yüzi şuyudur bâğ-ı Rızvân'uß	Su'âl itmedüñ in'âmuñ kâmuva sebkat eylerken Hilālî bendene niçün olur te'hîr ihsânüñ	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
126a	Yetimî	Bülbulüñ hâlini ger eylerse iz'ân gonca Zulm-i bî-dâdına olurdu peşimân gonca	Gül Cemâli ile gel geşt-i çemen eyleyelüm Ey Yetim olmuş iken gülşene mihmân gonca	Gazel		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
126a	Yetimî	Şafâ câmindan özge meşrebüm yok Maḥabbet naklı gibi maṭlabum yok	Yetim 'e sîm ü zer-efşânlık itme Dir iken saña dāmân u cebüm yok	Gazel		+ - - - / + - - - / + - -	
126a	Yetimî	<i>Lîme'allâh</i> demidür her demi dervîşlerüñ Aql ile derk olamaz 'âlemi dervîşlerüñ	Ḥazret-i pîr Cemâlî etegin tıtduñ ise Ey Yetimî olugör ebkemi dervîşlerüñ	Gazel		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	
126b	Mısrî	Âdetüm budur ezelden kevnde pür-şân olurum Dirilüp gâh cem' olup gâhî perîşân olurum	Şimdi keşretde olan adum Niyâzî söylenür 'Âlem-i vaḥdet içinde sırr-ı Yezdân olurum	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
127a	Nakşî	Eyâ sen şanma kim senden bu güftârı dehân söyler Veyâ terkîb olan 'unşur yaḥûd laḥm-ı zebân söyler	<i>Elestü rabbiküm</i> hamrın içen 'âşıklar ey Nakşî İrür ma'sûkına anlar mekândan lâ-mekân söyler	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
127b	Hilâlî	Göñül geh geh ki ḥandân olmağ ister Aña zülfüñ perîşân olmağ ister	Ḥasendür vaşf-ı ḥüsnünde gazelde Kemâle irdi Selmân olmağ ister	Gazel		+ - - - / + - - - / + - -	
127b	Hilâlî	'İd-i ekberdür yine zeyn oldılar meh- pâreler Her biri bir gâmeze ile biñ dil ü cân pâreler	Ey Hilâlî kıl du'â kim dâ'imâ var olalar Ol lebi aḥmer yüzi gül kaşı gözi qaralar	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
127b	Hilâlî	Vird idüp vird-i ruḥuñ zıkrını dil yâd eyler Her seḥer mürğ-i seḥer gibi ki feryâd eyler	Açsa ḥurşîd-i ruḥın leyli-i zülfin götürüp Dil-i mecnûn-ı Hilâlî 'yi feraḥ-şâd eyler	Gazel		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	
128a	Hilâlî	Güzeldür kıdd-i mevzûnı 'alâ bâli kıyâmetdür Ḥuşûşâ çeşm ü ebrûsı ne zâlimdür ne âfetdür	Rûhı gün beñleri seyyâre ḥüsnî bir muşavver nûr Hilâlî ol kâmer-tal'at meh-i burc-ı melâḥetdür	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
128a	Bâkî	Qanı bir şîrîn-süḥan la'l-i şeker-bâruñ gibi Qanda gördi tütî bir âyîne ruḥsâruñ gibi	Nükte-i mihr ü maḥabbetdür ser-â-ser Bâkî 'yâ Bulmaya 'ışk ehli bir eglence eş'âruñ gibi	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
128b	Bâkî	İderken tîr-i müjgānuñ gibi hükmin revân hancer Görüp şemşîr-i ğamzeñ kendüden geçdi hemân hancer	Tazarru' demleri geldi Cenâb-ı Hakk'a ey Bâkî İdüp Feth âyetin ezber dilin kılsun revân hancer	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
128b	Bâkî	Çeşm-i pür-hûnum yoluñda eşk-bâr itsem gerek Ayağın tozına gevherler nişâr itsem gerek	Bezm-i keşretten çekildi cām-veş Bâkî gönül Tekye-i 'uzletde vahdet ihtiyâr itsem gerek	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
128b	Bâkî	Şeb-i târîk görünür gözüme rûz-ı firâk Dûd-ı âhumla meger taldı ser-â-ser âfâk	Bâkî 'nün nâle vü zâryla cihân taldı bu gün Yine var ise 'adû eyledi yârine nifâk	Gazel		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	
128b	Bâkî	Cāmuñ eṭṭrâfın kaçan kim seyr ider âvâreler Çarḥ-ı mînâ-fâmı gūyâ devr ider seyyâreler	Şâh-bâz-ı ṭab'umuñ pervâzın urmaz kimseler Çâre ey Bâkî hemân oldur önince varalar	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
128b	Bâkî	Gönül her nağme kim çeng-i ğamunda ihtirâ' eyler Koyup elden felekde Zühre sâzın istimâ' eyler	Şaçuñ târına peyveste kılursa rişte-i cāmı 'Alâyıkdan geçüp Bâkî cihândan inkıṭâ' eyler	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
128b	Yetimî	Ġâret ü cān u dil itdi bir kaddi bālâ levend İtmedi cānibi bu nev' ile yağmā levend	Bu Yetimî 'ün gönli kapulı limānı olmağın Girdi başup geçmedi ol meskeni deryā levend	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
129a	Yetimî	Dili bî-dār idüp her şeb du'â ehlinden it yâ Rabb Dem-i şubḥ-ı vişālûñle likâ ehlinden it yâ Rabb	Cemālûñ şevkına döksün Yetimî dîdeden ḥûn-âb Dil-i pür-derd ile merdüm bükâ ehlinden it yâ Rab	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
129a	Uşulî	Gönül gördi yine ol ḥûb zâtı Ki gören kişinüñ gider ḥayâtı	Uşulî zâtidur ol nev-civānuñ Bu cismüm râḥatı cānum ḥayâtı	Gazel		+ - - - / + - - - / + - -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
129b	Nesîmî	Te'âla'l-lâh zihî kudret ki sensin hâliku'l-eşyâ Hâkîkâtdür ki sen kıldun ademden 'âlemi peydâ	Bu bî-çâre Nesîmî 'ye şu tevhîdi dimek kanda Meger ol Hâlîk u Yezdân anuñ göñlin gözin açâ	Nazım şekli tespit edilememiştir.		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
130a	Murâdî	Baňa derd ü belâ mihnet nedendür bilmezem bilsem Nedendür baňa bu ni'met nedendür bilmezem bilsem	Murâdî kıldı âvâre olur mı derde bir çâre Baňa bu derd ü bu miñnet nedendür bilmezem bilsem	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
130b	Murâdî	Bu gün hûm-hâne-i vahdetde ben mestâne-i 'ışkam Bana kim eyleye ta'lîm çü ben ferzâne-i 'ışkam	Bi-küllî mäsivâdan fâriğem Hâk'dur baňa maţlab N'eyderün ben Murâdî gayrıyı dîvâne-yi 'ışkam	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
130b	Murâdî	Arş-ı a'lâ ferş-i esfel bu zemîn ü âsumân Hâk u bâtıl nev'-i zâtî nev'-i eşyâ hükmi ân	Ey Murâdî bu rümüzün kim ki şerhin eyleye Kuşbu'l-aqtâb ol durur tut dâmenini bî- gümân	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
130b	Murâdî	Yâr içündür çekdüğüm ğam çekmezem ağyârdan Hey'et aldum çünki gördüm dîde-i tekrârdan	Sen Murâd 'uñ hâline vâkıf degilsin zerrece Geçmeyince tâ ki 'âlemde yoğ ile vardan	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
131a	Necâtî	Hamdüli'l-lâh okur ol gizlü dehânum gizlüce Gül gibi mecmû'asından dâsitânum gizlüce	Bezm-i cânânı Necâtî itme zinhâr âşikâr Gizlüce hoşdur benüm bağ-ı cinânum gizlüce	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
131a	Necâtî	Yüri ferzâne iseñ cânib-i cânâna degin N'ola pervâne iseñ şem'-i şebistâna degin	Dildeki râzı Necâtî ile fâş eylemedi Geçmeyince güzelüm ğamzeñ okı câna degin	Gazel		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	
131a	Necâtî	Hâcet ehlin hep felekler kapuňa şalar bu gün Âsitânuñdan biter cümle temennâlar bu gün	Ey sa'adet-mend iderseñ zerre deñlü iltifât Tab'-ı rüşen gün gibi dünyâyı ârâlar bu gün	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
131a	Necâtî	Nazar kıldı bana ol çeşm ü cādū Enîs oldu yine Mecnûn'a âhū	Necâtî gamzesinden iste kaçın Bulunmaz egri tutulmazsa toğru	Gazel		- + - - / - + - - / - + -	
131b	Uşûlî	Pîrümün yolu çün Hâkkuñ yoludur Dönmezin pîrümünden niye döneyin Mü'minün ezelden kavli belîdür Dönmezin pîrümünden niye döneyin	Uşûlî 'yem Hâk kapusına geldüm Cân u dilden erenlere kûl oldum Pîrler işiginde çün Hâk'ı buldum Dönmezin pîrümünden niye döneyin	Musammat		6+5= 11	Bir kısım yazma nüshalarda bazı musammatlar beyit şeklinde değil dörtlükler halinde yazılmaktadır. Uşûlî'nin ilgili musammatı buna örnek olarak gösterilebilir.
131b	Uşûlî	Âteş-i hicrân-ile yandı yürek dutuşdı cân Bağladı çeşmüm yolın cûş eyleyüp yaş ile kan Kaldı seyl-i miñnet içinde bu cân-ı nâ-tüvân El-amân ey seng-dil zâlim elûnden el-amân	-	Murabba		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	Bu murabba divanda 8 bentten müteşekkildir. Mecmuada II. Bendin üçüncü mısrasına kadar yazılmıştır.
132a	Mışrî	Ey gönül gel ağlama zârî zârî inleme Pîrden aldum haberi ol bî-nişân sendedür	Ten tahtıdır bu cânûñ cân tahtıdır cânânûñ Ey Niyâzî şüphesiz ol bî-mekân sendedür	Nazım şekli tespit edilememiştir.		7+7=14	
132a	Mışrî	Sevdüm seni hep varum yağmâdır alan alsun Gördüm seni efkârum yağmâdur alan alsun	Mışrî 'ye vücûb imkân bir oldu kamu a'yân Tâ'at ile ezkârum yağmâdur alan alsun	Gazel		- - + / + - - - / - - + / + - - -	
132a	Ma'nevî	Hâkikat bañr-i cûduñ mevc uran dürdânesiyem ben Bu gün ol <i>küntü kenz</i> esrârınuñ vîrânesiyem ben	Ne şüretde ne ma'nâda ne lafz-ı Ma'nevî oldum Beni yağan Cemâlî şem'inüñ pervânesiyem ben	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
132b	Sebzî	Harf-i cevher-ile didi fevtine Sebzî tarih Bâğ-ı firdevsi mekân eyledi rûhî-i 'Î sâ	-	Beyit		+ + - - / + + - - / + + - - / + + - -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
133a	'Aşık 'Ömer	Zâhidâ aç gözüñi şahrâya bak da 'ibret al Bu direksüz kûbbe-i bünyâda bak da 'ibret al Zikr-i Mevlâ ile her dem kalbünü pâk eyle kim Dâ'imâ âyine-i dünyâya bak da ibret al	Dir ki 'Ömer gel tayanma bu dünyâ devletine Bu cihân zindândur aldanma bunuñ ziynetine Pâdişâh olsa da dirler er kişi niyetine Var muşallâda yatan mevtâyâ bak da ibret al	Murabba		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
133a	Sebzî	<i>Nesl-i Âl-i Abâ-yı bint-i 'Alî</i> Bir şerîfe gitdi kurb-ı 'izzete	Çıkıdı bir âh ile dilden târihi <i>Gitdi fânîden Emîne cennete</i>	Nazım şekli tespit edilememiştir.		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
133a	-	Bâğ-ı ümmîd-i hayâlin bir gül-i ra'nâsıdur Hâşılı hünâb-ı çeşmin gonca-i zîbâsıdur Nev-nihâl gülün-i tâze-i kad-i bâlâsıdur Câme-i işve boyınca berg-i istîgnâsıdur	Hâtif ü bîçâre vü üftâde vü nâlânına Düşüne âzâr ile girme efendüm kanına Bî-mürüvvetlik senüñ bi'llâh düşmez şânına Ko disünler vaşf-ı hüsün bülbül-i güyâsıdur	Nazım şekli tespit edilememiştir.		- - + / - + - + / - + - + / - + -	
134a	Sebzî	Teşne diller nûş idünce Sebziyâ târih oğur <i>Türbe-i Sersem Bâbâ'dan âb-ı zemzem gel aç iç</i>	-	Nazım şekli tespit edilememiştir.		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
134b	Mahlas bulunmamaktadır.	Ne mümkün 'ışkuña kılmak taḥammül bir şaçı leylâ Felek mülkine gelmiş senüñ gibi melek- sîmâ	-	Nazım şekli tespit edilememiştir.		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
135a	-	[E]sdi bu baḥr-i fenâya bir bād-ı kesel Garḳa vardı fikr-i Ḳapdānî olan fülk-i emel	Âh idüp didi dehânı fevtinün târiḫini <i>Mâ-ḥaşal Ḳaplân'ı yıkdı pençe-i şîr-i ecel</i>	Nazım şekli tespit edilememiştir.		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
135a	Şehdî	Ey ruḫı enver niçün terk eyleyüp itdün beni Kâkûli 'anber niçün terk eyleyüp itdün beni	Şehdî -i hoş-lehçe bir tûṭiyyi kanda bulasın Ey leb-i şekker niçün terk eyleyüp gitdün beni	Nazım şekli tespit edilememiştir.		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	

Mecmuanın (1^a – 67^b) Mestap’a Göre Tasnifi¹

Varak Numarası	Mahlas	Matla’ beyti / bendi	Makta’ beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
1 ^a	‘Ubeydî	Ne ‘aceb alçak olur bu felek-i bed-âi Toğunur ehl-i dile dâim ider zâr u hâzîn Kimi kim vuşlat ile bir gün ide hürrem u şâdFırkat ile nice yıllar ider anı teskîn Bir zamân şöyle güler yüziñe şanursın kim Artıg itmez gam u derd ile cebînün pür- çîn Bir gün ammâ yine bir od(a) birağur cânıña kim (kem) Yidi deryâyı dökerseñ anı itmez teskîn Seni başdan ayağa mālada ğark eyleseler Bî-vefâdur bu felek mihr ideyin dime şakın Sen şanursın ki saña cân virüp eyligdir ider Haberîñ yok seni ol çâha atar ey miskîn Eliñ alup fütalum şimdi çıkardı ‘arşa İrte bir gün yerüñi itse gerek zîr ü zemîn İmdi hâk eylemedin mezilñi çarh seniñ Cehd idüb idi gör yerüñi firdevs-i berî Çünkü bu ‘âlem-i fânî sana bâkî kalmaz Mihr idüp pîre-zen-i dehre şakın olma yakîn ‘Âkil olân kişi dünyâya muhabbet mi ider Nağd-i ‘ömrîñ çürüdüp yok yire ğaflet mi ider	Yâ ilâhî kerem u luğf u mürüvvat eyle Kıbrın ol hür-veşüñ ravza-ı cennet eyle Çünkü ol bülbül-i cân uçmağa pervâz itdi Âşiyânın gül-i gül-zâr-ı sa’âdet eyle Rûz-i mîzânda o dil Yûsufunûñ sulţânım Kıdrini yüce idüp hürmet ü ‘izzet eyle Defni üzre yatup tâ kî ide ol yâd-ı huşûr ‘Afv idüp cümle suçın lâyıķ-ı rahmet eyle Bu günahkâr ‘abîdi ķo ğöñlüñe yazup Rahmet ü luğfuñ ile cânımı râhat eyle Nefs-i emmâre elinden anı âzâd idüp Merg-i nefis tevbe ü tevfiķi hidâyet eyle Yâ ilâhî dahî düzağ odına yanmağdan Cümle mü’minleri de hıfz u himâyet eyle Dürlü dürlü ni’am-ı luğfuñ ile yâ rabbî Her birin ğülşen-i cennetde ziyâfet eyle Bu du’âyı işidüp kim ki dir ise âmîn Yâ Rab anı harem ü hâsuña da’vet eyle Bu okundıķça umaram ki beni yâd ideler Bir du’â ile dahî rûhumı dilşâd ideler	Terkîb- Bend		+ - - - / + - - - / + - - - / + + -	

¹Mecmuanın incelemesinde bir bütün oluşturmak maksadıyla, tarafımızca çalışılmayan bu kısım da çalışmamıza dahil edilmiştir. bkz.: Asude Çelebi, *Süleymaniye Kütüphanesi 6918 No.lu Şiir Mecmuası* vr. 1^a – 67^b (İnceleme – Metin ve Mestap’a Göre Tasnifi, Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2022.

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
2 ^a	Maḳālī	Ḥayālūñ şāhına başım bu çeşm-i eşk-bār üzre Teferruc-gāh için bir қаşr-ı 'alidir be-kār üzre	Maḳālī ṭ'an-ı a'dādan ne ḡam erbāb-ı 'irfāna Atarlar taşu elbette dirāht-ı mīve-dār üzre	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
2 ^a	Maḳālī	Tābiş-i mihr-i ruḥuñ lāle-i ḥamrā ne bilür Reviş-i ḳāmetüñi serv-i dilārā ne bilür	Ey Maḳālī dile kār eyledügi ḥār-ı cefā Bezm-i 'işretde müdām ol gül-i ra'nā ne bilür	Gazel		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	
2 ^b	Nedīmī	Gülşen-i bağ-ı cenānuñ berg ü bārı ḳalmadı Gülleri şoldı bozuldı gül-'izārı ḳalmadı Bülbülü dāğıldı büstānuñ hezārı ḳalmadı Gülşen-i dehrüñ evvelki iştihārı ḳalmadı Ḥānḳāh-ı dünyenüñ bir tekye-dārı ḳalmadı Köhne pīr oldı bu 'ālem ihtiyārı ḳalmadı Ḥāşılı dünyā-yı dünüñ gitdi 'ārı ḳalmadı Kimsenüñ 'ālemde hīç 'arz-ı vaḳārı ḳalmadı Bāḡbānı gitdi bu bāḡıñ nehārı ḳalmadı Servisi ser çekdi bir nāzik çenārı ḳalmadı	Var iken bezl eyle rāh-ı 'ışık içinde dīn eri Ḥālīḳi zikr eyle da'im ḥazret-i peygamberi Şu Ebū Bekr ü 'Ömer Oş-mān daḥı -Ḥaydarı Hem olara ḳıl itā'at añla bil ḥayr u şeri İster-isen 'ömr ü bāḳī ol 'alāyıkdan beri Teşne-dil ol dünyede içmek dilerseñ kevseri Rif'at isterseñ esirge hem za'if ü kemteri Ey Nedīmī dīn yolında ḳıl fedā cān u seri Nice merdānuñ bu yolda ihtiyārı ḳalmadı Cān u baş terkin urup gitdi ḳarārı ḳalmadı	Mu'aşşer		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
3 ^a	Mānī	Belālu 'āşık o ruḥsār-ı āla mā'ildir Ölmelü ḥastalar āb-ı zulāle mā'ildir	'Aceb mi ḳamet-i 'amālın bükülse Mānī'nüñ Nice zamāndır o ḳad-i nihāle mā'ildir	Gazel		+ - + - / + - - - / + - + - / + + -	
3 ^b	Bāḳī	Ra'yet-i fitne çeküp ol kad-i dil-cū begler Uşdılar yanına her şūḥ-ı cefā-hū begler Bir yire geldi nice ḡamzesi cādū begler Bir ālāy oldı perī şivelü āhū begler Gözi āhūların ālāyına yā Hū begler	Bāḳiyā gel olalım Ka'be-i dīn yolına peyk Diyelim sem'e nidā iricek āhır Lebbeyk Girelüm rāh-ı Ḥudāya diyüp e's-sa'yü ileyk Ne Necātī ne güzeller ne selām ne 'aleyk Fāriḡız eylemezüz kimseye ṭapu begler	Tahmis		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	
3 ^b	Ḥayālī	Göz yaşı baḥrinde oldum 'āşık-ı sevdā- perest Bir neheng-i fāriḡ-i dām-ı cihān deryā- perest	Ḥün-i dil nüş et Ḥayālī cām-ı cem elde iken Bu demi ḥoş gör şaḳın olma ḡam-ı dünyā- peres	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
4 ^a	Nāṭikī	Cihān rezminde kanlar dökdüğü cism-i ḥūn-ḥārı 'Adem mülkine şaldı Hamza-veş a'dā'-yı küffarı Güzellik kişverin kılmuş müsellemler ḥazret-i Bārī Melāḥat mülkünün şahib kıranıdır gör ol yārı Anuñçün lenduhā-veş kākūli olmuş kaḫādārı	Kelāmum şe'n-i ma'ni burcunun gūyā ki mihridür Raḳībün gerdenine kim anuñ tığ-ı sipihridür Me'ānī-i dirāḫşānum bu nazım içinde gizlidür Debīristān-ı nazmuñ Nāṭikī bu zerrece ... Anuñçün maḫz u ḫikmetdür suḫan tābında güftārı	Muhammes		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
4 ^b	...	'Aqlımız gitdi dilā cām-ı şarāb-ı terden Gitmedi hiç heves-i zülfi siyāhı serden İsterüz derd-i dile çārei sîmin-berden Umaruz büsei la'li lebi [ol] dilberden Ummazuz cām-ı şafā çarḫ-ı denî perverden Bir içim şuyı dirîğ eyledi İskenderden	İçerüz bâde-i derd-i ğamı muḫabbetle Açmazuz rāz-ı dili herkese keyfiyetle Tağulıp keşt iderek 'ālemi biz 'ibretle Teşne vü vādī-i ḫayret oluruz gayretle Ummazuz cām-ı şafā çarḫ-ı denî perverden Bir içim şuyı dirîğ eyledi İskenderden	Müseddes		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	
4 ^b	Ḳabūlī	Temāşā eyledüm tufān-ı Nūḫı dīde-i terde Muḫīṭ-i eşküme nisbet yedi deryā kalur yerde	Niyāzum Ḥaḫḫadur müstağniyem efrād-ı insāndan Ḳabūlī ihtiyācum yok Ḥudādan ğayrı bir ferde	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
5 ^a	Bağdātī Rūḫī	Devrden peymāne-i mihr ü vefā eksilmede Ḳalb-i ehl-i ḫālden zevḫ ü şafā eksilmede	Artuḫ eksik sözi ḫatem-i kelām it epsem ol Çekme ğam ger olsa ḫadrūn Rūḫiyā eksilmede	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
5 ^b	Bağdatlı Rūhī	Âh kim hake bırağdı benı bir tâze nihâl Sâye-veş olmadayın rāh-ı fenâda pāmâl Bûlbûl-i cânımı çerh etdi şikeste per ü bāl Tûtî-yi tab'ımı zehr-i ğam-ı hecr eyledi lâl Kāse kâse nice birin çekeyin zehr-i melâl Nice bir ğayra felekden şunula cām-ı vişâl Ġayrılar rûz u şeb itmekde temâşâ-yı cemâl Ben ise ölmede ammâ çekeyin tîre celâl Raḥm ider ḥâlîme bir gün deyü ol ḥûb- ḥışâl Dil-i şûrîde müdām itmede beyhüde ḥayâl Ben sınık dîde vü dildâr-ı ḳalîlû'l-inşâf Nazar et ḥâlîme ey şâh-ı keşîrû'l-elṭâf	Âh idersem n'ola müştāk-ı vişâl-i yârim Bende-i 'aşkı u sevdâ-zede-i dîdârim Vireli derd ü ğam-ı 'aşka gönül bîmarım Giceler şubḥa dek efġân iderim bîdârim 'İzzetim ḳalmadı dildâr yanında ḥârim Düşeli rûḥı gibi fırkate bî-miḳdârim Bî-dil ü bî-kes ü ğamġın ü ḥazîn ü zârım Bâ'is ü ḥande-i aġyâr-ı cefâ-kerdârim Cânuma geṭti ḥadeng-i ğam-ı hecr efkârim Beni ḳatlı idene biñ cân ile minnet-kârim Ben sitem-dîde-i dildâr-ı ḳalîlû'l-inşâf Nazar et ḥâlîme ey şâh-ı keşîrû'l-elṭâf Ben sitem-dîde-i dildâr-ı ḳalîlû'l-inşâf Nazar et ḥâlîme ey şâh-ı keşîrû'l-elṭâf	Tercî-i bend		++-- / ++-- / ++-- / + +-	
6 ^a	Cāmî	Görmedük ġurre-i ebrûnı meh-i ġarrâda Bulmaduk şevḳ-i ruḥuñ mihr-i cihân- ârâda	Cāmîyâ istemezin ḳılmasun âzâd benı Bes durur baña ḳulumdur dimeñ beg-zâde	Gazel		++-- / ++-- / ++-- / + +-	
6 ^a	İlhâmî	Şâd olurduñ ne kâdar münkesirü'l-bâl olsañ Ehl-i 'aşḳ içre eger derd ile ḥoş-ḥâl olsañ	Gördigün ḥûba gönül virmek olurdu kâruñ Sende İlhâmî gibi 'aşık-ı meyyâl olsañ	Gazel		++-- / ++-- / ++-- / + +-	
6 ^b	Vaḥdetî	Ḥazret-i cûd-ı aḥaddan yine rûz-ı ezeli Şûret-i muḥkemle irişüben ḳuvvet eli Ḳudret ile yoġurup âteş ü bâd âb u gili Mesken idindi o dem kendü için cân u dili Kimdir ol kim bile dir iseñ eger ḳul-ı Celî Sırr-ı Ḥaḳ nûr-ı Muhammed esedu'llâh velî Vü 'Aliyyün vü 'Aliyyün vü 'Aliyyün vü 'Ali	Vaḥdetî seyf-i Ḥudâ ḳâtil-i aşḥâb-ı caḥîm 'Askerîdür ki anuñdur der-i cennât-ı na'îm Mehdî-i devr ü zamân vâḳıf-ı esrâr-ı ḳadîm Ḥazret-i nûr-ı Ḥudâ kâşif-i Ḳur'an-ı 'azîm Nokta-i evvel ü âḥır süḥan-ı Rabb-ı kerîm Sırr-ı Ḥaḳ nûr-ı Muhammed esedu'llâh velî Vü 'Aliyyün vü 'Aliyyün vü 'Aliyyün vü 'Ali	Müsebbâ		++-- / ++-- / ++-- / + +-	
7 ^a	Raḥmî	Olanlar şûrete mâ'il nedür ma'nâyı bilmezler Ḥaḳîḳat gözleseñ mâhiyyet-i eşyâyı bilmezler Bu baḥr içre şadefde ol dūr-i yektâyı bilmezler Cihân-ârâ cihân içindedür ârâyı bilmezler Şu mâhiler ki deryâ içredür deryâyı bilmezler	Beḳâ yok Raḥmîyâ olsañ cihānuñ şâh-ı devrânı Gedâlar şâh-ı âlemdür olursa faşl-ı 'irfânı Ne söyler cânı ile ġuş eyle mürġ-ı Süleymânı Ḥayâlî faḳr şâlına çekenler cism-i 'uryânı Anuñla faḥr iderler aṭlas u dîbâyı bilmezler	Tahmis		++-- / ++-- / ++-- / + ---	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
7 ^a	Bağdatlı Rūḥī	'Ömr bir cüy-ı âbdur gūyā Ḥāne-i ten ḥabâbdur gūyā	Yine gözler kamaşdı ey Rūḥī Gelen ol âfîtabdur gūyā	Gazel		++-- / ++-- / ++-	
7 ^a	Bağdatlı Rūḥī	Dildār odur ki kâmil oldur ehl-i ḥāl ola Server odur ki mālîk-i mülk-i kemāl ola	Rūḥī müdām la'lüne meddâhdur eger Kâr aña medḥün olmasa 'âlemde lâl ola	Gazel		--+ / --+ / ++-+ / --+	
7 ^b	'Aşkî	Cilve-gâh-ı 'aşk olaldan sîne-i şad çâkimüz Cümle-i mu'ciz-nümâ oldı kelâm-ı pâkimüz	Dem gele 'Aşkî arayup bulmaya bu rüzgâr Tütiyâ-yı çeşm için bir zerre-i gerd ḥâkimüz	Gazel		---- / ---- / ---- / - +-	
7 ^b	'Aşkî	Qalemüm müşk-bâr-ı ma'nîdür Suḥanum râz-dâr-ı ma'nîdür	Hîç ḥālî degül tecellîden Gönlüm âyine-dâr-ı ma'nîdür	Gazel		++-- / ++-- / ++-	
7 ^b	Maḳālî	Yâr kim lutf ile kenâra gele Beñzer ol 'ide kim bahâra gele	Ḥâşalillah küln Maḳālî gibi Bir belâkeş bu rüzgâra gele	Gazel		++-- / ++-- / ++-	
8 ^a	Monlâ Ğarîbî	'Aşıkam hem bülbülem küyîndurur gülzâr men Kâh olur kemin gedâyam kâh olur ḥünkâr men Kâh olur mest-i ḥarâbam kâh olur ḥuşyâr men Kâh benüm hem şâ'irem şaṭranc u nerd oynar men Hem mu'arref hem mü'ezzin hoş muşâḥib yâr men	Terk-i dünyâ eyle mâfîhâyı ne itsem gerek 'İlm-ile göge aḡup girü yire insem gerek Dünyede Monlâ Ğarîbî diyü söylensem gerek Men 'Arapça bilmezem Fârisî ögrensem gerek Türkî sözler söyleyicek şu gibi çağlar men	Muhammes		---- / ---- / ---- / - +-	
8 ^a	Maḳālî	Yâr kim lutf ile kenâra gele Beñzer ol 'ide kim bahâra gele	Ḥâşalillah küln Maḳālî gibi Bir belâkeş bu rüzgâra gele	Gazel		++-- / ++-- / ++-	
8 ^b	Mişālî	Câme-i surḥ u kebüd içre nihândur ḥançerün Sân şafaḡ içre hilâl-i âsumândur ḥançerün	Ṭathî dillerle Mişālî'nün giripdür göñline Güviyâ bir dilber-i şîrîn-zebândur ḥançerün	Gazel		-+-- / ---- / ---- / - +-	
8 ^b	...	Ey büt-i şîrîn-zebân-ı dilber-i serv-i revân	...	Gazel			

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
9 ^a	'İşmetî	Fāriğ olmam āhdan dildāre kār itmezse de Sūziş-i dildür ğaraż yār i'tibār itmezse de	'İşmetî pāmāl-i cevri olmak yeter 'izzet dile Baht anı çeşm-i zaḥm-i zūlf-i yār itmezse de	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
9 ^a	'İşmetî	'Arz-ı sūz itmege yāre eşk ü āhım bir midür Ketm-i rāz itmekde nālemle nigāhum bir midür	'Afv-ı küstāḥ o serkeşden umulmaz 'İşmetî Āsitānında meger cürm ü günāhum bir midür	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
9 ^a	'İşmetî	Yāre 'azm itdüm vücūdum ḥāk-ı dergāh itmege İstemem sāyem bile bu yolda hem-rāh itmege	Vermedi bir dem ḥicāb-ı 'aşk ruḥşat 'İşmetî Meclis-i vuşlatda dil-ḥvāh üzre bir āh itmege	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
9 ^a	Veysî	Gider ḥvāb-ı teğāfūl dīdelerden dūr olur bir gün Bu meclis böyle qalmaz mestler maḥmūr olur bir gün	Gelür bu bezme bir sāḳī alursın düst-kānī sen Bu mātem-ḥāne ey Veysî sarāy-ı sūr olur bir gün	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
9 ^b	Aḥmed Pāşā	Ey muḥiṭ-i keremiñ қаtresi 'ummān-ı kerem Bāğ-ı cūd ebr-i kefūnden ṭolu bārān-ı kerem	'Ömr-i ḥaşmuñ ire tārīḥ gibi pāyāna Nāmuñı nāme-i iḳbāl ide dīvān-ı kerem	Kaside		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
10 ^a	Hâtîfî	Tut ki 'âlemde dilâ mîr-i emîrân olduñ Mâlik-i milket-i Şîrâz u Horâsân olduñ Hükümün icrâ idüben baħr-ile berre güyâ Câm-ı hûrşîd ile İskender-i devrân olduñ Seçilüp 'arşa-i 'âlemde bugün Rüstenvâr Kuvvet ü şevket-ile server-i merdân olduñ Düşmenün baħtı siyeh sen felek-i rif'atde 'Âleme nûr virir mihr-i dıraħşân olduñ Tut ki her aç u gedâya irişüp ihsânun Sen de Hâtem gibi 'âlemlere destân olduñ Yidi yem kaçresî vü kubbe-i çarħ aña habâb Dür ü mercân-ile pür tut ki bir 'ummân olduñ Zaħm-ı hâr ile bu gülşende çü bülbül her bâr Ağlayan ağladı sen gül gibi ħandân olduñ Degme bir mansıb-ile bulmadı ħalbün teskîn Haşmet ü 'izzetün artup giderek ħân olduñ 'Âkıbet çünki ecel irişecek ħürmet idüp Çü dimezmiş saña sen 'âleme sulţân olduñ Tutalum pâdişeh-i milket-i 'Osmân olduñ Şöyle farz eyle zamâuñda Süleymân olduñ	Düriş 'irfân-ı Hudâya olagör sen maħrem Yalıñuz etle deriye çü dimezler âdem Çıkarup atlası câme-i faķrı ber-düş Olmayım dirseñ eger piş-i Hudâda mülzem Ne şafâ añladı faķr içre şeh-i 'âlem iken Terk idüp saltanatı oldu 'abâ-püş Edhem Ebedî şâh olayın dirseñ ideyin faķrı beyân Fuķarâ bilmez imiş neydüğünü ħuşşa vü ħam Nice yıl ħan aķıdur yaş yirine çeşminden Şunu kim devr-i zamân eyledi bir dem ħurrem Kime bir cām-ı şafâ şundu bu sâķî-i zamân Kim anuñ nüşını nîş eylemedi hemçün ħam Tayanup kaçr-ı cihâna gözün aç itme ħurûr Anı bennâ-yı ezel itmedi çünkim muħkem Ne ħadar çoğ ise yok fâ'idesi mâ-melekün İdemez men'-i ħazâ vâķı'asın ħayl ü ħaşem Şunulur her kişie 'âķıbeti cām-ı ecel Kimseye bâķî degül Hâtîfî çünkim 'âlem Tutalum pâdişeh-i milket-i 'Osmân olduñ Şöyle farz eyle zamâuñda Süleymân olduñ	Tercî-i bend		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	
11 ^a	Şem'î	Ķadeħ kim bezm-i dilberde gezer âheste âheste İrişdikçe leb-i la'l[i] öper âheste âheste	Bu Şem'î derd-i hecrîñle nigâr idem firâķında Gönül feryâd u eġanlar ider âheste âheste	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
11 ^a	...	Şanma 'aşķ ehlini mevt ile güzâr eylediler 'Aşķa şabr idemeyüp terk-i diyâr eylediler	Şor tanurmayalar diyü rakîbiñ yüzini Bindiler maħmel-i tâbüta firâr eylediler	Gazel		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	
11 ^a	...	...	...			- + - - / - + - - / - + - - / - + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
11 ^b	Ahmed Pâşâ	Dünyâdan ider 'ârif olan kaçı' 'alâkı Bu pîrezen-i dehre virir nice talâkı Gel ma'rifetiñ mülkine sultan olıgör kim Bir çulca degil saltanat-ı Şâm u 'Irâkı Şimdi saña âsân gelür ahvâl-i kıyâmet Ol gün göresin kim kıya başuña taraķı Mağrûr oluben saltanat-ı 'âlem iderseñ Kisrânunı 'aceb vardı yeke taķtı u tākı Bu kâli eger anlayuben hâl idinürseñ Menzile irüp terk idegör yolda yaraķı Gel 'ayş-ı müdâm ister iseñ şöbet-i bâķi Dervîş olagör kim saña sultân ola sâķi	Gel bâğ-ı cihânunı nazâr it yâseminin gör Hep vahdete şâhid mi degil bu çemenin gör Gülşende gülün güldüğüne ğarra olursın Gül goncasınunı kan-ile tölmuş cigerin gör Dâğ-ı ğam-ile oldu dirildi yine lâle Egninde anunı kana boyanmış kefenin gör Ahmed yüri dervîş iseñ aldanma cihâna Dünyâ sevenün elde belâ vü mihenin gör Bî-çün-ı çerâ ister iseñ vuşlat-ı yâri Mûsâ gibi cân ol yüri Tûr-ı bedenin gör Gel 'ayş-ı müdâm ister iseñ şöbet-i bâķi Dervîş olagör kim saña sultân ola sâķi	Tercî-i bend		--- / +--- / +--- / +- -	
12 ^a	Usûlî	Gün gibi insân-ı kâmil mazhar-ı âyât olur On sekiz biñ 'âlemiñ taşvîrine mir'ât olur	Ey Usûlî 'aynıñı ğayb eyledün a'yândan Anuñiçün saña ğaybiyyât 'ayniyyât olur	Gazel		--- / +--- / +--- / - +-	
12 ^b	Ėudsî	Bir yaña derd ü belâ bir yaña zecr-i elem Bir yaña cevri ü cefâ vü bir yaña baķır-i sitem Ėıldılar târâc-ile dil-ķişverin mülk-i 'adem Ėâne-i dilde ider Cibrîl da'vâ-yı aķdem Ėâh firķat Ėâh Ėasret Ėâh miğnet Ėâh Ėam	Ėişver-i şinemde Ėudsî leşker-i hicrân olur Ėelmesün şabrum şaķın dil Ėânesi vîrân olur Can u dil mülki sitemden 'âķibet vîrân olur Bir dem içre milket-i cân u dile sultân olur Ėâh firķat Ėâh Ėasret Ėâh miğnet Ėâh Ėam	Muhammes		--- / +--- / +--- / - +-	
12 ^b	Fuzûlî	Ey vücûd-ı kâmilün esrâr-ı Ėikmet Maşdar-ı zâtuñ olan eşyâ şıfâtuñ mazharı	Gevheridür 'aşķ bahrınunı Fuzûlî âb-ı çeşm Lîk bir gevher ki luţf-ı Ėâķ ańadur müşterî	Gazel		--- / +--- / +--- / - +-	
13 ^a	Gelibolulu Muştafa 'Âlî	Ne deryâ sâhilinden oldu yâ Rab Ėuşķ u ter peydâ Ne baķrıñ mâlikindendür melek zâhir beşer peydâ Şanasın kaķrelerdür anda her pinhân u her peydâ Vücûd-ı mutlaķunı baķrı ne mevci kim ider peydâ Ene'l-Ėâķ sırrını söyler eger mağfî vü ger peydâ	Sevâd-ı mülk-i ma'nâ ehl-i 'irfâna musaĖĖardur Ėuşuşâ her biri manzûr-ı sultân-ı Ėünervdür SuĖan bir gencdür nâzır aña 'Âlî gibi erdür Ėamu nezzârede ebķâr-ı ma'nî muntazırlardur Uşûlî gibi tâ kim ola bir şâhib-nazâr peydâ	Tahmis		--- / +--- / +--- / +---	
13 ^b	Gelibolulu Muştafa 'Âlî	Kızarmış derlemiş ruğlar cevân Ėammâmdan çıķmış 'Araķ âteşle Ėüyâ bâde-i Ėülfâmdan çıķmış	Olup ser-halka-i 'uşşâķa dâğil nâmdâr oldu Şaķun kadriyle şanma 'Âlî neng ü nâmdan çıķmış	Gazel		--- / +--- / +--- / +---	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
14 ^a	Bağdatlı Rūhī	Şanma ey h ^v āce ki senden zer ü sīm isterler Yevme lā-yenfa'u'da qalb-i selīm isterler	Ezber it kışşa-i esrār-ı dili ey Rūhī Hāzır ol bezm-i ilāhīde nedīm isterler	Gazel		++-- / ++-- / ++-- / + +-	
14 ^a	Hayālī	Mihr ü meh iki ışıkdur tekke-i eflākde Tekyenüñ kurbānlarıdur geşt idenler hākde	Ey Hayālī 'aşk bir yalın ışık maḥbūbdur Böyle görmüş bir kişi āyine-i idrākde	Gazel		---- / ---- / ---- / - +-	
14 ^b	...	Ne 'aceb .. nice mihr ü mehdür bu Ġamzesi kan idici gözleri cādūdur bu Halkı sevdalara şaldı nice gısdur bu Nice kākül nice ter sünbül-i hoş-būdur bu Dil-i 'uşşākı perişān idici būdur bu	 Yine sihr itdi Necātī nice söz nice gazel Leb-i dilber şifatında bir içim şudur bu	Tahmis		++-- / ++-- / ++-- / + +-	
15 ^a	Fuzūlī	Zevk şevkiyle cihān kaydın çeken zahmet çeker Ehl-i zevk oldur ki andan dāmen-i himmet çeker	Ey Fuzūlī bakmıyam tā ğayra her hūnīn müje Āteşin bir mīldür kim çeşmüme gayret çeker	Gazel		---- / ---- / ---- / - +-	
15 ^b	Medhī	Sözün gūş itme a'dānuñ ḥabībüm gel Hudā ḥaqqı Baña bühtān ider anlar Şehīd-i Kerbelā ḥaqqı Bu yolda bī-günāhum ben cemī'-i enbiyā ḥaqqı Baña zulm eyleme luṭf it esirge evliyā ḥaqqı Günāhum neydügin bilmem Şehīd-i Kerbelā ḥaqqı Günāhum var ise 'afv it 'Aliyyü'l-Murtażā ḥaqqı	Delindi ḥancer-i ğamı dil-i pür-yāre sulṭānum Dem-ā-dem kana ğarq oldı ten-i şad-pāre sulṭānum Teraḥḥum eyle luṭf it 'āşık-ı ğam-h ^v āra sulṭānum Niçün raḥm eylemezsın Medhī-i bīmāra sulṭānum Günāhum neydügin bilmem Şehīd-i Kerbelā ḥaqqı Günāhum var ise 'afv it 'Aliyyü'l-Murtażā ḥaqqı	Müseddes		---- / +---- / +---- / +---	
16 ^a	Kemālpaşāzāde	Diyem Cenāb-ı Hāzrete yevm'üs-su'āl eger Luṭf ile şefkat ile kұлundan cevāb ala	Dünyā evine konduk oturduk bir iki gün Lāyık mıdur kerīme konukdan ḥisāb ala			---+ / ---+ / ---+ / -+ -	
16 ^b	...	Duz-dīde nigāh ile baña āl etdün Ḥayretde koyup müşevveşü'l-hāl etdün	Takrīr idemem hāl-i dilim zirā kim Sen nażara-ı evvelīde beni lāl etdün	Rubai		---+ / ---+ / +---- / -	
16 ^a	Aḥmed Pāşā	Ben nice teşbīh idem bī-dīn raķībe kāfiri Kāfiriñ ḥod kendi z'um-i fāsıdince dīni var	...	Beyit		---- / ---- / ---- / - +-	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
16 ^a	...	Ey şahid-i vaşlıyla olan hemgüşe Yâd itme vişâlini dil-medhûşa	Bir çenber-i felek olsa 'âzîmet h vânim Gelmez o perî dâire-i âgûşa	Rubâ'î		-- + / + --- / --- / -	
16 ^a	...	Her çe âyed be-dest-i merd-i kerîm Heme der-pây-ı düstân efşâned	V'ançe endüht süfle-i tab'-ı le'im Ba'de merg ez berây-ı düşmen mâned	Rubâ'î		...	
16 ^a	...	Cân çe bâşed ki nişar-ı kadem-i yâr konem Cân şâ'iyet(?) ki her-i bî-ser ü pây dâred		Beyit		...	
16 ^b	Cemâlî	Meclis-i meyde büse 'âdetdür Cân-ı 'uşşâka bu sa'âdetdür	Geçüren bâdeden Cemâlî seni Leb-i dilberdeki hâlâvetdür	Gazel		+ + - - / + + - - / + + - -	
16 ^b	Kemâlpâşâzâde	Maraż-ı aşkı gör şifâ yerine Alıgör derdini devâ yerine	Müft mesken şanur cihânî kişi Nağd-ı 'ömrin virür kirâ yerine	Gazel		+ + - - / + + - - / + + - -	
17 ^a	Emrî	Kaşları ser-nâme-i hüsnine yârûn hâl çeker Kıl kâlemlemlerle aña kâkülleri cedvel çeker	Zerre deñlü Emriyâ hâtır-perişân olmasun Ehl olan çekmez cihânûn guşşasın echel çeker	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
17 ^a	Emrî	Katre katre dürr içinde ebrû-yı 'anber- feşân Şan hilâli çevre almış encüm-i seyyârebân	Ay başında mâh-ı nev şanma görinen Emriyâ Tâlib-i dünyâya barmağ gösterür devr-i zamân	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
17 ^a	Bağdâtlı Rûhî	Halka kîn eyleme var ise belâgat sende Seni qadî ideni sen medh-ile kıl şermende	Sâkin-i genc-i tevekkül olıgör ey Rûhî Nefs için 'ârif olan câhile olmaz bende	Gazel		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	
17 ^b	Bağdâtlı Rûhî	Sürme-i hâk-i pâyuñ dîde-i dürbîne çek Hânçer-i kinedârûñ sine-i ehl-i kîne çek	Vaşf-ı ruhuñda şî'rini gûş idicek muhabbetin Rûhî'yi ter düşürmeyüp bir qurî âferîne çek	Gazel		- + + - - / + + - - / - + + - - / + + + - -	
17 ^b	Rüşdî	Ey süz-i firqat ile bizi dâğ dâğ iden Vey düdmân-ı hicre dili şeb-çerâğ iden	Bilmem hevâ-yı 'aşkı mı bûy-ı heves midür Rüşdî-i zârı böyle perişân dimâğ iden	Gazel		- - + / - - + + / + + - - + / - + -	
17 ^b	Figânî	Hâme-i kudretle yazdı nağş-bend-i Kâf u Nûn Hüsn ü hulûk ile seni ser-defter-i mâ yeşturûn	Bu Figânî çeşm-i hûn-rîz-i belâ-âmîz iken Eyledi teslim-i cân innâ ileyhi râci'ün	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
17 ^b	Mevlânâ?	Dil be-dest-âver ki hacc-ı ekberest Ez-hezârân Ka'be yek dil bihterest	Ka'be bünyâd-ı Halîl-i Âzerest Dil be-dergâh-ı Celîl-i Maẖhares			- + - - / - + - - / - + - -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
17 ^b	...	Bir hür..... yeñiçeri sevdim... Ey vay eger ki gelmez ise bu gice....	...	Beyit		...	
18 ^a	Bâkî	Sûz-ı 'aşkuñla kaçankim dilden âh u zâr olur Âh dūd u dūd ebr ü ebr âteş-bâr olur	Goncaya baksa lebüñsüz çeşm-i Bâkî bir nazar Gonca berg ü berg hâr u hâr hançerdâr olur	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
18 ^a	Rıfkî	Girişmeler mey-i nâz-ile mest olup kalmış Nigâh-ı câm-ı teğâfûl bedest olup kalmış	Rubûde eyleyli kûy-ı zülfiñi Rıfkî ... sâhir-i 'ahd-i elest olup kalmış	Gazel		+ - + - / + - - - / + - + - / + + -	
18 ^a	Nâ'ilî	Hevâ-yı 'aşka düşüp kûy-ı yâre dek giderüz* Nesîm-i şubha refikûz bahâra dek giderüz	Felek girerse kef-i Nâ'ilîye dāmānuñ Senûñle maḥkeme-i Girdgâra dek giderüz	Gazel		+ - + - / + - - - / + - + - / + + -	
18 ^b	Manṭıķî	Şem'i bezm arturmasun pervānenüñ germiyyetin Rüzgâr eyler perîşān 'ākıbet cem'iiyyetin	Manṭıķî 'ālemde yok bûy-ı vefādan hîç eşer Beñzer eczâ-yı vücūduñ aldılar māhiyyetin	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
18 ^b	Manṭıķî	'İnānın çeşm-i giryān aldı dest-i ihtiyārumdan Şavulsun baña seng-i rāh olanlar reh- güzārumdan	Eger 'ayb-ı hünerle olmayaydum töhmet- ālūde İderdüm Manṭıķî yüz biñ şikāyet rūzigārumdan	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
19 ^a	Şāhidî	Gencîne-i esrār-ı ilāhî durur insān Cism oldı şādef dürr-i girān-māye durur cān	Çün karger-i kudret-i ḥaḳḳ oldı vücūduñ Ey Şāhidî sen şanma seni kim hū fî-şān	Gazel		- - + / + - - + / + - - + / + - -	
19 ^a	Şāhidî	Ġam mı vardır baña kim yāri şikār eylemişim Göñlümi ḥalvet idüp ḥāne-i yār eylemişim	Şāhidîyim ki beḳā kişverinüñ serveriyim Bu fenā içre filān olmağa 'ār eylemişim	Gazel		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	
19 ^a	Şāhidî	Künt ü kenz esrārını fāş itmek-içün Zü'l- celāl Virdi ḥübān-ı cihāna gün gibi rūşen-cemāl	Şāhidî bu sırr pinhāni iken fāş itme kim Meh münîr olsa ider şems anı ḡayretden hilāl	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
19 ^a	'Ālî	Āfākı ... nūri Ḥūrşid gibi encüm dehen çerāḡı ola	... cihān eylesün 'Ālî sensiz Her ḳanda iseñ şeyhi-i ... sağ ola	Gazel		...	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
19 ^b	Şadık	Hudāya itme hālī da'imā dilden şekür ismin Gözümden dūr kıılma pertev-i envār-ı tür ismin Baña gayret müyesser eyle virdüm kıl gayūr ismin Enis it dem-be-dem bu kalbi bī-şabra şabūr ismin Ya maḥv it levḥ-i 'iṣyāndan bu 'abd-i pūr-kuşūr ismin Çıkar yā Rab ya esmā-i ḥüsnādan gāfūr ismin	Du'āsın müstecāb it Şadıkun şubḥ u mesā ḥaqqı Refikün aña tevḥīk it gurūh-ı evliyā ḥaqqı Tevaḥḥuksuz qabul olanda dergāh-ı du'ā ḥaqqı Ḥabībün Muştafā ile cemī'-i evliyā ḥaqqı Ya maḥv it levḥ-i 'iṣyāndan bu 'abd-i pūr-kuşūr ismin Çıkar ya rab ya esmā-i ḥüsnādan gāfūr ismin	Müseddes		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
20 ^a	Medhī	Marīz-i derd-i 'aşk oldum ḥabībim ben Hudā ḥaqqı Meded bir çāre kıl luṭf it Resūl-i Kibriyā ḥaqqı Cemālün āfitābından 'ayān olan ziyā ḥaqqı Be-ḥaqq-ı mu'ciz-i 'İ sā daḥī āl-i 'abā ḥaqqı Yoluña ser fedā olsun Ḥüseynüm Kerbelā ḥaqqı Sözünden dönmeyen hergiz 'Aliyyü'l-Murtażā ḥaqqı	Gözüm giryān olurdu lāf urup aḡyārı şād itme Saña lāyık degüldür bu şaḡın zulm-ile dād itme Kelām-ı Medhīyi gūş it 'adū-yı zāḡı yād itme Saña cān virmez ol dirmiş sözine i'timād itme Yoluña ser fedā olsun Ḥüseynüm Kerbelā ḥaqqı Sözünden dönmeyen hergiz 'Aliyyü'l-Murtażā ḥaqqı	Müseddes		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
20 ^b	Bākī	Cāme-i şıḥḥat Hudādan ḥalka bir ḥıl'at gibi Bir libās-ı fāḥır olmaz cisme ol kisvet gibi Var iken baḥt u sa'ādet kuvvet ü ḡudret gibi Ḥalk içinde mu'teber bir nesne yok devlet gibi Olmaya devlet cihānda bir nefes şıḥḥat gibi	Menzil-i āsāyiş 'uqbāya isterseñ vuşul Ḥubb-i dünyādan ferāḡat gibi olmaz toḡrı yol Şādmān erbāb-ı 'uzletdür hemān Bākī melul Ger ḥuzūr itmek dilerseñ ey Muḥibbī fāriḡ ol Olmaya vaḥdet maḡāmı gūşe-i 'uzlet gibi	Tahmis		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
20 ^b	Nesimī	Ey şaḡun zıll-i ilāhi vey ruḡun Allāh-ı nūr Ravzanun servi boyundur 'indehā cennāt-ı ḥūr	Ruḡ-ı Ḳuds idi Nesīmünün sözi ey zinde-dil Ger Mesīḥa tek diriyseñ yatma kim çalındı şūr	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
21 ^a	Uşulî	Ger tecellî itmek isterseñ göñül envârını Gel götür bir dem aradan perde-i pindârını	Ey Uşulî san'atında pehlevânsın ğam yime 'Aşk ipi cânbâzısın Allâh oñara kârını	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
21 ^a	Vahdetî	Zâtumuz añlayalı fazl-ı Hudâ şeklinde 'Arifâne gezerüz ehl-i fenâ şeklinde	Vahdetî 'aşk-ı ilâhîdür iki 'âlemde Nev-be-nev cilde iden şâh u gedâ şeklinde	Gazel		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	
21 ^b	Za'fî	Bu mezâhir kim vücūd-ı muṭlaḳ izhâr eyledi Kendüdür kim kendüsine 'arz-ı dîdâr eyledi	Hamdu'lillâh irgürüp dâr-ı şifâ-yı vahdete Za'fî-i biçârenün derdine tımâr eyledi	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
21 ^b	Nesîmî	... gül şâd ol melûl olma cihânunı yoğ u varından Demî hoş gör çü 'âkılsen ne hâcet intizârından	Nesîmî'nün sözün'ey cân işitgil cân kulağıyla Ki Hâk sırrın 'ayân eyler 'Alî'nün zü'l- fikârından	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
21 ^b	Muḥîṭî	Ġulâm-ı dergeh-i Fazl-ı İlâhum Zemîn ü âsumâne pâdişâhum	Ṭalebkâr-ı serâ-yı câvidâne Muḥîṭî Fazl-ı Hâkdan ṭoğrı râhum	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - -	
22 ^a	Eşrefoğlı Rûmî	Şöyle kim bî-dil ü bî-cân olmuşam Kendü ahvâlûme ḥayrân olmuşam	Şaydım aldum yine döndüm şahâ Varuben Şehbâz-ı şâhân olmuşam	Gazel		- + - - / - + - - / - + - -	
23 ^a	Eşrefoğlı Rûmî	'Arşdan yüce kurulmuş şayvânı dervîşlerün 'Arş u kürsi levḥ ü kalem ḥayrânı dervîşlerün	Bu Eşrefoğlı Rûmî dervîşlerün maḥremi 'Abdülkâdir Sultân'dur sultânı dervîşlerün	Gazel			
23 ^b	Eşrefoğlı Rûmî	Halkı kodı Hâk'a tıtdı yüzini dervîşler Halka bakmaz Hâk'dan ırmaz gözünü dervîşler	Kosalar bu Eşrefoğlı Rûmî dilini tıtdı İḥtiyârsuz söyledürler râzını dervîşler	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
24 ^a	Eşrefoğlı Rûmî	Göñül derdi ile yâruñ 'aceb şûride şeydâdur Bu 'aşk içinde şankim ol bugün Mecnûn Ḳaysâdur	Daḥı göñlün sözi çokdur eger dirsem anı olmaz Ne hâcet söylemek 'âma bilür 'arif ki ol nedür	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
24 ^b	Eşrefoğlı Rûmî	Göñlümün bir kûşesinde 'Arş-ı Raḥmân gizlîdür Ḳaṭremün bir ḳaṭresinde baḥr-ı 'ummân gizlîdür	Eşrefoğlı Rûmî bu remzi yine 'arif bilür Bilmedi bilmeye her 'âmî vü nâdân gizlîdür	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
25 ^a	Eşrefoğlu Rūmī	'Aşıkñ gönli hemîşe 'aşkla pürnürdür Ol gönül nite öle çün 'aşkla ma'mürdür	Eşrefoğlu Rūmī gerçek sen eger 'aşık iseñ Saña ne kôrhu ne gam çün sevdiğün Ġayyürdür	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
25 ^a	Eşrefoğlu Rūmī	Ey dirîġā geçdi 'ömrün kendüziñe gelmedün Bir gün añsuzın göçersin yol yaraġın kılmadun	Eşrefoğlu Rūmī ezel ikrāruña tırduñ-ise Māsivā rengin gönülden sen ne içün silmedün	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
25 ^b	Eşrefoğlu Rūmī	Ey gönül var kim bu derdden sen haberdār olmadun Anuñ-içündür bu yolda sen cigerdār olmadun	Eşrefoğlu Rūmī ile yoldaş oluben gönül Geçüben aşşı ziyāndan dosta gider olmadun	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
26 ^a	Nāmī	Ẓevk-i 'uqbā isteyen dünyāya mā'il olmadı Ĥāşıl-ı dünyā vü dīn bir yerde ĥāşıl olmadı 'Ākıl olan kimse hīç bu ĥāle kâ'il olmadı 'Ākıbet-endiş olan dünyāda ġāfil olmadı Kārını tedbīr iden 'ālemde cāhil olmadı	Şabr kıl cevri-i 'adūya itme Nāmī keşf-i rāz Derd ki isterseñ elbette eger bir çāre-sāz Şāh-ı dehrün bu sözün var şāḥfa-ı ĥātırdā yaz Ey Murādī bārgāh-ı ĥazrete eyle niyāz Cürm-i eflāk āh-ı mazlūmāne ĥā'il olmadı	Tahmis		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
26 ^b	Serîrî	Dilâ bu dehr-i fânîniñ nesine böyle hurremsin 'Aceb bilsem ne maşşûda irişdün şöyle bî- ğamsın Zamānuñ Husrevi olduñ tutalım şāh-ı 'ālemsin Kamer-ṭal'at melek-ḥaşlet ya bir sulṭān-ı a'zamsın Ya Ḍaḥḥāk u Ferîdünsun ya Behmensin yāḥud Cemsin Ya İskender ya Fağfür şāhı Ḥākānsın ya Rüstemsin Bilürsin külli şey'in Ḥālîkuñ emrine a'lemsin Ne ısshı 'ākıbet desd-i ecel irdikde ebkemsin Tekebbürlük Ḥudāya yaraşur sen nesl-i Ādemsin Vücüduñ aña ey gāfil ki bir қаtre menîdensin	Serîrî bir qarāra ber-qarār olmaz geçer 'ālem Yüzüñe gülse birkaç gün muḳarrer şoñ ucında ğam Gelenler bizden evvel mücib-i 'ibret degül mi hem Nazar it bunca sulṭānuñ güzeşte ḥāline bir dem Yaturlar zîr-i ḥāk içre nice Dārā nice Rüstem Ḥuşuşā terk-i tāt idüp daḥı ol ḥazret-i Edhem Ḳoyalım bunca sulṭān-ı şalāṭîn-i cihānı hem Ḳanı ecdād-ı pāk ḥazret-i Ḥavvā-ile Ādem Tekebbürlük Ḥudāya yaraşur sen nesl-i Ādemsin Vücüduñ aña ey gāfil ki bir қаtre menîdensin	Tercî-i bend		+ --- / + --- / + --- / + ---	
27 ^a	Semā'î	Şerî'atde ṭarîkatde Ehl-i erkānı seyreyle Ḥaḳîkatde ma'rifetde Bu özge kâni seyreyle	Bektāşimdür 'aşḳ u raḳşı Bu şırrı ne bilür vaḥşî [On] sekiz biñ 'ālem naḳşı Kāfile-i nūnı seyreyle	Dörtlük		(4+4)	
27 ^b	Aşçı Baba	Terk-i tecrîd ...'irfān-ı ḥaḳ Ya'ni sulṭān-ı ḳalender ḥādim-i ser ... baba	Bende-i āl-i 'abā hem vāḳı- sırr-ı Ḥudā Göçdi āḥır demde ol yā hū diyüp 'Aşçı baba	Gazel		...	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
28 ^a	Bağdatlı Rūhî	Şanmañ bizi kim şîre-i engür-ile mestüz Biz ehl-i ħarābatdanuz mest-i Elestüz Ter-dāmen olanlar bizi ālūde şanur lîk Biz mā'il-i būs-ı leb-i cām ü kef-i destüz Şadrın gözedüp neyliyelüm bezm-i cihānuñ Pāy-ı ħum-ı meydür yerimiz bāde- perestüz Mā'il degilüz kimsenüñ āzārına ammā Ĥātır-şiken-i zāhid-i peymāne-şikestüz Erbāb-ı ġaraż bizden irağ olduğı yegdür Düşmez okumuz yire zîrā şāhib-i şaştuz Bu 'ālem-i fānīde ne mîrüz ne gedāyuz Ā'lālara ā'lālanuruz pestle pestüz Hem-kāse-i erbāb-ı dilüz 'arbedemiz yok Meyĥānedeyüz gerçi velî 'aşkla mestüz Biz mest-i mey-i meygede-i 'ālem-i cānuz Ser-ĥalka-i cem'iyet-i peymāne-keşānuz	Virdük dil ü cān-ile rızā biz ki kazāya Ġam çekmezüz uğrarsak eger derd ü belāya Ġoyduk vaṭanı ġurbete bu fikr-ile çıkdık Kim renc-i sefer bā'is ola 'izz ü 'alāya Devr eylemedük yer ħomaduk bir nice yıldur Uyduk dil-i dīvāneye dil uydı hevāya Olduk nereye varduk ise 'aşka giriftār Alındı gönül bir şanem-i mählikāya Bağdād'a yoluñ düşse ger ey bād-ı seĥer-ĥız Ādāb-ile var şoĥbet-i yārān-ı şafāya Rūhîyi eger bir sorar ister bulunursa Dirlerse buluşduñ mı o bî-berg ü nevāya Bu maĥṭa'-i ġarrāyı oku ebsem ol andan Ma'lüm olur aĥvālimüz erbāb-ı vefāya <i>Ĥālā ki biz üftāde-i ĥūbān-ı Dımışķuz Ser-ĥalka-i rindān-ı melāmet-keş-i 'aşķuz</i>	Terkib- bend		-- + / + -- + / + -- + / + --	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
33 ^a	Senâî	Âh kim derd-i derûnum yine buldı zararı Yine eflâki siyâh eyledi âhum şereri Levh-i dilde kıomadı yaşum egerçi eşeri Âh-ı serd-i seheriyle yine buldı kederi Yel bigi yeldüm aradum bulamadum bir eri Diye ey bād-ı şabā şorma ki aldum haberi Hâş u 'âm şeyh demişler bir âlây hayr u şeri Saña Düldül diyü vallâhi şatar leng-i harı Ne hakikat bilür ebter ne gök añlar ne yeri Bağlamaz terkisine kâlle hayrül-beşeri Her yaña gâh Sikender gibi kıldum seferi Geh Süleymân bigi şaldum yedi iklimi çeri Açdı şehbâz-ı dilim her yañaya bâl ü perî Eyledüm seyr nice mu'teberân-ı siyeri Okudum kavlı-i Ebû Bekr ü İbn-i 'Ömeri Kimi 'Abbâsı delîl etdi kim İbn-i Haceri Görmedüm gülşen-i aqvâlde hiç bir şeceri Ki bite şâhının üstünde murâdum şemeri Yazmamış Kâdî vü Keşşâf ü Cerîr ü Teberî Haberim yok güzelim kimden alayım haberi	Söyle ey mâh dahı Kubbe-i Hazrâda mısın Yohsa envâr-ı Hudâ necm-i Süreyyâda mısın Yohsa şol şem'-i münîr-i felek-ârâda mısın Bâ'is-i hilkat olan gevher-i yektâda mısın Kürsî vü Levh ü Kalem Sidre-i Tübâda mısın Ya bu maşnû'ün olan cümle-i eşyâda mısın Sâye-i zâtuñ olan dâver-i Dârâda mısın Zâtuña şahid olan şahid ü zibâda mısın 'Aks-i ruhsârûñ olan rüy-ı muşaffâda mısın Çeşm-i cân-bînüñ olan nergis-i şehladâ mısın 'Aceb ezhar gibi tüde-i gâbrâda mısın Gâh Mûsâda vü gâh yed-i beyzâda mısın Mescid ü medresede künc-i muşallâda mısın Zahidüñ hû diyüben itdügi gavgâda mısın Leyte ve leysede ve lâda mı illâda mısın Kâf u 'Ankâda vü Yâsin vü Tâhâda mısın Gehi esfelde keremle gehi a'lâda mısın Gehi 'Îsâ vü gehi Hacer ü Sarâda mısın Yazmamış Kâdî vü Keşşâf ü Cerîr ü Teberî Haberim yok güzelim kimden alayım haberi	Mu'aşşer		++-- / ++-- / ++-- / + + -	
33 ^b	Meşrebî	Âzamet vasfın idüp şâh mu'azzamcasına Ceng düşmez bize Sührâb-ile Rüstemcesine Sâkiyâ vahşeti ko münis ol âdemcesine Şun şarâb-ı lebüñi ağzuma ... cesine Câm-ı la'lüñle şafâlar sürelüm Cemcesine	Feth idüp Meşrebîyâ memleket-i 'irfânı Şevketüñ velvelesi tutdı bu çâr erkânı Husrev-i Rûm u Âcemdur kapunuñ derbânı Çıkdı âvâze-i nazmuñ felekde Hâkânî 'Alem-i şevket-i hâkân-ı mu'azzamcasına	Tahmîs		++-- / ++-- / ++-- / + + -	
33 ^b	Âhî	Okıların cân almağa tığüñle yoldaş oldılar Sînelerde kan yalaşdılar karındaş oldılar	Başlar çıkmışdurur bağrumda Âhî şöyle kim Niceler bu derd-ile varup kızılbaş oldılar	Gazel		-- -- / -- -- / -- -- / - + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
33 ^b	Nesîmî	Çün beni bezm-i ezelde eyledi ol yâr mest Ol cihetden görünür bu çeşmime deyyâr mest	Cennet-i 'adnuñ gülistânında bülbüldür dilîn Nağme-i cân-sûzı her dem eyledün tekrâr mest	Kaside		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
35 ^a	Vaḥdetî	Vākıf-ı esrâr olan insânı her cân añlamaz Şüret-i ma'nâ nedür peydâ vü nihân añlamaz Dilberüñ mâhiyyetini dîv ü nâdân añlamaz Rûḥ-ı insân neydüğün her ṭab'-ı ḥayvân añlamaz Ya'ni nûr-ı Aḥmedi bu cehl ü Mervân añlamaz	Râz-ı 'aşkı ben nice takrîr ü tahrîr ideyüm Zât-ı pâki ben nice a'mâya tafşil ideyüm Âfitâbı ben nice ḥuffâşa ta'bîr ideyüm Ḥal ü ḥaṭṭın dilberüñ ben kime tefsîr ideyüm Vaḥdetî her bir denî te'vîl-i burhân añlamaz	Muhammes		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
35 ^b	Fehîm-i Qadîm	Dil ḥâlet-i mestürî-i hüşyâr ne bilsün Mestân-i muḥabbet elem ü 'ârî ne bilsün	Ben bülbül-i elvân-neğam-ı gülşen-i feyzüm Murğân-ı quds nağme-i tekrârî ne bilsün	Gazel		- - + / + - - + / + - - + / + - -	
36 ^b	Nesîmî	Bir perisüñ zülf-i zincirinde ben bî-'aql u dîn Bağlanup kaldum diyü <i>hazâ cününe'l-</i> <i>'âşıkîn</i>	Qande olsañ Seyyidâ Ḥaqqıñ rızâsın kıl taleb Leyse lil-insân[i] illâ mâ se'â fi'l-'âlemîn	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
36 ^b	Şâhidî	Ḥalk içre seni ḥalkla Ḥallâk-ı ḥalâyık İtmiş dil ü cân mülkine şâh olmağa lâyıq	Şâhiddür aña Şâhidikim oldı müşâhid Bu vaḥdete belk'oldı bu nuṭqa daḥı nâṭık	Gazel		- - + / + - - + / + - - + / + - -	
37 ^a	Feyzi	Başlasun cilveye ol kamet-i bâlâ göresin Gül gibi gülsün açılun gül-i ra'nâ göresin Şalınup nâzla ol serv-i dilârâ göresin Seyre çıksun ne temâşâ ola peydâ göresin Bir iki gün hele seyreyle temâşâ göresin	Feyziyâ qalbiñi pür-nür ide envâr-ı kerem Qonmaya ḥâṭuruña zerre qadar gerd ü elem Şâf ola gün gibi mir'ât-ı dil olmaya gam Bâkıya cilve kılar çehre-i maqşûda o dem Kı gönül âyinesin pâk ü mücellâ göresin	Tahmîs		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	
37 ^a	Raḥmî	Vaqt-i gülzâr irdi bülbül oldı güyâ bir yaña Şalınur ra'nâlanur her serv-i bâlâ bir yaña Ehl-i diller kıldılar gülgeşt-i şahrâ bir yaña Ḥalk-ı 'âlem bir yaña bî-çäre tenhâ bir yaña Cennet-i küyüñ qomazam olsa dünyâ bir yaña	Âh-ı Raḥmî den n'ola gerdün olursa şermsâr Gerd-i miḥnet eyledi mir'ât-ı qalbin pür- gubâr 'Ârızında zâhir olaldan bu ḥaṭṭ-ı müşg-bâr Cânına oldı Necâtî nüñ havâle 'âşk-ı yâr Ey ecel sen de gelüp itme teḳâzâ bir yaña	Tahmîs		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
37 ^b	Bâkî	Ey cemâlün âyeti envâr-ı şubh-ı lem-yazel Berter olsa menzîlün hürşid-i enverden mahal Sende göstermiş kemâl-i şun'ı Üstâd-ı ezel Kudretin izhâr idüp Hâk Hâzreti 'azze ve cel Cümle hûbân içre sen cânânı kılmış bî- bedel	Bâkıyâ kûy-ı harâbâtı nişîmen kılduğum Şem'-i bezmi düd-ı âhumla müzeyyen kılduğum Ser-nüviştüm hâlidür âfâka rûşen kılduğum Ey Selîm ebrû gibi çeşm üzre mesken kılduğum Alnuma 'aşk-ile yazılan yazulardur ezel	Tahmîs		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
38 ^a	Nesîmî	Zülfünü 'anber-feşân itmek dilerseñ itmegil Ğaret-i dîn kaçd-ı cân itmek dilerseñ itmegil	Ey Nesîmî Hâkdan istersen götürmek perde'i Büt-peresti bî-gümân itmek dilerseñ itmegil	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
38 ^b	Gelibolulu Muştafa 'Âlî	'İnâyet her kime yüz tutsa 'işyânı niķâb olmaz Güneş toğduķda zîrâ perde-i zulmet hiçâb olmaz	Habîbin sev dilerseñ mağfîret takrîbin ey 'Âlî Raķîb olmak gibi Mevlâya rengin intisâb olmaz	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
38 ^b	'İşmetî	Göñlümi virân idüp a'dâyı dilşâd eyleme Ey şeh-i hüsn ü behâ dâd eyle bî-dâd eyleme	Bezm-i rindân 'İşmetî halvet-geh-i esrârdur Mest-i şevķ olduñsa da zinhâr feryâd eyleme	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
38 ^b	ķabûlî	Eyleyüp dil murķına zülfin o sîm-endâm dâm Dâne-i hâliyle itdi virneyüp ârâm râm	Ey ķabûlî destüne câm-ı şarâb-ı âl âl Bezm-i fânide çekersin âķır-i encâm câm	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
39 ^a	Uşulî	Yâ ilâhi vâdi-i 'işyânda kıldum bî-meded 'Abd-i 'âşinem suçum bî-ķadd ü cürmüm bî-'aded Şimdi şey'lillâha geldüm kıлма ben dervîş red Fazluña bel bağladum yâ vâhid u ferd u eķad Cümlemün ma'bûdı sensin dâ'imâ ķayy u ebed	Ey Uşulî sırr-ı dâ'im Hâkdan özge nesne yok Dillerde zıkr-i mülâyim Hâkdan özge nesne yok Zâhîr u bâtında dâ'im Hâkdan özge nesne yok Seyyidün göñlinde dâ'im Hâkdan özge nesne yok Hem dilinde ol faķırün dâ'im eydür yâ eķad	Tahmîs		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
39 ^b	Bâkî	Müje ķaylin dizer ol ğamze-i fettân şaf şaf Güyyâ cenge durur nîze-i güzârân şaf şaf	Câmuñ etrafına 'uşşâķ dizilmiş güyâ Ħarem-i Ħa'bede her cânibe erkân şaf şaf	Gazel		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
39 ^b	Fuzûlî	Bende Mecnûndan fuzûn 'âşıklığı isti'dadı var Âşık-ı şâdık menem Mecnûn'un ancak adı var	Ey Fuzûlî 'aşk men'in kılma nâsihden kabûl 'Akl tedbiridir ol şanma ki bir bünyadı var	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
40 ^a	Fuzûlî	Şubh şalup mâh-ı ruhuñdan niķāb Çıh ki temāşāya çıhar âfitāb	Tā göreli devr-i ruhuñdan berü Nergis-i mestüñden hālim hārāb	Gazel		- + - - / - + - - / - + -	
40 ^a	Fehîm-i Qadîm	Cevr it ey şüh cefā-pîşe vefādan geçdüm Derdümi bâri füzün eyile devādan geçdüm	Bir zamān germ idi dil âteş-i 'aşk-ile Fehîm Şimdi vā-sühte oldum o hevādan geçdüm	Gazel		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	
40 ^a	Fehîm-i Qadîm	Vālih-i 'aşk-ı cünün yār-ı qadîmümdür benüm Şāh-ı sevdā-leşkerem Mecnûn nedîmümdür benüm	Diye hākümde görüp dūd-ı dilüm bir gün o māh Nev-şüküfte sünbül-i qabr-i Fehîmümdür benüm	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
40 ^b	Fehîm-i Qadîm	Zerre-veş sergeştesiyim bir şehûn k'itse hicāb Māhdan eyler niķābın sāyebānın âfitāb Gāh ider pinhān nazarla 'âşıkın mest ü hārāb Gāh tegāfülle ider erbāb-ı dilden ictināb Neşve-i hayretle lāl olmuş dil-i pür-ıztırāb Nice itsün böyle bir fettāna tevcih-i hitāb Göz uciyla 'âşıkā geh lutf ider gāh 'itāb Bir su "āle yir kımaz ol gamze-i hāzır- cevāb	Oldı cün nāz ile ol şüh-ı dilārā 'işveger Çeşmi sermest-i mey-i fitne kırışme pür- hātār Zevk-i nāzından niyāz oldı zebānum serbeser Ben niyāz itsem o nāz eyler şanurdum bî- haber Rūh-ı Nef'iden Fehîm aldum haber didi eger 'Âşık iseñ el-hāzer hüsine hāmüş it nāzar Göz uciyla 'âşıkā geh nāz ider gāh 'itāb Bir su "āle yir kımaz ol gamze-i hāzır- cevāb	Tazmin		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
41 ^a	Fehîm-i Qadîm	Olmazam pejmürde-dil tā hem-nişinüm tāzedür Tıfl-ı nevres şüh-meşreb nāzeninüm tāzedür	Gülbün-i lafza degül ma'nî tārāvet-yāb ise Ey Fehîm itme ta'accüb kim zemînüm tāzedür	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
41 ^a	Fehîm-i Qadîm	Fāriğüz kayd-ı cihāndan 'âşık-ı divāneyüz Âşināya âşinā bigāneye bigāneyüz	Sāhîr-i mu'ciz-kelāmuz sâ'ir-i şühuz Fehîm Ne füsüne rāğibuz ne mā'il-i efsāneyüz	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
41 ^b	Bākî	N'ola dehr içre nişānum yoğ ise 'ankāyem Ne 'aceb seyl gibi çağlamasam deryāyem	Bākiyā dîn-i Muḥammed hāk için 'ālemd Dem-i cān-baḥş-ile nazm içre bugün 'İ sāyem	Gazel		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
41 ^b	Fehîm-i Qadîm	Biñ vech-ile yâr itse tecellî haberüm yok Güyâ ki kelâm-ı ... yem eşerüm yok	Ser-tâ-be-ka-dem 'aşk u dilem lik Fehîmâ Bir dilber-i 'âşık-küş ü âşûb-gerüm yok	Gazel		--- / +--- / +--- / +---	
42 ^a	Bâhâyî	Tağitduñ h'vâb-ı nâz-ı yârı ey feryâd n'eylersin Yakup fitneyle dünyâyı harâb-âbât n'eylersin	Bâhâyî-veş degülsin kâbil-i feyz-i şafâ sende Tekellûf ber-çaraf ey hâtır-ı nâ-şâd n'eylersin	Gazel		+--- / +--- / +--- / +---	
42 ^a	Nev'î	Bakma nâdân olana husrev ü devrân ise de Naẓar it ehl-i dile hâk-ile yeksân ise de	Câne-i kalbini yâb lûtfuñ-ile Nev'înüñ Maḥzen-i sırr-ı hüdâdur n'ola vîrân-ise de	Gazel		--- / +--- / +--- / - +-	
42 ^b	Fehîm-i Qadîm	Benüm ol hârḥâr-endüz-i miḥnet rûz-ı fiṭratden Ki gülçin olmadum gönümce bağ-ı 'ayş ü 'işretten	Şarâb iç tâze dilber sev cihânda herçi bād- â-bād Fehîm inşâf besdür bes ferâgat kıl şikâyetden	Kaside		+--- / +--- / +--- / +---	
44 ^a	Şun'î	Pertev-i ḥüsn-i ruḥundan dehre düşdi iftihâr Cümleyi mest itdi 'aşkuñ pes ey şîr-i kirdikâr	Haydar-ı kerrâr-ı Ḥaksın hem vaşî-i Muştafâ Nâr-ı gamze kıldı Şun'î sensin aña gam- güsâr	Gazel		--- / +--- / +--- / - +-	
44 ^a	Sârbân Ahmed	Zülf-i yârı ey şabâ dağıtma dil nâ-şâd olur Kılca kalmaz ḥâşıl-ı 'ömrüm benüm berbâd olur	Ḥüsnüñi yâd eyleyüp zülfünde Aḥmed âh ider Kâr-ı bülbül giceler tâ şubḥa dek feryâd olur	Gazel		--- / +--- / +--- / - +-	
44 ^b	Duḳâkinzâde Aḥmed Beg	Mazhar-ı sırr-ı Hudâ şâh-ı selâmün 'aleyk Kâşif-i kul innemâ şâh-ı selâmün 'aleyk	Aḥmedînüñ cânısın dîn ile îmânısın Server sultânısın şâh-ı selâmün 'aleyk	Kaside		+++ / +++ / +--- / ++ -	
45 ^a	Mihri	Kıl naşîḥat dostum çeşmüñe Allâh 'aşkına Bî-günâh kan itmesün hey hey di Allâh 'aşkına	Mihri'yi cevruñle cânâ âḥır öldürseñ gerek Bâri tîz öldür cefâdan kurtar Allâh 'aşkına	Gazel		--- / +--- / +--- / - +-	
45 ^a	Zeyneb Ḥâtûn	Keş it niḳâbuñı yir ü gögi münevver it Bu 'âlem-i 'anâşırı firdevs-i enver it	Zeyneb ko meyli zînet-i dünyâya zen gibi Merdâne vâd sâde-dil ol terk-i zîver it	Gazel		--- / +--- / +--- / +---	
45 ^b	Ulvî	Cihân bağında ḥadd ü zülf ü çeşm ü kaḍdûñ ey dilber Biri güldür biri sünbül biri 'abher biri 'ar'ar	Hudâ-yı zü'l-celâl ü zü'l-cemâl ü ḥayy u kaḍirden Müyesser ola saña taḥt u baḥt u efser-i kişver	Kaside		+--- / +--- / +--- / +---	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
46 ^b	...	Sākī bezm-i kerem şun ... erkāncasına İçelüm mest olalum biz dahı işidelüm hem anı hākāncasına Dehre hüküm eyleyelüm hüküm-i Süleymāncasına Hamdulillāh bilirüz hikmeti Loqmāncasına	Sākıyā la'l gibi şerbetiñi şun içelüm ... mirāt nazmla Dil divāne ... göçelüm Gezelüm çoşkun-ile 'ālemi mihmāncasına	Muhammes		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	
46 ^b	Latifî	Ey hūr-i meclisi güle firdevs-i enver et Şîrîn lebûñle sâgarımız cām-ı kevşer et	Gel ey Latifî defterüñi dürmedin felek Divāne olma şi'rüñi dīvān u defter et	Gazel		- - + / - - + / + - - + / - - -	
47 ^a	Tigî	Çekerin cevriñi bir kaç-ı kemānı severin Gamzesi tîrine olmağa nişanı severin Bağlanup zülfüne ol müy-ı miyānı severin <i>Mā'îlim cezbe-i dîdāra hem anı severin</i> <i>Biz güzel çehrede ān olsa ben anı severin</i>	Tigî yā kalbe şafā virse küdüret def'i Mümkün olmaz idi hiç meyl ü muhabbet ref'i Olsa 'aşkuñ zararı maḥz mişālî ef'i <i>Çāre yok bir güzeli sevmemege ey Nefî</i> <i>Saānā lāzım mı dimek ben filānı severin</i>	Tahmîs		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	
47 ^b	Bağdātlı Rūhî	Dehrde her bî-ser ü bî-pāda ḡam dārāda ḡam Bir 'aceb 'ālemde yüz ednāda ḡam a'lāda ḡam	Ol dü-çeşm-i sāhir ol iki l'al-i nābdan Ger şorarsañ Rūhî yā Mūsî de ḡam 'Î sî de ḡam	Gazel		- - - - / - - - - / - - - - / - + -	
47 ^b	Fehîm-i Qādîm	Dilde bir deryā yatur bî-ka'r u sāhil nā- bedîd Bü'l-'acebdür olmuş anda hem yine dil nā- bedîd	Feyz-i isti'dād hatm olmuş meger sende Fehîm 'İlm çok üstād yok şākird-i muḡbil nā-bedîd	Gazel		- - - - / - - - - / - - - - / - + -	
48 ^a	Dukakinzāde Ahmed Beg	Ey muvaḥḥid Ḥaḡḡı gel cān u gönülden yād kıl Ḳurtarup cān-gülşenin ḡār u belādan şād kıl	Ger ḡaḡḡı menzile irmek dilerseñ Aḡmedā Yol uzakdur göz yaş ile ḡün-ı dilden zād kıl	Kaside		- - - - / - - - - / - - - - / - + -	
48 ^b	Ḥafî	Sinemüñ bağında bitmiş bir ağaçda iki dal Biri elma biri ḡurmā biri sükker biri bal	Bu sırrı añlamağa 'ārif gerekdür ey Ḥafî Biri [zāt-ı] Muştāfā'dur biri ḡayy-i Zū'l-celāl	Gazel		- - - - / - - - - / - - - - / - + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
49 ^a	Hayālî	Bir güzel gördüm ki reşk-i şüret-i büt- hânedür Kendüsinden gayrıya âteş gibi bîgânedür Kim zebânından gelen efsûn ile efsânedür Mü'min ü küffâr-ile hem-şoḥbet ü hem- hânedür Câm-ı zerrîn nûş ider pür-şür bir mestânedür Nûş ider bir cür'asın biñ yıl yeri meyhânedür Tîğ çekmiş bir dilâverdür ki kaşdı cānadur Nûr-ı ṭab'undan çerâğın yakmamışdur yâ nedür <i>Rāstı ben şem'-i dil-sūzam 'adū pervānedür Kim ṭolaşsa âteşe pervâne yâ dīvānedür</i>	Ey Hayālî tā ki gördüm ol kamer-ruḥsārumı Mihr-i 'ālem-tābdan germ eyledüm bāzārumı Vuşlatı hicrāna şatdum aldılar ikrārumı Deyr-i 'aşkuñ rāhibi-idüm kesdiler zünnārumı Ḥāşılı pāk itdiler aşnāmdan Ferḥārumı Aldı bir şāh-ı cihān gönüm gibi serdārumı Nār-ı ḥasretle yanup yakılma itdüm kārımı Mahrûlar şevkine nûr eyledüm destārumı <i>Rāstı ben şem'-i dil-sūzem 'adū pervānedür Kim ṭolaşsa âteşe pervâne ya dīvānedür</i>	Mu'aşşer		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
49 ^b	Raḥmî	Nevbahār irip yine irişdi hengām-ı cünün Dāğ-ı sînem gibi şahrâlar olupdur lâlegün Yārsuz çeşmüm döker her laḥzâda seylāb- ı ḥûn Âh elünden kime feryād ideyin ey dehr-i dûn Ṭālî'üm maḡbûn u baḡrum ḥûn u baḥtım ser-nigün Şabra ṭāḳat kalmadı gayet zebûn oldum zebûn	Raḥmiyâ devrân beni Mecnûn-ı 'aşka yār idüp Şaldı şahrâ-yı belāya menzilüm kuhsār idüp Kim gelürse yanuma ḥālümden istifsār idüp Oğurum bu maṭla'ı ḥālüm aña iş'ār idüp Ṭālî'üm maḡbûn u baḡrum ḥûn u baḥtım ser-nigün Şabra ṭāḳat kalmadı gayet zebûn oldum zebûn	Tesdîs		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
49 ^b	'Ulvî	Ey gönül gayrıya meyl eyleme cānân bir olur Birinûñ 'aşkı derûnuñda yeter cān bir olur	'Ulvîyâ nazmuña beñzer ḳanı bir nazm-ı laṭîf Çeşmenûñ ḡayeti yok çeşme-i ḥayvân bir olur	Gazel		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
50 ^a	Rahmî	Şol zamân hâkim ki tahmîr oldı tînet bağladı Cevher-i 'aşka maḥal için liyâkat bağladı 'Unşur-ı pākümde kudret nice hâlet bağladı Ana rahminde tenüm şol dem ki şüret bağladı Bir şanem yādına zünnâr-ı muḥabbet bağladı	Ġarḳ-ı hûn-âb olsa lâyıḳ Rahmîyâ bu çeşm-i ter Şâhid-i maḳşûda irgürmez bu çarḥ-ı kînever Bisteri hâr-ı belâ bâlinidür seng-i meder Yâd-ı la'lüñle Ḥayâlî nûş idüp hûn-ı ciger Gör ṭabîb-i hecr aña cânâ ne şerbet bağladı	Tahmîs		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
50 ^b	Ḥayâlî	Bu ḳat ḳat ḳan ile tölmuş dili cânâna ṭapşurdum Vefâ ṭomârını bir ḡonca-i ḥandâna ṭapşurdum	Ḥayâlî naḳşına baḳup ḡuşâde olmaḡa dâ'im Bu şî'r-i nâzenînüm defter ü dîvâna ṭapşurdum	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
50 ^b	Emrî	Yüzine baḳma o mâhuñ dimesünler ey melek Nûr umar mihr-i felekden geldi şems-i ḥâveri	Aḳıdursın Emrînüñ yaşın şarardursın yüzün Ol mehe mi ḥarc idersin bu ḳadar sîm ü zeri	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
50 ^b	Ḥayâlî	Da'vî-i 'aşḳ eylemek Mecñûna ben şeydâ ile Bir mekes da'vâ-yi pervâz itmedür 'anḳâ ile	Ey Ḥayâlî Câm-ı Cem nûş it ki 'ayyâr-ı felek Ḳapdı Cemşîdüñ külâhın efser-i Dârâ ile	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
50 ^b	...	Al beni nesl-i mazḥar-ı nazîf Mürşîd-i esrâr-ı ṭarîḳ-i zarîf	Biñ iki yüz altı hem on târîḫi Mât mine'l aşḳ Şeyḫ Aḥmed Şerîf			- + - - / - + - - / - + -	
51 ^a	Sipâhî	Cemî' 'âlemlerüñ ḥâlıkı ḥaḳdur Raḥmet-i lutfuna 'irfân dolaşur Ḳudret şaḥibidür ḥikmeti çokdur Zerresine 'aḳl u 'iz'ân dolaşur	Beyḥûde sevdâya eyleme âhı Her şey'e ḳâdirdür ferd ü ilâhi Âmenet billâh oḳu Sipâhî Düşünme 'akluñ yer zamân dolaşur	Dörtlük		(6+5)	
53 ^b	Dukakinzâde Ahmed Beg	Ey yüzüñ ve'ş-şems alnuñ ve'ḳ-duḥâ Vay selâḥat burcı üzre mehlikâ	Yamandur Aḥmedâ aḥvâlümüz Yarın itmezse şefâ'at Muşṭafâ	Kaside		- + - - / - + - - / - + -	
54 ^a	Dukakinzâde Ahmed Beg	Yüzündür dilberâ âyîne-i ḡitî-nümâ Lâ lâ dimezem zülfüñ-durur zıll-ı Ḥüdâ	Pâk olup reng-i riyâdan ḳurtul ey ṭâlib bugün Tâ ola âyîne-i ṭab'ıñ senüñ mu'ciz-nümâ	Kaside			

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
55 ^a	Dukakinzāde Ahmed Beg	'Anber-efşān sünbülün mehtāba olmuşdur nikāb Aç niķābuñ gūşesin her zerre olsun āfitāb	Salţanat bākī degül dünyāya dil virmek neden Faħr-i 'ālem didi ĥod dünyā sevenlerdür kilāb	Kaside		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
56 ^b	Dukakinzāde Ahmed Beg	Ey şīr-i Hākķ ki ism-i şerīfūndurur 'Alī Kevşer şarāb-ı sākīsīdür himmetūñ 'Alī Selmān'a virdi anduđı dem deste-i güli Evrād idüñdi ismüñi her mü'min ü velī Yā-maẓhara'l-'acāyip 'avnen lenā 'Alī Ed'uke külle hemmin ü ġammin seyenceli	Ey pādīşāh-ı server-i sultān-ı baħr ü ber Hāk-i rehūñe cān vireyin nice sīm ü zer Tāb-ı ruħuñdan iki cihān buldı nūr u fer Zāhir imām-ı Ca'fer-i Şādīķ'dur ol güher Yā-maẓhara'l-'acāyip 'avnen lenā 'Alī Ed'uke külle hemmin ü ġammin seyenceli	Müseddes		- - + / - - + + / + - - + / - - +	
57 ^a	Nāţıkī	Gevher-i gencīne-i zāt-ı Hākuz Ķaydıleyüz gerçi velī muţlakuz Tā'īr-i ĳudsuz ki şikār olmuşuz Şanma bu dām içre bizi şakrakuz Şāh-ı ref'ü'd-derecātuz yakīñ? Gerçi bisāt üzre yürür beydaķuz Mevc gibidür bize mevt ü ĥayāt Ġāħ gelür ġāħ gider zevrakuz Ġāħ bizüz baħr-ı muħiţ ey 'azīz Ġāħ muħiţ içre düşüp mađruķuz Keşret ile gerçi 'ayān olmuşuz Vaĥdet-ile gör ki nice muġlākuz Gerçi ki şāmit göresin sen bizi Cümle lisānāta veli manţıkuz Ġāħ behişt oluruz ey Nāţıkī Ġāħ yaķaruz 'ālemi biz duzakuz Küre-i 'aşķ içre biz olduķ ġudāz Anuñçün eylemezüz keşf-i rāz	Ķalmadı bir zerrece maţmū'sumuz Oldı ferāġat hele maħbūsumuz Deyrimüz içre olalı büt 'ayān Gör ne şadā bağladı nākūsumuz Nükte-ġuşādur yine bu tūţīmüz Cilve-nümādur yine tāvusumuz Dürlü nevālarla çalar her zamān Mūsikī āheng-ile kaķnūsumuz Ĥādīm-i aħķar bize Cemşīd ü Cem Bende-i kemter bize Kāvūsumuz Ķayşer ise cāhile baş egmezüz 'Ālemedür himmet-i nāmūsumuz Ġāħ tolar zevķ ile peymānemüz Ġāħ yanar şevķ ile fānūsumuz Mülket-i 'aşķuñ şehiyüz Nāţıkī Doldı cihān ġulgule-i kūsumuz <i>Küre-i 'aşķ içre biz olduķ ġudāz</i> <i>Anuñçün eylemezüz keşf-i rāz</i>	Tercī-i bend		- + - - / - + - - / - + -	
58 ^b	Hemdemī	Ĥaţālardan emīn eyle ilāhī Āl-i 'Osmān-ı Çün itdün bunları sen ehl-i islāmuñ niġebānı	ilāhī 'ömrin efzün eyle anlar yerde yatdıķça ilāhī sen ĳabül eyle du'a-yı müst-mendānı	Kaside		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
61 ^a	Zihnî	Ey serv-i nev-resîde vü gülzâr-ı i'tidâl V'ey gonce-i şüküfte-i gül-deste-i cemâl Nesrîn-'izâr u gonce-leb ü şekerîn-mağâl Hürşîd-cebhe mâh-ruḥ u 'anberîn-hilâl Hüsnuñ fûrûḡ-ı şem'-i tarab-hâne-i hayâl Merdüm hayâl-i nergis-i mestünle haste- hâl Âşüb-'aql u âfet-i dîndür o züf ü hâl Virmiş durur Hudâ saña çün hüsni-i bî- mişâl Zinhâr gâflet eyleme bil kendü kendüni Meydân-ı hüsnde çekerek tut semendüni	Ey Zihnî yok çü derd-i dilün hadd ü gâyeti Ol şâh-ı hüsnden yiter itdün şikâyeti Şıgmaz bu muhtaşarda gam-ı bî-nihâyeti Yârân-ı pāk-meşrebe yokdur 'inâyeti Âlûde tab' olanlaradur hep ri'âyeti Olsaydı âhum âteşinün bir sirâyeti Olurdı bendesine daḡı bir himâyeti El-kışsa tut zebānuñ uzatma hikâyeti Bi't-tab' ehl-i hüsni kamu bî-vefâ olur Ḥayf ol esîre ki bulara mübtelâ olur	Terkîb- bend		--- / -++ / +--- / +-+	
61 ^b	Qabûlî	Bâr-ı belâyı biz çekerüz yâr böyledür Î mân ezelden öyledür ikrâr böyledür	Her nesnenün birer sebebi var Qabûliyâ Bu kârgâh içinde ne kim var böyledür	Gazel		--- / -++ / +--- / +-+	
61 ^b	Vişâlî	Gözlerümdür güzelüm gözünü cân-ile seven Göze göster yüziñi gözden ırâḡ olma iñen	Gözlerün itdi Vişâlî gözünü gözden ırâḡ Dimedüm mi göze uyup gözünü gözleme sen	Gazel		+++ / +++ / +++ / + +-	
62 ^a	Şânî	Padişâh-ı bahr u ber saçkıran-ı dehr kim Padişehler faḡr ider fermânına teslîmden	Şânîyâ gökde melâ'ik didiler yâ ... Nûrdur geldi Muḡammed-şulb İbrâhim'den	Kaside		+++ / +++ / +++ / - +-	
62 ^b	'Askerî	Göñül seyrân idüp berr ile bahri cümle gördün tut Yedi iklîme şâh olduñ münakkaş hayme kürdün tut Serîr-ı salṭanat üstünde bîn yıl 'ömr sürdün tut Cihân halkını hep bendeñ bu fânî mülki yurduñ tut Geçüp 'izzet serîrinde sa'âdetle oturduñ tut	Gider ey 'Askerî dilden sivâ Allâh fikrini pāk it Yakîn âyîne-i 'âlem-nümâsın kendün idrâk it Şîfât-ı benliği terk it yiriñ 'isâ-veş eflâk it Vücûduñ meskenet yolunda gel ey Ḥayretî ḡâk it Hevâ ile nice yıl yel gibi yeldün yöpürdün tut	Tahmîs		+++ / +++ / +++ / +++	
63 ^a	Nesîmî	Gel ey dilber ki hüsnuñ aya düşmüş Yüzün görmüş güneş sevdâya düşmüş	Nesîmî'nün gözi yârın gamından Tolup her kaṭresi deryâya düşmüş	Gazel		+++ / +++ / +++	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
63 ^a	Nesîmî	Ey cemâlûñ şafhasında hatm-i Qur'ân buldum uş Şaçlaruñ her taresinde küfr ü îmân buldum uş	Ey Nesîmî vech-i Allâh'ın kelâmıdur yüziñ Kim bu vechu'llâh içinde Fazl-ı Raḥmân buldum uş	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
63 ^a	Nesîmî	İki 'âlemde sen şultân-ı muṭlaḳ Fetaḥnâ şanıña geldi muḥaḳḳaḳ	Nesîmî'ye ezelden cur'a şundum Anuñçün zü'l-hayât oldu muḥaḳḳaḳ	Gazel		+ - - - / + - - - / + - -	
63 ^a	Nesîmî	Ey lebûñ âb-ı çeşme-i ḥayvân Ṭal'atuñdan ḥacîl meh-i tâbân	Ḥaḳḳı bildi Nesîmî Ḥaḳḳ-iledür Ḥaḳḳı bilen n'ider bu mülk-i cihân	Gazel		+ + - - / + + - - / + + -	
63 ^b	Nesîmî	Yitirdüñ cām-ı Cemşîdi uyan uyḥudan ey ḡafil Ne bulduñ uyḥudan göster ne kılduñ uyḥudan ḥâşıl	Nesîmî sırr-ı mâ evḥâ kemâhî gerçi şerḥ eyler Kaçan idrâk ider anı özini bilmeyen cāhil	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
64 ^a	Gelibolulu Mustafa 'Âlî	Gel ey nevk-i kalem mâtem serencâmin beyân eyle Döküp evrâka derdün kara bahtuñdan fiğân eyle Midâd-âsâ siyeh kanlar saçilsun yine çeşmüñden Likâ gibi müşevveş kıssalar şerhin beyân eyle Kažâ levhine vâfir serzeniş kıl dest-i kâtibden Kader mecmû'asın yırtup perişân dâstân eyle Kül ider mermeri âteş gibi kem harfini yazsañ İnanmazsan bir âhen levha evvel imtiḥân eyle Server erkâmını ḥakk eyleyüp levḥ-i ḥavâtırdan Meserret-nâmeler zevkin gönüllerden nihân eyle Siyeh gey ehl-i beytün Ka'be-veş rûz-ı gazâsından Bu mâtem ḥıdmetinde sen de dâmen-der-miyân eyle Yazarsañ Kerbelâ vâdisinün müşkil belâsın yaz Sipihrüñ zehrın içmiş teşne-diller mâcerâsın yaz	Bu ğam bir özge ğamdur işbu mâtem ṭurfe mâtemdür Bu eyyâm içre ḥurremlık ḥarâm oldı Muḥarrem'dür Kaḫansun çıksun ol gözler ki zehr-âb akıyor andan Dem-i mâtemde işâr itdigi nemdür yaḫûd demdür Bu ğam kanın kurıtmışdur belî aşḫâb-ı taḫḫikün Anuñcün dem degüldür ekseriyyâ dökdügi nemdür 'Azâ vaḫtinde el karşıp gülen eṭfâli 'ayb itmeñ Bu istihzâ añadur kim yiri nâr-ı cehennemdür Mübârek başlarına nûr inüpdür zer-'alem şanma Yolıñdur şerḫa çeksem yol yol itsem sînem ey abdâl Degüldür surḫ sancaḫlar birer maḫtûl-i mu'lemdür Libâs-ı cismi cândan şoymayan ḫayrân u sersemdür Bu mâtemden delüp ney gibi baĝruñ inle ey 'Âlî Benüm bu nazm-ı dil-sûzum kulaḫ dut diñle ey 'Âlî	Terkîb-bend		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
65 ^a	Baĝdâtlı Rûḫî	Ḥalka kîn eyleme var ise belâĝât sende Seni ḫaḫı ideni sen medḫ-ile kıl şermende	Sâkin-i künc-i tevekkül olıgör ey Rûḫî Nefs için 'ârif olan câhile olmaz bende	Gazel		+ + - - / + + - - / + + - - / + + - -	
65 ^a	...	Faḫr-i 'âlemsin egerçi fâsı yok Kân-ı gevhersin egerçi râsı yok	Gice gündüz dile kim Ḥaḫ'dan budur Saña bir merkeb vire kim bâsı yok			- + - - / - + - - / - + - -	
65 ^a	Nesîmî	Eyâ mü'min ger isterseñ sa'âdet Özüñe pîşe kıl dâ'im se 'âdet	Bu sözler ḫoş naşîḫatdür alana Sa'âdetdür velî 'ayn-ı sa'âdet	Kaside		+ - - - / + - - - / + - - -	

Varak Numarası	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
65 ^b	Misālī	Cāme-i sürh u kebūd içre nihāndur hançerüñ Şan şafağ içre hilāl-i āsmāndur hançerüñ	Tatlu dillerle Misālī'nüñ giripdür göñlüne Güiyā bir dilber-i şirīn-zebāndur hançerüñ	Gazel		- + - - / - + - - / - + - - / - + -	
65 ^b	Behiştī	Kanı bir t̤alib-i Hāk ehl-i fenā şeklinde Şüret uğrısı çoğaldı fuḳarā şeklinde	Menba'-ı mülk-i fenāda ḳatı nādūr bulunur Şimdi bir mürşid-i kāmīl būdalā şeklinde	Gazel		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	
66 ^a	Fuzūlī	Saḅa hicrān belāsı hep bu çarḥ-ı bī- vefānuñdur Şefā'at merḥamet şefḳat Resūl-i Kibriyā'nuñdur 'Aṭā vü luṭf u baḥşış Hālīḳ-ı kevn ü mekānuñdur Dilā beyhūde şanma sen bu söz bir nükte- dānuñdur Erenlerden ümīdüñ kesme himmet evliyānuñdur Tevekkül kıl vişāl-i yāre çün virmek Hudā'nuñdur	Yüri ālūde-dāmān ol muḥabbet ḥāk-ı rāhından Beḳā yokdur bilürsin 'ākıbet devlet külāhından Huḫūra aldanup ḳalma cihānuñ 'izz ü cāhından Murāda irmek isterseñ bu 'ālem tekyegāhından Erenlerden ümīdüñ kesme himmet evliyānuñdur Tevekkül kıl vişāl-i yāre çün virmek Hudā'nuñdur	Tercī-i bend		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
66 ^a	'Azmi	Şeref-i yeryüzünüñ zümre-i insānladur Esmānuñ ... encüm-i raḥşānladur Ten-i pejmürdelerüñ zindeliḡi cānladur Hareḳatıyla seküz yüzünüñ cāñladur 'Aşīḳ-ı ḥasta-dilüñ şıḥḥati cānānladur	'Azmiyā 'ākil iseñ dünyāda ḥiç uşlanma Mañşüb-ı cāhı bir yola şapup aldanma Ḳurı ḡavḡādur anuñ tañtanası ... Genc-i ḡamda şanma meşḳ-i ... Dil-i sūzānla hem dide-i giryānladur	Tahmīs		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	
66 ^b	Ḥayālī	Elüm çekdüm bu baḡuñ lālesinden sünbülünden hem Ferāḡum var bu gülzāruñ gülünden bülbülünden hem	Ḥayālī bir gözi açık ser-āmed şāhbāzem kim Külāha egmezem baş uçmazam şāhlar ḳolundan hem	Gazel		+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -	
67 ^a	Ḥaylī	Vechi var teşne-i āb-ı keremüñ olsa cihān Ki yüzüñ şuyına ḥālḳ oldu senüñ kevn ü mekān	Bu ḳadar kuvvet ü kudretle yine her birisi Bendedür ḥazretüñe anlara sensin sultān	Kaside		+ + - - / + + - - / + + - - / + + -	

SONUÇ

Bu çalışma, Süleymaniye Kütüphanesi Yazma Bağışlar 6918 numarada kayıtlı şiir mecmuasının 68^a – 135^a varaklarında bulunan şiirlerin transkribe edilmesi ve metin incelemesini ihtiva etmektedir. Mecmuanın bize ayrılan kısmında mahlası belirlenmiş Çalışma; giriş, inceleme, metin ve sonuç olmak üzere üç ana bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde mecmualar hakkında genel bilgi verildikten sonra inceleme kısmında 8 başlık altında metin şekil ve muhteva bakımından incelenmiştir.

Çalışmamızın *Metin* bölümünde 68^a – 135^a varaklarındaki şiirler, çeviriyazı alfabetine aktarılmış olup divanlarda ve çeşitli çalışmalarda daha önce yayımlanmış olanlar ile karşılaştırılarak mukayeseli metinleri ortaya konmuştur. Bu şiirler ekseriyetle 16. yüzyıl sonları ile 17. yüzyıllara aittir. Mecmua tasnif edilirken, şiirlerin teması, nazım şekilleri, şairlerin aidiyeti/mensubiyeti esas alınmıştır. Çalıştığımız mecmua, bir mensubiyet ilişkisi gözetmeksizin belirli şairlerin divanlarını/şiirlerini bir araya getirmeyi amaçlayarak ortaya konmuş; farklı nazım şekilleriyle yazılmış şiirlerden oluşan bir mecmuadır.

Mecmuada Farsça şiirlere de yer verilmiştir. Aruz ölçüsünün yanı sıra hece ölçüsüyle yazılan şiirler de mevcuttur. Mahlası bulunan ya da ilgili şiirin ait olduğu şair tespit edildiği haliyle 71 şairin şiiri aktarılmıştır. Bu şairlerden Ahmed, Da‘i, Derviş Yûsuf, Emîrî, Esîrî, Gafûrî, Habâbî, Hüsrev, Kelâmî, Lâlî, Na‘tî, Nihânî, Sebzî, Sırrî, Siyâhî, Sun‘î, Şerîfî, Şühûdî, Tab‘î, Tarîkî, Tufeylî, Vahîdî, Yemînî, Za‘fi, Zihnî’nin divanlarına ulaşılammıştır.

Mecmuada mahlası bulunmayan ve kime ait olduğu belirlenememiş 26 şiir mevcuttur. Bu şiirlerden nazım şekli tespit edilen 15 şiir mevcuttur. Bunlar; 8 müfred, 1 tahmis, 1 gazel, 2 rubai, 1 musammat, 2 kıt’a şeklindedir. Mahlası bulunmayıp aynı zamanda nazım şekli tespit edilememiş şiir sayısı 11’dir.

Şairi belli olduğu halde nazım şekli tespit edilememiş şiir sayısı ise 10 adettir. Bunlar, şairin ismi ve şiirin bulunduğu varak numarasına göre; Fehîm-i Kadim; 136^a, Mısrî; 108^b, Mısrî; 132^a, Nesîmî; 129^b, Nihânî; 118^b, Sebzî; 133^a/133^a/134^a, Usûlî; 131^b, Yûnus Emre; 88^a varaklarındaki şiirlerdir.

Mecmuada 88^b numaralı varakta 1 müfred, 135^b numaralı varakta 1 müfred olmak üzere 2 adet Farsça şiir bulunmaktadır. Bu şiirlerin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

Mecmuada mevcut olan 30 musammat türlerine göre şu şekildedir: 13 tahmis, 2 müsemmen, 2 murabba, 1 muaşşer, 3 muhammes, 9 müseddes, 2 müsebbâ.

Bu haliyle, mecmuada mevcut toplam şiir sayısı 256 adettir.

Mecmuada en çok kullanılan nazım şekli, 177 adetle gazeldir. Bunu 30 adetle musammatlar takip etmektedir. İncelenen varaklarda en çok şiiri olan şair, 21 gazeli ile Nesîmî’dir. Sırayı 16 adet gazeli ile Usûlî, 15 adet gazeli ile Hilâlî ve 10 adet gazeli ile Bahâyî takip etmektedir.

Mecmuada, özellikle şiir sayısı yoğunlukta olan Nesîmî (21 gazel), ‘Usûlî (16 gazel, 2 musammat), Hilâlî (15 gazel), Yemînî (11 gazel), Kemalpaşazâde (8 gazel, 1 musammat), Mısrî (7 gazel, 2 hece), Necâtî (6 gazel), Na‘tî (6 musammat) ve Beyânî (5 musammat) mahlaslı şairlerdir.

Şiirlerin başlıkları çoğunlukla koyulmamıştır. Bazı başlıklarda, rahmetullah ifadesi kullanılmıştır. Bu, mecmuanın derlendiği zamanda ilgili şairin hayatta olmadığı bilgisini vermektedir. Bazı başlıklarda şiir, nazım şekli ile birlikte verilmiştir. Şiirlere, mahlaslardan yola çıkılarak her şairin ismi başlık olarak eklenmiştir. Çalışılan mecmuada yer alan tüm şiirler çeviriyazı alfabetiyle aktarılmış, divanına ulaşılan ya da makalelerde bulunan şiirlerin farklılıkları dipnotta belirtilmiştir.

Mecmua, şair kadrosu ve nazım şekli çeşitliliği bakımından oldukça zengindir.

Mecmua, Klasik Türk edebiyatı alanında yapılan araştırmalara katkı sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

KAYNAKLAR

- AK, Coşkun, *Bağdatlı Rûhî Dîvânı (Karşılaştırmalı Metin)*, C. 1-2, Uludağ Üniversitesi Basımevi, Bursa 2001.
- AKSOYAK, İ. Hakkı, *Gelibolulu Mustafa Âlî Dîvânı*, (e-kitap), Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ankara 2018.
- AKYÜZ, Kenan, Sedit Yüsel, Müjgan Cunbur, Süheyl Beken, *Fuzûlî Türkçe Divan*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1958.
- ARSLAN, Ömer, *Ubeydî Dîvânı (Metin-İnceleme)*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2013.
- ASLAN, Şükran, *Dîvân-ı Çâkerî (Dil Özellikleri – Metin)*, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Yeni Türk Dili Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya 2007.
- ATALAY, Veli, *Vechî, Dîvân-ı Vechî*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum 2017.
- ATİK, Hikmet, *Nakşî Ali Akkirmânî Dîvânı (İnceleme – Metin)*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İslam Tâtihi ve Sanatları Türk – İslâm Edebiyatı Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Ankara 2003.
- AVÇİN, Mehmet, *İbrahim Gülşenî Divanı*, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Eskişehir 2021.
- AVŞAR, Ziya, *Revânî Dîvânı*, (e-kitap), Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara 2017.
- AYAN, Hüseyin, *Nesîmî Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Türkçe Dîvânının Tenkitli Metni (I-II)*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları: 567, Ankara, 2002.
- AYVERDİ, İlhan, Ahmet TOPALOĞLU, “*Kubbealtı Lugatı Misalli Büyük Türkçe Sözlük*”, Kubbealtı Vakfı Yayınları”, İstanbul 2006.
- BAYAR, Obam Cemal, *Misâlî-i Hurûfî Dîvânı (İnceleme-Metin)*, Bozok Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Yozgat 2012.
- BEDİR, Fatma Zehra, Caferî Baba ve Divânı, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Türk Halk Edebiyatı Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2004.
- ÇELİK, Büşra, Muzaffer Kılıç, *Derzi-zâde ‘Ulvî Dîvân*, DBY Yayınları, İstanbul 2018.
- ÇETİN, İsmail, *Derzi-zâde Ulvî (Hayatı Edebî Şahsiyeti ve Divânının Tenkitli Metni)*, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Elazığ 1993.
- EĞRİ, Sadettin, *Şühûdî Dîvânı (Levâmiu'l – Eşvâk) Gazeller (Defter-i Sâlis) (İnceleme – Karşılaştırmalı Metin)*, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Bursa 1989.

ERDOĞAN, Kenan, *Niyazi-i Mısri Hayatı, Edebi Kişiliği, Eserleri ve Divanının Tenkitli Metni*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Erzurum 1993.

ERDOĞAN, Kenan, *Niyazi-i Mısri Hayatı, Edebi Kişiliği, Eserleri ve Divanının Tenkitli Metni*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Erzurum 1993.

ERDOĞAN, Mustafa, *Kabûlî İbrahim Divanı, Hayatı Edebî Kişiliği ve Divanı (İnceleme-Tenkitli Metin-Dizin)*, C.1, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı, Doktora Tezi, Ankara 2008.

ERGÜN, Sadettin Nüzhet, *Âşık Ömer – Hayatı ve Şiirleri*, Semih Lütü Matbaası ve Kitap Evi, İstanbul 1935.

ERGÜN, Sadettin Nüzhet, *Şeyhülislâm Bahâyî Hayatı ve Eserleri*, Kanaat Kitabevi, İstanbul 1933.

ERTEN, Saniye Rukiye, *Kayseri Raşit Efendi Eski Eserler Kütüphanesi'ndeki Bağdatlı Rûhî Dîvânı Nûshası (Metin-İnceleme)*, Yozgat Bozok Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Yozgat 2018.

GENÇ, İlhan, *Tezkire-i Şu'arâ-yı Mevleviyye*, (e-kitap), Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara 2018.

GIYNAŞ, Kâmil Ali, *Pervâne Bey Mecmuası*, (e-kitap), Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, Ankara 2017.

Günay Kut (Alpay), “Veysî'nin Divanında Bulunmayan Bir Kasidesi Üzerine”, *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı – Belleten*, XVIII, 169, s. 171-175.

GÜNEŞ, Deva, *Misâlî Dîvânı (İnceleme – Metin)*, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Kütahya, 2011.

GÜNEŞ, Deva, *Misâlî Dîvânı (İnceleme-Metin)*, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Kütahya 2021.

HARMANCI, M. Esat, *Süheyli Dîvânı*, (e-kitap), Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ankara 2017.

HOCA, Fadıl, *Veysî Divânı Tahlili*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2002.

İ. Hakkı AKSOYAK, “XVII. Yüzyıl Şâirlerinden Vardarlı Fazlî'nin Mahzenü'l-Esrâr (Dâfi'ü'l-Hüzn) Mesnevisi”, *Akademik Dil ve Edebiyat Dergisi* II, Sayı 2, 2018.

İbrahim Halil TUĞLUK, “Na'tî ve Şiirleri”, *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı 13, 2015.

İPEKTEN, Haluk, *Karamanlı Nizâmî Dîvânı*, (e-kitap), Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2020.

İPEKTEN, Haluk, *Karamanlı Nizâmî Dîvânı*, (e-kitap), Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ankara 2020.

İSEN, Mustafa, *Usûlî Dîvânı*, T.C. Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları: 171, İstanbul 2020.

İSEN, Mustafa, *Usûlî Hayatı Sanatı ve Dîvanı*, Atatürk Üniversitesi Fen - Edebiyat Fakültesi Yayınları: 16, Erzurum 1988.

KAÇAR, Mücahit, *İbn-i Kemâl Dîvânı'nın İncelenmesi (Nazım Bilgisi- Belâgat- Üslûp ve Dil Özellikleri -Muhtevâ)*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı, Doktora Tezi, İstanbul 2010.

KARLITEPE, Mustafa, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2007.

KAYA, Bilge, *XVII. Yüzyıl Şairi Mantıkî Ahmet Efendi ve Divançesi*, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 1991.

KAYA, Bilge, *XVII. Yüzyıl Şairi Mantıkî Ahmet Efendi ve Divançesi*, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 1991.

KAYA, Nejla, *Tab'î, Hayatı, Edebî Kişiliği ve Divânı*, Afyonkarahisar Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar 2009.

KAZAN, Şevkiye, *Üsküdarlı Sırrî Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği Divan'ı (Tenkitli Metin-İnceleme) ve Şerhu Medhi'n-Nebî*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı, Doktora Tezi, Ankara 2003.

KILINÇ, Abdülhakim, *Fuzûlî Dîvânı (İnceleme-Metin)*, T.C. Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları: 194, İstanbul 2021.

KIRKKILIÇ, Ahmet, *Sultân Üçüncü Murâd (Murâdî) Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Divânının Tenkidli Metni*, Atatürk Üniversitesi Fen - Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Doktora Tezi, Erzurum 1985.

KÜÇÜK, Sabahattin, *Bâkî Divanı Tenkitli Basım*, Türk Dil Kurumu Yayınları 2. Baskı, Ankara 2011.

LEVEND, Ağâh Sırrı *Türk Edebiyatı Tarihi, C. 1*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1998. s. 166-167.

MACİT, Muhsin, *Erzurumlu Zihnî Dîvânı*, (e-kitap), Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara 2018.

MACİT, Muhsin, *Hatâyî Dîvânı (İnceleme- Tenkitli Metin- Tıpkıbasım)*, T.C. Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları: 171, İstanbul 2017.

MUSLUOĞLU, Ferhat, *Hayretî Dîvânı (Tenkitli Metin-Dil İçî Çeviri)*, Paradigma Akademi, Çanakkale 2022.

OKATAN, Halil İbrahim, *Sürûrî Dîvânı: Hayatı, Eserleri, İnceleme*, Kendi Yayınları, Ankara 2010.

ÖZKAT, Mustafa *Kara Fazlî'nin Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Dîvânı (İnceleme- Tenkitli Metin)*, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2005.

ÖZTÜRK, Yılmaz, *17. Yüzyıl Şairlerinden Dimetokali Vahdetî'nin Divan'ının Tenkitli Metni*, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2006.

PİROĞLU, Zehra, *Yetîmî (Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Dîvânının Tenkidli Metni)*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Konya 1996.

Ramazan EKİNCİ, “Bursalı Haylî Ahmed Çelebi ve Şiirleri”, *Littera Turca Journal of Turkish Language and Literature*, VI, Sayı 3, 2020, s. 371.

SARAÇ, M. A. Yekta, *Kemâl Paşazâde Dîvân ve Diğer Şiirler*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 2021.

SEYHAN, Nezihe, *Medhî Dîvânı (İnceleme-Transkripsiyonlu Metin). I-II*, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı, Doktora Tezi, İstanbul 2000.

ŞENER, Şeyma Sena, *İbb Atatürk Kitaplığı Bel_yz_K.04434 Numaralı Şiir Mecmuası (İnceleme-Metin)*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2021.

TARLAN, Ali Nihâd, *Necâtî Bey Dîvânı*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1963.

TARLAN, Ali Nihat, *Hayâlî Bey Dîvânı*, Bürhaneddin Erenler Matbaası, İstanbul 1945.

TARLAN, Ali Nihat, *Şiir Mecmualarında XVI ve XVII. Asır Divan Şiiri Rahmî ve Fevrî*, İstanbul Üniversitesi Yayınları No: 356, Seri: 1, İstanbul 1948.

TATAROĞLU, Abdullah, *Muhîtî Hayatı, Eserleri ve Edebî Kişiliği Divânının Tenkidli Metni*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Konya 1995.

TATÇI, Mustafa, *Yûnus Emre Dîvânı (İnceleme-Metin I-II)*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Eğitimi Bölümü, Doktora Tezi, Ankara 1990.

TAVUKÇU, Orhan Kemal, *Dede Ömer Rûşenî Dîvânı*, (e-kitap), Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ankara 2020.

TIĞLI, Fatih, *Bursalı Rahmî Çelebi ve Dîvânı*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2006.

TOSKA, Zehra, *Veysî: Divanı, Hayatı, Eserleri ve Edebi Kişiliği*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı, Doktora Tezi, İstanbul 1985.

TOLASA, Harun, *Şeyhülislâm Bahâyî Efendi Dîvânı'ndan Seçmeler*, Tercüman 1001 Temel Eser, İstanbul 1979.

TULUM, Mertol, Ali Tanyeri, *Nev'î Divân Tenkidli Basım*, Edebiyat Fakültesi Matbaası, İstanbul 1977.

ULUDAĞ, Erdoğan, *Şeyhülislâm Bahayî Divanı (inceleme- Karşılaştırmalı Metin)*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum 1992.

UZUN, Mustafa İsmet "Mecmua", *DİA*, C.28, s. 265-268, Ankara 2003.

ÜNLÜ, M. Şahabettin, *Ubeydî Hayatı- Edebî Kişiliği ve Divanının Tenkitli Metni*, Mimar Sinan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Türk Dili ve Edebiyatı Programı, Doktora Tezi, İstanbul 1991.

ÜNVER, İsmail, "Çeviri Yazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler", *AÜDTCF Türkoloji Dergisi*, XXXII/I-II, 1988, s.131-140.

ÜZGÖR, Tahir, *Fehîm-i Kadim Hayatı, Sanatı, Divânı ve Metnin Bugünkü Türkçesi*, Atatürk Kültür Merkezi Yayını: 44, Ankara 1991.

YAĞMUR, Bahri, *Hilâlî Dîvânı İnceleme – Metin*, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 1998.

YAKAR, Halil İbrahim, *Gelibolulu Sun'î Dîvânı ve Tahlili*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı, Doktora Tezi, İstanbul 2002.

YAPINCA, Salih, *Beyânî-i Karahisârî Dîvânı (İnceleme-Metin)*, Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Kırklareli 2017.

YAVUZ, Kemal Orhan, *Muhibbî Dîvânı Bütün Şiirleri (İnceleme- Tenkitli Metin)*, C.I-II, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları: 60, İstanbul 2016.

YAVUZ, Kemal, Orhan Yavuz, *Muhibbî Dîvânı Bütün Şiirleri (İnceleme- Tenkitli Metin)*, C.1, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları: 60, İstanbul 2016.

YAZAR, Sadık – KAÇAR, Mücahit, *Şerîfî Dîvânı Manzum Bir Kur'an Tefsiri*, Okurakademi Yayınları, İstanbul 2012.

TIPKIBASIM

ای سول نقل این همه بر توین
من سن اول طرف مخلوق حیات

در اینجا سه ده بولوه بگو اول بایش
روح فانی اینده ده و دلو و بانس اول
نزهت خا که گریه می هرج ایام کی کور می
بنم و یالادی بهیاری بیاز اسید
که نه سرین از مقصود او شری را هم
نور عالمه دم وینا که هرگز خسته
هرگز وقت نماز اولسه قور کم این
آبست المله و فراموشا که کل
اولی و می تویم نازه نه قدر یوز یوزم
حوصم دلو کلور که آیا صیام بود کو
الما و ستمه شمر که یو یانه دیو
در هر حاصل ایون استر اوله و قل
ایام صیامه بولینه اوله ساغر
نیجه اولور که نه مزانه قور حله حاله
بنم عصیامه اونوش الملوکم و کلور
بنم بوجا لاله ایون کنه فی امثلی عد
فوا که دریم ایاد شه سوره مکان
ایتم هرگز اطاعت که نه لقا و رستا

مظهر موهبه المظ خدا و ز انک
اول و بنیجه و عرفه و جیه و بنا که در
جشم کرسده و کلور و طرلن شبنم
حدیث یوسف و تنویر و شمع حله و العجول
باخصه و لایب موی و دم و وصلت بهم
نیجه قور ایامه و کزنی و کلور جدم
سنه منج انکه بوزینه کال قور
قاله که کلور سن بنم و یوزیم
جای یازک دخی من خنده کوب مبدل
قادر اولور جدم نوله انریه و صفه اسم
بار غارن اول اولور جدم و یوزیم
جمله در اول ایون و یوزیم و یوزیم
معلی عدل و کرامت عرقار و قل
بیطول و ستمه کوریم نیجه کونک بولور
منه علم حیا حضرت ذی القدرین
هلاک شرکاه و یوزیم قاعده دینه نظام
فانچه خیر و لا حیدر کز اول ایام
نه کرامت نه خجاعت نه و لا قدر کوریم
کنه فرخ شریکاه سرب و یوزیم
بوقه قور و نه تله نه هر سرب

ای

نه تم اوله عاير في سركه اياك تونيه
 برينل ايلو غله والک دکم دنيا ده
 دکم نسنه به قاده کوره حضرتک
 حضرتک از سنک اي حافظ ديت
 نه تنها قومو به حضرتک اياک
 طوبه جان غنيمت کرات موف
 اوله نخل نند که عاصيلو ياربع دستور
 افخو قو که قبل کرم کور اسل

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

کون کجی و بود کجا الله نه افاده ضنا
بر تو رو بجه و کو منور شد
که هرگز کن کجا که در دهن خود ایضام

بدر کجا جانانه و دل جفا فیلان
که بر تو رو بجه و کو منور شد
که هرگز کن کجا که در دهن خود ایضام

دردم و غم نام از ناله و زاری
که بر تو رو بجه و کو منور شد
که هرگز کن کجا که در دهن خود ایضام

نشان خسته و رخسار
که بر تو رو بجه و کو منور شد
که هرگز کن کجا که در دهن خود ایضام

مرده خنده و رکاب او شریانی
که بر تو رو بجه و کو منور شد
که هرگز کن کجا که در دهن خود ایضام

تافت از آتش و دوزخ
که بر تو رو بجه و کو منور شد
که هرگز کن کجا که در دهن خود ایضام

عاقبت از درد خویش می بینید
که بر تو رو بجه و کو منور شد
که هرگز کن کجا که در دهن خود ایضام

حزین بود که خدمت او بود قایم بود
که بر تو رو بجه و کو منور شد
که هرگز کن کجا که در دهن خود ایضام

نه خطا قادی اهل حال یافتند
که بر تو رو بجه و کو منور شد
که هرگز کن کجا که در دهن خود ایضام

لباس انداخته طوشتی او خوشه
که بر تو رو بجه و کو منور شد
که هرگز کن کجا که در دهن خود ایضام

عاقبت از درد خویش می بینید
که بر تو رو بجه و کو منور شد
که هرگز کن کجا که در دهن خود ایضام

حزین بود که خدمت او بود قایم بود
که بر تو رو بجه و کو منور شد
که هرگز کن کجا که در دهن خود ایضام

نه خطا قادی اهل حال یافتند
که بر تو رو بجه و کو منور شد
که هرگز کن کجا که در دهن خود ایضام

لباس انداخته طوشتی او خوشه
که بر تو رو بجه و کو منور شد
که هرگز کن کجا که در دهن خود ایضام

کوه سر به طور او را در دهن خود می بینید
که بر تو رو بجه و کو منور شد
که هرگز کن کجا که در دهن خود ایضام

جان و زاده و دوستدار او را در دهن خود می بینید
که بر تو رو بجه و کو منور شد
که هرگز کن کجا که در دهن خود ایضام

دگر چه صفات آن مرغان بدین
که بر تو رو بجه و کو منور شد
که هرگز کن کجا که در دهن خود ایضام

می بیند با ده عشقه امیدی کوی
که بر تو رو بجه و کو منور شد
که هرگز کن کجا که در دهن خود ایضام

است از دور و عجب کجا جان طوطی است

[illegible]

[illegible]

چون رفت بر شوی کون کی بود کون بخاورد
قلید خود که در نه جبه کون که کون او
یا مظهر العجايب عونا لانا علی
ادعی کل هم و غیر سبحانی

انکار بود طوبیای زین او دور
یعنی نام محمدی صاحب زین او دور
لطف کله صفله حدیثی که
سور مر قبول کن احادی دیدار حق

ای که خا حله سی صداده در دور
کمر بنه کله کله ازاده در دور
یاد ب رسولک احمد مختار خفیه
عرش مجیده فرو بره انور خفیه

خسته لا جوهر در جبه
بدر کون ندر بر شوی
بدر دور که کی جگر اندر
بدر خشم ندر زنی می

خسته لا جوهر در جبه
بدر کون ندر بر شوی
بدر دور که کی جگر اندر
بدر خشم ندر زنی می

ای که خا حله سی صداده در دور
کمر بنه کله کله ازاده در دور
یاد ب رسولک احمد مختار خفیه
عرش مجیده فرو بره انور خفیه

آه کیم خدایم در ختنک
بگویم شیشه ای جان بی سنگ

ای که خا حله سی صداده در دور
کمر بنه کله کله ازاده در دور
یاد ب رسولک احمد مختار خفیه
عرش مجیده فرو بره انور خفیه

ای که خا حله سی صداده در دور
کمر بنه کله کله ازاده در دور
یاد ب رسولک احمد مختار خفیه
عرش مجیده فرو بره انور خفیه

ای که خا حله سی صداده در دور
کمر بنه کله کله ازاده در دور
یاد ب رسولک احمد مختار خفیه
عرش مجیده فرو بره انور خفیه

کنار لیل کاشف اسرار خفیه
دراز فک موجی حلاوت سینه
سکین صحو کی ایجه بلوکی کورده ایدر
بودن صانور در راهی قایل

خود من به کاشا هدی در راهی قایل
اولی صناس باشد جبا عن قهر
ایچدی که جنت منی در مرز زدن
در جبه خود من قبیله نهاده دینه

نویسنده که کله نعلی سک کورده
الله فیه که زنی لطف و عطیه

ای جگر بوزن سوز خاک در دهان
امام و سید محمود الیه اول صومرا

بيان الدرس في الاشياء ولكن في تضاعفها
جلو ذلك طائفة اربعة من غرض تقدير
فيه سنن من بني قادس بن كلاب بن جابر
بن عبد شمس بن عبد مناف بن قصي بن كلاب
بن مالك بن النضر بن كنانة بن خزيمة بن مدركة
بن إلياس بن مضر بن نزار بن معد بن عدنان

فلکده نیرا مقصود جانن بولمک کسه
همانک سغیله هیچ انشیانن بولمک کسه
همانک سغیله هیچ انشیانن بولمک کسه
همانک سغیله هیچ انشیانن بولمک کسه

فنه و در آنست که نه عا الدقیقه کلور
 نه جان کلور اخلاصه و نه اهل کلور
 غرض قوی
 که به کم ذات و صفات امر و صحت و در افاضه و

پنهان کلمه خواجہ و ملو کلاو کلاو
پنهان کلمه خواجہ و ملو کلاو کلاو

خبر شفا نه مشفق و همراه کلور
کونی بی حاله فرور که اوله کلور

مظهر رحمت حق قدرت الله کلور

زهر اهل دایک حاله آگاه کلور
یعنی او شعله آتش زان درگاه کلور

طلعتی صحر رحمتان زده در دها
تشنه حریف روزی قله ایاب وفا
منبع حسن و نجات طلع خورشید لقا

مظهر رحمت حق قدرت الله کلور

رو تو طلعتی بر آید آیت مهر
کلار طراوت سمن روی زمین
بوسف صحر جالبه کونلور و زمین

مظهر رحمت حق قدرت الله کلور

اوز صافان روی چمن لوان سمن
قامه قلوبی چمن قندی لای سمن
جانک جای خیزن کونلور دم کبی

مظهر رحمت حق قدرت الله کلور

کهر برج صدف کوبه لوح کمال
شله اقلیم فتاد قنونیع حلال
نغمه اول کالدر سمنی اولنا زهار

مظهر رحمت حق قدرت الله کلور

امری طوت کینه فل اشاع
تا کلاس معرفت ارتعاع
کل علم اسیر فی القیاس خناع

مظهر رحمت حق قدرت الله کلور

کل سراج و فلان شاع
کل سراج و فلان شاع
کل سراج و فلان شاع

لوی غایب الیوب برین لاسی
بلای غایب الیوب برین لاسی
بلای غایب الیوب برین لاسی

وادی عصیان قادی کدی مکه لاسی
آب تو حیدر طاهر قادی عصیان
آب تو حیدر طاهر قادی عصیان

آب تو حیدر طاهر قادی عصیان
آب تو حیدر طاهر قادی عصیان
آب تو حیدر طاهر قادی عصیان

آب تو حیدر طاهر قادی عصیان
آب تو حیدر طاهر قادی عصیان
آب تو حیدر طاهر قادی عصیان

چهر غافل ازین کل حشر کانه اول
کونی غافل ازین کل حشر کانه اول
کونی غافل ازین کل حشر کانه اول

کونی غافل ازین کل حشر کانه اول
کونی غافل ازین کل حشر کانه اول
کونی غافل ازین کل حشر کانه اول

کونی غافل ازین کل حشر کانه اول
کونی غافل ازین کل حشر کانه اول
کونی غافل ازین کل حشر کانه اول

کونی غافل ازین کل حشر کانه اول
کونی غافل ازین کل حشر کانه اول
کونی غافل ازین کل حشر کانه اول

عائیدن کسبش ای دکان راستین
سینه سی بود و او بر خاله خستیدن
جان و بر یولان و زلف سیاه راستین
کمه مقصوده و کم او در و عمله بول
قاری و طریقه ملک دکل العمل بر راستین
دو و خجسته به ای دوست ز راستین
بار و خجانه طری او و غله او آرد
قانو و غم کبیر و شیری قله قلا و ده
هجه صفت کجسته غنچه سیاه و در راستین
عشوقی جان و در جان جسم چیده غایب
جو هر یک خجسته و فاد در حاصیت
غم نیک و خجسته فکلی سرور و طوت
صلبه بر و صحنه ناز خجسته نور و طوت
کافله نور و زاری و زاری جان افروز
سینه به کلا و دست و اسبابه زین
واجب بالذات و خجسته و توبین البین
حله موجودات بر ذلک صفایان همین
فرجه که فی الله و صفات امر از هر چه قدر اختلاف
ایمانی بفرست کرم نایب لایق ادب

بخت و بد در هر کس ای بسیر
کشف و از آنکه از الله فی حیر
کل علی بسیر فی القراطین ضاع
اهل اول و هفت اظهار الیه
چرخ من و هم بر اسرار الیه
کل علی بسیر فی القراطین ضاع
کل ستر جا و ز لا شین ضاع
وارق اهل بیت انبار الیه
بوصف و دانه نکر و الیه
کل علی بسیر فی القراطین ضاع
کل ستر جا و ز لا شین ضاع
سوره تجسیم الیه تا هر قل
صفحه دانه بونی بحر بر قل
کل علی بسیر فی القراطین ضاع
کل ستر جا و ز لا شین ضاع
عاز فسک نونی و حفظه انوار
دکه بکسیه آغا علی دهان
کل علی بسیر فی القراطین ضاع
کل ستر جا و ز لا شین ضاع
شاد و هر ای دل صحنه باقی
دیده حکم و اشو کهنه طاقی
تیر جک دانه آه اشتباقی
بود و در و ملک اشاقی
کد او در و صالک بر فراقی

قتی ایست که با شکر گزیده در هر
 حکومت البری البری ابرو است
 بود و در میانک افغانی
 که او او در صالک بر شرف
 قتی ایوسف قتی عشق زلیخا
 قتی ایله قتی مجنون شید
 بود و در میانک افغانی
 که او او در صالک بر شرف
 نه خود بین فالور اخر خرابی
 نه نوشر و از رنج نه جام زریب
 بود و در میانک افغانی
 که او او در صالک بر شرف
 کورک ایام اولای بیچاره بدیل
 کورسه اغله کورک صفقه کورک کل
 بود و در میانک افغانی
 که او او در صالک بر شرف
 کورک ایامه کورک عشقه کورکات
 کورک ذاکر قتی کورک افغان
 بود و در میانک افغانی
 که او او در صالک بر شرف
 کورک ایامه کورک عشقه کورکات
 کورک ذاکر قتی کورک افغان
 بود و در میانک افغانی
 که او او در صالک بر شرف

[illegible]

[illegible]

نوروزی که ایامی است که در آن روز
بهره‌ای از سال را می‌گذرانند و به
روزگار خود نظر می‌کنند و به
آیندگاه خود فکر می‌کنند و به
خودشان امید دارند و به خداوند
توکل می‌کنند و به یاری او
میل دارند و به شکر او مشغول
می‌شوند و به نیکی با مردم
رفتار می‌کنند و به عفو کردن
گناهان دیگران تمایل دارند و به
صلوات بر ائمه علیهم السلام
مشتغول می‌شوند و به دعا و
استعاذه مداومت می‌کنند و به
پوشیدن لباسهای نو و زیاده
به کار نمی‌گیرند و به خوردن
غذاهای لذیذ میل ندارند و به
شراب و قمار علاقه ندارند و به
کارهای دنیا پیوستگی ندارند و
به یاد خداوند متعال هستند و
به اعمال نیک اشتغال دارند و
به گناهات گذشته پشیمانند و
به توبه و بازگشت به سوی خداوند
متعال مستعد می‌باشند و به
درخواست عفو از خداوند متعال
مبادرت می‌کنند و به انجام دادن
کارهای خیر و صدقات اشتغال
دارند و به تقویت ایمان و بندگی
خداوند متعال کوشش می‌کنند و
به یاد گرفتن احکام دینی و
رعایت آنها اهتمام دارند و به
آموزش و تعلیم کودکان و مساكين
علاقه دارند و به حفظ سلامت بدن
و خانواده توجه دارند و به پرداخت
مالیات و حقوق دولتی کوتاهی
نمی‌کنند و به رعایت قوانین و مقررات
حاکمان ملت پایبندی دارند و به
ترویج اخلاق و ارزشها کوشش می‌کنند
و به مبارزه با فساد و جرم‌ها
مشارکت دارند و به کمک رساندن
به نیازمندان و محرومان تمایل
دارند و به صلح و دوستی با همه
مسلمین و مومنان کوشش می‌کنند و
به ایجاد رفاه و آبادانی کشور
مشارکت دارند و به پیشرفت علمی
و فرهنگی ملت اهتمام دارند و
به دفاع از استقلال و آزادی
کشور مصمم می‌باشند و به
حمایت از حقوق بشر و آزادیها
توجه دارند و به همکاری با
کشورهای دوست و همسایگان
فعالیت می‌کنند و به بهبود
وضعیت اقتصادی و اجتماعی
کشور تلاش می‌کنند و به
ایجاد اشتغال برای جوانان
کوشش می‌کنند و به توسعه
فرهنگ و هنر ملت اقدام می‌کنند
و به ارتقای سطح زندگی مردم
تلاش می‌کنند و به تحقق اهداف
مللی و اسلامی کوشش می‌کنند و
به سعادت و خوشبختی خود و
کشور و امت اسلامی امید دارند
و به یاری خداوند متعال
مستعد می‌باشند.

بولرد د حاجی افلم در آفند و قاضی عسکری
جوخا ارشابرله خرابه و بریدیر و آننه

عجب در غرود و لدن جمیعاً از بنو بشفق
خکر و سرکه ذلتل شحال رسول الله

[illegible]

[illegible][illegible][illegible][illegible]

کلمه آمد در کتاب آسمان معنی
 خط و حالیدر کلام جاودان معنی
 کلمه غنای قافیه آنکه معنی
 چارم که دو بار و سه موی سر
 ای مقدر سوره جهان فائده
 و عمل جانان بر شکر و حمد
 سلسله کوه و دریا و کوه
 کلمه اجزای حروف و فواصل
 فضل خلق بنشیند ای
 کلمه آمد ای دل و جان
 صورت بار و بار و بار
 آنکه بار و بار و بار
 هر فصل احدی که هر فصل
 ای بی بی می و وفا و وفا

ای جمال نورده نیست از این
 ای که او معنی شاهد و هوائه
 شان با کلام و نثر و نثر
 هم قدیم و هم در سن سینه
 لیریل و لیریل و لیریل
 آو کون لیریل و لیریل
 مغربی اسرار و اسرار
 بل نور اسرار و اسرار
 آدم شاهانه و آدم شاهانه
 نغمه روح و نغمه روح
 و حد و حد و حد
 کرمه در زردی
 آنکه کرمه در زردی
 از ملامت و ملامت
 آنکه از ملامت و ملامت

و کلمه
 وجود آدم و حوا و سوات
 روز و نیت سیم و سیم
 سواد با سواد و سواد
 عدالت نام و نام و نام
 سبیل استوار و سبیل
 عشق و عشق و عشق
 حالات و حالات و حالات
 دهان و دهان و دهان
 جبال و جبال و جبال
 کلام و کلام و کلام
 مسجادم کلام الله اکلم و حزن و حزن
 دلم انقاس و دلم انقاس

و کلمه
 کون نور و کون نور
 هر نور و هر نور
 دست و دست و دست
 مصحف و مصحف و مصحف
 زاهد و زاهد و زاهد
 هر کلمه و هر کلمه
 کلمه و کلمه و کلمه
 سوره و سوره و سوره
 بر و بر و بر
 دل و دل و دل
 چشم و چشم و چشم
حز

[illegible]

بکند و سله الله موده جا و پور و در و در
چون فوق حقا جازان بون قدر و در
چون فوق حقا جازان بون قدر و در

نه و نه شتاب سید اول نادری

میکند و سله الله موده جا و پور و در و در
چون فوق حقا جازان بون قدر و در
چون فوق حقا جازان بون قدر و در

نه و نه شتاب سید اول نادری

میکند و سله الله موده جا و پور و در و در
چون فوق حقا جازان بون قدر و در
چون فوق حقا جازان بون قدر و در

نه و نه شتاب سید اول نادری

شسته جانم حال خوب بود و در و در و در
بر و در و در و در و در و در و در و در
بر و در و در و در و در و در و در و در

شسته جانم حال خوب بود و در و در و در

شسته جانم حال خوب بود و در و در و در
بر و در و در و در و در و در و در و در
بر و در و در و در و در و در و در و در

شسته جانم حال خوب بود و در و در و در

شسته جانم حال خوب بود و در و در و در
بر و در و در و در و در و در و در و در
بر و در و در و در و در و در و در و در

شسته جانم حال خوب بود و در و در و در

کلای خضاد زبالج کلک لایک لایک
بوری غنای صفت قان عده و در و در و در
بوری غنای صفت قان عده و در و در و در

کلای خضاد زبالج کلک لایک لایک

کلای خضاد زبالج کلک لایک لایک
بوری غنای صفت قان عده و در و در و در
بوری غنای صفت قان عده و در و در و در

کلای خضاد زبالج کلک لایک لایک

کلای خضاد زبالج کلک لایک لایک
بوری غنای صفت قان عده و در و در و در
بوری غنای صفت قان عده و در و در و در

کلای خضاد زبالج کلک لایک لایک

اور غنای صفت قان عده و در و در و در
بوری غنای صفت قان عده و در و در و در
بوری غنای صفت قان عده و در و در و در

اور غنای صفت قان عده و در و در و در

اور غنای صفت قان عده و در و در و در
بوری غنای صفت قان عده و در و در و در
بوری غنای صفت قان عده و در و در و در

اور غنای صفت قان عده و در و در و در

اور غنای صفت قان عده و در و در و در
بوری غنای صفت قان عده و در و در و در
بوری غنای صفت قان عده و در و در و در

اور غنای صفت قان عده و در و در و در

فاضل

صاحبک غلامی نایب و دوزخ کا
غیر اللہ بقدرت عین سعادت و برکت
کرم و کافانہ صحتی از دوزخ و دوزخ کا
نصحتی حضرت که هر حرفی بین ایند و برکت
خط و خالون سبیل اللہ و دل اردو
کسب منت و دل حفظی و دل اردو
دولت و جود و جود و جود و جود و جود
کرم و کرم و کرم و کرم و کرم و کرم
دوست کرم و کرم و کرم و کرم و کرم و کرم
حاصل عشق و دوزخ و دوزخ و دوزخ و دوزخ
حق و کرم و کرم و کرم و کرم و کرم و کرم
فاضل معصوم و دوزخ و دوزخ و دوزخ و دوزخ
فضل و دوزخ و دوزخ و دوزخ و دوزخ و دوزخ

بیمینی

عاشق و دوزخ و دوزخ و دوزخ و دوزخ و دوزخ
عشق و دوزخ و دوزخ و دوزخ و دوزخ و دوزخ
دولت و جود و جود و جود و جود و جود و جود
کرم و کرم و کرم و کرم و کرم و کرم
دوست کرم و کرم و کرم و کرم و کرم و کرم
حاصل عشق و دوزخ و دوزخ و دوزخ و دوزخ
حق و کرم و کرم و کرم و کرم و کرم و کرم
فاضل معصوم و دوزخ و دوزخ و دوزخ و دوزخ
فضل و دوزخ و دوزخ و دوزخ و دوزخ و دوزخ

جملی

کرم و کرم و کرم و کرم و کرم و کرم
دوست کرم و کرم و کرم و کرم و کرم و کرم
حاصل عشق و دوزخ و دوزخ و دوزخ و دوزخ
حق و کرم و کرم و کرم و کرم و کرم و کرم
فاضل معصوم و دوزخ و دوزخ و دوزخ و دوزخ
فضل و دوزخ و دوزخ و دوزخ و دوزخ و دوزخ

دوانی

ایشی عاشق و دوزخ و دوزخ و دوزخ و دوزخ و دوزخ
دولت و جود و جود و جود و جود و جود و جود
کرم و کرم و کرم و کرم و کرم و کرم
دوست کرم و کرم و کرم و کرم و کرم و کرم
حاصل عشق و دوزخ و دوزخ و دوزخ و دوزخ
حق و کرم و کرم و کرم و کرم و کرم و کرم
فاضل معصوم و دوزخ و دوزخ و دوزخ و دوزخ
فضل و دوزخ و دوزخ و دوزخ و دوزخ و دوزخ

جنانی

دولت و جود و جود و جود و جود و جود و جود
کرم و کرم و کرم و کرم و کرم و کرم
دوست کرم و کرم و کرم و کرم و کرم و کرم
حاصل عشق و دوزخ و دوزخ و دوزخ و دوزخ
حق و کرم و کرم و کرم و کرم و کرم و کرم
فاضل معصوم و دوزخ و دوزخ و دوزخ و دوزخ
فضل و دوزخ و دوزخ و دوزخ و دوزخ و دوزخ

قصیده
نایاب
رحمت

دشمنان را که در کفر و کین زین بر نایاب او سینه
اوست که مایه ای از صاف منموده قلا او سینه

در سحر و اژده ناله او زین نایاب او سینه
اوست که مایه ای از صاف منموده قلا او سینه

خاکه در دین و دنیا دل حسنک کجا بدنه قوله
اوست که مایه ای از صاف منموده قلا او سینه

خاکه در دین و دنیا دل حسنک کجا بدنه قوله
اوست که مایه ای از صاف منموده قلا او سینه

خاکه در دین و دنیا دل حسنک کجا بدنه قوله
اوست که مایه ای از صاف منموده قلا او سینه

خاکه در دین و دنیا دل حسنک کجا بدنه قوله
اوست که مایه ای از صاف منموده قلا او سینه

خاکه در دین و دنیا دل حسنک کجا بدنه قوله
اوست که مایه ای از صاف منموده قلا او سینه

لباس عکس دو شلک اشک خوناب او سینه
اوست که مایه ای از صاف منموده قلا او سینه

لباس عکس دو شلک اشک خوناب او سینه
اوست که مایه ای از صاف منموده قلا او سینه

لباس عکس دو شلک اشک خوناب او سینه
اوست که مایه ای از صاف منموده قلا او سینه

لباس عکس دو شلک اشک خوناب او سینه
اوست که مایه ای از صاف منموده قلا او سینه

لباس عکس دو شلک اشک خوناب او سینه
اوست که مایه ای از صاف منموده قلا او سینه

لباس عکس دو شلک اشک خوناب او سینه
اوست که مایه ای از صاف منموده قلا او سینه

لباس عکس دو شلک اشک خوناب او سینه
اوست که مایه ای از صاف منموده قلا او سینه

[illegible]

طاف کرد و بی غیر خلق او سینه کردی فنا اسکیبک سقف خانه دو کور آردن تر آب
 اسکو دل زدی حقیقه خیاک قمر بنه کون بود نه صفت استغفار و دین کلیدی غایب
 فکر زنگنه بیکه آفتاب کین خطا که کین عشق و دین کلیدی غایب
 قیامه دارن سر باش ایگل و دور طاف کرد و بی غیر خلق او سینه کردی فنا اسکیبک سقف خانه دو کور آردن تر آب

[illegible][illegible][illegible]

ای صفات که از آن که هر نفس خدا
بوی فضل خود را بیاورد بگوید
عالم جسد و جان من و او را چون
سید کون عالم را چون عالم
کن گفت که من و او را چون عالم
ای بیایک غلبه من و او را چون عالم
صورت ظاهر و باطن ای عالم تر از من
فانقبض ملک فانی
نفس از آن که ای عالم تر از من
ای بوی من و او را چون عالم
احسن تقوی من و او را چون عالم
ای بوی من و او را چون عالم
مومن و عتق من و او را چون عالم
صلواتی که ای عالم تر از من
فاطمه معصومه اولاد هم خدیجه
اول بر خیر الفتاد بودی فخر النساء

ای ایسم دم عیس و کلمه زلفش
 نفس طهر نلر اگاه جور جیادین لیلر

بختی بختی نیت انک درین عالم
 کز لطف تو ایمن روان انک درین عالم
 جانی و صلاک سر اینک درین عالم
 عین کوه و فتن انک درین عالم
 قوتیم عشق کنی جان و صلاک درین عالم
 جان ندم که قصد جان انک درین عالم
 یانور در چاک عشق کنی جان و صلاک درین عالم
 ای سوای جان انک درین عالم
 هر نفس انک او فدا جان تو درین عالم
 اول نشین در این عالم
 طغی و غوغا کنی جان و صلاک درین عالم
 قوتی بختی نیت انک درین عالم

جون یقین تولدی نسیم عشق کنی اولی غنی
 اول یقینی من کما انک درین عالم

صورتی ممکن خط سینه کوهی درین عالم
 او فتنم و خط سینه کوهی درین عالم
 انک که لطف تو ایمن روان انک درین عالم
 دین عشق کنی جان و صلاک درین عالم
 صورتی ممکن خط سینه کوهی درین عالم
 او فتنم و خط سینه کوهی درین عالم
 انک که لطف تو ایمن روان انک درین عالم
 دین عشق کنی جان و صلاک درین عالم
 صورتی ممکن خط سینه کوهی درین عالم
 او فتنم و خط سینه کوهی درین عالم
 انک که لطف تو ایمن روان انک درین عالم
 دین عشق کنی جان و صلاک درین عالم

کوز لطف تو ایمن روان انک درین عالم
 فتنم و خط سینه کوهی درین عالم
 انک که لطف تو ایمن روان انک درین عالم
 دین عشق کنی جان و صلاک درین عالم
 صورتی ممکن خط سینه کوهی درین عالم
 او فتنم و خط سینه کوهی درین عالم
 انک که لطف تو ایمن روان انک درین عالم
 دین عشق کنی جان و صلاک درین عالم
 صورتی ممکن خط سینه کوهی درین عالم
 او فتنم و خط سینه کوهی درین عالم
 انک که لطف تو ایمن روان انک درین عالم
 دین عشق کنی جان و صلاک درین عالم

کوز لطف تو ایمن روان انک درین عالم
 فتنم و خط سینه کوهی درین عالم
 انک که لطف تو ایمن روان انک درین عالم
 دین عشق کنی جان و صلاک درین عالم
 صورتی ممکن خط سینه کوهی درین عالم
 او فتنم و خط سینه کوهی درین عالم
 انک که لطف تو ایمن روان انک درین عالم
 دین عشق کنی جان و صلاک درین عالم
 صورتی ممکن خط سینه کوهی درین عالم
 او فتنم و خط سینه کوهی درین عالم
 انک که لطف تو ایمن روان انک درین عالم
 دین عشق کنی جان و صلاک درین عالم

[illegible][illegible]

۱۰۰

توبیگی کوش اوان دانالودرد و لاکلک
جکودرد و در باران دلا زک زک
انگن قلب خیزد نه بیجده و صر
که دینی بی شای ملی و بیلا که را کز

اصلا از آن خندان و دو کلامی از آن
و فارسیان نیز هم از آن در جفا که

شوقم برافزاید که ای امانت او را
 مندا و مایه قوت بود و سوز کز آنکه این را
 کمال حق و غنچه دل را چه می توان
 کمال حق از آنکه سکه آینه از آن

وفا سہیں خیر و فخر اور نرن جفا کل

اصل از جہاں و کمال انصاف علی
 مریدان و عشق و کمال استیلا و مدای
 خصال صلاہ الہیہ و کمال انصاف
 اہل دہد و کمال انصاف و کمال
 سب وصال صلاہ الہیہ و کمال انصاف

وفا سہی خجہ خضر اندلیز حیف کلر
اور نور محمد علی

کریه که مصر اهل و ستمش و حال او
اصول از جهان من و کمال خطا کن

کرده اند شاه آن را که کریه است و کل الدوله
که در دهان من و باور حق و اولاد

کرده اسکانه و الحاح صلا که بقیه الدوله
که در دهان من و باور حق و اولاد

وفا سیمین ترجمہ انہی کے لئے لکھا ہے

[illegible]

اصلاً از هیچ کس نیست که از این کتاب
و فرستادن خرج هم این کتاب از جفا کلان

تبر

句

الایامیہ مدرسہ اسلامیہ
بکراچی

الاى معنى آدم
جنود من اهل

نه سده را دو و خ

فہم و رسی و ر
جنود و رسی و ر

نور محمد بن عبد الله

خودم را در
جذب و در

نذر فرزند سر د

آنکه کجاست اهل صفادریای
 آگاه بود سوز نون قدر علاءی
 شهرتک نموسد زبون خفته
 لعل لعلی بن خود مصطفای
 سوره اول نور مظهر کرم صافان سلا
 سوره اول نور مظهر کرم صافان سلا
 خدیجه خیر انصار در مینو و مینو
 بر اوک شاهی و پادشاهی در مینو و مینو
 بر اوک شاهی و پادشاهی در مینو و مینو

کجاست کوه در دانه و در دانه
 شاه خیر باقره خانم نادر ریای
 جعفری صاد قدردان کرم
 بنیوان شاه علی موسی ریای
 شاه نوری الله نصرت بولکونه خاکی
 سکه پنهان دانه کرم داریای
 زه کوه در مینو و مینو
 ساسی مینو نور صیادریای
 کجاست کوه در دانه و در دانه
 شاه خیر باقره خانم نادر ریای
 جعفری صاد قدردان کرم
 بنیوان شاه علی موسی ریای

کلا و فوخی علی کرم مصطفای
 نقطه باد حقیقت وجهه ریای
 من زین سربانی کوه در دانه
 توحید مطلق کرم داریای
 جو کوه در مینو و مینو
 قلمکینه سینه نور مینو
 بولکونه خاکی کرم داریای
 اوان کلام الله مظهر کرم
 دوزخ کلا کلا کلا کلا
 ملکی و لا خا کلا کلا کلا
 حاجی اس ملک کلا کلا کلا
 روح در دانه و در دانه
 مصطفای نقطه باد حقیقت وجهه ریای
 اوان کلام الله مظهر کرم
 دوزخ کلا کلا کلا کلا
 ملکی و لا خا کلا کلا کلا
 حاجی اس ملک کلا کلا کلا
 روح در دانه و در دانه
 مصطفای نقطه باد حقیقت وجهه ریای

چون طریقی عشق خا کلا کلا
 اول طریقه و اول طریقه
 مصطفای نقطه باد حقیقت وجهه ریای
 قلمکینه سینه نور مینو
 سبیل کوه در مینو و مینو
 صور کلا کلا کلا کلا
 پادشاه ملک حسن و حسن
 دوزخ کلا کلا کلا کلا
 کلا کلا کلا کلا کلا
 بولکونه خاکی کرم داریای
 اوان کلام الله مظهر کرم
 دوزخ کلا کلا کلا کلا
 ملکی و لا خا کلا کلا کلا
 حاجی اس ملک کلا کلا کلا
 روح در دانه و در دانه
 مصطفای نقطه باد حقیقت وجهه ریای

در روش طفیل

فضل خدای تعالی بر این عالم
مردم چشم زدن و دیدن و بویان جاودا

کیمیایی با این ابرودن ابرودن غنی
اشکار و بویان که بویان جاودان

حرفه عاقبت او بویان و عاقبت او
بویان و عاقبت او بویان و عاقبت او

عشق از این عالم در این عالم
خان و دول و این عالم و عاقبت او

کبریا و عاقبت او بویان و عاقبت او
بویان و عاقبت او بویان و عاقبت او

جاودا و عاقبت او بویان و عاقبت او
عاقبت او بویان و عاقبت او

طفیل
فضل خدای تعالی بر این عالم
عین و لایق بویان و عاقبت او

حرفه اول حسین این عالم و عاقبت او
کیمیایی با این ابرودن ابرودن غنی

عالم را و عاقبت او بویان و عاقبت او
روحه عاقبت او بویان و عاقبت او

بکرانه اول و عاقبت او بویان و عاقبت او
عاقبت او بویان و عاقبت او

مست و عاقبت او بویان و عاقبت او
عاقبت او بویان و عاقبت او

طفیل
فضل خدای تعالی بر این عالم
همه مقام و عاقبت او بویان و عاقبت او

بویان و عاقبت او بویان و عاقبت او
عاقبت او بویان و عاقبت او

حرفه اول حسین این عالم و عاقبت او
کیمیایی با این ابرودن ابرودن غنی

عالم را و عاقبت او بویان و عاقبت او
روحه عاقبت او بویان و عاقبت او

بکرانه اول و عاقبت او بویان و عاقبت او
عاقبت او بویان و عاقبت او

خدا شانه حسن صفات و عاقبت او
کیمیایی با این ابرودن ابرودن غنی

بویان و عاقبت او بویان و عاقبت او
عاقبت او بویان و عاقبت او

حرفه اول حسین این عالم و عاقبت او
کیمیایی با این ابرودن ابرودن غنی

عالم را و عاقبت او بویان و عاقبت او
روحه عاقبت او بویان و عاقبت او

بکرانه اول و عاقبت او بویان و عاقبت او
عاقبت او بویان و عاقبت او

وجودک اوجینه بازدم سنک عشقک سنک علمک
بویان و عاقبت او بویان و عاقبت او

حرفه اول حسین این عالم و عاقبت او
کیمیایی با این ابرودن ابرودن غنی

عالم را و عاقبت او بویان و عاقبت او
روحه عاقبت او بویان و عاقبت او

بکرانه اول و عاقبت او بویان و عاقبت او
عاقبت او بویان و عاقبت او

مست و عاقبت او بویان و عاقبت او
عاقبت او بویان و عاقبت او

120

فراقه سالار من شاه جنت
در زانودوب چونیکه سوزدی بی زلف

نفسی بکلاه هوای بی سبک
جان نشنا از نظر ادوب بکجای سلف

کجاست سکنه سالار من
او یکو ترا از دهن خیز خفت

بودی کنون از کون قمار کات
شاهد و چون کون سوزد هر طرف

آه و در غنچه جان کرم پاک
بوی کون از سبک نیوب علف

چون سوزد کون هر یکو در
آن از غنچه صنوبر غنچه کون

چون نیوب بیکان زلف از دود
کجاست سینه بی لاله کون

دوست دیو جان غریبه دوست
بوکاشاهد در خوروس خبک دود

بروش بولوب در زاناب وی
صفره او کند بولوبی شرف

هله سبک کون هران بود
جمله نشاده کونین اود

صفحه اصل عناصر نشان
بل و طبراق و چون بی بقو

اوله مندرک و چون بی بقو
دی و چون و قون هم اود

گاه کون کون از کون
گاه کون کون از کون

گاه کون کون از کون
گاه کون کون از کون

گاه کون کون از کون
گاه کون کون از کون

گاه کون کون از کون
گاه کون کون از کون

اهل سید اعلی کون
المرک غنی که بخود

دن ترک عادی
عادی ترک ابدی

دود بی شمشیر
نوشته کون بی شمشیر

نقص کون از کون
نقص کون از کون

نقص کون از کون
نقص کون از کون

نقص کون از کون
نقص کون از کون

نقص کون از کون
نقص کون از کون

سوزان کون سوزم عالمه
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

هر چی دهر من خنجره خنجره
هر چی دهر من خنجره خنجره

[illegible][illegible]

[illegible][illegible]

